

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی پیوسته

رشته علوم تربیتی

گرایش آموزش ابتدایی

کمیته تخصصی برنامه‌های آموزش و پرورش (گروه هفتم)

نسخه بازنگری شده: ۹۳/۱۱/۷

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان برنامه: کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی - گرایش آموزش ابتدایی

۱- با استناد به آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب ۱۳۷۹، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی - گرایش آموزش ابتدایی پیشنهادی دانشگاه فرهنگیان دریافت شد و طبق نامه شماره ۲۱/۲۰۶۸۶۴ مورخ ۹۳/۱۱/۷ دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی آموزشی مورد تأیید قرار گرفت.

۲- برنامه درسی بازنگری شده فوق از تاریخ مذکور جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی رشته علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی شماره ۲۶۷ مورخ ۳۰ / ۸ / ۷۲ شورای عالی برنامه ریزی شد.

۳- برنامه درسی مذکور از تاریخ ۱۳۹۳ / ۱۱ / ۷ برای اجرا به دانشگاه فرهنگیان ابلاغ می شود.

۴- برنامه درسی مذکور برای دانشجویانی که بعد از تاریخ ۹۳ / ۱۱ / ۷ در دانشگاه پذیرفته می شوند لازم الاجرا است.

۵- این برنامه درسی از تاریخ تصویب به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن قابل بازنگری است.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

نوه ابراهیم

به نام آنکه فرصت داد ما را

دانشگاه فرهنگیان
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی
گرایش آموزش ابتدایی

(بازنگری شده)

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات برنامه.....	۳
فصل دوم: جداول دروس.....	۶
فصل سوم: سرفصل دروس.....	۱۵
پیوست.....	۲۴۳

فهرست جداول

جدول ۱- تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی.....	۵
جدول ۲- دروس عمومی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی.....	۶
جدول ۳- دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی.....	۷
جدول ۴- دروس تربیت اسلامی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی.....	۷
جدول ۵- دروس تربیتی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی.....	۸
جدول ۶- دروس تخصصی الزامی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی.....	۸
جدول ۷- دروس تخصصی انتخابی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی.....	۱۱
جدول ۸- توزیع پیشنهادی واحدهای درسی در ۸ نیمسال تحصیلی.....	۱۲
جدول ۹- تطبیق واحدها برای دانشجویان ورودی سال های ۹۱ و ۹۲.....	۲۴۳

فصل اول

کلیات برنامه

معرفی بنیادین رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

پیشینه برنامه درسی رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی مربوط به تصویب قانون تأسیس دارالمعلمین مرکزی در سال ۱۲۹۷ است. برنامه این دوره شامل تحصیل در رشته تحصیلی، و علوم تربیتی بود. اقدام بعدی در زمینه برنامه درسی معلمان ابتدایی تصویب برنامه درسی دانشسرای مقدماتی در شهریور ماه ۱۳۱۳ بود. مواد درسی دانشسرا را دروس علوم پایه و علوم انسانی و همچنین کارهای دستی و فلاحی، اصول تعلیم و تربیت و اصول علم اخلاق تشکیل می دادند. در سال تحصیلی ۴۹-۱۳۴۸ جدول ساعات هفتگی مواد درسی دانشسراهای مقدماتی بازنگری شد و مواد درسی آن شامل: علوم تربیتی و روانشناسی، زبان و ادبیات فارسی و روش تدریس آن، علوم ریاضی و روش تدریس آن؛ علوم تجربی و روش تدریس آن، علوم اجتماعی و روش تدریس آن، علوم دینی و اخلاق و روش تدریس آن؛ زبان خارجه، امور تربیتی و هنری، تربیت بدنی و تدریس عملی بود. برنامه مزبور، تا سال ۱۳۵۸، برای پذیرفته شدگان سوم متوسطه نظام قدیم اجرا می گردید.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون دو برنامه درسی یکی توسط مراکز تربیت معلم وابسته به وزارت آموزش و پرورش در سطح کاردانی و برنامه درسی «کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش پرورش پیش دبستانی و دبستانی» در سطح کارشناسی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و اجرا شده است. برنامه درسی کاردانی در سال ۶۰-۵۹ با ۷۲ واحد و شامل دروس عمومی به میزان ۱۵ واحد، دروس تربیتی ۱۹ واحد، دروس تخصصی در هر رشته، ۳۸ واحد بود. در سال ۱۳۷۳ نیز برنامه کارشناسی علوم تربیتی گرایش آموزش پرورش پیش دبستانی و دبستانی تدوین و جهت اجرا به کلیه دانشکده های علوم تربیتی ابلاغ گردید، که مجموع واحد های درسی آن ۱۴۳ واحد و شامل: ۲۱ دروس عمومی، ۶۱ دروس اصلی (پایه) و ۵۰ دروس تخصصی و ۸ واحد انتخابی است. این برنامه ها تا سال ۱۳۹۲، مبنای پذیرش دانشجو توسط مراکز آموزش عالی بوده است. عمر این برنامه ها بالغ بر ۲۰ سال است و طبیعتاً تحولات ناشی از یافته های علمی حوزه علوم تربیتی و نیز تغییرات برنامه های درسی دوره ابتدایی طی دهه ۸۰ و ۹۰ در برنامه های درسی این دوره اعمال نشده است. فاصله برنامه درسی تربیت معلم ابتدایی با نیاز های نظام آموزشی و نیز تحولات علمی موجب خواهد شد تا حدود ۲۰ هزار دانشجوی پذیرفته شده این رشته طی سال های ۹۱ و ۹۲ که انتظار می رود با ورود خود روح جدیدی را در کالبد مدارس بدمند، در بدو ورود برای اجرای برنامه های درسی خود نیازمند آموزش باشند و نتوانند تحولات حوزه علوم تربیتی را دنبال نمایند. از این رو ضروری است در راستای اساسنامه نامه دانشگاه فرهنگیان و جهت گیری های اتخاذ شده در «برنامه درسی ملی تربیت معلم» این برنامه ها مورد بازنگری قرار گیرد.

منطق برنامه درسی

امروزه استانداردهای یادگیری در سطح جهانی ارتقا یافته و جوامع برای دستیابی به موفقیت در دنیای دانش و مهارت های جدید در عرصه های مختلف نیازمند هستند. در چنین شرایطی، معلمان باید بتوانند همسو با تحولات علمی و متناسب با نیاز های جامعه، توانایی های دانشی و روشی خود را ارتقا داده و موقعیت های یادگیری متنوعی را برای کسب عادات و مهارت های

یادگیری مادام‌العمر^۱ از سوی دانش آموزان تدارک ببینند. کسب این توانایی در دوران کودکی بیش از هر دوره دیگری دارای اهمیت است؛ چرا که آنچه فرد در دوران نوجوانی و بزرگسالی انجام می دهد، تحت تأثیر تجربیات دوران کودکی است. بدیهی است که تحقق این امر تا حد زیادی به کیفیت برنامه درسی معلمان در دوره ابتدایی و چگونگی آماده سازی آنان وابسته است. این فرایند باید به معلمان کمک کند تا عادت "فکور بودن" را در خود تقویت کرده و با دنبال نمودن تحولات علمی و بکارگیری آن در عرصه عمل نقش خود را به عنوان یادگیرنده مادام‌العمر در توسعه حرفه‌ای و نیز شناخت استعدادهای دانش آموزان و هدایت آن ایفا کنند.

با عنایت به ضرورت فوق "برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی در راستای «بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت ....» و "سند ملی برنامه درسی تربیت معلم" طراحی و تدوین شده است. از آنجا که در مبانی نظری سند تحول، نقش معلم در فرایند تربیت "... کمک به بسط و توسعه ظرفیت‌های وجودی دانش آموزان و کسب شایستگی‌های مورد نیاز برای دستیابی به مراتبی از حیات طیبه..."^۲ است، لذا هدف کلی برنامه درسی کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی، توسعه ظرفیت حرفه‌ای مربیان به منظور خلق فرصت‌های یادگیری است^۳، که در آن امکان بکارگیری تجربیات شخصی و آزادی عمل یادگیرنده برای دستیابی به دانش پایه، پرورش مهارت‌ها، باور‌ها و گرایش‌هایی که زمینه ساز عمل و تداوم عمل یادگیرنده در دستیابی به شایستگی‌های مورد انتظار در نظام آموزشی است، را فراهم می‌کند.

اهداف/ شایستگی‌های مورد انتظار در برنامه درسی انتظار می‌رود دانشجو در پایان دوره بتواند:

۱. با کسب توانایی در زمینه روش‌های تدریس در حوزه‌های موضوعی دوره ابتدایی راهبرد‌هایی را برای حل مسائل آموزشی که در فرایند تدریس با آن روبرو می‌شود شناسایی کند و نتایج بکارگیری راهبرد‌ها را در بهبود یادگیری دانش آموزان به همراه ملاک‌های روشن مورد ارزیابی قرار دهد.
۲. تصمیمات قابل دفاعی مبتنی بر اصول و مبانی تربیت اسلامی و یافته‌های علمی برای تأثیرگذاری مثبت بر رفتار دانش آموزان و تقویت هویت ایرانی-اسلامی در سطح کلاس درس و مدرسه اتخاذ نماید.
۳. از زبان آموزش برای سازمان دادن فرصت‌های یادگیری و کمک به دانش آموزان متناسب با ویژگی‌های آنان در گروه‌های مختلف (دانش آموزان با نیازهای ویژه، دانش آموزان تیزهوش و...) بصورت منعطف استفاده کند.
۴. برنامه درسی موضوعات مختلف دوره ابتدایی را برای انطباق با ویژگی‌های بومی و نیازهای یادگیرندگان تحلیل کرده، و بر اساس مفاهیم و مهارت‌های پایه دوره ابتدایی طرح برنامه درسی را با استفاده از ظرفیت رویکرد تلفیق در سازمان دادن فرصت‌های یادگیری یکپارچه تهیه و اجرا نماید.
۵. با بکارگیری اصول و مبانی تربیت اسلامی و یافته‌ها و روش‌های علمی راه حل‌های اثر بخشی را برای موقعیت‌های تربیتی در سطح کلاس درس /مدرسه شناسایی، و نتایج اجرای آن در بهبود عملکرد حرفه‌ای خود را مورد ارزیابی قرار دهد.

۱- اصل ۴-۳ (برنامه‌های درسی و تربیتی باید نقش مرجعیت معلم در هدایت تربیتی برای تقدم تزکیه بر تعلیم، غنی سازی محیط تربیتی و یادگیری، فعال سازی دانش آموزان در فرایند یادگیری و تربیت پذیری و ترغیب آنان نسبت به یادگیری مستمر توجه نماید همچنین زمینه ارتقاء صلاحیت‌های اعتقادی، اخلاقی، حرفه‌ای و تخصصی معلم را فراهم سازد) و اصل ۹-۳ (برنامه‌های درسی و تربیتی باید زمینه کسب شایستگی‌ها و مهارت‌های لازم برای استمرار و معنادار شدن یادگیری و پیوستگی تجارب یادگیری در زندگی را برای دانش آموزان تأمین کنند) برنامه درسی ملی، ص ۱۰ ۱۳۹۱
 ۲- هدف عملیاتی ۱۱ «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» (شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۰: ۳۸ ب)
 ۳- رهنامه نظام تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران، الگوی زیر نظام تربیت معلم و منابع انسانی ص ۱۰۶.
 ۴- رویکرد برنامه درسی ملی، نقش معلم، بند ۵ (معلم برای خلق فرصت‌های تربیتی و آموزشی مسئولیت تطبیق، تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه درسی و تربیتی در سطح کلاس درس را بر عهده دارد)، ص ۱۲ همان.

۶. با درک فرآیند رشد شناختی و توانایی حل مسئله دانش آموزان در دوره ابتدایی، بتواند ماهیت کسب تجربیات دست اول و تبدیل دانش غیر رسمی به دانش سازمان یافته از سوی دانش آموزان را تحلیل و فرصت های یادگیری را برای توسعه توانایی های شناختی آنان تدارک ببیند.
۷. از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای خلق/غنی سازی فرصت ها آموزشی / تربیتی و توسعه توانایی های حرفه ای استفاده نماید.
۸. از زبان هنر برای مطالعه و تحلیل موقعیت های تربیتی جهت پرورش ظرفیت هایی چون قوه تخیل، تصور، تفکر استعاره ای و شهودی در دانش آموزان و توانایی انعکاس احساسات و هیجانات کمک بگیرد.
۹. با مشارکت عوامل درگیر در فرایند آموزش / تربیت تصمیماتی را برای پشتیبانی از یادگیری دانش آموزان، کمک به آنان برای حل مشکلات یادگیری و ارتقاء سطح توانایی دانش آموزان اتخاذ کند و از نتایج آن برای نوسازی تجربیات شخصی استفاده نماید.

تعریف دوره

دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی، یکی از دوره های آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که هدف آن تربیت معلمانی است که واجد شایستگی های لازم جهت اشتغال به فعالیت های آموزشی، پرورشی در دوره ابتدایی باشند.

شرایط و ضوابط کلی پذیرش

-دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی / دیپلم دوره دوم متوسطه
-قبولی در آزمون ورودی

طول دوره

طول دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی چهار سال می باشد و ارائه واحدها در هر نیم سال براساس آیین نامه آموزشی مربوطه خواهد بود.

واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی ۱۵۰ واحد (۳۸۷۳ ساعت) است. از این تعداد ۳۴ واحد دروس عمومی، ۷ واحد دروس تربیت اسلامی، ۱۶ واحد دروس تربیتی و ۹۳ واحد دروس تخصصی است.

جدول ۱- تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

نوع درس	تعداد واحد
عمومی	۳۴ واحد
تربیت اسلامی	۷ واحد
تربیتی	۱۶ واحد
تخصصی الزامی	۸۹ واحد
تخصصی انتخابی	۴ واحد
جمع	۱۵۰ واحد

فصل دوم

جداول دروس

جداول دروس دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی مشتمل بر ۷ جدول دروس عمومی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان، دروس تربیت اسلامی، دروس تربیتی، دروس تخصصی الزامی، تخصصی انتخابی و جدول توزیع پیشنهادی دروس در طول دوره تحصیلی چهارساله می‌باشد.

جدول ۲- دروس عمومی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
GK ⁵	۳۱۰۰۱۱	زبان فارسی	۳*	۴۸					۴۸	
	۳۱۰۰۱۲	زبان خارجی	۳	۴۸					۴۸	
	۳۱۰۰۱۳	تربیت بدنی ۱	۱		۳۲				۳۲	
	۳۱۰۰۱۴	تربیت بدنی ۲	۱		۳۲				۳۲	
	۳۱۰۰۱۵	دانش خانواده و جمعیت	۲	۳۲					۳۲	
	۳۱۰۰۱۶	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۳۲					۳۲	
	۳۱۰۰۱۷	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۲					۳۲	
	۳۱۰۰۱۸	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۲					۳۲	
	۳۱۰۰۱۹	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲					۳۲	
	۳۱۰۰۲۰	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲					۳۲	
	۳۱۰۰۲۱	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲					۳۲	
		جمع	۲۲	۳۲۰	۶۴				۲۸۴	

5 General Knowledge (GK)

* در دانشگاه فرهنگیان این درس به صورت تفکیکی ۱+۲ ارائه می‌شود و یک واحد آن به درس «نگارش خلاق» اختصاص می‌یابد.

جدول ۳- دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان^۶ دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
GK	۳۱۰۰۲۲	سلامت/ بهداشت و صیانت از محیط زیست	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	۳۱۰۰۲۳	نگارش خلاق	۱		۳۲				۳۲	
	۳۱۰۰۲۴	نگارش علمی	۱		۳۲				۳۲	
	۳۱۰۰۲۵	انسان در اسلام	۲	۳۲					۳۲	
	۳۱۰۰۲۶	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲					۳۲	
	۳۱۰۰۲۷	نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))	۳	۴۸					۴۸	
	۳۱۰۰۲۸	مبانی نظری نظام سیاسی اسلام	۲	۳۲					۳۲	
		جمع	۱۲	۱۶۰	۶۴				۲۲۴	

جدول ۴- دروس تربیت اسلامی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
تربیت اسلامی	۳۲۰۰۱۱	فلسفه تربیت در ج.ا.ا. ^۷	۳	۴۸					۴۸	
	۳۲۰۰۱۲	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در ج.ا.ا. ^۸	۲	۳۲					۳۲	
	۳۲۰۰۱۳	اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در ج.ا.ا. ^۹	۲	۳۲					۳۲	
	۳۲۰۰۱۴	اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی) ^{۱۰}	-						-	
	۳۲۰۰۱۵	تاریخ اندیشه‌ها و عمل تربیتی در اسلام و ایران	-						-	
	۳۲۰۰۱۶	نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام	-						-	
		جمع	۷	۱۱۲					۱۱۲	

۶- به استناد شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و توافق بین دانشگاه فرهنگیان و دفتر گروه معارف اسلامی نهاد نمایندگی ولایت فقیه.

۷- این واحد در جمع واحد دروس محاسبه نمی‌شود، زیرا در جمع واحد دروس عمومی (جدول ۲) محاسبه شده است.

۸- دروسی که در این جدول با ستاره مشخص شده‌اند، دروس ثابت این جدول هستند و در همه حال دانشجویان باید آنها را بگذرانند.

۹- براساس مصوبه شورای ریزی درسی دانشگاه، کارگروه‌های تخصصی (کارگروه‌های بخش موضوعی رشته‌های علمی) مجاز هستند در صورت امکان از واحدهای درسی تربیت اسلامی به میزان حداکثر هفت واحد (از میان دروس بدون ستاره این جدول) با رعایت اصول حاکم بر جدول دروس «تربیت اسلامی»، دروس تخصصی تعریف کنند. این واحدها از جدول دروس تربیت اسلامی کاسته و به جدول دروس تخصصی اضافه می‌شود.

جدول ۵- دروس تربیتی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
تربیتی PK ⁹	۳۲۰۰۱۸	روانشناسی تربیتی	۲	۳۲					۳۲	
	۳۲۰۰۱۹	جامعه شناسی تربیتی	۲	۳۲					۳۲	
	۳۲۰۰۲۰	نظریه های یادگیری و آموزش	۲	۳۲					۳۲	
	۳۲۰۰۲۱	اصول و روش های تدریس	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	۳۲۰۰۲۲	اصول و روش های راهنمایی و مشاوره	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	۳۲۰۰۲۳	ارزشیابی از یادگیری	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	۳۲۰۰۲۴	کاربرد هنر در آموزش	۱		۳۲				۳۲	
	۳۲۰۰۲۵	کاربرد زبان در تربیت	۱		۳۲				۳۲	
	۳۲۰۰۲۶	مدیریت آموزشگاهی	۲	۳۲					۳۲	
جمع				۱۷۶	۱۶۰				۳۳۶	

جدول ۶- دروس تخصصی الزامی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی

نوع شایستگی	کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
محتوایی CK ¹⁰	۳۳۱۱۱۱	روانشناسی رشد کودک	۳	۴۸	-				۴۸	روانشناسی تربیتی
	۳۳۱۱۱۲	اصول و مبانی آموزش و پرورش ابتدایی	۲	۳۲					۳۲	
	۳۳۱۱۱۳	روش تحقیق و آمار در علوم تربیتی	۳	۳۲	۳۲				۶۴	
	۳۳۱۱۱۴	ادبیات کودکان و نوجوانان	۲	۳۲	-				۳۲	روان شناسی رشد کودک
	۳۳۱۱۱۵	مبانی آموزش زبان فارسی	۲	۳۲	-				۳۲	زبان عمومی
	۳۳۱۱۱۶	آموزش زبان فارسی ۱	۲	-	۶۴				۶۴	مبانی آموزش زبان فارسی
	۳۳۱۱۱۷	آموزش زبان فارسی ۲	۲	-	۶۴				۶۴	آموزش زبان فارسی ۱
	۳۳۱۱۱۸	مبانی آموزش ریاضی	۳	۳۲	۳۲				۶۴	-

9 Pedagogical Knowledge (PK)

10 Content Knowledge (CK)

آموزش ریاضی	۳	۱۶	۶۴				۸۰	مبانی آموزش ریاضی	۳۳۱۱۱۹
مبانی آموزش علوم	۲	۳۲	-				۳۲		۳۳۱۱۲۰
آموزش علوم	۳	۱۶	۶۴				۸۰	مبانی آموزش علوم	۳۳۱۱۲۱
مبانی آموزش مطالعات اجتماعی	۲	۳۲	-				۳۲	-	۳۳۱۱۲۲
آموزش مطالعات اجتماعی	۲	۱۶	۳۲				۴۸	مبانی آموزش اجتماعی	۳۳۱۱۲۳
مبانی آموزش دینی*	۲	۳۲	-				۳۲	-	۳۳۱۱۲۴
آموزش دینی *	۳	۳۲	۳۲				۶۴	مبانی آموزش و تربیت دینی	۳۳۱۱۲۵
آموزش قرآن *	۲	۱۶	۳۲				۴۸	اصول و قواعد آموزش قرآن	۳۳۱۱۲۶
مبانی آموزش هنر	۲	۳۲	-				۳۲	-	۳۳۱۱۲۷
کارگاه آموزش هنر ۱	۱			۴۸			۴۸	مبانی آموزش هنر	۳۳۱۱۲۸
کارگاه آموزش هنر ۲	۱			۴۸			۴۸	مبانی آموزش هنر	۳۳۱۱۲۹
کارگاه آموزش هنر ۳	۱			۴۸			۴۸	کارگاه آموزش هنر ۲	۳۳۱۱۳۰
مبانی آموزش تربیت بدنی	۲	۳۲	-				۳۲	-	۳۳۱۱۳۱
آموزش تربیت بدنی	۲	-	۶۴				۶۴	مبانی آموزش تربیت بدنی	۳۳۱۱۳۲
آموزش و پرورش فراگیر در دوره ابتدای ۱	۲	۱۶	۳۲				۴۸	-	۳۳۱۱۳۳
برنامه ریزی درسی کلاس های چندپایه	۳	۱۶	-	۹۶			۱۱۲	گذراندن حداقل ۵۰ واحد دروس تخصصی	۳۳۱۱۳۴
زبان تخصصی (متون تخصصی آموزش ابتدایی)	۲	-	۶۴				۶۴	زبان عمومی	۳۳۱۱۳۵
اختلالات یادگیری ۱	۲	۱۶	۳۲				۴۸		۳۳۱۱۳۶
اختلالات یادگیری ۲	۲	۱۶	۳۲				۴۸	اختلالات یادگیری ۱	۳۳۱۱۳۷

۳۳۱۱۳۸	فنون راهنمایی و مشاوره در دوره ابتدایی	۲	۳۲	-			۳۲	اصول و مبانی راهنمایی و مشاوره
جمع		۶۰	۵۶۰	۶۴۰	۲۴۰	-	۱۴۴۰	
۳۳۱۱۳۹	برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی	۲	۳۲	-			۳۲	
۳۳۱۱۴۰	راهنماهای تدریس در آموزش ابتدایی	۱			۴۸		۴۸	برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی
۳۳۱۱۴۱	طراحی آموزشی در آموزش ابتدایی	۱			۴۸		۴۸	برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی
۳۳۱۱۴۲	طراحی واحد یادگیری در آموزش ابتدایی	۱			۴۸		۴۸	طراحی آموزش در آموزش ابتدایی و تحلیل محتوای کتاب درسی ۱
۳۳۱۱۴۳	ارزشیابی کیفی (توصیفی) در دوره ابتدایی	۲	۱۶	۳۲			۴۸	ارزشیابی از یادگیری
۳۳۱۱۴۴	تحلیل محتوای کتاب درسی ۱	۲	۱۶	۳۲			۴۸	برنامه ریزی درسی در رشته
۳۳۱۱۴۵	تحلیل محتوای کتاب درسی ۲	۲	۱۶	۳۲			۴۸	تحلیل محتوای کتاب درسی ۱
۳۳۱۱۴۶	کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی ۱	۱			۴۸		۴۸	مهارت های هفتگانه
۳۳۱۱۴۷	کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی ۲	۱			۴۸		۴۸	-
۳۳۱۱۴۸	کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی ۳	۱			۴۸		۴۸	-
۳۳۱۱۴۹	تجربه های خاص حرفه ای در آموزش ابتدایی	۱	۱۶				۱۶	-
۳۳۱۱۵۰	پژوهش و توسعه حرفه ای ۱: پژوهش روایی	۱			۴۸		۴۸	
۳۳۱۱۵۱	پژوهش و توسعه حرفه ای ۲: اقدام پژوهی	۱			۴۸		۴۸	

موضوعی - تربیتی
PCK¹²

۳۳۱۱۵۲	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی	۱			۴۸		۴۸	
۳۳۱۱۵۳	کارورزی ۱	۱			۶۴		۶۴	
۳۳۱۱۵۴	کارورزی ۲	۱			۶۴		۶۴	
۳۳۱۱۵۵	کارورزی ۳	۱			۶۴		۶۴	
۳۳۱۱۵۶	کارورزی ۴	۱			۶۴		۶۴	
۳۳۱۱۵۷	کارورزی ۵	۲			۱۲۸		۱۲۸	
۳۳۱۱۵۸	کارورزی ۶	۲			۱۲۸		۱۲۸	
۳۳۱۱۵۹	پروژه/ کارنما	۳			۱۹۲	۱۹۲		
جمع		۲۹	۹۶	۹۶	۴۳۲	۵۱۲	۱۹۲	۱۳۲۸
جمع کل		۸۹	۶۵۶	۷۳۶	۶۷۲	۵۱۲	۱۹۲	۲۷۶۸

جدول ۷- دروس تخصصی انتخابی دوره کارشناسی پیوسته آموزش ابتدایی^{۱۳}

نوع شایستگی	کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت				پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	کل
تخصصی	۳۴۱۱۱۱	برنامه‌ریزی فعالیت‌های مکمل و فوق برنامه	۲	۱۶	۳۲			۴۸
	۳۴۱۱۱۲	آموزش و پرورش پیش دبستانی	۲	۱۶	۳۲			۴۸
	۳۴۱۱۱۳	آموزش ارزش‌ها	۲	۳۲	-			۳۲
	۳۴۱۱۱۴	روانشناسی بازی	۲	۳۲	-			۳۲
	۳۴۱۱۱۵	بهداشت و ایمنی در مدارس	۲	۳۲	-			۳۲
	۳۴۱۱۱۶	آموزش فنون و مهارت‌های زندگی	۲	۱۶	۳۲			۴۸
	۳۴۱۱۱۷	آموزش و پرورش فراگیر در دوره ابتدایی (۲)	۲	۳۲	-			۳۲
	۳۴۱۱۱۸	پرورش تفکر و تعقل در کودکان	۲	۱۶	۳۲			۴۸
جمع			۱۶	۱۹۲	۱۲۸			۳۲۰

۱۳- دانشجو می‌تواند به میزان ۴ واحد از جدول دروس انتخابی واحد درسی انتخاب نماید.

جدول ۸- توزیع پیشنهادی دروس در طول دوره تحصیلی چهارساله (۸ نیمسال)

نیمسال تحصیلی																نوع درس
تعداد واحد	هشتم	تعداد واحد	هفتم	تعداد واحد	ششم	تعداد واحد	پنجم	تعداد واحد	چهارم	تعداد واحد	سوم	تعداد واحد	دوم	تعداد واحد	اول	
۳	نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات معصومین (ع))	۲	مبانی نظری نظام سیاسی اسلام	۲	تفسیر موضوعی قرآن	۲	اخلاق اسلامی	-	-	۲	انقلاب اسلامی ایران	۲	اندیشه اسلامی ۲	۲	اندیشه اسلامی ۱	معارف اسلامی عمومی (۲۱ واحد)
-	-	۲	انسان در اسلام	-	-	-	-	-	-	-	-	-	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	
۱	نگارش علمی	۲	-	۲	سلامت/بهداشت و صیانت از محیط زیست	۲	دانش خانواده و جمعیت	۳	زبان خارجی	۲	زبان فارسی	۱	تربیت بدنی ۲	۱	تربیت بدنی ۱	عمومی (۱۳ واحد)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	نگارش خلاق	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	۲	اسناد قوانین و سازمان آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران	۲	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران	۳	فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران	-	-	تربیت اسلامی (۷ واحد)
-	-	-	-	۱	کاربرد زبان در تربیت	۲	ارزشیابی از یادگیری	۲	اصول و روش های تدریس	۲	نظریه های یادگیری و آموزش	۲	روانشناسی تربیتی	-	-	تربیتی (۱۶ واحد)
-	-	-	-	۲	مدیریت آموزشی	-	-	-	-	-	-	-	جامعه شناسی تربیتی	۲	اصول و روش های راهبردی و مشاوره	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	کاربرد هنر در آموزش	۲	-	

۲	درس انتخابی	۱	کارگاه آموزش هنر ۲	۲	درس انتخابی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	جمع واحد
۱۶		۲۰	۲۰	۲۰	۱۹	۲۰	۲۰	۲۰	۱۹	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	جمع واحد
۵		۱۲	۱۲	۱۴	۱۲	۹	۱۳	۱۳	۱۷	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	نظری
۳		۴	۴	۴	۳	۸	۵	۵	۱	۲	۲	۲	۲	۲	عملی
۱		۲	۲	۱	۳	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	کارگاهی
۲		۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱	-	-	-	-	-	-	کارروزی
۳					-		-	-	-	-	-	-	-	-	پروژه

فصل سوم

سرفصل دروس

سرفصل درس «فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن

۱-۱ معلمان به عنوان مهم ترین عامل فرایند تربیت در صورتی می توانند به شکلی فکورانه، نوآورانه و متناسب با موقعیت خاص زمانی و مکانی به نقش آفرینی موثر در این جریان بپردازند که با اتکا بر فلسفه تربیتی معین و معتبری، مجموعه ای از ملاک ها و معیارهای مشخص را جهت راهنمایی تدابیر و عمل تربیتی خویش در شرایط و موقعیت های خاص و غیرقابل پیش بینی مد نظر داشته باشند؛

۱-۲ از سوی دیگر معلمان در هر جامعه ارزش منار و متعهد به یک نظام فکری و ارزشی معین، لازم است با مضامین اصلی فلسفه تربیتی مقبول آن جامعه عمیقاً آشنا شده و آن را بپذیرند تا به مثابه چهارچوب راهنمای عمل تربیتی به منزله عمل اجتماعی هدفمند دارای آثار و ابعاد جمعی- از آن بهره مند شوند. لذا معلمان جامعه اسلامی به منظور ایتنای مجموعه فعالیت های تربیتی خود بر اساس نظام معیار اسلامی و لوازم تربیتی آن، علاوه بر آشنایی دقیق با نظام تربیتی اسلام باید با فلسفه تربیت اسلامی در قالب فلسفه تربیتی مقبول جامعه اسلامی خود آشنایی عمیق داشته و نسبت به آن التزام عملی داشته باشند؛

۱-۳ از آنجا که «فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران» به عنوان مصداقی از فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران در دوران معاصر طی سالیان اخیر براساس تلاشی روشمند و با استفاده بهیته از خرد جمعی تدوین و تحت اشراف شورای عالی انقلاب فرهنگی اعتبار بخشی و تایید شده است ضروری است همه معلمان آینده جامعه اسلامی ایران ضمن دروس تربیتی برنامه درسی تربیت معلم مفاهیم اصلی، مضامین و محتوای این مجموعه نظری مدون را به عنوان مهم ترین سند تربیتی کلان جامعه بخوبی درک نمایند و بتوانند دلالت ها و پیامدهای آن را برای هدایت انواع تربیت به لحاظ تعیین اهداف، اصول، سیاستها، برنامه ها، محتوا، روشها و رویکردها- در نظام جمهوری اسلامی ایران طی دهه های آینده شناسایی و پیگیری کنند.

نام درس: فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران	مشخصات درس
	نوع درس: نظری
	تعداد واحد: ۳ واحد
	زمان درس: ۴۸ ساعت
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:	
۱- با شناخت و درک مفاهیم و مولفه های اساسی فلسفه تربیتی مقبول در جامعه اسلامی ایران (فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران)، نقش این چارچوب نظری در هدایت و ساماندهی انواع تربیت و فعالیت نهادهای تربیتی مختلف در جامعه اسلامی ایران را تبیین نماید.	
۲- با توجه به مفاهیم و مولفه های اصلی فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران، به توصیف، تحلیل، مقایسه و ارزیابی مستدل دیدگاه های فلسفی مختلفی بپردازد که در تاریخ اندیشه های تربیتی (به شکل مدون یا غیر مدون) در باره چیستی، چرایی و یا چگونگی جریان تربیت مطرح شده اند و براین مبنا، اهم نقاط قوت و ضعف هر یک از آنها را (در صورت لزوم) مشخص کند.	
۳- با تکیه بر مضامین فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران (و یا با استنباط رهنمودهای مناسب از آنها) به نقد و ارزیابی سیاست ها، برنامه ها و اقدامات تربیتی رایج در جامعه بپردازد و براین اساس پیشنهادهای عملی مناسب برای اصلاح و یا تغییر آنها طراحی و ارائه نماید.	

۴- با تامل و ژرف اندیشی در محتوای فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران والتزام به مضامین اصلی آن از یک سو و تحلیل انتقادی سایر اندیشه ها و تجارب تربیتی از سوی دیگر، بتدریج فلسفه تربیتی شخصی خود را به عنوان یک معلم فکور مسلمان در جامعه اسلامی ایران برای هدایت مستمر اعمال تربیتی خود و دیگران ، ساخته و پرداخته کرده و از آن در جهت درک و بهبود موقعیت متربیان براساس نظام معیار اسلامی استفاده کند .

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
شناخت و درک مفاهیم و مولفه های اساسی فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران و تبیین نقش آن در هدایت انواع تربیت	با اینکه عناصر اصلی فلسفه تربیت در ج.ا.ا را فراگرفته است و میتواند آنها را به زبان خود بیان نماید (سطح دانش) اما قادر به تبیین مستدل آنها نیست و نمی تواند ارتباط بین آنها را به عنوان یک مجموعه سازوار و هدفمند- به مثابه فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران- توضیح دهد (سطح درک).	می تواند با توجه به مبانی اساسی تربیت - مبانی پنج گانه فلسفی و دینی تربیت- و توضیح مفاهیم کلیدی برگرفته از این مبانی، چستی ، چرایی و چگونگی فرایند تربیت (در معنای عام و گسترده آن) را از منظر اسلامی بطور مستدل و روشن بیان نماید (سطح درک) اما قادر نیست لزوم تدوین این چارچوب را برای جامعه اسلامی معاصر ایران توضیح دهد و نقش هدایتگر آن را در ساماندهی و هدایت انواع تدابیر و فعالیت های تربیتی جامعه تشریح نماید (سطح کاربرد).	قادر است افزون بر بیان مدلل دیدگاه تربیتی مندرج در فلسفه تربیت در ج.ا.ا در باره چستی چرایی و چگونگی جریان تربیت از منظر اسلامی، دلایل تدوین این مجموعه نظری را به عنوان فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران- توضیح دهد و نقش و جایگاه التزام به مفاد آن- از سوی تمامی سیاستگذاران و برنامه ریزان و عموم دست اندرکاران جریان تربیت- را برای هرگونه بهبود و اصلاح اساسی این جریان توضیح دهد.
توصیف، تحلیل ، مقایسه و ارزیابی مستدل دیدگاه های فلسفی مطرح در باره چستی ، چرایی و چگونگی جریان تربیت (براساس مضامین فلسفه تربیت در ج.ا.ا)	می تواند به بیان خود برخی از دیدگاه های مطرح در فلسفه تربیت را با اشاره به مبانی فلسفی آن توصیف نماید و دلالت های این دیدگاه را در عرصه عمل تربیتی تبیین کند و بررسی مقایسه ای آن با دیدگاه اسلامی نیست	می تواند پس از توصیف و تبیین یک دیدگاه مشخص در حوزه فلسفه تربیت، نسبت به تحلیل و مقایسه عناصر و مولفه های آن با عناصر و مولفه های اصلی فلسفه تربیت در ج.ا.ا بپردازد و نکات مشترک و تمایزهای آنها را در مقام عمل تربیتی تشخیص دهد، لیکن قادر به نقد و ارزیابی مبنایی و مستدل آن دیدگاه نیست	می تواند علاوه بر توصیف و تبیین برخی از دیدگاه های رایج در فلسفه تربیت و تحلیل و مقایسه عناصر و مبانی آن با فلسفه تربیتی معیار در جامعه اسلامی، نسبت به نقد و ارزیابی منصفانه و مستدل این دیدگاه تربیتی و شناسایی نقاط قوت و ضعف آن براساس مضامین فلسفه تربیت در ج.ا.ا اقدام نماید.

تبیین، مقایسه، تحلیل، نقد و ارزیابی سیاست ها، برنامه ها و اقدامات تربیتی رایج در جامعه ایران و طراحی و ارائه پیشنهادهاى عملی مناسب برای اصلاح و یا تغییر آنها (با تکیه بر مضامین فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران)	توانایی تبیین و ریشه یابی نظری و فلسفی اهم سیاستها و برنامه های تربیتی مصوب و تدابیر و اقدامات تربیتی متداول در جامعه را دارد ولی قادر نیست مبانی و پیامدهای تربیتی آنها را با توجه به مضامین فلسفه تربیت در چ.ا.ا مورد تحلیل و نقد عالمانه و متصفانه قرار دهد	می تواند نسبت به تحلیل و نقد مبنایی سیاستها، برنامه ها و اقدامات تربیتی رایج در جامعه با تکیه بر مضامین فلسفه تربیت در چ.ا.ا-پروازد و نسبت آنها را با دلالتهای این چارچوب نظری در عرصه عمل مشخص کند ولی به لحاظ ایجابی قادر به عرضه پیشنهادهای جایگزین و یا اصلاحی برای این موضوعات بر این اساس نیست	می تواند پس از تحلیل و نقد و ارزیابی مبنایی و مستدل سیاستها، طرح ها، تدابیر و اقدامات تربیتی رایج در جامعه، پیشنهادهای عملی مناسبی را برای اصلاح و یا تحول اساسی در آنها بر اساس مضامین فلسفه تربیت در چ.ا.ا و دلالتهای آن طراحی و عرضه نماید.
پردازش تدریجی فلسفه تربیتی شخصی خود به عنوان یک معلم فکور مسلمان برای هدایت مستمر اعمال و موقعیت تربیتی خود و دیگران (در چارچوب فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران و با التزام به مضامین اصلی آن)	با اینکه به مضمون فلسفه تربیتی مقبول در جامعه اسلامی باور دارد ولی نمی تواند به مثابه یک معلم فکور (متناسب با تجارب و موقعیت خاص خویش فلسفه تربیتی شخصی و متمایز خویش را در این چارچوب کلی ساخته و پرداخته کند.	توانایی پردازش تدریجی فلسفه تربیتی شخصی خود را با تامل در تجارب و دیدگاه تربیتی خود و دیگران - در چارچوب فلسفه تربیت در چ.ا.ا- به دست آورده است ولی قادر به استفاده از این فلسفه تربیتی شخصی در مقام درک و بهبود مداوم موقعیت تربیتی خود و دیگران نیست.	افزون بر اینکه قادر است فلسفه تربیتی شخصی خود را ضمن التزام به مضامین اصلی فلسفه تربیت در چ.ا.ا در طول زندگی حرفه ای ساخته و پرداخته کند می تواند از این چارچوب شخصی برای هدایت و بهبود مداوم عمل تربیتی خود و دیگران در موقعیت های تربیتی نوپدید و غیرقابل پیش بینی به خوبی استفاده کند و آن را نیز در پرتو تامل مداوم در این تجارب تربیتی، بتدریج تکامل بخشد.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: آشنایی با فلسفه تربیت و تاریخچه و جایگاه آن (چهار جلسه)

فصل اول: تعریف فلسفه تربیت، قلمرو مباحث، پیشینه و ضرورت مطالعه آن

فصل دوم: آشنایی با برخی از دیدگاه های کلاسیک و معاصر در فلسفه تربیت و بررسی آنها

فصل سوم: رویکرد اسلامی به فلسفه تربیت و اهم مشخصات آن

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و اساتید

- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تعریف فلسفه تربیت و تبیین قلمرو مباحث آن

- تبیین و تشریح اهمیت و ضرورت آشنایی با فلسفه تربیت بخصوص برای معلمان و مربیان

-توصیف اجمالی برخی از دیدگاه های کلاسیک و رایج در فلسفه تربیت و بیان اهم نقاط قوت و ضعف آنها
-تبیین مختصر رویکرد اسلامی به فلسفه تربیت و بیان وجوه تمایز محتوایی آن از رویکردهای غربی

بخش دوم: معرفی فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران (فلسفه تربیت در چ.ا.ا) و خصوصیات و جایگاه آن (دو جلسه)
فصل پنجم: تبیین انواع فلسفه تربیت (تاریخی، نظری، شخصی و اجتماعی) و نقش متفاوت فلسفه تربیتی اجتماع
فصل ششم: تدوین فلسفه تربیتی اجتماع متناسب با رویکرد اسلامی برای جامعه اسلامی معاصر ایران و نقش آن
بخش سوم: توصیف و تبیین مضامین فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران (شش تا هشت جلسه)

فصل هفتم: مرور بر اهم مبانی اساسی تربیت و باهم نگری آنها

- مبانی هستی شناختی
- مبانی انسان شناختی
- مبانی معرفت شناختی
- مبانی ارزش شناختی
- مبانی دین شناختی
- باهم نگری مبانی اساسی تربیت

فصل هشتم: تبیین اهم مفاهیم کلیدی تربیت

- مفاهیم کلیدی دسته اول: حیات طیبه، نظام معیار اسلامی، هویت، جامعه صالح،
- مفاهیم کلیدی دسته دوم: فرآیند تعاملی، زمینه سازی، مربی، متربی، هدایت، کسب شایستگی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فصل نهم: تبیین چرایی تربیت و مولفه های آن

-بیان تعریف برگزیده تربیت

-تبیین خصوصیات تعریف برگزیده و قلمرو آن

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده و مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث در باره تناسب تعریف و ویژگی های تربیت با مبانی اساسی تربیت

فعالیت عملکردی:

- مقایسه تعریف برگزیده تربیت با تعاریف دیگر تربیت (اعم از تعریف سایر مکاتب و یا دیگر متفکران مسلمان)
- نقد و ارزیابی برنامه ها و تجارب تربیتی خود یا دیگران از منظر ویژگی های تربیت.

فصل دهم: تبیین چرایی تربیت

-بیان ضرورت تربیت و جایگاه آن (در مقایسه با دیگر فعالیت های اجتماعی)

-تبیین غایت و نتیجه تربیت (نتایج مشترک و اختصاصی)

- تبیین اهداف تربیت (شایستگی های مشترک و اختصاصی)

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده و مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث و مقایسه اهداف تبیین شده با اهداف سایر دیدگاه های تربیتی
- بحث و بررسی چگونگی ارتباط اهداف تبیین شده با مبانی اساسی تربیت

فعالیت های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت تربیتی (برنامه ها و طرح های تربیتی) و بررسی آن از منظر اهداف تربیت

فصل یازدهم: تبیین چگونگی تربیت

-تبیین انواع تربیت (رسمی/غیررسمی، عمومی/تخصصی، الزامی/اختیاری و ساخت های شش گانه)

- بیان اصول عام حاکم بر جریان تربیت
- بیان عوامل و نهادهای سهیم و موثر در فرآیند تربیت
- تبیین ارکان تربیت

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
  - شناسایی و بررسی دلالت های فلسفه تربیت در ج.ا.ا برای بهبود جریان تربیت (در گستره انواع تربیت)
- فعالیت های عملکردی:

- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر اصول عام تربیت
  - تحلیل نقش عوامل و نهادهای موثر در عملکرد یکی از انواع تربیت غیر رسمی
  - بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آنها از منظر اصول عام تربیت
- بخش چهارم: التزام به فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران؛ چرا و چگونه؟ (دو تا سه جلسه)

فصل دوازدهم: تدوین فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور؛

- معلم فکور و ضرورت داشتن فلسفه تربیتی شخصی
- ارتباط فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور با فلسفه تربیتی مدرسه
- نسبت فلسفه تربیتی شخصی معلم با فلسفه تربیتی اجتماع
- نسبت فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور با تجارب و موقعیت تربیتی خود او

فصل سیزدهم: ساماندهی و هدایت انواع تربیت براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا

- تعریف وظایف و مأموریت انواع نهادهای تربیتی جامعه اسلامی ایران براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا
- تنظیم سیاست ها و برنامه های تربیتی در همه انواع تربیت براساس دلالت های فلسفه تربیت در ج.ا.ا
- ایجاد هماهنگی میان همه نهادها و عوامل سهیم و موثر در جریان تربیت (بخصوص ارکان تربیت) براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب

انجام فعالیت های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب

۴. منابع آموزشی

- کتب درسی فلسفه تعلیم و تربیت (نثر، شریعتمداری، شعاری نژاد، ابراهیم زاده، لوزمن، بهشتی، پاک سرشت، باقری، و...) و مقالات مربوط به نقش فلسفه تربیت در بهبود سیاست و عمل تربیتی
- کتب فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی (یاقری، مصباح، اعرافی، الکیلانی، علم الهدی و...)
- بنیان نظری تحول بنیادین (بخش اول و مقالات مربوط به آن)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۳ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۳ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران»

۲. معرفی درس و منطق آن

عمل اصیل تربیتی عملی فکورانه و اندیشه ورزانه است عملی است که که مبتنی بر درک و فهم موقعیت است. در واقع یکی از لوازم اصلی تحقق یک عمل اصیل تربیتی داشتن توانایی تحلیل درست از شرایط و بستر موجود و مواجهه انتقادی با آن و تلاش برای اصلاح و بهبود موقعیت است. موقعیتی که عمل فکورانه معلم در آن بروز و ظهور می یابد، نهادی است که نوع خاصی از تربیت را که همان تربیت رسمی و عمومی (قانون مند، سازماندهی شده، همگانی) را تمهید و ارائه می دهد.

این سخن بدان معنی است که همل تربیتی معلم بر روی چنین بستری تحقق می یابد از این رو معلم بیش از موضوع دیگری لازم است با کسب شناخت ابعاد و مولفه های مختلف فلسفه تربیت رسمی و عمومی قادر به تحلیل و ارزیابی و اصلاح عمل فردی و برنامه ها و طرحها باشد

نام درس: فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران			
مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ واحد زمان درس: ۳۲ ساعت شایستگی اساسی: <i>Pck& ۱-۲ & ۱-۱ Ck</i> <i>۲-۱ Gk & ۳-۱</i>			
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین و مقایسه می کند. موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد ارزیابی و نقد می کند.			
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ارزیابی موقعیتهای تربیتی بر اساس چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه تربیت رسمی	قادر نیست موقعیتهای مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین (دلیل آوری) کند.	با بررسی موقعیتهای تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) آنها را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین (دلیل آوری) کند.	با بررسی موقعیتهای تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) آنها را از منظر چپستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد مقایسه می کند.
ارزیابی ارزشها و اصول تربیت مبتنی بر چپستی، چرایی و چگونگی فلسفی تربیت رسمی	ارزشها و اصول تربیت مبتنی بر چپستی چرایی فلسفه تربیت رسمی و عمومی عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را بیان می کند و پیشنهادهای مناسب برای بهبود آن ارائه می دهد.	برای ضعف ها و قوت های (ارزشها و اصول تربیتی مبتنی بر چپستی چرایی فلسفه تربیت رسمی و عمومی) در عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) شناسایی شده (توجهات مناسبی ارائه می دهد.	دلایل و عوامل موثر در ایجاد ضعف و قوت در عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را بیان می کند و پیشنهادهای مناسب برای بهبود آن ارائه می دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

• بخش اول: مفهوم پرورشی تربیت رسمی و عمومی

- تبیین تربیت رسمی و عمومی
- ضرورت و امکان تربیت رسمی و عمومی
- تاریخچه تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع‌آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه تاریخچه مختصری از تربیت رسمی و عمومی در ایران و جهان

بخش دوم: مبانی تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران

- مبانی سیاسی
- مبانی حقوقی
- مبانی جامعه‌شناختی
- مبانی روان‌شناختی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی

فعالیت عملکردی:

- نقد مبانی از منظر کفایت آنها و یا سازگاری درونی

فصل سوم: چیستی تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران

- نقد الگوهای رایج تربیت رسمی و عمومی
- ویژگی‌های تربیت رسمی و عمومی متناسب با کشور جمهوری اسلامی ایران
- تعریف تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- بحث در باره تناسب ویژگی‌های تربیت رسمی و عمومی با مبانی و فلسفه تربیت

فعالیت عملکردی:

- مقایسه ویژگی‌ها تربیت رسمی و عمومی با الگوهای دیگر
- نقد و ارزیابی برنامه‌ها و فعالیت‌های موجود از منظر ویژگی‌های تربیت رسمی و عمومی

• چرایی تربیت رسمی و عمومی

- هدف تربیت رسمی و عمومی

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- بحث و مقایسه هدف تبیین شده با اهداف دیدگاه‌های مختلف
- بحث و بررسی ارتباط هدف تبیین شده با مبانی فلسفه تربیت رسمی و عمومی

فعالیت‌های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت تربیتی (برنامه‌ها و طرح‌های) و بررسی آن از منظر هدف تربیت رسمی و عمومی

• چگونگی تربیت رسمی و عمومی

- اصول حاکم بر جریان تربیت رسمی و عمومی
- ویژگی‌های مدرسه مطلوب
- ارکان تربیت رسمی و عمومی

- چرخش های اساسی در تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- بررسی نتایج اصول و ویژگی های تربیت رسمی و عمومی در عمل فردی معلم و برنامه ها و طرح ها و مناسبات حاکم بر مدرسه
- بررسی نتایج چرخش های اساسی در عمل فردی و عمل نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های عملکردی:

- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر اصول و ویژگیهای مدرسه
- بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آن از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی

• مشخصات و ویژگی های نظام تربیت رسمی و عمومی

- تعریف و قلمرو نظام تربیت رسمی و عمومی
- رهیافت نظام تربیت رسمی و عمومی
- رویکردهای اساسی نظام تربیت رسمی و عمومی
- روابط نظام تربیت رسمی و عمومی با ارکان و نهادهای دیگر
- ساختار نظام تربیت رسمی و عمومی
- مولفه ها نظام تربیت رسمی و عمومی
- زیر نظام های نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فعالیت های عملکردی:

- بررسی و نقد عملکرد یکی از مولفه های نظام تربیت رسمی و عمومی از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و نقد عملکرد یکی از زیر نظام های تربیت رسمی و عمومی از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و ارزیابی میزان روابط موجود نظام تربیت رسمی و عمومی با ارکان دیگر
- ارزیابی تناسب رهیافت ها و رویکردهای نظام تربیت رسمی و عمومی با مبانی و فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران

• اسناد راهبردی نظام تربیت رسمی و عمومی

- سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش
- سند برنامه درسی ملی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فعالیت های عملکردی:

- بررسی و نقد یکی از اسناد از منظر ارتباط با مبانی و فلسفه تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و ارزیابی میزان تناسب و هماهنگی بین اسناد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب انجام فعالیت های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس ارائه به استاد به روش مکتوب

۴. منابع آموزشی

مبانی نظری سند تحول بنیادین

سند تحول بنیادین

سند برنامه درسی ملی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۸ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران»
متعاقبا اعلام می‌شود.

سرفصل درس «روانشناسی تربیتی»

متعاقبا ارائه می‌شود.

سرفصل درس «جامعه‌شناسی تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن

تعلیم و تربیت امری اجتماعی است. تعلیم و تربیت با متن و زمینه جامعه در هم تنیده است و نمی‌توان جدا از مقوله اجتماعی بودن، به مطالعه در مسائل تعلیم و تربیت پرداخت. به بیان دیگر، شناخت واقعی مسائل تعلیم و تربیت مستلزم تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی و فرهنگی محیط اجتماعی است. بنابراین درک دانشجویان نسبت به جامعه‌شناسی تربیت، این امکان را پدید می‌آورد تا با چشم انداز جامعه‌شناختی، نگاهی واقع‌بینانه به تعلیم و تربیت داشته باشد و درس جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، زمینه‌ای مناسب برای انتخاب آگاهانه راه‌های تربیتی یا توجه به مسائل عام جامعه و یا خاص منطقه خدمت دانشجویان فراهم می‌کند.

نام درس: جامعه‌شناسی تربیتی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
<p>با مطالعه رویکردهای کلان و نظری جامعه‌شناختی تربیت (آموزش و پرورش) تحولات این رشته را بررسی کرده و ارتباط این رویکردها را با مسائل کنونی تعلیم و تربیت گزارش دهد.</p> <p>با رویکرد تعاملی و نگاهی خردنگر و با استفاده از روشهای تحقیق در جامعه‌شناختی تربیت، سازمان مدرسه، کلاس درس و روابط در مدرسه را شناسایی کند و شیوه مناسبی برای مطالعه و بررسی این روابط پیشنهاد دهد.</p>				زمان درس: ۳۲ ساعت
				شایستگی اساسی: ۱- PK۲-۳ و ۲-۲ و ۲-۲
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نظریه‌های جامعه‌شناختی تربیت	نظریه‌های جامعه‌شناختی تربیت را به طور سطحی می‌شناسد و نمی‌تواند ویژگیهای اصلی نظریه‌ها و کاربردهای عملی آنها را تشخیص دهد.	نظریه‌ها را با توجه به ویژگیهای اساسی آنها در تعلیم و تربیت می‌شناسد، کاربردهای عملی نظریه‌ها را در حل مسائل جهانی آموزش و پرورش بیان می‌کند، اما قادر نیست از نظریه‌ها در حل مسائل خاص منطقه خود بهره‌گیرد.	علاوه بر درک عمیق نظریه‌های مختلف جامعه‌شناختی تربیت، قادر به تفسیر روابط عام و کلی با توجه به نظریه‌هاست و می‌تواند علت پدیدایی مسائل را با توجه به نظریه‌ای تبیین کند.	
رویکرد تعاملی به جامعه‌شناسی تربیت	تکنیکهای مشاهده (گروههای کوچک) را فرا گرفته است، قادر به ارائه گزارش پدیده‌های مختلف است، اما نمی‌تواند روابط بین پدیده‌ها و افراد را شناسایی کند.	علاوه بر ارائه گزارش‌های مبنی بر مشاهده و مصاحبه، روابط بین پدیده‌ها و افراد را می‌تواند شناسایی و تبیین کند.	علاوه بر بهره‌گیری از ابزار تحقیق و شناسایی و تحلیل روابط بین پدیده‌ها و افراد، می‌تواند به تبیین و پیش‌بینی وقایع آموزشی با توجه به نظریه‌ها بپردازد.	
طراحی برنامه حل مسئله تربیتی (با تاکید بر جامعه‌شناسی)	قادر به شناسایی یک مسئله تربیتی است، برای حل مسئله یک طرح پیشنهادی نیز ارائه می‌دهد، ولی طرح پیشنهادی او فاقد توجه به رویکردهای جامعه‌شناختی است.	قادر به شناسایی یک مسئله تربیتی، و ارائه راه حل با توجه به رویکردهای جامعه‌شناختی است اما نسبت به پیچیدگی و شبکه‌ای بودن مسائل بی‌توجه است.	می‌تواند برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به رویکردهای جامعه‌شناختی به طور سیستمی و شبکه‌ای طراحی و ارزیابی کند.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت (یک جلسه)

جامعه‌شناسی تربیتی و جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت

خاستگاه و تکامل جامعه‌شناختی تربیت

قلمرو جامعه‌شناختی تربیت

تکالیف یادگیری: مطالعه و مرور یکی از کتابهای جامعه‌شناسی تربیت یا جامعه‌شناسی آموزش و پرورش و ارائه نقشه

مفهومی در رابطه با قلمرو جامعه‌شناسی تربیت

تکالیف یادگیری: ارائه یک تعریف جامع از جامعه‌شناسی تربیت توسط دانشجو

منابع: موریش، ایور (درآمدی به جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت، ترجمه غلامعلی سرمد (۱۳۸۷). مرکز نشر دانشگاهی تهران.

علاقه‌بند، علی (۱۳۸۷). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات روان.

فصل دوم: رویکردهای نظری در جامعه‌شناختی تربیت (دو جلسه)

نظریه کارکرد گرایی (امیل دورکیم)

نابرابری اجتماعی (کریستوفر جنکز)

پارادایم انتقادی (نظریه آموزش و پرورش و کنش فرهنگی، فریره، ایوان ایلچ)

نظریه تفسیری (مایکل یانگ)

تکالیف یادگیری: طبقه‌بندی نظریه‌های جامعه‌شناختی تربیت و بیان ویژگیهای اصلی این نظریات در یک جدول

تکالیف یادگیری: انتخاب حداقل یکی از نظریه‌ها و مطالعه منابع بیشتر برای مطالعه

منابع: شارع‌پور، محمود (۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات سمت.

علاقه‌بند، علی (۱۳۸۷). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات روان.

سلی، پ (پ). جامعه‌شناسی مدرن، ترجمه حسن پویان.

فصل سوم: روشهای تحقیق در جامعه‌شناسی تربیت (دو جلسه)

روشهای تحقیق کمی

روشهای تحقیق کیفی (قوم‌نگاری، مردم‌نگاری، روان‌شناسی اجتماعی، کنش متقابل نمادین، تحقیق در گروههای کوچک)

تکالیف یادگیری: مطالعه کتاب کندوکاوها و پنداشته‌ها، فرامرز رفیع‌پور

تکالیف یادگیری: مطالعه یک مقاله مربوط به جامعه‌شناختی تربیت و ارائه گزارش آن به کلاس با تاکید بر روش‌شناسی

تحقیق

تکالیف عملکردی: تحلیل و ارزیابی یک مقاله با توجه به نظریه پشتیبان آن

منابع: رفیع‌پور، فرامرز (۱۳۹۰). تکنیکهای خاص تحقیق در علوم اجتماعی (جلد دوم کندوکاوها و پنداشته‌ها). تهران: انتشارات

شرکت سهامی انتشار.

شارع‌پور، محمود (۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات سمت.

فصل چهارم: مدرسه و جامعه (یک جلسه)

مدرسه به مثابه جامعه

نگاهی تاریخی به سازمان اجتماعی مدرسه

شناخت سازمان مدرسه و روابط انسانی در آن

مدرسه و نابرابریهای اجتماعی

خانواده و مدرسه

تکالیف یادگیری: تهیه یک چک‌لیست از مسائل عمده مدرسه از نظر معلمان و دانش‌آموزان

تکالیف عملکردی: تحلیل مسائل مدرسه با توجه به یکی از نظریه‌های جامعه‌شناختی تربیت

منابع: موریش، ایور (درآمدی به جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت، ترجمه غلامعلی سرمد (۱۳۸۷). مرکز نشر دانشگاهی تهران.

شارع پور، محمود (۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات سمت.

فصل پنجم: فرایندهای مربوط به مدرسه (یک جلسه)

فرهنگ دانش آموزان و عملکرد تحصیلی

جو مدرسه

انتظار از مدرسه

انگیزه پیشرفت (نظریه اتکینسون، نظریه مک کلند)

انتظارات معلم از دانش آموز

فرهنگ و روابط معلمان

تکالیف یادگیری: مشاهده روابط موجود در یک مدرسه ارائه گزارش درباره آن و تعیین جو مدرسه با استناد به شواهد کافی

منابع: شارع پور، محمود (۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات سمت.

فصل ششم: جامعه‌شناسی کلاس درس (دو جلسه)

گروههای دانش آموزی

پویایی گروه

دانش آموزان و تغییرات اجتماعی

دانش آموزان و آسیبهای اجتماعی

تکالیف یادگیری: مشاهده گروههای دانش آموزی در کلاس درس، رنگ تفریح و رنگ ورزش. یادداشت گفتگوهای غیر

رسمی در بین دانش آموزان و ارائه گزارش آن به کلاس (تکنیک مشاهده بیلز پیشنهاد می شود)

تکالیف عملکردی: مطالعه گزارشهای فوق در گروههای دانشجویی و تحلیل پویایی و آسیب های اجتماعی

منابع: موریش، ایور (درآمدی به جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت، ترجمه غلامعلی سرمد (۱۳۸۷). مرکز نشر دانشگاهی تهران.

شارع پور، محمود (۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات سمت.

فصل هفتم: جامعه‌شناسی برنامه درسی (یک جلسه)

جامعه‌شناسی کتابهای درسی

جامعه‌شناسی فضا

برنامه درسی پنهان

تکلیف یادگیری: مشاهده و ارائه گزارش در رابطه با فضا و کتابهای درسی

تکلیف عملکردی: بررسی و تحلیل همه گزارشهای قبل و کاوش و جستجو در برنامه درسی پنهان در مدرسه مورد نظر

منابع: منادی، مرتضی (۱۳۹۲). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات آوای نور

فصل هشتم: جامعه‌شناسی تربیت و مسائل تربیتی (سه جلسه)

چگونگی اولویت بندی مسائل تربیتی مدرسه

تکالیف عملکردی: طراحی یک برنامه موثر برای حل یک مسئله تربیتی با توجه به یک نظریه پشتیبان

تکالیف عملکردی: ارزیابی طرح برنامه فوق توسط هم کلاسیها

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

در این درس، آموزش با توجه به پیوند نظریه با عمل انجام می شود. کاربرد عملی دانش نظری و تحلیل مشاهدات از زاویه

نظریه های جامعه‌شناسی تربیت توسط دانشجو مورد تأکید قرار می گیرد. بنابراین، علاوه بر مطالعه منظم دانشجویان،

توجه به جنبه های کاربردی این درس مورد توجه است. بهتر است زمینه پرسش و پاسخ و تحلیل گزارشهای دانشجویان

و بهره گیری از روشهای مشارکتی در آموزش فراهم شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: (به تفکیک هر فصل منابع مشخص شده است).

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی تکوینی: تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی و شرکت در مباحث کلاس ۸ نمره
ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث انجام شده در کلاس، ۱۲ نمره

سایر نکات

از آنجا که یک فصل به روشهای تحقیق جامعه شناسی تربیت پرداخته شده است و ممکن است با درس روشهای تحقیق رشته های مختلف درسی هم پوشانی داشته باشد، تاکید می شود بر روشهای تحقیق کمی اشاره ای اجمالی شود و بیشتر بر روشهای تحقیق قوم نگاری، کیفی کنش متقابل نمادین و گروههای کوچک تاکید شود.

سرفصل درس «نظریه های یادگیری و آموزش»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس اثربخش مستلزم درکی فزاینده از یادگیری و شیوه وقوع آن می باشد، چنین درکی شامل دانش مربوط به نظریه های یادگیری و آموزش و کاربرد هر یک از آنها در فرایند تدریس است که کسب آن می تواند معلمان را در کاربرد آگاهانه و مقتضی اصول مربوط به هریک از نظریه ها یاری رساند. این درس ضمن هدایت روش های تدریس در موقعیت های مختلف تربیتی، دانشجومعلمان را با سودمندی و کاربردی بودن روش های تدریس به کار گرفته شده نیز آشنا می سازد.

نام درس: نظریه های یادگیری و آموزش				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن درک انواع نظریه های یادگیری و آموزش، شرایط حصول و عدم حصول یادگیری را در موقعیت های مختلف تربیتی تحلیل نماید و بر آن اساس راهبردهای تدریس متناسبی بکار برد.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت
				شایستگی اساسی: PK-۲ & I-۲ & ۳-۲ PCK-۴
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نظریه های یادگیری و آموزش	نظریه های یادگیری و آموزش را می شناسد و قادر است بدون ارائه تحلیل حاصل از مقایسه دیدگاه ها آنها را طبقه بندی نماید.	ضمن مقایسه نظریه های یادگیری و آموزش به ارائه دلالت های هریک از دیدگاه ها می پردازد اما قادر به کاربرد نظریه ها در حل مسائل تربیتی نمی باشد.	با درک نقاط ضعف و قوت هر یک از نظریه ها در موقعیت های مختلف تربیتی، قادر به کاربرد نظریه ها در حل مسائل تربیتی می باشد.	
روش های آموزش	دانشجو قادر است انواع روش های آموزش را شناسایی و طبقه بندی نماید.	ضمن مقایسه هر یک از روش های آموزش قادر به تحلیل شرایط حصول و عدم حصول یادگیری در موقعیت های مختلف تربیتی است.	با ارزیابی موقعیت تربیتی قادر به استفاده از راهبردهای تدریس متناسب است.	
حل مسائل تربیتی	مسئله تربیتی را شناسایی می کند و برای حل آن طرح پیشنهادی ارائه می دهد، اما طرح پیشنهادی او فاقد توجه به نظریات یادگیری و آموزش است.	با در نظر گرفتن اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش قادر به حل مسئله تربیتی می باشد اما نسبت به پیچیدگی و شبکه ای بودن مسائل بی توجه است.	قادر است برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به راهبردها و اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش به طور سیستمی و شبکه ای طراحی و ارزیابی نماید.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

هفته اول: ارائه طرح درس و اعلام نحوه ارزشیابی و معرفی منابع

- بیان ضرورت و جایگاه نظریه در علم

- مکاتب تجربه گرا

- مکاتب خرد گرا

- نظریه های جدید در یادگیری

فصل دوم: تعریف مفاهیم (نظریه، نظریه علمی، یادگیری، آموزش)

- تعریف یادگیری و ویژگی های آن

- ویژگی های نظریه یادگیری جامع

- مقایسه یادگیری با آموزش

- ارائه چارت مربوط به نظریات یادگیری

تکالیف عملکردی:

از دانشجویان خواسته شود با مراجعه به منابع متعدد تعاریف مختلفی گردآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.

فصل سوم: نظریه های رفتاری یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه هایی از روش های آموزش رفتارگرایان در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل چهارم: نظریه های شناختی یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه هایی از روش های آموزش شناختی در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل پنجم: نظریه های خبرپردازی یادگیری

تکالیف یادگیری:

ارزیابی نقاط ضعف و قوت اصول یادگیری در نظریه خبرپردازی.

فصل ششم: نظریه های سازندگی یادگیری

تکالیف عملکردی:

مشاهده یک موقعیت آموزشی و تربیتی در کلاس درس و تحلیل میزان تأثیر پذیری تصمیمات آموزشی / تربیتی از

نظریه های یادگیری و کاربرد های آن.

فصل هفتم: نظریه نورو فیزیولوژیکی

تکالیف عملکردی:

مقالات و پژوهش های منتشر شده در زمینه مطالعات مربوط به مغز و ارتباط آن با آموزش و یادگیری را مطالعه

نموده و یافته های خود را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل هشتم: کاربرد نظریه های یادگیری در آموزش

کاربرد رویکرد رفتاری

کاربرد رویکرد شناختی

کاربرد نظریه سازندگی یادگیری

کاربرد نظریه نورو فیزیولوژیکی

تکالیف عملکردی:

با استفاده از نظریه های مطالعه شده یک موقعیت آموزشی / تربیتی را با استفاده از نظریه های مطالعه شده تحلیل و

تصمیمات آموزشی / تربیتی خود را به همراه مستندات پژوهشی یا علمی ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

با توجه به اینکه درک عمیق دانش نظری مستلزم کاربرد آن در موقعیت‌های مختلف می‌باشد، پیشنهاد می‌شود ضمن ارائه مباحث نظری به شیوه مشارکتی، بر انجام فعالیت‌های عملی و بکارگیری دانش نظری در موقعیت‌های واقعی تدریس تاکید شود. علاوه بر این تدارک فرصت‌های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی می‌تواند زمینه رشد راهبردهای فراشناختی دانشجویان را فراهم سازد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- اولسون، متیواج و هرگنهان، بی.آر (۱۳۸۸). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری، ترجمه علی‌اکبر سیف، تهران: دوران.
- سیف، علی‌اکبر (۱۳۸۷). روانشناسی پرورشی نوین. تهران: انتشارات دوران.

منبع فرعی:

- شعبانی، حسن (۱۳۸۳). مهارت‌های آموزشی و پرورشی. تهران: سمت. جلد اول و دوم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۱-۵ ارزشیابی مستمر (۸ نمره)

- عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۴ نمره
- عملکرد دانشجو در مجموعه تکالیف عملکردی ۴ نمره

۲-۵ ارزشیابی پایانی (۱۲ نمره)

ارزشیابی پایانی درس نظریه‌های یادگیری و آموزش به صورت آزمون مکتوب در پایان ترم صورت می‌گیرد.

سرفصل درس «اصول و روش های تدریس»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس در تمامی نظام های آموزش و برنامه درسی، عرصه اصلی اختیارات معلم است؛ و همین اختیارات است که مسئولیت معلم را برای بکارگیری موثر روش های تدریس الزامی می کند. «تدریس» فعالیتی موقعیتی است که شکل موثر آن بر بنیاد دانش و یافته های علمی دنیال می شود. چنین دانشی را معلمان آینده برای هرگونه عمل خود نیاز دارند؛ اما عمل معلمی کردن فقط با کسب این دانش ممکن نمی شود. آنچه دانشجومعلمان را برای بکارگیری روش های تدریس آماده می کند، کسب دانش تدریس به همراه قابلیت های ساخت دانش تدریس بر اساس تجربه های شخصی است؛ مجموعه تلفیق شده ای از دانش و هنر که می تواند شایستگی تدریس نامیده شود. اصول و روش های تدریس در پی آن است که زمینه های لازم و عمومی را برای دانشجومعلمان در سطحی عام فراهم کند تا آنان قادر به ادراک و بکارگیری روش های تدریس شوند. در این درس، دانشجومعلمان با مبانی، اصول و مراحل تدریس آشنا می شوند و قادر می شوند از فنون آن در عمل بهره بگیرند. برای تحقق دستاوردی، ضروری است معلمان با منابع این حوزه علمی، با نمونه هایی از تدریس و با برخی از اعمال و فعالیت های تدریسی معلمان پیشین در عرصه واقعی آشنا شوند و برای اقدام به آن، تمرین هایی داشته باشند. چنین شرایطی می تواند به آنان کمک کند تا معلمان آینده در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته های علمی و پژوهشی باشند.

نام درس: اصول و روش های تدریس				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:				نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۱+۱ زمان درس: ۳۲+۱۶ ساعت پیشنیاز: روانشناسی تربیتی نحوه آموزش: انفرادی
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	شایستگی اساسی: PK کد ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۳-۳ & ۴-۳
به شناسایی اصول و روش های تدریس در موقعیت های مختلف مدرسه ای اقدام می کند و تبیین مدال از بکارگیری هر یک از اصول و روش های تدریس توسط معلم در موقعیت خاص ارائه می نماید.	به تبیین تدریس مدرسه ای بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن مبتنی بر منابع علمی اقدام می کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه می نماید.	توانسته است به بیان تعاریفی از تدریس و اصول و روش های آن اقدام کند.	- فهم اصول و روش های تدریس	
توانسته است خود را در نقش معلم متصور شود و بر آن اساس به تصمیم گیری در موقعیت های واقعی یا فرضی اقدام و به عنوان معلم ایفای نقش حرفه ای کند.	به زوایایی از نقش های معلمان توجه می دهد و به آن عمل می کند که در منابع درس بر آنها تاکید نشده است ولی در منابع این حوزه موجود است.	توانسته است به شرح آنچه در منابع و مباحث درس در ارتباط با موضوع آمده است، اقدام کند.	ایفای نقش معلمی تدریس مدرسه ای	

انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می‌شود که قابل پذیرش است.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.
--------------	--	--	---

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوطه، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد. تکلیف ۱: هر دانشجو یکی از تجربیات تدریس معلمان مدرسه‌ای خود را یادآوری و آن را روایت و مقبول یا نامقبول بودن آن را مدلل تشریح کند.
دوم	ارائه نمونه‌ها و یادآوری تجربه‌ها	ارائه نمونه‌هایی از تدریس معلمان به صورت فیلم و بحث و بررسی درباره تجربیات دانشجویان به گونه‌ای که نشان داده شود اصول و روش‌های متعددی در تدریس مطرح است.
سوم	تشریح چستی تدریس	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی تدریس (به عنوان یک علم)، تشریح اصول و انواع روش‌های تدریس و معرفی وضعیت ایران از حیث تدریس (با استناد تجربه‌های گزارش شده دانشجویان) و تشریح وضعیت تدریس در چند کشور جهان.
چهارم	تبیین نقش معلم در تدریس مدرسه‌ای	تبیین نقش‌های تدریسی معلمان و ضرورت‌های آن بر اساس واقعیات عمل مدرسه‌ای و با تشریح وضعیت ایران. تکلیف ۲: چرا معلمان نیاز دارند از اصول و روش‌های تدریس آگاه باشند و چگونه می‌توانند چنین کنند؟
پنجم	مراحل تدریس مدرسه‌ای: قسمت اول	تشریح مراحل تدریس به عنوان عمل واقعی معلم در کلاس درس مشتمل بر مخاطب-شناسی و منطق‌یابی برای یک مبحث علمی، تعیین اهداف درس، انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری، سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری. تکلیف ۳: نقد و بررسی منطق مراحل ذکر شده.
ششم	مراحل تدریس مدرسه‌ای: قسمت دوم	انتخاب روش تدریس محتوا و ارائه فرصت‌های یادگیری، تصمیم‌گیری در باره زمان درس، تنظیم مکان (فضا و روابط) درس و چگونگی ارزشیابی یادگیری مخاطبان. تکلیف ۴: نقد و بررسی مراحل ذکر شده.
هفتم	برنامه‌ریزی تدریس: طرح درس سالیانه	اجزای طرح درس سالیانه و اصول تهیه آن، تدوین طرح درس سالیانه در کلاس و نقد و بررسی نمونه‌های ارائه شده در کلاس. تکلیف ۵: دانشجویان در گروه‌های کوچک به تدوین طرح درس سالیانه اقدام می‌کنند.
هشتم	برنامه‌ریزی تدریس: طرح درس روزانه	اجزای طرح درس روزانه و اصول تهیه آن، تدوین طرح درس روزانه در کلاس و نقد و بررسی نمونه‌های ارائه شده در کلاس. تکلیف ۶: دانشجویان در گروه‌های کوچک به تولید طرح درس روزانه اقدام می‌کنند.

نهم	مدیریت کلاس درس	الگوها و روش های کلاس داری، فرهنگ کلاس درس، مقررات کلاس درس، جو کلاس درس و رفتار در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه های کوچک به بررسی روش های مدیریت کلاس هایی می-پردازند که به طور فرضی یا واقعی توسط مدرس معرفی شده است.
دهم	روش های تدریس	انواع روش های تدریس و طبقه بندی آنها به دو طبقه: روش های تدریس معلم محور و روش های تدریس شاگرد محور و معرفی مشروح هر یک برای بکارگیری. تکلیف ۵: طبقه بندی های دیگر به چه شکلی روش های تدریس را طبقه بندی کرده اند؟
یازدهم	روش های تدریس معلم محور	یادآوری کوتاه منطق، اصول و مراحل بکارگیری روش های تدریس معلم محور در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه های کوچک به طراحی تدریس بر اساس این روش اقدام و به تدریس می پردازند.
دوازدهم	روش های تدریس شاگرد محور	یادآوری کوتاه منطق، اصول و مراحل بکارگیری روش های تدریس شاگرد محور در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه های کوچک به طراحی تدریس بر اساس این روش اقدام و به تدریس می پردازند.
سیزدهم	توضیح دادن در کلاس درس	روش های توضیح دادن، قابلیت روش های توضیح در ارتباط با موضوعات درسی، اثربخش ساختن توضیحات در هر یک از روش های تدریس. عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش های موثر توضیح در موقعیت های تجربی یا فرضی.
چهاردهم	پرسش کردن معلم در کلاس	انواع پرسش ها و چگونگی بهره گیری از آن در هر یک از روش های تدریس عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش های موثر پرسش کردن در موقعیت های تجربی یا فرضی.
پانزدهم	مواجهه معلم با پرسش های کلاسی شاگردان	انواع پرسش های شاگردان، انگیزه های پرسش کردن شاگردان، چگونگی مواجهه با پرسش های شاگردان در هر یک از انواع روش های تدریس عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش های موثر پاسخگویی به پرسش ها در موقعیت های تجربی یا فرضی.
شانزدهم	سنجش یادگیری شاگردان	روش های آزمون و سنجش پیشرفت تحصیلی در کلاس درس، انواع آزمون ها و مزایا و معایب آنها برای بکارگیری در کلاس درس، اهداف سنجش در کلاس درس، روش های اعلام نتایج به شاگردان در کلاس درس در هر یک از روش های تدریس. عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش های موثر سنجش یادگیری در موقعیت های تجربی یا فرضی.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش های کلاس درس با مشارکت همه جانبه آموزشگر - دانشجو انجام می شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع نیز بپردازد و در مباحث شرکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۵ دقیقه در کلاس درس به ارائه نظر بپردازند. در همه جلسات درس، یک میخ به صورت نظری ارائه می گردد و به صورت عملی مورد تمرین قرار می گیرد. درعین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش ها می تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
- منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:
شعبانی، حسن. (۱۳۹۳): مهارت‌های آموزشی: روش‌ها و فنون تدریس. تهران: سمت
مهرمحمدی، محمود. (۱۳۸۶): بازاندیشی فرایند یاددهی - یادگیری و تربیت معلم. تهران: مدرسه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس اصول و روش‌های تدریس در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از کار عملی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.
- ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال از سویی تمام فعالیت‌های بخش عملی درس را شامل می‌شود و از سوی دیگر برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری انجام می‌گیرد و دستاورد هر دو قسمت جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.
- ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.
- سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:
- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۲۵ درصد امتیاز
  - آزمون ضمن نیمسال: ۴۰ درصد امتیاز
  - آزمون پایانی: ۳۵ درصد امتیاز

سایر نکات:

- مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
۱. آمادگی مدام برای فعالیت عملی.
  ۲. مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
  ۳. رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
  ۴. رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
  ۵. مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
  ۶. ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس « اصول و مبانی راهنمایی و مشاوره »

۱. معرفی درس و منطق آن:

راهنمایی مجموعه فعالیت های منظم و سازمان یافته ای است که به منظور حداکثر استفاده از توانایی های بالقوه در طول زندگی درباره فرد اعمال می شود. مشاوره رابطه رویاروی بین مراجع و مشاور است که بدان وسیله به مراجع کمک می شود تا پس از شناخت خویش تصمیمات مناسبی اتخاذ نماید؛ از طریق مشاوره مراجع می آموزد که چگونه یک زندگی سالم و سازنده را طرح ریزی کند و بدان ادامه دهد.

راهنمایی و مشاوره همواره به عنوان تسهیل کننده فرایند تعلیم و تربیت دانش آموزان برای معلمان مطرح بوده است. از طریق خدمات راهنمایی و مشاوره می توان به توانایی ها و محدودیت های دانش آموزان پی برد، یکی از وظایف اساسی معلمان راهنمایی و هدایت دانش آموزان می باشد به طور مسلم ارایه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش آموزان بدون آگاهی معلمان از مبانی، اصول و روش های راهنمایی و مشاوره میسر نمی باشد، بنابراین لازم است دانشجوی معلمان در دوران تحصیل خود با مبانی، اصول و روشهای راهنمایی و مشاوره آشنا شده تا بتوانند در آینده به عنوان معلم مدرسه نقش راهنمایی و مشاوره ای خود را به خوبی ایفا نمایند. همچنین این درس به عنوان یکی از دروس پایه برای دانشجویان رشته راهنمایی و مشاوره محسوب می شود که آمادگی های لازم در آنها برای کسب مهارتهای پایه حرفه ای فراهم نموده و زمینه ساز ورود به دروس تخصصی مشاوره می باشد.

نام درس: اصول و مبانی راهنمایی و مشاوره				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه درس مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، با مفاهیم اساسی راهنمایی و مشاوره آشنا شده، در فرایند آموزش از مبانی و اصول مشاوره بهره کافی ببرد، به جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش پی ببرد و با نقش مشاوره ای معلمان در فرایند تدریس و کلاس درس آشنا شود. همچنین از فنون و روش های شناخت دانش آموزان و رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی اطلاعات کافی کسب نموده و بتواند در موقعیت واقعی مدرسه بکار ببرد. دانشجوی پس از گذراندن این درس قادر خواهد بود از اصول مشاوره در موقعیت های واقعی مدرسه بهره برده و با شناختی که از تفاوت های فردی، ویژگی ها و مسایل و مشکلات دانش آموزان پیدا می کند بتواند در زمینه های تحصیلی- شغلی و سازشی به آنها کمک نماید.				نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۲ (۱+۱) زمان درس: ۴۸ ساعت پیش نیاز:
				شایستگی اساسی: Ck&pck کد ۲- ۱ & ۳-۲ & ۴- & ۳
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
دانش محتوایی و موضوعی راهنمایی و مشاوره و انواع آن	در مورد مباحث اساسی راهنمایی و مشاوره، فنون و روش های مشاوره صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	موضوعات اساسی راهنمایی و مشاوره و انواع آن را مورد مقایسه قرار داده و یافته های خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	مباحث اساسی راهنمایی و مشاوره و انواع آن، تفاوت و تشابه مفاهیم و رابطه آنها با یکدیگر را مورد مقایسه و ارزیابی قرار داده و دلایل خود را در قالب یافته ها به صورت یک گزارش منسجم ارایه نموده است.	
نقش و وظایف کارکنان مدرسه در رابطه با فرایند راهنمایی و مشاوره دانش	درباره نقش و وظایف کارکنان مدرسه در مورد راهنمایی و مشاوره دانش	نقش و وظایف کارکنان مدرسه را در فرایند راهنمایی و مشاوره دانش آموزان مورد	نقش و وظایف کارکنان مدرسه را در فرایند راهنمایی و مشاوره دانش	

آموزان	آموزان صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	مقایسه قرار داده و یافته های ناشی از این مقایسه را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است.	آموزان تفاوت و تشابه آنها یا یکدیگر را مورد مقایسه و تجزیه و تحلیل قرار داده و یافته های خود را به صورت مکتوب گزارش نموده است.
رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی و کاربردهای آنها	درباره رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	مفاهیم اساسی رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی را مورد مقایسه قرار داده و یافته های خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است.	مباحث مهم رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی و تفاوت و تشابه آنها با یکدیگر را مورد مقایسه و ارزیابی قرار داده و دلایل خود را در قالب یافته ها به صورت یک گزارش منسجم ارایه نموده است.
برنامه های راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش	درباره برنامه های راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش جهان و ایران صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	برنامه های راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران را با سایر کشورها مورد مقایسه قرار داده و دلایل خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است.	برنامه های راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران و تفاوت و تشابه های مشاوره در سایر کشورها را مورد مقایسه و ارزیابی قرار داده و یافته های خود را به صورت مکتوب و در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مباحث اساسی

- اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره
  - فلسفه و اهمیت راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش
  - تاریخچه راهنمایی و مشاوره در جهان و ایران
  - راهنمایی و مشاوره در اسلام
  - مفهوم و تعریف راهنمایی
  - اصول و اهداف راهنمایی
  - خدمات راهنمایی
  - مفهوم و تعریف مشاوره
  - اصول و اهداف مشاوره
  - خدمات مشاوره
  - مفهوم و تعریف مشورت
  - تعریف روان درمانی
  - تفاوت بین مشورت، راهنمایی، مشاوره و روان درمانی
- فعالیت یادگیری:

۱- مطالعه مطالب فصل از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه مفاهیم راهنمایی، مشاوره و روان درمانی و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

- تحلیل و مقایسه اهداف و خدمات راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس

فصل دوم: انواع راهنمایی و مشاوره و الگوهای آن

- انواع راهنمایی از نظر موضوع

- انواع راهنمایی از نظر شیوه اجرا

- انواع مشاوره از نظر موضوع

- انواع مشاوره از نظر شیوه اجرا

- الگوهای رایج راهنمایی

فعالیت یادگیری:

۱- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره از نظر موضوع و شیوه اجرا و بیان تفاوت های آنها

۴- مقایسه الگوهای راهنمایی و بیان شباهت ها و تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه الگوهای راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- تهیه جدول مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره و بیان کاربرد هر یک از آنها در محیط واقعی مدرسه

فصل سوم: روش ها و فنون راهنمایی و مشاوره

- تعریف روش و فن

- روش های راهنمایی و مشاوره

- فنون راهنمایی (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، شرح حال نویسی، واقع نویسی، مقیاس درجه بندی رفتار، گروه سنجی، مطالعه

موردی، مطالعه پرونده تحصیلی، سیاهه رفتار، آزمون های روانی)

- فنون مشاوره (گوش دادن، تشویق کردن، برخورد با مقاومت، برخورد با سکوت، سازمان دادن، انعکاس احساس و محتوا، قرارداد

بستن، تعیین تکلیف، پایان دادن به جلسه، همدلی، مواجهه سازی، تفسیر و بینش، رهبری، ایفای نقش، تسکین یا آرام بخشی،

ارجاع)

- مهارت های مشاوره

فعالیت یادگیری:

۱- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره با یکدیگر و بیان تفاوت های آنها

۴- مشاهده اجرای فنون مشاوره توسط متخصصان (مستقیم/ فیلم) و تحلیل مشاهدات به صورت مکتوب

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- طراحی و اجرای یک نمونه از هر کدام از فنون راهنمایی نظیر مشاهده، مصاحبه و ... و ارایه گزارشی از آنها به مدرس ۳-

بیان کاربرد هر یک از فنون راهنمایی و مشاوره در محیط واقعی مدرسه در قالب گزارش کتبی

۴- اجرای فنون مشاوره توسط دانشجویان رشته مشاوره با توجه به مشاهدات خود (مستقیم/ فیلم) در مورد یک نفر از دانش آموزان و ارایه گزارش صوتی - تصویری و کتبی آن به مدرس

فصل چهارم: نقش و وظایف کارکنان مدرسه در برنامه راهنمایی و مشاوره دانش آموزان

- نقش و وظایف مدیر مدرسه

- نقش و وظایف معلم مدرسه

- نقش و وظایف مشاور مدرسه

- نقش و وظایف مربی پرورشی مدرسه

- نقش سایر متخصصان در فرایند راهنمایی و مشاوره

- نقش خانواده در فرایند راهنمایی و مشاوره

- نقش دانش آموز در فرایند راهنمایی و مشاوره

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه نقش و وظایف معلم، مدیر، مشاور، مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه نقش و وظایف معلم، مدیر، مشاور، مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و ارایه گزارش آن در کلاس درس

فصل پنجم: جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش

- برنامه های راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه

- نقش و عمل مشاور در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه

- ساختار و تشکیلات راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران

- خدمات و وظایف مراکز مشاوره دانش آموزی و خانواده در مناطق آموزش و پرورش

- خدمات و وظایف مراکز مشاوره دانشجویی در دانشگاهها

- مشاوره در موسسات و مراکز بهداشت روانی

- تفاوت های فردی در بین دانش آموزان مدرسه

- در نظر گرفتن تفاوت های فردی در راهنمایی و مشاوره با دانش آموزان

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مدارس ابتدایی و متوسطه و بیان تفاوت های آنها

۴- مقایسه دانش آموزان از نظر تفاوت های فردی در ابعاد مختلف

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مدارس ابتدایی و متوسطه و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- تحلیل و مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مراکز مشاوره دانش آموزی، خانواده و دانشجویی و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس

۳- مقایسه تفاوت های فردی دوفرد از دانش آموزان یک مدرسه توسط دانشجویان رشته مشاوره و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس

فصل ششم: رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی

- مشاور و انتخاب نوع رویکرد درمانی
- رویکردهای درمانی متمرکز بر زمینه
- رویکردهای درمانی متمرکز بر هیجانات
- رویکردهای درمانی متمرکز بر تفکر و باور
- رویکردهای درمانی متمرکز بر عمل و رفتار
- رویکردهای درمانی یکپارچه نگر و التقاطی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
- ۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
- ۳- مقایسه رویکردهای درمانی مختلف و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

- ۱- تحلیل و مقایسه رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی و ارائه گزارش آن در کلاس درس
- ۲- تحلیل کاربرد رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی در محیط واقعی مدرسه توسط دانشجویان رشته مشاوره و ارائه گزارش کتبی آن به مدرس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های مطرح شده است. برقراری ارتباط میان آموخته های کلاسی و الزامات محیط آموزشی، بهره گیری از فرصتهای یادگیری خارج از محیط آموزشی، برقراری پیوند میان نظر و عمل در محیط آموزشی و فراهم نمودن مشارکت گروهی دانشجویان در انجام فعالیت های عملکردی توسط مدرس از راهبردهای تدریس این درس می باشد که منجر به درک عمیق تر مطالب و بکارگیری دانش نظری راهنمایی و مشاوره توسط دانشجو معلمان در موقعیت های واقعی مدرسه خواهد شد. یادگیری غیر مستقیم نیز مستلزم مطالعه فردی و درک شناختی فرد در موقعیت های مختلف محیط آموزشی می باشد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- قدمی، سید امیر؛ همت، نورعلی و نبوی، سید صادق (زیر چاپ). مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات دانشگاه فرهنگیان

- گلادینگ، ساموئل تی. (۱۳۹۰). اصول و مبانی مشاوره، ترجمه مهدی گنجی، تهران، نشر ساوالان
- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۰). مقدمات راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات رشد
- اصغری پور، حمید (۱۳۹۱). کلیات راهنمایی و مشاوره، مشهد، نشر ترمین
- گیسون، رابرت و میشل، ماریان (۱۳۸۶). زمینه مشاوره و راهنمایی، ترجمه باقر ثنائی و همکاران، انتشارات
- صافی، احمد (۱۳۷۹). راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی، تهران، انتشارات رشد

منابع فرعی:

- تمدنی، مجتبی و بهمنی، بهمن (۱۳۹۱). فنون مشاوره و روان درمانی، تهران، نشر دانه
- حسینی بیرجندی، سید مهدی (۱۳۷۱). اصول و روش های راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری (باز پاسخ، بسته پاسخ، چندگزینه ای و یا ترکیبی) به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده کلاسی ۲ نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف (فعالیت) عملکردی ۸ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده براساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود.
مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «ارزشیابی از یادگیری»

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان یک حوزه تخصصی در بردارنده دروس متعددی چون آمار، روش تحقیق و اندازه گیری می باشد. در واقع این درس کمک میکند تا بتوان میزان تحقق اهداف کلی از آموزش را مورد ارزیابی قرار داد، سطح کیفی آموزش را ارتقا بخشیده و بطور نظامند اثرات آنرا مورد بازبینی و واکاوی قرار داد. استفاده و بکارگیری الگوهای متعدد ارزشیابی برای قضاوت درخصوص برنامه های درسی به معلمان کمک می کند تا نیازهای آموزشی را شناسایی نمایند و در سازماندهی مطالب و محتوای درسی انتقال دانش، نگرش و بالابردن سطح مهارتها را بهبود بخشند.

نام درس: ارزشیابی از یادگیری				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با کسب مهارت در حوزه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی قادر باشد انواع آزمونها و الگوهای ارزشیابی را پیاده سازی نماید و در خصوص اهداف ارزشیابی، آزمونهای عملکردی، محاسبه ضریب دشواری آزمون، نحوه محاسبه ضریب پایایی و آزمونهای ارزیابی عملکرد گزارشی را ارائه نماید.				توع درس: نظری / عملی
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۴۸ ساعت
				پیشنیاز:
				سایستگی اساسی:
				CK ۱-۱ & ۱-۲
				&
				PK ۲-۲ & ۲-۳
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
رویکرد ارزشیابی	دانشجو قادر است انواع الگوهای ارزشیابی را نام ببرد.	دانشجو قادر است در طبقه بندی از نقاط قوت و ضعف الگوهای ارزشیابی ارائه دهد و بر همین اساس الگوها را درجه بندی نماید.	دانشجو قادر است الگوها ارزشیابی را مورد تحلیل قرار داده و کاربرد هر یک را در نمونه ای عینی مورد نقد و بررسی قرار دهد.	
آزمونهای عملکردی	دانشجو قادر است انواع آزمونهای عملکردی را طبقه بندی نماید.	دانشجو قادر است انواع آزمونها را مقایسه نموده و برای هر یک نقاط قوت و ضعف را مشخص نماید.	دانشجو قادر است انواع آزمونها عملکردی را به لحاظ کاربردی مورد نقد و تحلیل قرار دهد.	
محاسبه ضریب پایایی و روایی	دانشجو قادر است در حوزه تعیین پایایی و روایی تعریفی را ارائه دهد.	دانشجو قادر است محاسبات مربوط به تعیین روایی و پایایی آزمونهای پیشرفت تحصیلی را انجام دهد.	دانشجو قادر است ضریب پایایی و روایی انواع آزمونهای پیشرفت تحصیلی را محاسبه نماید و مورد نقد و بررسی قرار دهد.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	تعاریف و اصطلاحات: آزمون، اندازه گیری، ارزشیابی، مقیاسها و انواع آن.	بازکر تعاریف و مثالهای گوناگون تعاریف مشخص و نقاط تفاوت و تشابه شناسایی و تحلیل گردد.	از دانشجویان خواسته شود با مراجعه به منابع متعدد تعاریف مختلفی گردآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.
دوم	انواع آزمونها و ویژگی آنها	نمونه هایی از آزمونها در کلاس مطرح و بر چگونگی و نحوه ساخت آنها بحث و تبادل نظر شود.	از دانشجویان خواسته شود نمونه هایی از آزمونها را در پژوهشها یافته و با ویژگیهای آنها تطابق بدهند.

سوم	رویکردهای مطرح در ارزشیابی	بحث و تبادل نظر در خصوص ارزشیابی و دیدگاه مقایسه ای با توجه به اهداف مطرح شود و با ذکر مثال های گوناگون الگوی متناسب با هر ساختار مورد بررسی قرار گیرد
چهارم	مراحل ارزشیابی آموزشی، تحلیل موقعیت، اهداف و مولفه های ارزشیابی آموزشی	در این جلسه با نمایش فیلم مرحله تحلیل موقعیت مورد بررسی قرار گرفته و هدفها و پیش نیازها با بحث و گفتگو مورد واکاوی قرار بگیرد.
پنجم	تعریف، اهداف، مراحل، روشها و طبقه بندیهای طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	با ارائه نمونه هایی از انواع طرح های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، ویژگیها و سطوح طبقه بندی طرحها مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد.
ششم	انواع آزمونها و کاربرد آنها و قواعد هر یک	با طرح نمونه های متفاوتی از انواع آزمون ها در کلاس نقاط قوت و ضعف هر یک از آزمونها به نقد و بررسی گذاشته شود.
هفتم	طرح نمونه های عملی در کلاس	نمونه های متعددی از طرح ها توسط دانشجویان شناسایی و نمونه های طراحی شده توسط ایشان را در گروه (کلاس) نقد و بررسی نمایند.
هشتم	تعریف آزمونهای عملکردی و انواع آن، مراحل تهیه آزمونهای عملکردی، روش واقعی نگاری، چگونگی تهیه چک لیست	با ارائه یک نمونه کار آزمونهای عملکردی و چگونگی مقیاس بندی آنها در کلاس به صورت عملی تهیه و نمونه طراحی انجام شده در جلسه قبل در این قالب اجرای مجدد گردد.
نهم	شرایط اجرای آزمون، نحوه نمره گذاری، نحوه تفسیر اطلاعات، محاسبه ضریب دشواری آزمون	یک نمونه از آزمونهای اجرا شده در کلاس ارائه و موارد و مباحث کلاس با نمونه تطبیق و واکاوی گردد.
دهم	نقش و کاربرد آمار توصیفی در تفسیر داده ها، شاخصهای مرکزی و شاخصهای پراکندگی	به ذکر دلایلی اهمیت بکارگیری آمار توصیفی در تحلیل آزمونها پرداخته شود و شاخصهای مرکزی و پراکندگی با ذکر مثال حل و تمرین شود.
یازدهم	تعیین روایی، اهمیت و انواع آن	در نمونه های آزمونهای قبلی محاسبات روایی در کلاس درس بطور عملی انجام و انواع آن مورد بحث و گفتگو قرار گرفته و ترجیحا برای هر مورد نمونه ای انجام شود.
دوازدهم		از دانشجویان خواسته شود که فیلم را مجددا بررسی و نکات مطرح شده در خصوص اهداف و پیش نیازها را بازبینی مجدد و گزارش جدید ارائه نمایند.
		از دانشجویان خواسته شود که با انتخاب یک درس مشخص یک نمونه از طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی آماده و در کلاس ارائه نمایند.
		از دانشجویان خواسته شود با طراحی یک نمونه ترکیبی از انواع آزمونها ویژگیهای هر یک از آزمونها را مورد ارزیابی قرار دهند.
		از دانشجویان خواسته شود نمونه های طراحی شده و بررسی شده را مورد بازبینی قرار دهند.
		از دانشجویان خواسته شود یک نمونه از روشهای سنجش مشاهده ای را انتخاب و با استفاده از روش واقعی نگاری یک گزارش ارائه نمایند.
		از دانشجویان خواسته شود یک نمونه آزمون را مورد تحلیل و بررسی قرار داده، اطلاعات آنرا تفسیر و ضریب دشواری آزمون را محاسبه نمایند.
		از دانشجویان خواسته شود در بخش شاخصهای مرکزی از میانگین و در بخش شاخصهای پراکندگی واریانس و ضریب همبستگی مثالها و نمونه هایی تمرین و نمرات آزمونهای قبلی محاسبه گردد.
		از دانشجویان خواسته شود در موارد آزمونهای قبلی روایی آزمونها محاسبه و گزارش گردد.

سیزدهم	تعریف پایایی، روشهای پایایی، نحوه محاسبه ضریب پایایی	روش محاسبه پایایی در نمونه ذکر شده محاسبه و موارد دیگر نیز طرح شود.	از دانشجویان خواسته شود نحوه محاسبه پایایی را در چند کار پژوهشی مورد بررسی قرار دهند.
چهاردهم	هدفهای ارزشیابی، تعریف ارزشیابی، انواع ارزشیابی	موارد و رئوس درس در کلاس به بحث و گفتگو گذاشته شود و نمونه هایی از انواع ارزشیابی بررسی گردد.	از دانشجویان خواسته شود در یک جدول انواع، تفاوتها و شباهتهای ارزشیابی را ترسیم نمایند.
پانزدهم	روشهای مشاهده موقعیت، مصاحبه، نظرخواهی	روشهای ارزشیابی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و محاسب و معایب هریک مورد نقد و بررسی قرار گیرد.	از دانشجویان خواسته شود در یک نمونه عملی و در جامعه کوچک ۵ نفری روشهای این جلسه را اجرا و گزارشی ارائه دهند.
شانزدهم	آزمونهای ارزیابی عملکرد آموزشی، خود سنجی، ارزیابی همکاران	رئوس مطرح در این جلسه مورد بحث و گفتگو قرار گیرد و محاسن و معایب هر یک طرح و نقد و ارزیابی گردد.	از دانشجویان خواسته شود ارزشیابی پیشرفت تحصیلی را در طرحی جامع و بطور یکپارچه در قالب یک کار پژوهشی طی یک هفته تا زمان برگزاری آزمون پایان ترم ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس به دلیل ماهیت عملی پیشنهاد میشود که به صورت حل مسئله و پروژه ای انجام شود و بیشتر مفاهیم به صورت تحلیلی و با ارائه نمونه های مشابه تدریس شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، دکتر علی اکبر سیف، نشر دوران.

منبع فرعی:

ارزشیابی آموزشی، دکتر عباس بازرگان، ناشر سمت.

روشهای ارزشیابی آموزشی، دکتر علیرضا کیامنش، ناشر: دانشگاه پیام نور.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۶ نمره ارزیابی کار عملی که در جلسه آخر برای دانشجویان تعیین گردیده است.

ارزشیابی پایانی: ۱۴ نمره آزمون کتبی

سرفصل درس « کاربرد هنر در آموزش »
متعاقبا ارائه می شود.

سرفصل درس «کاربرد زبان در تربیت»

متعاقبا ارائه می‌شود.

سرفصل درس «مدیریت آموزشی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

مدیریت آموزشی اجرای یادگیری از طریق ارتباط درونی شاگرد با استعدادهای خود و استفاده از ظرفیت ذاتی و خلاقانه برای تولید و بازتولید دانش با حضور دائم، فعال و مشارکت جویانه او در تمام مراحل و جریان یادگیری است که در کلاس درس امکان پذیر می شود. عادت ورزی به یادگیری از طریق تولید دانش و بهره مندی از دانش یادگرفته در حل مسایل زندگی مستلزم پشتیبانی معلمان و مدیران حرفه ای در فراهم آوردن ساختار منسجم و مرکب از عناصر مرتبط و محیط مناسب است. مدیریت آموزشی پشتیبان تحقق آموزش و پرورش در جهت پرورش انسان کامل به لحاظ مهارت های شناختی و پردازش اطلاعات، به لحاظ مهارت های اجتماعی در پیوند انسان ها برای تقویت مهارت های تولید دانش و توسعه شناخت، به لحاظ مهارت های رفتاری برای عادت ورزی به رفتارهای متبعت از ارزش ها و موضع های منطقی و جایافته در ساختار شناختی فرد و بالاخره خویشتن شناسی فرد در کمک به توسعه دانش بشری است. بدیهی است که یکی از اهداف آموزش و پرورش ایجاد تغییرات به هنگام و مقید جهت توسعه پایدار و رویارویی با سیاست های جهانی است و بی تردید، تغییرات بنیادین معنی دار در سیستم آموزشی می تواند منشاء اثر در توسعه سایر عرصه ها باشد و از این منظر نقش مدیریت آموزشی کلیدی و انکار ناپذیر است.

نام درس: به فارسی: مدیریت آموزشی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه و تشریح زمینه سازی برای شناخت علمی مدیریت و رهبری در آموزش و پرورش و با تحلیل مفاهیم، اصول، نظریه ها و یافته های علمی در مدیریت آموزشی قادر خواهد بود آن را در بهسازی محیط سازمانی مدرسه و مدیریت و رهبری کلاس درس بکار گرفته و اجرا نماید.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: ۱-۶-۳-۴-۳ & ۲-۲ PK
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
توانسته است در نقش یک معلم و مدیر آموزشی ساختاری منسجم و مرکب از عناصر آموزشی را تجزیه، تحلیل و تبیین نماید.	هر یک از دیدگاههای مدیریتی را تبیین نموده و تفاوتها و شباهتهای موجود را تحلیل نموده است.	توانسته است با بیان تعاریفی از مدیریت آموزشی به فهرستی از نظریات مدیریت آموزشی اقدام نماید.	مدیریت آموزشی	
نقش و ضرورت مدیریت آموزشی را در تغییر و بهسازی مدارس تفسیر و تبیین نماید.	مدیریت آموزشی و جایگاه آن را در آموزش و پرورش تجزیه و تحلیل نماید.	توانسته است فرایندهای مدیریت آموزشی را در محیط های آموزشی فهرست نماید.	مدیریت آموزشی	
با تحلیل و تفسیر موقعیت یک کلاس درس، ساماندهی صحیح را در کلاس بکار میگیرد.	شیوه های برقراری تعامل و ارتباط در یک موقعیت یادگیری را تفسیر و در یک کلاس درس تبیین نماید.	توانسته است شیوه های برقراری تعامل و ارتباط در کلاس درس را در فهرستی بیان کند.	مدیریت کلاس درس	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مدرسه بعنوان یک سیستم اجتماعی

۱. ساختار و تشکیلات آموزش و پرورش
  ۲. ارتباطات درون و بیرون مدرسه ای
  ۳. راه حل های رفع معضلات آموزش و پرورش
- فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده
مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدرسه و ساختار آموزش و پرورش
ضمن تشریح و تفسیر وظایف سازمان های آموزشی، روابط بین اداره کل آموزش و پرورش و مدرسه را تبیین نماید
فعالیت عملکردی:

یک نمونه عمودی زنجیره فرمان در اداره کل آموزش و پرورش در شهر خود را به نمایش می گذارد

فصل دوم: آشنایی با نظریات مدیریت

۱. نظریات سازمانی در مدیریت

- مدیریت کلاسیک

- تایلور

- فایول

- بوروکراسی

۲. نظریات انسانی در مدیریت

- مدیریت نئوکلاسیک

- مایو

- مک گرگور

- هرزبرگ

۳. نظریه های جدید در مدیریت

- اقتضایی

- سازمان های یادگیرنده

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده
مطالعه منابع معرفی شده در زمینه نظریه های مدیریت
معرفی انواع الگوها و نظریات مدیریت آموزشی و اصول حاکم بر هر یک از آنها
فعالیت عملکردی:

طراحی یک مدل سازمانی و سیستم اداری با توجه به درک رفتار سازمانی و مدیریتی مورد نیاز آموزش و پرورش امروز

فصل سوم: اصول و مبانی مدیریت آموزشی

- مدرسه اثربخش

- رهبری در مدرسه یادگیری محور

- پیوند مدرسه با خانواده و جامعه

- فرهنگ آموزش و یادگیری در مدرسه (جو و فرهنگ)

- نظام پایش و ارزشیابی کیفیت در مدرسه

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت آموزشی
ضمن تحلیل و تفسیر ماهیت و تعریف اثر بخشی سازمان، مشخصات مدارس اثربخش را تشریح و تبیین کند.
فعالیت عملکردی:

فصل چهارم: مدیریت کلاس درس

۱. مدیریت کلاس درس و راهنمای یادگیری

۲. رویکرد سیستمی

۳. انضباط و معانی آن

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت کلاس درس

یک سیستم یادگیری را در موقعیت آموزشی تجزیه و تحلیل کند و روابط حاکم بر آن را توضیح دهند
فعالیت عملکردی:

مدیریت کلاس درس را در یک موقعیت آموزشی اجرا کرده و بصورت گزارشی ارائه دهد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های مطرح شده است. در این درس، آموزش های کلاس درس با محوریت آموزشگر انجام می شود؛ هر چند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف اند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. انجام فعالیت های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و بکارگیری آموخته ها در موقعیت های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت ها می باشد.

۴. منابع آموزشی

شیرازی، علی (۱۳۹۲): مدیریت آموزشی (نظری، تحقیق و کاربرد). تهران: موسسه کتاب مهریان نشر.

بهرنگی، محمدرضا (۱۳۹۱): مدیریت آموزشی و آموزشگاهی. تهران: نشر کمال تربیت.

مهرداد، حسین (۱۳۸۸): هنر تدریس (الگوها، روش ها، فنون و راهبردهای تدریس). تهران: نشر روان.

ساکي، رضا (۱۳۸۸): رهبری در مدرسه یادگیری محور. تهران: سازمان آموزش و پرورش شهر تهران.

علاقه بند، علی (۱۳۹۱): مبانی نظری و اصول مدیریت آموزشی. تهران: نشر روان

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره به ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت

ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول ترم داده می شود

ارزشیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد.

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای

ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «روان شناسی رشد کودک»

۱. معرفی درس و منطق آن

درک ویژگی های رشدی کودکان در دوره ابتدایی برای برنامه ریزی و کمک به آنان جهت غلبه بر مشکلات یادگیری و دستیابی به ظرفیت های ممکن از اهمیت بسیاری برخوردار است. در حقیقت رشد مستلزم تعامل میان قابلیت های اولیه کودکان و حمایت های محیطی است که به یاری مربی و از طریق یادگیری ارتقاء می یابد. شناخت ویژگی های رشدی در ابعاد مختلف و روند تحول آن، توانایی معلمان را برای کمک به کودکان در یافتن و پالایش راه حل ها، مواجهه با شکست ها، و کمک گرفتن از موفقیت های پیشین خود، و تقویت انگیزه آنان برای فهمیدن و یادگیری بیشتر افزایش داده و آنان را برای برنامه ریزی متناسب با نیمرخ/ دامنه رشدی دانش آموزان توانمند می سازد.

نام درس: روان شناسی رشد کودک				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: نظری
				- تعداد واحد: ۳
				زمان درس: ۴۸ ساعت
با شناخت ابعاد رشد کودک و ویژگی های آن در دوره های مختلف رشدی میزان تأثیر پذیری تصمیمات آموزشی/ و تربیتی از نظریه های رشد را در سطح کلاس درس/ مدرسه تحلیل و گزارش نماید. رفتار های کودک در موقعیت آزاد و ساختار نیافته را ثبت و با توجه به مشخصه های رشد طبیعی، سطح رشدی کودک (رشد طبیعی/ اختلالات رشدی/ ظرفیت ها/ توانایی های خاص) را تعیین و راهکار هایی برای توسعه سطح توانایی ها ارائه نماید.				پیشنیاز: روانشناسی تربیتی
				شایستگی اساسی:
				$PK&CK$ کد ۱-۱ & ۲-۱&۲-۱&۲-۲ & ۲-۳ &
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ابعاد رشد	گزارش تهیه شده نشان دهنده شناخت نسبت به ویژگی های رشد در ابعاد مختلف آن است، اما تمایزات رشدی کودکان و تأثیر پذیری آن شرایط فرهنگی و اجتماعی مد نظر قرار نگرفته است.	گزارش تهیه شده نشان دهنده شناخت نسبت به ویژگی های رشد در ابعاد مختلف و تمایزات رشدی کودکان و چگونگی تأثیر پذیری آن شرایط فرهنگی و اجتماعی است.	گزارش تهیه شده نشان دهنده شناخت نسبت به ویژگی های رشد در ابعاد مختلف، دامنه رشدی و چگونگی تأثیر پذیری آن شرایط فرهنگی و اجتماعی کودکان است.	
مشاهده موقعیت	در مشاهدات کلیه رفتار ها و ویژگی های رشدی کودک در ابعاد مختلف را ثبت نموده اما نتوانسته است سطح رشدی را با استناد به ملاک های رشد و ارتباط آن با رفتار های کودک مشخص کند.	در مشاهدات کلیه رفتار ها و ویژگی های رشدی کودک در ابعاد مختلف را ثبت نموده و نتوانسته است سطح رشدی را با استناد به ملاک های رشد و ارتباط آن با رفتار های کودک مشخص کند.	در مشاهدات کلیه رفتار ها و ویژگی های رشدی کودک در ابعاد مختلف را ثبت نموده و نتوانسته است سطح رشدی را با استناد به ملاک های رشد و ارتباط آن با رفتار های کودک مشخص کند.	
کاربرد نظریه های رشد	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان	

تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های رشدی را بدون مستند نمودن کاربرد ها به پژوهش های رشدی (نظریه های رشد) تحلیل کرده است.	تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های رشدی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های رشدی (نظریه های رشد) تحلیل کرده است.	پذیری تصمیمات از نظریه های رشدی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های مختلف بررسی و با توجه به یافت و زمینه ای که کودک در آن زندگی می کند، تحلیل نموده است.
---	---	--

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: موضوعات اساسی در مطالعه رشد انسان

- رشد پیوسته و ناپیوسته

- دوره های رشدی

- نقش طبیعت و تربیت در رشد

فصل ۲: نظریه های رشد

- نظریه روان کاوی فروید

- نظریه رفتارگرایی

- نظریه رشد شناختی پیاژه

- نظریه روانی اجتماعی اریکسون

- نظریه یادگیری اجتماعی بندورا

- نظریه اجتماعی فرهنگی ویگوتسکی

- نظریه بوم شناختی برونفن برنر

- رویکرد پردازش اطلاعات

- مقایسه و ارزیابی نظریه های رشد

تکلیف یادگیری:

مطالعه مقالات و پژوهش های علمی در زمینه رشد کودکان، تهیه خلاصه و ارائه آن به کلاس با توجه به نظریه های رشد بحث شده در کلاس درس.

تهیه جدول مقایسه ای از ویژگی های رشدی کودکان به تفکیک دوره کودکی اول و دوم و ارائه به کلاس

فصل ۳: دوره های رشد کودکی

۱- رشد پیش از تولد و تولد:

- رشد پیش از تولد

- وراثت، عیوب ارثی

- تأثیرات محیطی بر رشد پیش از تولد

- فرایند زایمان، ارزیابی سلامت و توانایی های کودک، نوزادان زودرس، افسردگی پس زایمانی

۲- رشد در دو سال اول زندگی: نوباوگی و نوپایی

- رشد جسمی و حرکتی

رشد بدن و مغز

رشد حرکتی

رشد ادراکی

معلولیت های جسمی

- رشد شناختی و زبانی

نظریه شناختی

نظریه رشدی پیاژه

نظریه پردازش اطلاعات

نظریه توجه انتخابی و حافظه

هوش و سنجش کودک در دو سال اول زندگی

نظریه های رشد زبان، عوامل موثر بر رشد زبان

- رشد هیجانی / اجتماعی

نظریه اریکسون در باره رشد شخصیت در دو سال اول زندگی

نظریه رشد هیجان های اصلی و آگاهی نسبت به هیجان های دیگران

تفاوت های مزاجی

رشد دلبستگی

خود پرورانی و خود آگاهی

تکلیف یادگیری:

مطالعه پژوهش های انجام شده در زمینه مسایل رشدی کودکان، ارتباط آن با یادگیری و جمع بندی راه حل ها و پیشنهادات ارائه شده برای یکارگیری در آموزش.

تکلیف عملکردی:

مطالعه یک کودک در موقعیت آزاد/ موقعیت آموزشی و ثبت رفتار های کودک و ارزیابی سطح رشدی کودک در ابعاد مختلف با توجه به ویژگی های ذکر شده.

۳- رشد در ۲ تا ۶ سالگی: اوایل کودکی

رشد جسمی و حرکتی

رشد بدن

رشد مغز

جانبی شدن و دست برتری

رشد حرکتی

رشد شناختی و زبانی

نظریه پیاژه

نظریه ویگوتسکی

نظریه پردازش اطلاعات

نظریه کودک درباره ذهن

توجه و حافظه

تفاوت های فردی در رشد شناختی، رشد زبان

رشد هیجانی / اجتماعی

نظریه اریکسون

خودپنداره و عزت نفس

رشد هیجانی

روابط با همسالان

مبنای اصول اخلاقی، هویت جنسی و نقش یابی جنسیتی

شیوه های فرزندپروری والدین، بد رفتاری یا کودک

تکلیف یادگیری:

مطالعه پژوهش های انجام شده در زمینه مسایل رشدی کودکان، ارتباط آن با یادگیری و جمع بندی راه حل ها و پیشنهادات ارائه شده برای بکارگیری در آموزش.

تکلیف عملکردی:

مطالعه یک کودک در موقعیت آزاد/ موقعیت آموزشی و ثبت رفتار های کودک و ارزیابی سطح رشدی کودک در ابعاد مختلف با توجه به ویژگی های ذکر شده.

۴- رشد در ۶ تا ۱۱ سالگی: اواسط کودکی

رشد جسمی و حرکتی

رشد بدن

مشکلات سلامت جسمانی در زمینه بینایی، شنوایی

سوء تغذیه، چاقی و شب ادراری

رشد حرکتی و بازی

رشد شناختی و زبانی

نظریه پیازه

نظریه پردازش اطلاعات

توجه، حافظه

خودگردانی شناختی

یادگیری در مدرسه

هوش و تفاوت های فردی

اختلالات یادگیری

اختلال بیش فعالی/ کاستی توجه

رشد زبان، یادگیری زبان دوم

رشد هیجانی / اجتماعی

تغییر در خودپنداره و عزت نفس

رشد هیجانی، روابط با همسالان

رشد هیجانی اجتماعی (تغییر در خودپنداره و عزت نفس، رشد هیجانات، رشد اخلاقی، روابط با همسالان، نقش یابی

جنسیتی، تأثیرات خانواده، مشکلات رایج رشد در این دوره نظیر ترس ها و اضطراب ها، مشکلات رفتاری، سوء استفاده

جنسی از کودک)

تکلیف یادگیری:

مطالعه پژوهش های انجام شده در زمینه مسایل رشدی کودکان، ارتباط آن با یادگیری و جمع بندی راه حل ها و پیشنهادات ارائه شده برای بکارگیری در آموزش.

تکلیف عملکردی:

مطالعه یک کودک در موقعیت آزاد/ موقعیت آموزشی و ثبت رفتارهای کودک و ارزیابی سطح رشدی کودک در ابعاد مختلف با توجه به ویژگی های ذکر شده.

فصل ۴: کاربرد نظریه ها و یافته ها در آموزش و یادگیری

- تدریس
- ارزشیابی
- برنامه درسی
- مدیریت کلاس درس و مدرسه

تکلیف عملکردی:

مشاهده یک موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه یا کلاس درس و تحلیل میزان تأثیر پذیری تصمیمات آموزشی/ تربیتی از نظریه های رشدی و کاربرد های آن.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه نظریه های علمی در زمینه رشد و کاربرد آن در یادگیری، بکارگیری راهبرد های شناختی برای مطالعه ویژگی های رشدی کودک به صورت آزاد و در موقعیت های آموزشی/ تربیتی (کلاس درس و مدرسه)، تحلیل و ارائه راهبرد هایی برای توسعه توانایی ها و تحقق ظرفیت های بالقوه کودک، و خلق فرصت های جدید برای کمک کودک برای حل مشکلات یادگیری/ رفتاری.

۴. منابع آموزشی

- ۱- روان شناسی رشد (از لقاح تا کودکی) جلد اول- نویسنده لورا. ای. برک- مترجم یحیی سید محمدی- آخرین چاپ- نشر ارسباران
- ۲- روان شناسی رشد و تحول انسان- نویسندگان پاپالیا، الدز، فلدمن- گروه مترجمان قهستانی، یانس، سهرابی، داورپناه، روشنایی، نقشبندی- آخرین چاپ- انتشارات رشد
- ۳- سفر پرماجرای کودک (روان شناسی رشد)- نویسنده پاول. اس. کاپلان- مترجم مهرداد فیروزبخت- آخرین چاپ- موسسه فرهنگی رسا
- ۴- روان شناسی کودک از دیدگاه معاصر (جلد اول و دوم)- نویسنده ای. میوس. هنرینگتون و راس. دی. پارک- ترجمه طهوریان، رضوانی، نظری نژاد، آخشینی، یزدی، کسرائی- آخرین چاپ
- ۵- روان شناسی رشد کودکان و نوجوانان- نویسنده کاتلین برگر- مترجم دکتر اسماعیل سعدی پور (بیابانگرد)- آخرین چاپ- نشر دوران

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۸ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اصول و مبانی آموزش و پرورش ابتدایی»

۱. معرفی درس و منطق آن

معلمان هر روز با تصمیم گیری های پیچیده ای که آینده فراگیران را تحت تأثیر قرار می دهد، روبرو هستند. آنها برای اتخاذ تصمیمات صحیح، باید از راه های مختلف یادگیری، تفاوت های فردی، علایق و روش های یادگیری، و نیز اصول و مبانی این تصمیمات آگاه بوده و نسبت به ایجاد فرصت های یادگیری قابل دفاع احساس تعهد کنند. این امر نیازمند آگاهی معلمان نسبت به ماهیت اصول و چگونگی وضع اصول و نحوه بکارگیری، تأثیرات آن در سطح کلاس درس و مدرسه است.

نام درس: اصول و مبانی آموزش و پرورش ابتدایی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
با شناخت مبانی و اصول آموزش و پرورش دوره ابتدایی، میزان تأثیر پذیری برنامه های درسی و موقعیت های تربیتی - آموزشی از مبانی و اصول بررسی نماید.				پیشنیاز: روانشناسی تربیتی
				شایستگی اساسی:
				۱-۱ & ۱-۲ & ۱-۳ & ۱-۴ & ۱-۵ & ۱-۶ & ۱-۷ & ۱-۸ & ۱-۹ & ۱-۱۰ & ۱-۱۱ & ۱-۱۲ & ۱-۱۳ & ۱-۱۴ & ۱-۱۵ & ۱-۱۶ & ۱-۱۷ & ۱-۱۸ & ۱-۱۹ & ۱-۲۰ & ۱-۲۱ & ۱-۲۲ & ۱-۲۳ & ۱-۲۴ & ۱-۲۵ & ۱-۲۶ & ۱-۲۷ & ۱-۲۸ & ۱-۲۹ & ۱-۳۰ & ۱-۳۱ & ۱-۳۲ & ۱-۳۳ & ۱-۳۴ & ۱-۳۵ & ۱-۳۶ & ۱-۳۷ & ۱-۳۸ & ۱-۳۹ & ۱-۴۰ & ۱-۴۱ & ۱-۴۲ & ۱-۴۳ & ۱-۴۴ & ۱-۴۵ & ۱-۴۶ & ۱-۴۷ & ۱-۴۸ & ۱-۴۹ & ۱-۵۰ & ۱-۵۱ & ۱-۵۲ & ۱-۵۳ & ۱-۵۴ & ۱-۵۵ & ۱-۵۶ & ۱-۵۷ & ۱-۵۸ & ۱-۵۹ & ۱-۶۰ & ۱-۶۱ & ۱-۶۲ & ۱-۶۳ & ۱-۶۴ & ۱-۶۵ & ۱-۶۶ & ۱-۶۷ & ۱-۶۸ & ۱-۶۹ & ۱-۷۰ & ۱-۷۱ & ۱-۷۲ & ۱-۷۳ & ۱-۷۴ & ۱-۷۵ & ۱-۷۶ & ۱-۷۷ & ۱-۷۸ & ۱-۷۹ & ۱-۸۰ & ۱-۸۱ & ۱-۸۲ & ۱-۸۳ & ۱-۸۴ & ۱-۸۵ & ۱-۸۶ & ۱-۸۷ & ۱-۸۸ & ۱-۸۹ & ۱-۹۰ & ۱-۹۱ & ۱-۹۲ & ۱-۹۳ & ۱-۹۴ & ۱-۹۵ & ۱-۹۶ & ۱-۹۷ & ۱-۹۸ & ۱-۹۹ & ۱-۱۰۰
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
رابطه میان مبانی و اصول و چگونگی تأثیر پذیری اهداف دوره ابتدایی از مبانی و اصول را در ساحت های تربیت تحلیل و شواهدی از ارتباط میان ابعاد مختلف مبانی و اهداف را گزارش نموده است.	رابطه میان مبانی و اصول و چگونگی تأثیر پذیری اهداف دوره ابتدایی از مبانی و اصول را به تفکیک ساحت های تربیت گزارش نموده است.	رابطه میان مبانی و اصول و چگونگی تأثیر پذیری اهداف دوره ابتدایی از مبانی و اصول را بدون پرداختن به ساحت های تربیت گزارش نموده است.	مبانی و اصول	
موقعیت تربیتی / آموزشی را با توجه به ماهیت اصول حاکم بر آموزش و پرورش ابتدایی بررسی نموده است و تحلیل نشان دهنده تأثیر و نقش این سازمان دادن فرصت های تربیتی / آموزشی است.	موقعیت تربیتی / آموزشی را با توجه به ماهیت اصول حاکم بر آموزش و پرورش ابتدایی بررسی نموده است و تحلیل نشان دهنده درک عمیق نسبت به نقش این اصول در سازمان دادن فرصت های تربیتی / آموزشی است.	موقعیت تربیتی / آموزشی را با توجه به ماهیت اصول حاکم بر آموزش و پرورش دوره ابتدایی بررسی نموده است اما تحلیل نشان دهنده درک عمیق نسبت به نقش این اصول در طراحی فرصت های تربیتی / آموزشی نیست.	تحلیل فرصت های تربیتی / آموزشی	

در تحلیل تصمیمات آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه توانسته است میزان یکپارچگی تصمیمات را به جهت تأثیر پذیری از اصول با ذکر شواهدی از عملکرد دانش آموزان گزارش کرده است.	در تحلیل تصمیمات آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه نمونه ارتباط این تصمیمات با اصول را گزارش نموده اما میزان تأثیر پذیری عملکرد دانش آموزان تحت تأثیر این اصول را گزارش نکرده است.	کاربرد اصول	
موقعیت تربیتی/ آموزشی را با توجه به ماهیت اصول حاکم بر آموزش و پرورش ابتدایی بررسی نموده است و تحلیل نشان دهنده تأثیر و نقش آن در سازمان دادن فرصت های تربیتی/ آموزشی و آثار آن است.	موقعیت تربیتی/ آموزشی را با توجه به ماهیت اصول حاکم بر آموزش و پرورش ابتدایی بررسی نموده است و تحلیل نشان دهنده درک عمیق نسبت به نقش این اصول در طراحی فرصت های تربیتی/ آموزشی نیست.	موقعیت های تربیتی/ آموزشی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- ۱- اهمیت و ضرورت موضوع
- ۲- تعریف آموزش و پرورش و رابطه و فرق آنها
- ۳- ماهیت علوم تربیتی
- ۴- علوم تربیتی و تقسیمات آن
- ۵- ضرورت و اهمیت آموزش و پرورش در دوران کودکی

فصل دوم: مبانی آموزش و پرورش

- مبانی فلسفی آموزش و پرورش
- مبانی زیست شناختی آموزش و پرورش
- مبانی روان شناختی آموزش و پرورش
- مبانی جامعه شناختی آموزش و پرورش
- مبانی اقتصادی آموزش و پرورش
- مبانی آموزش و پرورش ابتدایی در ایران و جهان

تکلیف یادگیری:

یکی از شاخه های علوم تربیتی را انتخاب و با مطالعه منابع علمی/ مقالات رابطه این حوزه با مبانی تربیت را تبیین کند.
مبانی آموزش و پرورش دوره ابتدایی را در یکی از کشور های جهان مطالعه و گزارش آن را به کلاس ارائه نماید.

اهداف دوره ابتدایی را به جهت تأثیر پذیری آن از مبانی آموزش و پرورش مورد بررسی و گزارش آن را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه دهد.

فصل سوم: تعریف اصل و بررسی منابع آن

- ۱- فرق اصل و فرع
- ۲- فرق اصل با هدف و روش
- ۳- ماهیت اصل (کشف کردنی است نه وضع کردنی)
- ۴- منابع کشف اصول آموزش و پرورش
- ۵- ارتباط مبانی با اصول
- ۶- کارکردهای اصول آموزش و پرورش

تکلیف یادگیری:

ماهیت اصول حاکم بر برنامه های درسی دوره ابتدایی را به جهت ویژگی اصول مورد بررسی قرار دهد و نتایج آن را با استفاده از مستندات ارائه شده در منابع علمی ارائه کند.

فصل چهارم: هدف‌های آموزش و پرورش

- ۱- نقش اهداف در آموزش و پرورش دوره ابتدایی
- ۲- اهداف دوره ابتدایی در ساحت های تربیت
  - تربیت دینی، اعتقادی، اخلاقی
  - تربیت زیستی بدنی
  - تربیت اجتماعی سیاسی
  - تربیت زیبایی شناسی هنری
  - تربیت علمی فناورانه
  - تربیت اقتصادی حرفه‌ای
- ۳- چارچوب برنامه درسی دوره ابتدایی
- ۴- ارتباط اهداف دوره ابتدایی با اهداف دوره متوسطه

فصل پنجم: اصول آموزش و پرورش دوره ابتدایی

- ۱- در نظر گرفتن واقعیت دوره کودکی و رشد
- ۲- اصل فعالیت
- ۳- اصل اجتماعی کردن
- ۴- اصل خلاقیت
- ۵- اصل تفرد یا شخصیت
- ۶- اصل سندیت
- ۷- اصل کمال

تکلیف یادگیری

یک فرصت تربیتی - آموزشی را (فیلم / گزارش) به جهت تبعیت و تأثیر پذیری از اصول آموزش و پرورش دوره ابتدایی مورد نقد و بررسی قرار دهد.

یک مورد آموزشی / تربیتی را با در نظر گرفتن اصول حاکم بر آموزش و پرورش ابتدایی تحلیل و پیشنهاداتی را در راستای اصول ارائه کند.

برنامه های درسی دوره ابتدایی را به جهت تبعیت از تأثیر پذیری از اصول آموزش و پرورش دوره ابتدایی مورد نقد و بررسی قرار دهد.

فصل ششم: ارتباط اصول با روش های آموزش و پرورش

۱- اصول روش های تدریس

۲- روش های قدیم

۳- روش های شهودی

۴- روش های فعال

تکلیف عملکردی:

یک موقعیت تربیتی / آموزشی را به جهت رابطه میان اهداف، اصول و روش ها مورد نقد و بررسی قرار دهد.
یکی تصمیم تربیتی اتخاذ شده از سوی خود را تحلیل و پשתوانه های آن را بر اساس اصول آموزش و پرورش مشخص نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم برای تبیین مبانی و اصول تربیت در دوره ابتدایی و راهبرد های غیر مستقیم در قالب شیوه های مطالعه فردی و راهبرد های شناختی برای تحلیل اهداف و فرصت های تربیتی / آموزشی است.

۴. منابع آموزشی

۱. تعلیم و تربیت و مراحل آن. غلامحسین شکوهی، چاپ ۲۱، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۸۵.
۲. مراحل تربیت. موریس دبس، ترجمه علی محمد کاردان، چاپ ۱۱، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۸۲.
۳. مرییان بزرگ. ژان شاتو، ترجمه غلامحسین شکوهی، چاپ پنجم، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۸۴.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «روش تحقیق و آمار در علوم تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن

معلمان هر روزه با ده ها تصمیم پیچیده آموزشی و تربیتی در سطح کلاس درس روبرو هستند. پژوهش ابزار مهمی برای اطمینان از تصمیمات اتخاذ شده است و معلمان باید بتوانند با استفاده از روش ها و ابزار ها علمی به مطالعه آثار آن پرداخته و تأثیر آن را بر عملکرد دانش آموزان مورد مطالعه قرار دهند. آشنایی معلمان با روش های تحقیق و آمار به صورت نظام مند کمک می کند تا آنان از این روش ها در مطالعه فرایند یادگیری دانش آموزان برای کمک به یادگیری اثر بخش و به مشارکت گذاشتن یافته ها با دیگر همکاران و توسعه توانایی های حرفه ای خود استفاده نمایند.

نام درس: روش تحقیق و آمار در علوم تربیتی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت روش های تحقیق یک نمونه طرح تحقیق برای مطالعه مسئله های آموزشی و تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه تهیه نماید.				نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۳ (۱+۲) زمان درس: ۶۴ ساعت (۳۲+۳۲)
				شایستگی اساسی: ck-۱-۱ & ۲-۱
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
مقایسه انواع پژوهش	دو نوع پژوهش را از نظر هدف، روش و شیوه تجزیه و تحلیل یا یکدیگر مقایسه نموده و به برخی از تمایز های آشکار اشاره کرده است.	دو نوع پژوهش را از نظر هدف، روش و شیوه تجزیه و تحلیل یا یکدیگر مقایسه نموده و با ذکر شواهد از متن مقاله به تمایز های آشکار آن ها اشاره کرده است.	چند پژوهش متمایز را از نظر هدف، روش و شیوه تجزیه و تحلیل یا یکدیگر مقایسه نموده و با ذکر شواهد از متن مقاله به تمایز های آشکار و ضمنی آن ها اشاره کرده است.	
طرح پژوهش	چارچوب تهیه یک طرح پژوهشی را رعایت کرده است اما ارتباط میان مسئله پژوهش، هدف، روش جمع آوری اطلاعات، شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات، جامعه و نمونه به وضوح تبیین نشده است.	چارچوب تهیه یک طرح پژوهشی را رعایت کرده است، بیان مسئله محدود و از پشتوانه پژوهشی و نظری کافی برخوردار نیست اما ارتباط میان مسئله پژوهش، هدف، روش جمع آوری اطلاعات، شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات، جامعه و نمونه را در نظر گرفته شده است.	چارچوب تهیه یک طرح پژوهشی را رعایت کرده است، بیان مسئله شفاف و از پشتوانه پژوهشی و نظری کافی برخوردار می باشد. ارتباط میان مسئله پژوهش، هدف، روش جمع آوری اطلاعات، شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات، جامعه و نمونه به وضوح تبیین شده است.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

ماهیت پژوهش های تربیتی
کاربرد پژوهش در عمل تربیتی
نقش نظریه ها در پژوهش
مسائل اخلاقی و حقوقی در تحقیقات تربیتی

تکلیف یادگیری:

با مراجعه به مقالات و منابع علمی، پژوهشی نقش معلمان در توسعه دانش تربیتی را بررسی و یافته ها را در قالب یک مقاله کوتاه به کلاس ارائه کنند.

فصل دوم: طرح پژوهش

شناسایی مسئله پژوهش

تبیین مسئله پژوهشی

متغیر ها

تعریف مفهومی و تعریف عملیاتی متغیر ها

انواع متغیر ها

فرضیه ها/ اهداف/ سؤالات پژوهش

فعالیت یادگیری:

برای یکی از مسائلی که در موقعیت های آموزشی و تربیتی با آن روبرو است یک نمونه مسئله پژوهشی را با تعیین متغیر ها، فرضیه ها/ اهداف سؤالات تهیه و ارائه نماید.

فصل سوم: پیشینه پژوهش

اهداف بررسی پیشینه

شیوه مآخذ نویسی/ ارجاعات

طبقه بندی یافته ها

ترکیب و تلفیق یافته ها

تکلیف یادگیری:

برای مسئله پژوهشی خود با مراجعه به منابع و با استفاده از شیوه های مآخذ نویسی چند منبع را مطالعه و یافته ها را برای پشتیبانی از مسئله پژوهشی با یکدیگر تلفیق نماید.

فصل پنجم: انتخاب نمونه

منطق نمونه گیری

اعتبار جامعه

نمونه گیری تصادفی

ساده

سیستماتیک

خوشه ای

طبقه ای

نمونه گیری قضاوتی

عوامل مؤثر در حجم نمونه

تعیین حجم نمونه

تکلیف یادگیری:

جامعه و نمونه را برای مسئله پژوهشی مشخص نماید.

فصل ششم: اندازه گیری و جمع آوری اطلاعات

مفاهیم اندازه گیری

پایایی اندازه گیری

روایی اندازه گیری

پرسشنامه ها

طراحی پرسشنامه

مصاحبه

تعیین هدف و تدوین سؤالات مصاحبه

اجرای مصاحبه

تجزیه و تحلیل داده های مصاحبه

مشاهده

تعیین متغیر های مشاهده

روش های ثبت مشاهده

مقیاس های درجه بندی

تکلیف یادگیری:

روش ها و ابزار ها را با توجه به اهداف/ فرضیه های مسئله پژوهشی مشخص نماید.

فصل چهارم: روش های آماری

کاربرد آمار در روش های کمی

انواع داده ها

پیوسته

گسسته

طبقه ای

کمی

کیفی

آمار توصیفی

داده های گرایش به مرکز (میانگین، میانه، مد)

داده های شاخص پراکندگی (دامنه تغییرات، واریانس، انحراف معیار، انحراف چارکی، ضریب تغییر پذیری، ضریب

همبستگی)

آمار استنباطی

آمار پارامتریک (آزمون t مستقل، و همبسته، آزمون تحلیل واریانس)

آمار غیر پارامتریک (خی χ^2)

تکلیف یادگیری:

شیوه های تجزیه و تحلیل اطلاعات را با توجه به اهداف/ فرضیه های مسئله پژوهش تعیین نماید.

فصل هفتم: پژوهش های تربیتی

طبقه بندی پژوهش ها

از نظر هدف:

بنیادی

کاربردی

توسعه ای

از نظر روش

توصیفی

تاریخی

مقایسه‌ای

زمینه یابی

تجربی

از نظر داده ها

کمی

کیفی

تکلیف عملکردی:

نمونه ای از انواع پژوهش ها (حد اقل دو نمونه) را که خلاصه آن در قالب مقالات علمی ارائه شده است با یکدیگر از جهت نوع هدف، روش و ابزار پژوهش، شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات مقایسه و گزارش نماید.

فصل نهم: چارچوب گزارش پژوهش

مقدمه

چکیده

فصل اول (طرح پژوهش: بیان مسئله/ ضرورت و اهمیت/ سنوالات یا فرضیه ها/ اهداف/ تعریف مفاهیم/ معرفی روش و ابزار پژوهش)

فصل دوم: ادبیات پژوهش (داخلی و خارجی) پیشینه/ مبانی نظری

فصل سوم: روش شناسی پژوهش (روش تحقیق/ ابزار ها جمع آوری اطلاعات/ جامعه آماری/ نمونه و شیوه نمونه

گیری/ شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات)

فصل چهارم: یافته های پژوهش

فصل پنجم: نتیجه گیری و توصیه ها

ضمائم: فهرست مأخذ پیوست ها(جداول/ واژه نامه/ ابزار ها)

تکلیف عملکردی:

یک طرح پژوهشی برای یکی از مسائلی که در سطح کلاس درس یا مدرسه با آن روبرو است تهیه و ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم برای تبیین مبانی و اصول تربیت در دوره ابتدایی و راهبرد های غیر مستقیم در قالب شیوه های مطالعه فردی و راهبرد های شناختی برای تحلیل اهداف و فرصت های تربیتی/آموزشی است.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: روش تحقیق در روان شناسی و علوم تربیتی، دلاور، نشر ویرایش

منابع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره

ارزشیابی فرایند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای

ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «ادبیات کودکان و نوجوانان»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش کودکان در دنیای امروز باید توانایی آنان را برای رویارویی مؤثر با تحولات به طور فزاینده ای افزایش دهد. بخشی از این توانایی ناظر به مهارت های مطالعه و یادگیری است. اولین عادات مطالعه و انگیزه برای خواندن در کودکان، از دوران کودکی و سال های آغازین تحصیل در مدرسه شروع می شود. آشنایی معلمان با مهارت های مطالعه و روش های خواندن به آنان در انتخاب منابع خواندنی متناسب با سطح توانایی کودکان و هدایت آنان برای تبدیل شدن به خوانندگان مستقل کمک می کند.

نام درس: ادبیات کودکان و نوجوانان				مشخصات درس
<p>اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:</p> <p>با درک نقش و جایگاه ادبیات کودک در آموزش و پرورش دوره ابتدایی بتواند اعتبار منابع و عملکرد کتابخانه های مراکز مورد بررسی قرار داده و پیشنهاداتی برای بکارگیری آن در فرایند یاددهی-یادگیری ارائه کند.</p> <p>با بررسی ویژگی های رشدی کودکان در گروه های مختلف، بتواند از مدل های مختلف خواندن برای پرورش مهارت خواندن دانش آموزان استفاده کند.</p>				<p>نوع درس: نظری</p> <p>تعداد واحد: ۲</p> <p>زمان درس: ۳۲ ساعت</p> <p>پیشنیاز: روانشناسی رشد کودک</p>
				<p>تأییدیه: اساسی:</p> <p>GK&pk&pCk&ck</p> <p>کد ۱-۱ & ۱-۲ & ۱-۱</p> <p>۲-۲ & ۲-۳ & ۳-۴</p> <p>۴</p>
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
منابع خواندنی	منابع را متناسب با اهداف پیش بینی شده شناسایی و ارزیابی نموده است اما کلیه معیار ها در معرفی منابع رعایت نشده است.	منابع را در راستای اهداف پیش بینی شده و ویژگی های کودک با رعایت معیار ها شناسایی و ارزیابی نموده است.	منابع متنوعی را در راستای اهداف پیش بینی شده و ویژگی های کودک با رعایت معیار ها شناسایی و ارزیابی نموده است.	
مدل خواندن های	از روش های محدودی برای کمک به کودک در خواندن کتاب استفاده کرده است.	انواعی از روش ها را برای کمک به کودک در خواندن همراه با درک مطلب، استفاده کرده و این امر منجر به علاقه مندی کودک به کتابخوانی شده است.	از انواع روش ها برای کمک به کودک در خواندن استفاده کرده و این امر منجر به درک و استقلال کودک در خواندن شده است.	
فرایند یاددهی یادگیری	گزارش تهیه شده صرفاً روش های کتابخوانی و چگونگی استفاده دانش آموزان و معلمان از کتابخانه مدرسه را منعکس نموده و فاقد ارائه پیشنهاداتی برای تأثیر گذاری بر فرایند یاددهی-یادگیری است.	گزارش تهیه شده روش های کتابخوانی و چگونگی استفاده دانش آموزان و معلمان از کتابخانه مدرسه را به همراه پیشنهاداتی برای اصلاح روش ها جهت تأثیر گذاری بر فرایند یاددهی-یادگیری ارائه کرده است.	گزارش تهیه شده روش های کتابخوانی و چگونگی استفاده دانش آموزان و معلمان از کتابخانه مدرسه را به همراه پیشنهاداتی برای تقویت مهارت های خواندن و بکارگیری منابع برای درک مفاهیم برنامه درسی را ارائه کرده است.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: ماهیت و ضرورت ادبیات کودک و نوجوان

- تعریف ادبیات
- تعریف ادبیات کودک و نوجوان
- سیر تحول ادبیات کودک و نوجوان در ایران و جهان
- تفاوت ادبیات کودکان با بزرگسالان
- ضرورت ادبیات کودک و نوجوان
- اهداف ادبیات کودکان و رابطه‌ی آن با ویژگی‌های کودک
- اهداف ادبیات نوجوانان و رابطه‌ی آن با ویژگی‌های نوجوان

تکلیف یادگیری:

مطالعه مقالات/ پژوهش‌ها در زمینه ادبیات کودکان و ارائه گزارش آن به کلاس

فصل دوم: مدل‌های خواندن

- چرا خواندن در دوران کودکی مهم است؟
- اهمیت موفقیت‌های اولیه برای همه کودکان
- مدل معلم دانش آموز
- مدل دانش آموز دانش آموز
- مدل خواندن مشارکتی
- مدل خواندن مستقل
- هدایت خواندن
- کنفرانس‌های غیر رسمی خواندن

تکلیف عملکردی:

با توجه به علاقه و رغبت کودک در گروه سنی خاص یک کتاب داستانی یا غیرداستانی را برای آموزش روش‌های خواندن انتخاب و نتایج اجرای آن در درک/ تقویت مهارت‌های خواندن را گزارش (گزارش تصویری) نماید. با شناسایی سطح توانایی یک گروه از دانش آموزان، راهبرد خواندن مشارکتی را اجرا (تهیه گزارش تصویری) نماید.

فصل سوم: انواع ادبیات کودک و نوجوان

- ادبیات شفاهی
- داستان‌های شگفت‌انگیز
- داستان‌های واقع‌گرا
- افسانه‌ها/ داستان‌های اساطیر
- آثار مستند
- شعر و سرود
- نمایشنامه

تکلیف یادگیری:

نمونه‌ای از داستان، شعر، نمایشنامه و... مرتبط با گروه سنی خاص را جمع‌آوری و به جهت تناسب آن با ویژگی‌های سنی مورد نقد و بررسی قرار دهد.

فصل چهارم: معیارهای انتخاب کتاب برای کودک و نوجوان

- معیارهای محتوایی

- معیارهای نگارشی
- معیارهای تصویری
- معیارهای ظاهری

تکلیف یادگیری:

نمونه داستان ها، اشعار، نمایشنامه های جمع آوری شده در فصل سوم را به جهت معیار ها مورد نقد و ارزیابی قرار دهد.

فصل پنجم: نقد در ادبیات کودک و نوجوان

- نقد و ادبیات کودک و نوجوان
- مفهوم نقد
- اهمیت و قایده نقد
- ضرورت نقد در ادبیات کودکان
- ویژگی های نقد و منتقد

تکلیف یادگیری

گزارش نقد آثار منتشر شده در زمینه ادبیات کودکان و نوجوانان که در نشریات منتشر شده است را جمع آوری و به جهت ارزش علمی و رعایت ویژگی های نقد مورد بررسی قرار دهد.

فصل ششم: کتابخانه های کودکان و نوجوانان

- کتابخانه های مدارس
- تعریف و اهداف کتابخانه های مدارس
- نقش مدارس در ایجاد علاقه مندی در کودکان
- چگونگی استفاده از کتابخانه ها در فرایند یاددهی - یادگیری
- لزوم تجهیز کتابخانه های مدارس
- سایر مراکز فرهنگی و هنری (کتابخانه های عمومی، فرهنگسراها و ...)
- چگونگی استفاده از این مراکز در فرایند یاددهی - یادگیری

تکلیف یادگیری:

کارگروهی: کتابخانه یک مرکز آموزشی را بازدید و گزارشی از چگونگی ارائه خدمات به دانش آموزان و معلمان در دو بعد علاقه مند نمودن دانش آموزان به کتابخوانی و استفاده از منابع در فرایند یاددهی - یادگیری به همراه پیشنهاداتی برای استفاده بهینه / تنوع روش های استفاده ارائه نماید.

دانشجویان با مراجعه به سایت های اینترنتی نمونه ای از کتابخانه های الکترونیکی را شناسایی و کارکردهای آن را به کلاس گزارش نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم و فردی برای مطالعه پژوهش ها/ مقالات علمی در زمینه ادبیات کودکان و نوجوانان و راهبرد اجرای مستقل برای آموزش مهارت های خواندن به دانش آموزان و راهبرد مشارکتی در بررسی کتابخانه های مراکز آموزشی در ارائه خدمات به دانش آموزان و معلمان.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن (۱۳۹۲). ثریا قزل ایاغ. تهران: انتشارات سمت.
ادبیات کودکان (۱۳۹۰). علی اکبر شعاری نژاد. تهران: انتشارات اطلاعات.
منبع فرعی: قصه گوئی و نمایش خلاق (۱۳۸۸). دیویی چمبرز؛ ترجمه ی ثریا قزل ایاغ. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکلیف یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «مبانی آموزش زبان فارسی»

۱. معرفی درس و منطق آن

یادگیری زبان به عنوان فرآیندی پویا و مستمر از تولد آغاز می شود و زمانی که دانش آموزان پا به محیط مدرسه می گذارند این توانایی بطور چشمگیری در آنان توسعه پیدا کرده است. سطح این توانایی در همه کودکان یکسان نیست و به مقدار زیادی تحت تأثیر تجربیات شخصی کودک، شرایط فرهنگی، اجتماعی و روش های تربیتی خانواده قرار دارد. معلمان دوره ابتدایی باید ضمن شناخت تفاوت های فردی دانش آموزان به آنان کمک نمایند که مهارت های زبانی را برای دریافت و انتقال افکار اندیشه ها مورد استفاده قرار دهند. علاوه بر این آنان باید آگاهی لازم را نسبت به نقش زبان در یادگیری داشته باشند و بتوانند به دانش آموزان در کسب مهارت های زبانی و بکارگیری زبان در یادگیری سایر موضوعات درسی کمک نمایند.

نام درس: مبانی آموزش زبان فارسی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: نقش تولیدی و دریافتی زبان را در فرآیند آموزش بررسی و روش هایی پیشنهادتی برای توسعه واژگان و مهارت های زبانی با توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان ارائه کند. با درک اهمیت و نقش زبان در یادگیری، فعالیت یادگیری برای توسعه مهارت های زبانی دانش آموزان طراحی کند.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت
				سایستگی اساسی: &۱-۱&pck&ck &۳-۳&۳-۲&۱-۲ ۳-۴
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
در تحلیل مشاهدات، توانسته است وجه تولیدی و دریافتی زبان را مشخص نماید و چگونگی تأثیر گذاری آن بر توسعه واژگان در کار دانش آموزان و ارتباط آن را با رویکرد های بکارگرفته شده در آموزش زبان را مشخص کند.	در تحلیل مشاهدات، توانسته است وجه تولیدی و دریافتی زبان را مشخص نماید و چگونگی تأثیر گذاری آن بر توسعه واژگان در کار دانش آموزان مشخص کرده است.	در تحلیل مشاهدات، توانسته است وجه تولیدی و دریافتی زبان را مشخص نماید اما چگونگی تأثیر گذاری آن بر توسعه واژگان در کار دانش آموزان را مشخص نکرده است.	وجه تولیدی و دریافتی زبان	
در جمع بندی نظرات ویژگی هر یک از مهارت های زبانی را با توجه به ارتباط نظام مند این مهارت ها و تأثیر و تأثر هر یک بر یادگیری زبان را مشخص کرده است.	در جمع بندی نظرات ویژگی هر یک از مهارت های زبانی را مشخص نموده است و ارتباط آن ها با یکدیگر و نقش هر یک در یادگیری زبان را مشخص کرده است.	در جمع بندی نظرات ویژگی هر یک از مهارت های زبانی را مشخص نموده است اما ارتباط آن ها با یکدیگر و نقش هر یک در یادگیری زبان را مشخص نکرده است.	مهارت های زبانی	

در نقد کتاب نقاط مثبت و خلاء های آموزش مهارت ها مشخص شده است و در فعالیت یادگیری طراحی شده خرده مهارت ها با لحاظ نمودن تفاوت های فردی به صورت روشن مورد توجه قرار گرفته است.	در نقد کتاب نقاط مثبت و خلاء های آموزش مهارت ها مشخص شده است و در فعالیت یادگیری طراحی شده خرده مهارت ها برای پاسخ به نیاز های آموزشی به صورت روشن مورد توجه قرار گرفته است.	در نقد کتاب نقاط مثبت و خلاء های آموزش مهارت ها مشخص شده است اما در فعالیت یادگیری طراحی شده خرده مهارت ها برای پوشش دادن به خلاء های آموزشی مورد توجه قرار نگرفته است.	نقد کتاب	
--	--	---	----------	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: کلیات

- تاریخچه آموزش زبان فارسی
- رویکرد ها در آموزش زبان
  ۱. تعاملی
  ۲. رویکرد کلی
  ۳. رویکرد تحلیلی
  ۴. رویکرد ترکیبی
- ویژگی‌های خط فارسی
- زبان فارسی به عنوان زبان معیار
- کودک و زبان آموزی
- اهمیت، نقش و کاربرد آموزش زبان
- ویژگی‌های روان‌شناختی آموزش زبان
- رابطه زبان و تفکر
- زبان و یادگیری
- وجه تولیدی و وجه دریافتی زبان
- ساخت آوایی زبان فارسی، گونه‌های گفتاری و نوشتاری
- نقش تعامل یادگیرندگان با یکدیگر در رشد زبان
- نقش هنر (شعر، قصه، نمایش، بازی، کاردستی، نقاشی و ...) در آموزش زبان

تکلیف یادگیری:

مقالات علمی - پژوهشی مربوط به رویکرد های زبان را مطالعه و یک جدول مقایسه ای از کار کرد، نقاط قوت و ضعف هر یک از رویکرد ها تهیه نماید و در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

تکلیف عملکردی:

با مشاهده یک فیلم / کلاس درس آموزش زبان و ثبت آن گزارشی از نقش هر یک از وجوه تولید و دریافتی زبان را در آموزش شناسایی و روش معلم را در هدایت آموزش برای کسب مهارت های زبانی دانش آموزان بررسی نماید.

فصل دوم: مهارت‌های پایه در آموزش زبان

گوش دادن

- اهداف، اهمیت، انواع و عوامل مؤثر در گوش دادن
- تأثیر مهارت گوش دادن در یادگیری
- آموزش مهارت گوش دادن
- ارزش‌یابی از فرایند گوش دادن
- بازی‌های آموزشی و مهارت گوش دادن
- اختلالات شنوایی و راهبرد هایی برای رفع آن

سخن گفتن

- اهداف، اهمیت، انواع و عوامل مؤثر در سخن گفتن (ارتباط تفکر و سخن گفتن)
- مهارت سخن گفتن و یادگیری
- ارزش‌یابی از فرایند سخن گفتن
- بازی‌های آموزشی و مهارت گوش دادن
- اختلالات گفتاری و راهبردهایی جهت رفع آن

مهارت خواندن

- تعریف، اهداف، اهمیت
- مراحل خواندن
- مهارت های خواندن
- ۱. خواندن برای درک مطلب
- ۲. خواندن تجسسی / انتقادی
- ۳. خواندن برای کسب اطلاعات
- نقش چشم در خواندن
- فرایند رمزگشایی در خواندن
- دشواری‌های کودکان در خواندن
- ۱. دامنه واژگان
- ۲. بافت و زمینه اجتماعی فرهنگی
- ۳. سطح دشواری متن و تجربیات شخصی کودک
- مهارت خواندن و یادگیری
- فرایند رمزگشایی در خواندن
- مهارت خواندن و یادگیری
- مطالعه عوامل مؤثر در آموزش خواندن
- ارزش‌یابی از مهارت خواندن
- بازی‌های آموزشی و مهارت خواندن
- اختلالات خواندن

مهارت نوشتن

- اهداف، اهمیت، انواع و عوامل مؤثر در نوشتن
- مهارت نوشتن و یادگیری
- فرایند نوشتن
- مراحل نوشتن در سال های آغازین
- اصولی که در هنگام نوشتن باید رعایت شود.

- هنر نوشتن (خوانا نویسی - درست نویسی - زیبا نویسی)
- اختلالات نوشتن
- انواع نوشتن
  ۱. خلاصه نویسی
  ۲. یادداشت برداری
  ۳. بند نویسی
  ۴. گزارش نویسی
  ۵. گزارش نویسی
  ۶. قالب نامه و نامه نگاری
  ۷. زندگی نامه نویسی
  ۸. گسترده نویسی
  ۹. تبدیل گفتار به نوشتار
  ۱۰. دنباله نویسی
- راهبردهایی برای تقویت نوشتن
- طراحی فعالیت‌های یادگیری برای نوشتن (املا، انشا، خاطره نویسی، گزارش نویسی و...)

تکلیف یادگیری:

مصاحبه با یک معلم با تجربه در خصوص چهار دسته مهارت زبانی و نقشی هر یک از آن‌ها در یادگیری نموده و یافته‌های خود را در سمینار کلاسی ارائه نماید. یافته‌های خود را با سایر دانشجویان مقایسه و گزارش جمع بندی شده از نقش زبان در یادگیری ارائه نماید.

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای آموزش یکی از چهار مهارت زبانی طراحی نماید.

فصل سوم: مقدمات برنامه ریزی برای آموزش زبان

- ارتباط و همبستگی جنبه‌های چهارگانه‌ی آموزش زبان
- تقدم و تأخر در آموزش مهارت‌های زبانی
- برنامه‌ریزی برای آموزش کودکان عادی، دو زبانه / سه زبانه
- نقش ادبیات در آموزش زبان
- کاربرد انواع متون در آموزش زبان و ویژگی‌های آن

تکلیف یادگیری:

یک فصل از کتاب درسی فارسی را انتخاب کرده و روند آموزش زبان را بر اساس چهار مهارت زبانی نقد و بررسی نموده و به همراه پیشنهادات به کلاس ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی در قالب استفاده از شیوه ارائه مستقیم در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش‌های طرح شده و مطالعه و تحلیل مقالات و ارائه گزارش. طراحی فعالیت‌های عملی برای درک عمیق و بکارگیری آموخته‌ها است.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: .....

منبع فرعی: .....

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۸ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۷ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای
ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش زبان فارسی ۱»

۱. معرفی درس و منطق آن

توانایی زبانی کودکان در سال های اولیه مدرسه به میزان وسیعی وابسته به تجارب شخصی نسبت محیط اطراف، موقعیت زندگی و ارتباط های آنان است. از این رو، معلمان باید بتوانند به دانش آموزان در بکارگیری معنادار تجربیات شخصی برای توسعه مهارت های زبانی و نیز مهارت های ادراکی کمک کنند. شناخت برنامه درسی زبان آموزی در دوره ابتدایی و بررسی وسعت و توالی مفاهیم و مهارت ها در برنامه درسی، امکان طراحی فرصت های یادگیری منعطف و نظام مند، متناسب با تفاوت های فردی از سوی آنان را فراهم می کند. در سال های اولیه معلمان باید بتوانند از گوش دادن و سخن گفتن به عنوان ابزار هایی که کودکان از طریق آن قادر به دریافت و انتقال افکار و ایده های به دیگران می باشند، استفاده نموده و بتدریج توانایی خواندن و نوشتن که شکل های پیچیده تر زبانی است کمک می کنند.

نام درس: آموزش زبان فارسی ۱				مشخصات درس
<p>اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:</p> <p>با شناخت تفاوت های فردی دانش آموزان در یادگیری زبان، واحد یادگیری را طراحی، اجرا و ارزیابی نماید.</p> <p>با ارزیابی دامنه واژگان در کار دانش آموز برنامه ای برای توسعه مهارت خواندن دانش آموز تهیه نماید.</p>				نوع درس: عملی
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۶۴ ساعت
				سایستگی اساسی:
				<i>pck&pk&ck</i>
				کد ۱-۲&۱-۲&۱-۲
				۱-۲&۲-۲&۲
				۲&۳-۲&۳-۲&۳-۴&۳
				۳
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
آمادگی	با بررسی نگاره ها در کتاب درسی پیشنهادی برای توسعه دامنه واژگانی ارائه کرده است اما پیشنهادات منجر به توسعه دامنه واژگان یا توجه به دامنه تفاوت های فردی گروه نمونه نشده است.	با بررسی نگاره ها در کتاب درسی پیشنهادی برای توسعه دامنه واژگانی ارائه کرده است و پیشنهادات منجر به توسعه دامنه واژگان یا توجه به دامنه تفاوت های فردی گروه نمونه شده است.	با بررسی نگاره ها در کتاب درسی پیشنهادی برای توسعه دامنه واژگانی ارائه داده است و پیشنهادات منجر به توسعه دامنه واژگان یا توجه به دامنه تفاوت های فردی و زمینه و یافت فرهنگی گروه نمونه شده است.	
نشانه ها	در طرح تهیه شده مهارت های چهارگانه زبانی مورد توجه قرار گرفته است اما اهداف، فعالیت های یادگیری، و ملاک های ارزشیابی نشان دهنده ارتباط متقابل مهارت ها برای توسعه توانایی زبانی دانش آموزان نیست.	در طرح تهیه شده مهارت های چهارگانه زبانی به طور همزمان مورد توجه قرار گرفته است و این رابطه در اهداف، فعالیت های یادگیری، و ملاک های ارزشیابی مد نظر قرار گرفته است.	در طرح تهیه شده ارتباط متقابل چهار مهارت زبانی به طور همزمان مد نظر قرار گرفته و این امر در اهداف، فعالیت های یادگیری، و ملاک های ارزشیابی به صورت منسجم و هماهنگ منعکس شده است.	

روان خوانی	متن انتخاب شده برای روانخوانی یا سطح مهارت های خواندن دانش آموزان هماهنگ است، اما نتایج ارزشیابی نشان دهنده توسعه مهارت های خواندن نیست.	متن انتخاب شده برای روانخوانی یا سطح مهارت های خواندن دانش آموزان هماهنگ است و نتایج ارزشیابی نشان دهنده توسعه مهارت های خواندن پیش بینی شده است.	متن انتخاب شده برای روانخوانی با سطح مهارت های خواندن دانش آموزان هماهنگ است و نتایج ارزشیابی نشان دهنده توسعه مهارت های خواندن در دامنه تفاوت های فردی دانش آموزان است.
طراحی واحد یادگیری	ساختار و عناصر یک واحد یادگیری را برای آموزش مهارت های چهارگانه آموزش زبان مورد توجه قرار داده است اما ارتباط میان اهداف، فرصت های یادگیری و ... فاقد انسجام است.	عناصر و ساختار یک واحد یادگیری را برای آموزش مهارت های چهارگانه آموزش زبان مورد توجه قرار داده است و ارتباط میان اهداف، فرصت های یادگیری را به صورت منسجم برقرار نموده است اما نوآوری در خلق فرصت های یادگیری رای درونی شدن مهارت ها وجود ندارد.	ارتباط منسجمی بین عناصر واحد یادگیری طراحی شده برای درونی شدن مهارت ها وجود دارد و فرصت های یادگیری پیش بینی شده برای پاسخ به تفاوت های فردی از نوآوری و خلاقیت برخوردار است.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: برنامه‌ی درسی آموزش زبان دوره‌ی ابتدایی

- رویکرد های برنامه درسی آموزش زبان
- اهداف آموزش زبان در دوره‌ی ابتدایی
- اصول آموزش زبان در دوره‌ی ابتدایی
- روش های آموزش و ارزشیابی در برنامه‌ی زبان آموزی دوره‌ی ابتدایی
- روش های آموزش زبان در کلاس های دو زبانه

تکلیف یادگیری:

یک نمونه سند برنامه درسی آموزش زبان فارسی را به جهت رویکرد، اهداف، اصول مقایسه و نتایج آن را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

فصل دوم: زبان آموزی در پایه اول ابتدایی

- ایجاد آمادگی های لازم برای زبان آموزی
- اهداف آموزش زبان در پایه‌ی اول ابتدایی
- ساختار کتاب درسی فارسی در پایه‌ی اول
- شبکه‌ی واژگانی و نقش آن در آموزش زبان
- آموزش نکات دستوری، نگارشی، ادبی در پایه‌ی اول
- روش های آموزش و ارزشیابی در برنامه‌ی زبان آموزی پایه‌ی اول
- تفاوت فردی در آموزش زبان پایه‌ی اول
- آموزش کودکان دو زبانه

تکلیف یادگیری:

با دو معلم پایه اول ابتدایی یک معلم با تجربه بالا و یک معلم تازه کار مصاحبه و در خصوص روش آماده سازی کودکان در روز های آغازین و مسایل و مشکلاتی که با آن روبرو هستند و شیوه های کنار آمدن با آن و کمک به کودکان گفتگو کنند. نتایج گفتگو را در قالب یک جدول مقایسه ای بر اساس محور های فوق طبقه بندی و به کلاس ارائه نمایند. یافته های ارائه شده در کلاس را در قالب یک گزارش تحلیل تنظیم و ارائه کند.

فصل سوم: دوره آمادگی

- اهداف آموزشی نگاره ها
- مهارت های چهارگانه در آموزش نگاره ها (شنیدن، سخن گفتن، نوشتن، خواندن)
- ارتباط نگاره ها با نشانه های ۱ و دوره ی آمادگی عمومی یا آمادگی در مناطق دو زبانه
- شبکه واژگانی در هر یک از نگاره ها
- چگونگی گسترش شبکه واژگانی
- چگونگی گسترش شبکه واژگانی
- روش تدریس نگاره ها
- ارزش یابی از سطح مهارتهای کسب شده در دوره آمادگی
- شیوه ثبت مشاهدات بر اساس ملاک های ارزشیابی

تکلیف یادگیری:

مطالعه مقالات و یافته های علمی در خصوص نقش دوره آمادگی در کمک به یادگیری زبان خصوصاً در گروه دانش آموزان دوزبانه و ارائه یافته ها در قالب یک مقاله کوتاه.

تکلیف عملکردی:

مبحث نگاره ها در کتاب درسی را بررسی، واژگان ارائه شده را استخراج و با رسم شبکه واژگانی ارائه شده ترتیب و توالی و دامنه واژگانی مورد انتظار برنامه درسی را تعیین و یا ثبت دامنه واژگان نمونه گیری یک گروه دانش آموز میزان تناسب/عدم تناسب شبکه واژگانی طرح شده در کتاب درسی را بررسی و پیشنهادی برای تکمیل/تطبیق/توسعه شبکه واژگانی گروه مورد مطالعه ارائه کند.

فصل چهارم: آموزش نشانه ها

- اهداف نشانه های ۱ و ۲
- مهارت های چهارگانه ی زبان آموزی در نشانه های ۱ و ۲
- روش های آموزش مهارت گوش دادن، سخن گفتن و خواندن و نوشتن در نشانه های ۱ و ۲
- ارتباط نشانه های ۲ با نشانه های ۱ و نگاره ها
- شکل گیری و گسترش شبکه واژگانی در نشانه های ۱ و ۲
- ارزش یابی از مهارت های زبان آموزی در نشانه های ۱ و ۲
- تلفیق نشانه ها با دروس دیگر در بعد مهارت ها و نگرش ها و مفاهیم
- شیوه ی ثبت مشاهدات براساس ملاک های ارزش یابی

تکلیف یادگیری:

مشاهده کلاس درس دو معلم به هنگام تدریس نشانه های ۱ یا ۲ و مقایسه عملکرد آنان در محور های فوق و ارائه یافته ها به کلاس و تحلیل یافته های ارائه شده در قالب روش آموزش ترجیحی خود به همراه شواهدی که از مشاهدات یا یافته های علمی برای کمک به آموزش زبان در آغازین روز های آموزش مطرح شده است.

تکلیف عملکردی:

یکی از نشانه ها در کتاب درسی را انتخاب و برای آموزش آن طرحی که دربرگیرنده مهارت های چهارگانه زبانی است را تهیه نماید (اهداف در مهارت های چهارگانه، فعالیت های یادگیری، دامنه شبکه واژگانی، ملاک ها و سطوح ارزشیابی).

فصل پنجم: روان خوانی

- اهداف روان خوانی
- عوامل مؤثر در روان خوانی
- ارتباط روان خوانی با نشانه های ۱ و ۲ و نگاره ها
- تدارک فعالیت هایی جهت تحقق روان خوانی برای یادگیرندگان

تکلیف یادگیری:

مشاهده کلاس درس یک معلم به هنگام تدریس روانخوانی و مقایسه آن با روش های توصیه شده در منابع علمی برای کودکان و تهیه یک مقاله کوتاه در زمینه راهبرد های خواندن.

تکلیف عملکردی:

یک گروه از دانش آموزان را در سطح کلاس درس مشاهده و با شناسایی علایق، دامنه واژگانی منابع خوانی را برای آموزش یکی از مهارت های روان خوانی انتخاب، ارائه و نتایج آن را گزارش نماید. این فعالیت مستلزم ارزیابی دانش آموزان از جهت دامنه واژگانی و سطح مهارت های روان خوانی است.

فصل ششم: بررسی کتاب

بررسی ویژگیهای کتاب درسی شامل

- حجم و تعداد صفحات، تعداد بخشها و ساعات پیش بینی شده برای تدریس
- بررسی ساختار کتاب درسی شامل بخشها، موضوع ها، فعالیتها
- بررسی ساختار متن آموزشی در هریک از بخشها.

بررسی یک درس شامل:

- عنوان، هدف، مفاهیم کلیدی و چگونگی آموزش صدا و حروف
- بررسی تصاویر، نمودارها، پیامهای آموزشی کتاب که به یادگیری کمک می کند.
- بررسی فعالیتهای یاد دهی - یادگیری پیش بینی شده، کتاب و سایر منابع با استفاده از راهنمای معلم
- بررسی راهکارهای پیش بینی شده جهت سنجش آموخته های دانش آموزان در کتاب راهنما
- بررسی محتوای کتاب و پیشنهاد های کتاب راهنمای معلم جهت پیش بینی فرصتهایی برای پاسخ گویی به نیازهای ویژه دانش آموزان با نیازهای ویژه
- بررسی محتوای کتاب و پیشنهادات کتاب راهنمای معلم جهت پیش بینی فرصتهایی برای پرورش خلاقیت
- بررسی محتوای کتاب و پیشنهادات کتاب راهنمای معلم جهت پیش بینی فرصتهایی برای تعمیق و گسترش یادگیری
- بررسی محتوای کتاب و پیشنهادات کتاب راهنمای معلم جهت پیش بینی فرصتهایی برای ارتباط تجارب پیش بینی شده با زندگی

تکلیف یادگیری:

یک فصل کتاب درسی را انتخاب و راهنمای های پیش بینی شده در کتاب راهنمای معلم را مطالعه و با مصاحبه با یک معلم با تجربه محتوای آن را تکمیل و نتیجه را به کلاس ارائه نماید.

فصل هفتم: بررسی یک واحد یادگیری

ساختار یک واحد یادگیری

۱-۱- عنوان واحد یادگیری

- ۱-۲- هدف واحد یادگیری
- ۱-۳- ارتباط طولی و عرضی واحد یادگیری
- ۱-۴- تعیین پیش‌دانسته‌های ضروری دانش‌آموز و نیازهای محلی
- ۱-۵- تعیین مفاهیم و مهارت‌های اساسی و بیان اصطلاحات خاص این واحد یادگیری
- ۱-۶- چگونگی ارتباط و نحوه‌ی گسترش واژگان / مهارت‌ها در یک واحد یادگیری و دستیابی به مهارت‌های چهارگانه.
- ۱-۷- شواهد و مثال‌ها با توجه به مهارت‌های چهارگانه
- ۱-۸- تم انتخابی واحد یادگیری و نحوه سازماندهی واژگان و مهارت‌ها پیرامون آن
- ۱-۹- چگونگی بکارگیری رویکرد‌های آموزش زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه در سازماندهی واحد یادگیری
- ۱-۸- بررسی تصاویر، نمودارها، پیام‌های آموزشی، درشت‌نویسی‌ها و ... که به یادگیری واژگان مهارت‌های زبانی کمک می‌کند
- ۱-۹- بررسی فرصت‌های یادگیری پیش‌بینی شده تنوع، توالی و انسجام آن.
- ۱-۱۰- مشخص کردن مواد و ابزارهای آموزشی مناسب برای آموزش واحد یادگیری.
- ۱-۱۱- روش‌هایی که بتوان واژگان و مهارت‌های چهارگانه زبانی را با زندگی دانش‌آموزان ارتباط داد
- ۱-۱۲- راهبردهای پرورش خلاقیت و توسعه مهارت‌های تفکر
- ۱-۱۳- طراحی ارزش‌یابی تکوینی از واحد یادگیری
- ۱-۱۴- طراحی ارزش‌یابی، مجموعی از واحد یادگیری

فعالیت یادگیری:

انتخاب یک مقاله در یکی از زمینه‌های طراحی واحد یادگیری و تهیه خلاصه آن در قالب یک مقاله کوتاه.
یک واحد یادگیری کتاب درسی را به جهت رعایت ملاک‌های رویکرد کل‌نگر/تحلیلی/ترکیبی در آموزش چهار مهارت زبان فارسی بررسی و تحلیل نماید.

فعالیت عملکردی:

کار گروهی: طراحی و تولید یک واحد یادگیری برای یک فصل از کتاب فارسی با در نظر گرفتن چهار مهارت زبانی.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری شناختی برای تحلیل و بررسی محتوای کتاب فارسی، استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی برای مطالعه مقالات علمی- پژوهشی و تهیه مقالات کوتاه، و شیوه مشارکتی در طراحی و تولید واحد‌های یادگیری.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: .....

منبع فرعی: .....

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌های گروهی ۷ نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۸ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامد‌های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش زبان فارسی ۲»

۱. معرفی درس و منطق آن

توانایی زبانی کودکان در سال های اولیه مدرسه به میزان وسیعی وابسته به تجارب شخصی نسبت محیط اطراف، موقعیت زندگی و ارتباط های آنان است. از این رو، معلمان باید بتوانند به دانش آموزان در بکارگیری معنادار تجربیات شخصی برای توسعه مهارت های زبانی و نیز مهارت های ادراکی کمک کنند. شناخت برنامه درسی زبان آموزی در دوره ابتدایی و وسعت و توالی مفاهیم و مهارت ها در برنامه درسی، امکان طراحی فرصت های یادگیری نظام مند را برای بکارگیری راهبرد های یادگیری زبان و به نظم درآوردن مهارت های زبانی به منظور عمق بخشیدن به آموخته ها و ارزیابی آن در موقعیت های جدید و تبدیل شدن دانش آموزان به یادگیرندگان مستقل را فراهم می کند.

نام درس: آموزش زبان فارسی ۲				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت
				<p>با شناخت وسعت و توالی مفاهیم و مهارت های چهارگانه زبان فارسی در کتب درسی دوره ابتدایی یک واحد یادگیری را طراحی، اجرا و ارزیابی نماید.</p> <p>با مطالعه علایق و توانایی های زبانی دانش آموز برنامه ای برای پرورش توانایی دانش آموز در نگارش خلاق تهیه نماید/ با مطالعه علایق و توانایی های زبانی دانش آموز برنامه ای برای تقویت مهارت تفکر و بکارگیری مفاهیم ادبی در خلق متون نگارشی تهیه نماید.</p>
				<p>شایستگی اساسی:</p> <p>۱- کد &pk&pk&ck</p> <p>۱-۲&۱-۲&۲-۳&۲</p> <p>۲-۳&۳-۲&۳-۱ &۲</p> <p>۳-۴&۳</p>
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
در تحلیل کتب درسی وسعت و توالی مهارت ها و مفاهیم را در پایه های مختلف مشخص نموده و در طراحی واحد یادگیری با توجه به سطح توانایی/ دامنه تفاوت های فردی دانش آموزان توالی/ وسعت مهارت ها و مفاهیم زبانی را مد نظر قرار داده است.	در تحلیل کتب درسی وسعت و توالی مهارت ها و مفاهیم را در پایه های مختلف شناسایی شده است و در طراحی واحد یادگیری توالی/وسعت مفاهیم و مهارت ها در آموزش، مد نظر قرار گرفته است.	در تحلیل کتب درسی وسعت و توالی مهارت ها و مفاهیم را مشخص نموده، اما در واحد یادگیری طراحی شده توالی/ وسعت مفاهیم و مهارت ها در آموزش، مد نظر قرار نگرفته است.	وسعت و توالی	
در بررسی راهبرد های متعدد و متنوعی را برای آموزش هر یک از مهارت های چهارگانه شناسایی نموده است و نقش هر یک از این راهبردها را در یادگیری زبان تبیین کرده است.	در بررسی راهبرد های متعددی را برای آموزش مهارت های چهارگانه شناسایی نموده است و نقش هر یک از این راهبردها را در یادگیری زبان تبیین کرده است.	در بررسی راهبرد های محدودی را برای آموزش مهارت های چهارگانه شناسایی نموده است و نقش هر یک از این راهبردها را در یادگیری زبان تبیین نکرده است.	راهبرد های آموزشی	

نگارش	راهبرد های بکارگرفته شده در طراحی فعالیت یادگیری به تقویت توانایی دانش آموز در نگارش کمک کرده است، اما گزارش اجرا نشان از تغییر سطح عملکرد دانش آموز در نگارش ندارد.	راهبرد های بکارگرفته شده در طراحی فعالیت یادگیری به تقویت توانایی دانش آموز در نگارش کمک کرده است، و گزارش اجرا نشان از تغییر سطح عملکرد دانش آموز در نگارش دارد.	راهبرد های بکارگرفته شده در طراحی فعالیت یادگیری به تقویت توانایی دانش آموز در نگارش کمک کرده است، و گزارش اجرا نشان از تغییر سطح عملکرد دانش آموز در نگارش دارد.
زبان و تفکر	نقش مهارت های تفکر در یادگیری زبان تحلیل شده است اما مهارت های تفکر و مهارت های زبانی در فرصت یادگیری طراحی شده تلفیق نشده و به صورت مجزا آموزش داده شده است.	مهارت های تفکر و مهارت های زبانی در طراحی فرصت یادگیری تلفیق شده و تحلیل ارائه شده نشان از تأثیر آن بر توسعه توانایی های زبانی دانش آموزان دارد.	نقش مهارت های تفکر در یادگیری زبان با تلفیق مهارت های تفکر و مهارت های زبانی در فرصت یادگیری طراحی شده تحلیل و تأثیر آن بر توسعه توانایی های زبانی دانش آموز گزارش شده است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: برنامه‌ی درسی آموزش زبان فارسی

- اهداف آموزشی برنامه درسی زبان آموزی
- ساختار کتاب درسی

تکلیف عملکردی:

به صورت گروهی کتاب درسی شش پایه را مطالعه و در خصوص محور های طرح شده در فصل های ... تا ... جدول وسعت و توالی را تنظیم کنند. کارگروه ها در سطح کلاس نهایتاً یک جدول وسعت و توالی برای ... ترسیم نموده و با کمک تکالیف های یادگیری انجام شده و ارزیابی نتایج آن جدول وسعت و توالی مورد تأیید خود را تهیه نمایند. این جدول باید به نظرخواهی معلمان پایه های مختلف گذاشته شود و نتایج در اصلاح جدول اعمال گردد.

فصل دوم: رشد و گسترده‌ی مهارت‌های چهارگانه‌ی آموزش زبان در پایه‌های دوم تا ششم

- گوش دادن فعال
- خواندن معنادار
- خواندن با لحن و آهنگ مناسب
- بیان احساسات و ادراک به صورت گفتاری
- بیان احساسات و ادراک به صورت نوشتاری
- اختلالات در مهارت زبانی و راهبردهایی جهت رفع آن (تهدیدها، فرصت‌ها)
- تفاوت‌های فردی در آموزش مهارت‌های زبان آموزی

تکلیف یادگیری:

مقالات علمی- پژوهشی در خصوص چهار مهارت زبانی را مطالعه و با نقد و تحلیل یافته های آن را در قالب یک مقاله کوتاه چگونگی بکارگیری راهبرد های مختلف در توسعه مهارت ها تبیین نماید.

فصل سوم: آموزش نکات نگارشی، املائی، دستوری و ادبی

- نظام نوشتاری زبان فارسی
- تفاوت زبان گفتاری و نوشتاری
- گونه های مختلف گفتاری
- گونه های مختلف نگارش
- ارتباط میان تفکر، احساس و ابراز خود در نوشتار

نکات نگارشی

- نقل قول مستقیم و غیرمستقیم
- تبدیل گفتار به نوشتار
- خاطره نویسی
- نامه نویسی
- گستره نویسی
- خلاصه نویسی
- مقایسه
- یادداشت برداری
- کتاب های مرجع
- عناصر داستان
- آغاز و پایان کتاب
- انتخاب نام
- علائم نگارشی (نقل قول، ویرگول)
- پارگراف، بند
- راهبردهایی برای تدریس نکات نگارشی

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای یکی از مهارت های نگارش (با مشخص نمودن خرده مهارت ها) طراحی نماید. فعالیت را در یک گروه کوچک دانش آموزی (در پایه خاص) اجرا، و نتایج ارزشیابی آن را به جهت میزان تأثیر در توسعه مهارت نگارش گزارش نماید.

نکات املایی

- الف مقصوره
- استثناها
- ترکیب وصفی و اضافی
- یای میانجی
- گ میانجی
- هم خانواده
- متضاد و متشابه
- واژه های همگون
- مترادف
- جمع مکسر
- همزه ی وسط و آخر
- راهبردهایی برای تدریس نکات املایی

نکات دستوری

- جمله سازی
- نهاد و گزاره
- جمع و علائم آن
- ربط
- حروف اضافه
- افعال
- مرکب سازی و اشتقاق
- راهبردهایی برای تدریس نکات دستوری

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای رعایت نکات املائی/ دستوری در نوشتن (با مشخص نمودن خرده مهارت ها) طراحی نماید. فعالیت را در یک گروه کوچک دانش آموزی (در پایه خاص) اجرا و نتایج ارزشیابی آن را به جهت میزان تأثیر در رعایت نکات املائی/ دستوری نوشتن گزارش نماید.

مفاهیم ادبی

- طنز
- حکایت
- کاریکاتور
- قصه
- افسانه
- شعر کودکانه
- داستان
- لطیفه
- ضرب المثل
- چیستان
- شعر گوینی
- متون کهن
- قافیه
- تشبیه و استعاره
- کنایه
- ردیف
- موسیقی و شعر
- راهبردهایی برای تدریس مفاهیم ادبی

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای یکی از مفاهیم ادبی (با مشخص نمودن خرده مفاهیم) طراحی نماید. فعالیت را در یک گروه کوچک دانش آموزی (در پایه خاص) اجرا و نتایج ارزشیابی آن را به جهت میزان تأثیر در درک/ توسعه مفاهیم گزارش نماید.

فصل چهارم: فعالیت های آموزشی پیش بینی شده در کتاب فارسی پایه های دوم تا ششم ابتدایی

خواندن

- کتاب خوانی
- تصویر خوانی
- سرود خوانی
- تمرین و تمرکز هنگام خواندن
- راهبردهایی برای تقویت خواندن

سخن گفتن

- تلفظ معیار
- دکلمه
- مصاحبه
- بیان احساسات و عقاید
- گفت و گو
- کنترل سرعت صحبت کردن
- تکرار همراه با کاهش یا افزایش
- نقش گوئی
- خاطره گوئی

نوشتن

- تمرین های مختلف رونویسی
- آموزش خط تحریری در نوشتن
- جدول چرخشی کلمات و جمع سازی
- راهبردهایی برای تقویت نوشتن
- بند نویسی
- نوشتن خلاق

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای یکی از مهارت های خواندن، نوشتن، سخن گفتن (یا مشخص نمودن خرده مهارت ها) طراحی نماید. فعالیت را در یک گروه کوچک دانش آموزی (در پایه خاص) اجرا و نتایج ارزشیابی آن را به جهت میزان تأثیر در توسعه مهارت خواندن/نوشتن/سخن گفتن گزارش نماید.

تفکر

تفسیر

- مهارت تفسیر اطلاعات، احساسات در قالب های زبانی
- پیش بینی بر اساس سرنخ های متن
- تفسیر عناصر بصری با توجه به متن

تحلیل

- شناسایی کلمات کلیدی
- تعریف ایده اصلی یا احساس غالب
- شناسایی افراد، مکانها، حوادث و زمان ها و ارتباط آن ها با یکدیگر.
- یافتن ارتباطات علت و معلولی

- شناسایی معانی ضمنی

مهارت مقایسه و طبقه بندی

- نظم بخشی به روایتها و اطلاعات
- مقایسه بین آنچه می بیند و می شنود.
- آشکار کردن ارتباط بین متن و عنوان (مقایسه)

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای تلفیق مهارت های تفکر و مهارت های زبانی (با مشخص نمودن خرده مهارت ها) طراحی نماید. فعالیت را در یک گروه کوچک دانش آموزی (در پایه خاص) اجرا و نتایج ارزشیابی آن را به جهت میزان تأثیر در توسعه مهارت های تفکر گزارش نماید.

گسترش واژگان

- واژه یابی خوشه ای
- واژه سازی با اسم و صفت
- واژه سازی با هم خانواده
- واژه سازی با پیشوند و پسوند
- واژه سازی با کلمات متضاد
- کلمه سازی

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای توسعه دامنه واژگانی طراحی نماید که در آن از راهبرد های مختلف با توجه به سطح رشدی دانش آموزان استفاده شده باشد.

داستان

- ارتباط تصویر و ساختن داستان
- تعریف کردن داستان
- داستان گوئی
- مرتب کردن داستان
- خود جانشینی در داستان

نمایش

- نمایش خلاق
- بازی
- بازی صدایابی
- بازی با کلمات

تکلیف یادگیری:

با استفاده از یکی از روش های فوق یک فعالیت یادگیری برای آموزش به دانش آموزانی که در یادگیری یکی از مهارت های زبانی دچار مشکل می باشد طراحی، اجرا و نتایج آن را در حل مشکل یادگیری دانش آموز گزارش کند.

فصل پنجم: بررسی کتاب درسی

بررسی ویژگیهای کتاب درسی شامل

- حجم و تعداد صفحات، تعداد بخشها و ساعات پیش بینی شده برای تدریس
- بررسی ساختار کتاب درسی شامل بخشها، موضوع ها، فعالیتها

- بررسی ساختار متن آموزشی در هریک از بخشها.

بررسی یک درس شامل:

- عنوان، هدف، مفاهیم کلیدی و چگونگی آموزش صدا و حروف
- بررسی تصاویر، نمودارها، پیامهای آموزشی کتاب که به یادگیری کمک می کند.
- بررسی فعالیتهای یاد دهی- یادگیری پیش بینی شده، کتاب وسایر منابع با استفاده از راهنمای معلم
- بررسی راهکارهای پیش بینی شده جهت سنجش آموخته های دانش آموزان در کتاب راهنما
- بررسی محتوای کتاب و پیشنهاد های کتاب راهنمای معلم جهت پیش بینی فرصتهایی برای پاسخ گویی به نیازهای ویژه دانش آموزان با نیازهای ویژه
- بررسی محتوای کتاب و پیشنهادات کتاب راهنمای معلم جهت پیش بینی فرصتهایی برای پرورش خلاقیت
- بررسی محتوای کتاب و پیشنهادات کتاب راهنمای معلم جهت پیش بینی فرصتهایی برای تعمیق و گسترش یادگیری
- بررسی محتوای کتاب و پیشنهادات کتاب راهنمای معلم جهت پیش بینی فرصتهایی برای ارتباط تجارب پیش بینی شده با زندگی

تکلیف یادگیری:

یک فصل کتاب درسی را انتخاب و راهنمای های پیش بینی شده در کتاب راهنمای معلم را مطالعه و با مصاحبه با یک معلم با تجربه محتوای آن را تکمیل و نتیجه را به کلاس ارائه نماید

فصل ششم: بررسی یک واحد یادگیری

ساختار یک واحد یادگیری

- ۱-۱- عنوان واحد یادگیری
- ۱-۲- هدف واحد یادگیری
- ۱-۳- ارتباط طولی و عرضی واحد یادگیری
- ۱-۴- تعیین پیش دانسته های ضروری دانش آموز و نیازهای محلی
- ۱-۵- تعیین مفاهیم و مهارت های اساسی و بیان اصطلاحات خاص این واحد یادگیری
- ۱-۶- چگونگی ارتباط و نحوه گسترش واژگان / مهارت ها / مفاهیم در یک واحد یادگیری و دستیابی به مهارت های چهار گانه.
- ۱-۷- شواهد و مثال ها با توجه به مهارت های چهار گانه و مفاهیم
- ۱-۸- تم انتخابی واحد یادگیری و نحوه سازماندهی واژگان، مفاهیم و مهارت ها پیرامون آن
- ۱-۹- چگونگی بکارگیری رویکرد های آموزش زبان در آموزش مهارت های چهار گانه در سازماندهی واحد یادگیری
- ۱-۸- بررسی تصاویر، نمودارها، پیامهای آموزشی، درشت نویسی ها و ... که به یادگیری واژگان، مفاهیم و مهارت های زبانی کمک می کند.
- ۱-۹- بررسی فرصت های یادگیری پیش بینی شده تنوع، توالی و انسجام آن.
- ۱-۱۰- مشخص کردن موانع و ابزارهای آموزشی مناسب برای آموزش واحد یادگیری.
- ۱-۱۱- روش هایی که بتوان واژگان، مفاهیم و مهارت های چهار گانه زبانی را با زندگی دانش آموزان ارتباط داد
- ۱-۱۲- راهبردهای پرورش خلاقیت و توسعه مهارت های تفکر
- ۱-۱۳- طراحی ارزش یابی تکوینی از واحد یادگیری
- ۱-۱۴- طراحی ارزش یابی، مجموعی از واحد یادگیری

فعالیت یادگیری:

انتخاب یک مقاله در یکی از زمینه های طراحی واحد یادگیری و تهیه خلاصه آن در قالب یک مقاله کوتاه.
یک واحد یادگیری کتاب درسی را به جهت رعایت ملاک های رویکرد کل نگر / تحلیلی / ترکیبی در آموزش مفاهیم و مهارت های زبان فارسی بررسی و تحلیل نماید

فعالیت عملکردی:

کار گروهی: طراحی و تولید یک واحد یادگیری برای یک فصل از کتاب فارسی با در نظر گرفتن مفاهیم و چهار مهارت زبانی.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری شناختی برای تحلیل و بررسی محتوای کتاب فارسی، استفاده از شیوه های مطالعه فردی برای مطالعه مقالات علمی- پژوهشی و تهیه مقالات کوتاه، و شیوه مشارکتی در طراحی و تولید واحد های یادگیری

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: .....

منبع فرعی: .....

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۷ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۸ نمره

سرفصل درس «مبانی آموزش ریاضی»

۱. معرفی درس و منطق آن

امروزه آموزش ریاضیات در زندگی ما، نقش مهمی دارد و در بردارنده ی فرصتهایی برای اکتشاف خلاقانه ی پدیده ها و حل مسائل علمی است. معلمان باید بتوانند با بهره گیری از استاندارد های فرآیندی در آموزش ریاضی استعداد دانش آموزان را در حل مسائل و پرورش تفکر ریاضی تقویت کنند. آموزش ریاضی در دوره ابتدایی بیش از آن که بر آموزش اصول، تعاریف و اثبات های دقیق مبتنی باشد، بر توانایی دانش آموزان در درک اصول و مفاهیم و تعمیم آن به موقعیت های واقعی متمرکز است. در این رابطه معلمان باید قادر باشند با توجه به موقعیت یادگیری و سطح درک دانش آموزان، مسئله های چالش برانگیزی طرح کنند، که علاقه کودکان را جلب کرده و توانایی آن ها را برای متمرکز شدن بر راه حل ها و یافتن روش های مختلفی که به حل احتمالی مسئله منجر می شود پرورش دهند. در جریان چنین فرایند است که استعداد و قابلیت دانش آموزان شناسایی شده، و شجاعت اندیشیدن در آن ها بوجود خواهد آمد، و به آن ها اطمینان می دهد که با تلاش و پشتکار قدرت حل هر مسئله ای را دارند. علاوه بر این معلمان در طراحی و سازمان دهی فرصت های یادگیری و هدایت آن به گونه ای عمل نمایند که عدم موفقیت های متوالی دانش آموزان موجب دل سردی آن ها نشده، بلکه با حمایت و پشتیبانی معلمان فرصتی برای رفع بد فهمی ها یا یافتن راه و روشهای تازه و بدیع فراهم شود، به گونه ای که دانش آموزان به حل کنندگان خلاق مسئله تبدیل شوند.

نام درس: مبانی آموزش ریاضی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک اصول و اهداف برنامه درسی آموزش ریاضی دوره ابتدایی، چگونگی سازماندهی مفاهیم و طراحی فرصت های یادگیری مرتبط با موقعیت های واقعی زندگی دانش آموزان را تحلیل و تبیین کند. با استفاده از انواع روش حل مسئله، موقعیت یادگیری را با لحاظ نمودن سطح توانایی دانش آموزان طراحی و تأثیر آن بر تعمیق یادگیری را ارزیابی نماید.				نوع درس: نظری-عملی تعداد واحد: ۳ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنیاز: ریاضی پایه ۱۵- اصول و روش های تدریس
				سایستگی اساسی: PcK & Pk & Ck کد
				۱-۱ & ۱-۲ & ۲-۱
				۲ & ۲-۳ & ۳-۱
				۲-۳ & ۳-۳ & ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	ساختار برنامه
	در تحلیل برنامه درسی تأثیر اصول و اهداف در سازماندهی فرصت های یادگیری را از منظر ارتباط آن با موقعیت های واقعی یادگیری مورد بررسی قرار نداده است.	در تحلیل برنامه درسی نقش اصول و اهداف در سازماندهی فرصت های یادگیری را با در نظر گرفتن ارتباط آن با موقعیت های واقعی زندگی دانش آموزان گزارش نموده است	در تحلیل برنامه درسی نقش اصول و اهداف در سازماندهی فرصت های یادگیری را با ارائه پیشنهاداتی که ناظر به موقعیت های واقعی زندگی دانش آموزان و تأثیر آن بر یادگیری می باشد را گزارش نموده است	

سازماندهی مفاهیم	سازماندهی مفاهیم در برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده و رابطه میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم را تحلیل و پیشنهاداتی برای سازمان دهی که منجر به نظم شناختی و درک عمیق تر شود ارائه نموده است.	سازماندهی مفاهیم در برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده و رابطه میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم را تحلیل نموده است.	سازماندهی مفاهیم در برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده و رابطه میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم را تبیین نکرده است.
روش های حل مسئله	از راهبردهای مختلف حل مسئله برای طراحی موقعیت یادگیری استفاده کرده اما امکان دستیابی دانش آموزان به سطح عمیق یادگیری را فراهم نکرده است	از راهبرد های مختلف حل مسئله برای طراحی موقعیت یادگیری استفاده کرده و امکان یادگیری را برای همه دانش آموزان با توجه به سطوح متفاوت توانایی فراهم کرده است	از راهبردهای مختلف حل مسئله برای طراحی موقعیت یادگیری استفاده کرده به گونه ای که امکان دستیابی دانش آموزان به نتایج متفاوت یادگیری را با توجه به تجربیات شخصی و سطح توانایی آنان فراهم کرده است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- ۱- ماهیت ریاضیات، باور ها نسبت به ریاضیات در گذشته و حال
- ۲- ضرورت آموزش ریاضیات در دوره ابتدایی
- ۳- اصول آموزش ریاضی در دوره ابتدایی
- ۴- استانداردهای فرآیندی در آموزش ریاضی در دوره ابتدایی (حل مسئله، استدلال، اثبات، پیوند ها و اتصالات، ارتباطات و بازنمایی)

- حل مسئله (ساختن دانش ریاضی از طریق حل مسئله)
- اثبات و استدلال (بررسی یک حدسیه ریاضی؛ بیان و ارزیابی یک استدلال یا اثبات؛ انتخاب و به کارگیری شیوه‌های مختلف استدلال)
- ارتباطات (سازمان دهی تفکر ریاضی از طریق برقراری ارتباط؛ بیان ایده‌ها و تفکرات ریاضی به طور واضح و شفاف؛ تحلیل و ارزیابی ایده‌ها و تفکرات ریاضی دیگران، بکارگیری زبان ریاضی)
- پیوندها و اتصالات (تشخیص ارتباط بین مفاهیم ریاضی و بکارگیری آن‌ها؛ تشخیص و به کارگیری مفاهیم ریاضی در زمینه‌های خارج از ریاضی)
- بازنمایی‌ها (تولید و بکارگیری بازنمایی‌ها برای سازمان دهی، ثبت و برقراری ارتباط بین ایده‌های ریاضی؛ انتخاب، به کارگیری و تبدیل بازنمایی‌های مختلف برای حل مسائل؛ استفاده از بازنمایی‌ها برای مدلسازی و تفسیر پدیده‌های فیزیکی، اجتماعی و ریاضی)

تکلیف یادگیری:

یکی از محور های فوق را انتخاب و با مطالعه پژوهش ها و مقالات علمی در زمینه آموزش ریاضی یافته های خود را در قالب مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل دوم: یادگیری ریاضیات

ریاضیات در خارج از مدرسه و در مدرسه

معنادار سازی ریاضیات

ریاضیات و حل مسئله

فرآیند شکل گیری مفاهیم ریاضی

کودکان چگونه ریاضی یاد می گیرند؟

تکلیف یادگیری:

یکی از محور های فوق را انتخاب و با مطالعه پژوهش ها و مقالات علمی در زمینه آموزش ریاضی یافته های خود را در قالب مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل سوم: اصول و استانداردهای پایه ۱ تا پایه ۳

- ۱) اعداد و عملیات (مفهوم اعداد حسابی، ترتیبی، اصلی، کسری و رابطه بین آن ها، راههای نمایش اعداد، سیستم های عددی؛ شمارش چند تا چند تا؛ مفاهیم مختلف جمع و تفریق و رابطه بین آن ها و اثری که عمل آن ها بر اعداد حسابی دارند؛ رابطه بین جمع و تفریق یا ضرب و تقسیم؛ راهبردهای انجام محاسبات، محاسبات ذهنی و تخمین زدن)
- ۲) جبر (درک الگوها و روابط؛ طبقه بندی بر اساس ویژگی ها؛ شناسایی و ادامه الگوهای ساده عددی، هندسی یا اصوات؛ درک خواص و ویژگی عملیات؛ بازنمایی ملموس، تصویری یا کلامی از نمادها؛ مدلسازی به کمک تصویر یا اشیا؛ توصیف تغییرات کیفی یا کمی در بافت های مختلف)
- ۳) هندسه (شناسایی و نامگذاری اشکال دوبعدی و سه بعدی؛ توصیف ویژگی اشکال دوبعدی و سه بعدی؛ بیان مکان هندسی و توصیف روابط به کمک هندسه مختصاتی؛ تقارن)
- ۴) اندازه گیری (درک ویژگی های قابل اندازه گیری اشیا، واحدها، سیستم ها و فرایندهای اندازه گیری؛ به کارگیری فنون، ابزار و فرمول های اندازه گیری برای تعیین اندازه)، هم ارزی و تبدیل، ارتباط میان صفات (مساحت، شکل، محیط و مساحت، حجم و شکل).
- ۵) تحلیل داده ها (طرح سوالی که بتوان پاسخ آن را به کمک جمع آوری، سازمان دهی و نمایش داده ها)
- ۶) به دست آورد؛ انتخاب و به کارگیری روش های آماری مناسب برای تحلیل داده ها؛ پیش بینی و نتیجه گیری بر اساس داده ها؛ درک و به کارگیری مفهوم ابتدایی احتمال)

تکلیف یادگیری:

توالی مفاهیم/ مهارت ها را در برنامه درسی در پایه های اول تا سوم بررسی و با توجه به بدفهمی های رایج در یادگیری ریاضی پیشنهاداتی برای رفع بدفهمی های دانش آموزان ارائه نماید.

گزارشی از یک جلسه تدریس مفاهیم/ مهارت های آموزش ریاضی را تحلیل و نقاط قوت و ضعف آن را به همراه پیشنهاداتی برای بهبود سطح یادگیری دانش آموزان ارائه کند.

یک نمونه فعالیت یادگیری برای آموزش مفاهیم/ مهارت ها در یکی از پایه های اول، دوم، سوم طراحی نماید.

فصل چهارم: اصول و استانداردهای پایه ۴ تا پایه ۶

- ۱- اعداد و عملیات (درک کسر به عنوان جزئی از یک کل، عضوی از یک مجموعه، مکانی روی محور اعداد، تقسیم دو عدد بر هم؛ ارزش مکانی اعداد بزرگ، مقایسه و مرتب کردن اعداد حسابی، کسرها و اعشاری ها، درک مفاهیم مختلف ضرب و تقسیم و تاثیر عمل آن ها بر اعداد طبیعی؛ درک روابط بین عملیات در حل مسئله؛ درک خواص ضرب و تقسیم؛ انتخاب و یکاگیری استراتژی های مختلف در محاسبه یا تخمین حاصل عملیات با اعداد طبیعی)

۲- جبر (توصیف، تعمیم دنباله‌های عددی و هندسی؛ آشنایی با مفهوم متغیر و بکارگیری حروف به جای مقدار نامعلوم؛ بکارگیری مدل‌ها برای درک و ارائه روابط کمی؛ بررسی تاثیر تغییر یک متغیر بر متغیر دیگر)

۳- هندسه (شناسایی و تحلیل ویژگی‌ها و خواص اشکال دوبعدی و سه‌بعدی؛ طبقه‌بندی اشکال بر مبنای خواص و ویژگی‌ها؛ هم‌نهشتی و تشابه؛ توصیف مکان و حرکت؛ پیش‌بینی و شناسایی نتیجه انتقال، دوران یا بازتاب یک شکل دوبعدی؛ محور و مرکز تقارن در شکل‌های دوبعدی؛ رسم اشکال دو و سه‌بعدی؛ شناسایی و ساخت اشکال سه‌بعدی با داشتن بازنمایی دوبعدی آن‌ها؛ شناسایی و رسم بازنمایی دوبعدی اشکال سه‌بعدی؛ مساحت؛ حجم)

۴- اندازه‌گیری (درک طول، مساحت، حجم، اندازه زاویه و انتخاب واحد مناسب برای اندازه‌گیری و بیان طول، مساحت، حجم، جرم، زمان، دما و اندازه زاویه؛ تبدیل واحدهای اندازه‌گیری؛ انتخاب استراتژی مناسب برای تخمین محیط، مساحت و حجم اشکال نامنظم؛ تخمین اندازه‌ها یا داشتن مرجع مقایسه؛ مساحت جانبی و حجم مکعب مستطیل)

۵- تحلیل داده‌ها (طراحی تحقیق برای پاسخ به یک سوال و توجه به روش جمع‌آوری اطلاعات؛ جمع‌آوری اطلاعات از طریق مشاهده، پرسشنامه، آزمایش؛ نمایش اطلاعات به کمک جدول نمودار تصویری؛ شاخص‌های مرکزی شامل میانگین، میانه و مد؛ مقایسه کردن و برقراری ارتباط بین ارائه‌های مختلف داده‌ها؛ پیش‌بینی و نتیجه‌گیری کردن بر اساس داده‌ها؛ توصیف پیش‌آمدهای با شانس وقوع برابر؛ پیش‌بینی احتمال وقوع یک پیش‌آمد)

تکلیف یادگیری:

توالی مفاهیم / مهارت‌ها را در برنامه درسی در پایه‌های چهارم تا ششم بررسی و با توجه به بدفهمی‌های رایج در یادگیری ریاضی پیشنهاداتی برای رفع بدفهمی‌های دانش‌آموزان ارائه نماید.

گزارشی از یک جلسه تدریس مفاهیم / مهارت‌های آموزش ریاضی را تحلیل و نقاط قوت و ضعف آن را به همراه پیشنهاداتی برای بهبود سطح یادگیری دانش‌آموزان ارائه کند.

یک نمونه فعالیت یادگیری برای آموزش مفاهیم / مهارت‌ها در یکی از پایه‌های چهارم، پنجم، ششم طراحی نماید.

فصل پنجم: حل مسئله

— حل مسئله به مثابه مسئله حل کردن (پولیا، ...)

— حل مسئله به مثابه رویکرد آموزش

— راهبرد های حل مسئله

— ساختن یک مدل، رسم شکل یا نمودار، الگو سازی و جستجو برای پیدا کردن یک الگو، حدس و آزمون، ساخت فهرست منظم، درست کردن جدول یا چارت، حذف حالت‌های نامطلوب، تشکیل معادله، حل مسئله ساده تر، معکوس عمل کردن، استفاده از استدلال منطقی.

تکلیف یادگیری:

انواع راهبرد های حل مسئله را در منابع علمی مطالعه و ظرفیت هر یک از این راهبردها را برای آموزش مفاهیم و مهارت‌های ریاضی در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

گزارشی از یک جلسه تدریس در زمینه آموزش راهبرد های حل مسئله را تحلیل و نقش راهبرد های بکارگرفته شده در کمک به یادگیرندگان در درک مفاهیم ریاضی را تحلیل و به همراه پیشنهاداتی برای تأثیر گذاری بیشتر بر یادگیری دانش‌آموزان ارائه نماید.

تکلیف عملکردی:

یک نمونه فرصت یادگیری برای آموزش یکی از راهبرد های حل مسئله با توجه به سطوح متفاوت توانایی دانش‌آموزان طراحی و تدوین نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی و مشارکتی از طریق مطالعه پژوهش ها/ مقالات علمی در زمینه آموزش ریاضی و راهبرد های حل مسئله و کاربرد آن در درک مفاهیم ریاضی، تحلیل پاسخ به پرسش های طرح شده به هنگام ارائه گزارش ها به شیوه مشارکتی. بکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های آموزشی و ارائه راهبرد هایی برای بهبود یادگیری دانش آموزان و خلق فرصت های جدید یادگیری.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: کتاب تدریس ریاضی در دوره ابتدایی، انتشارات سمت.
ریاضیات برای معلمان (نسخه دانشجو معلم، نسخه مدرس)، انتشارات مدرسه.
کمک به کودکان در یادگیری ریاضی

Principles and standards for school mathematics, NCTM, 2000
Assessment & evaluation of school mathematics, NCTM.

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است. ۵۰٪ از تکالیف عملکردی می تواند به صورت گروهی اجرا شود.

سرفصل درس «آموزش ریاضی»

۱. معرفی درس و منطق آن

امروزه آموزش ریاضیات در زندگی ما، نقش مهمی دارد و در بردارنده ی فرصتهایی برای اکتشاف خلاقانه ی پدیده ها و حل مسائل علمی است. معلمان باید بتوانند با بهره گیری از استاندارد های فرآیندی در آموزش ریاضی استعداد دانش آموزان را در حل مسایل و پرورش تفکر ریاضی تقویت کنند. آموزش ریاضی در دوره ابتدایی بیش از آن که بر آموزش اصول، تعاریف و اثبات های دقیق مبتنی باشد، بر توانایی دانش آموزان در درک اصول و مفاهیم و تعمیم آن به موقعیت های واقعی متمرکز است. در این رابطه معلمان باید قادر باشند با توجه به موقعیت یادگیری و سطح درک دانش آموزان، مسئله های چالش برانگیزی طرح کنند، که علاقه کودکان را جلب کرده و توانایی آن ها را برای متمرکز شدن بر راه حل ها و یافتن روش های مختلفی که به حل احتمالی مسئله منجر می شود پرورش دهند. در جریان چنین فرایند است که استعداد و قابلیت دانش آموزان شناسایی شده، و شجاعت اندیشیدن در آن ها بوجود خواهد آمد، و به آن ها اطمینان می دهد که با تلاش و پشتکار قدرت حل هر مسئله ای را دارند. علاوه بر این معلمان در طراحی و سازمان دهی فرصت های یادگیری و هدایت آن به گونه ای عمل نمایند که عدم موفقیت های متوالی دانش آموزان موجب دل سردی آن ها نشده، بلکه با حمایت و پشتیبانی معلمان فرصتی برای رفع بد فهمی ها یا یافتن راه و روشهای تازه و بدیع فراهم شود، به گونه ای که دانش آموزان به حل کنندگان خلاق مسئله تبدیل شوند.

نام درس: آموزش ریاضی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: نظری-عملی
				تعداد واحد: ۳
				زمان درس: ۸۰ ساعت
<p>با درک اصول و اهداف برنامه درسی آموزش ریاضی دوره ابتدایی، چگونگی سازماندهی مفاهیم و طراحی فرصت های یادگیری مرتبط با موقعیت های واقعی زندگی دانش آموزان را تحلیل و تبیین کند.</p> <p>با استفاده از انواع روش حل مسئله، موقعیت یادگیری را با لحاظ نمودن سطح توانایی دانش آموزان طراحی و تأثیر آن بر تعمیق یادگیری را ارزیابی نماید.</p>				پیشنیاز: مبانی آموزش ریاضی
				شایستگی اساسی:
				PcK & $Pk\&Ck$ کد ۱- ۱-۲ & ۲-۲ & ۳-۲ ۲-۱ & ۳-۲ & ۳-۳ ۳-۴ & ۳
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ساختار برنامه	در تحلیل برنامه درسی تأثیر اصول و اهداف در سازماندهی فرصت های یادگیری را از منظر ارتباط آن با موقعیت های واقعی یادگیری مورد بررسی قرار نداده است	در تحلیل برنامه درسی نقش اصول و اهداف در سازماندهی فرصت های یادگیری را یا در نظر گرفتن ارتباط آن با موقعیت های واقعی زندگی دانش آموزان گزارش نموده است.	در تحلیل برنامه درسی نقش اصول و اهداف در سازماندهی فرصت های یادگیری را با ارائه پیشنهاداتی که ناظر به موقعیت های واقعی زندگی دانش آموزان و تأثیر آن بر یادگیری می باشد را گزارش نموده است.	
سازماندهی مفاهیم	سازماندهی مفاهیم برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده اما	سازماندهی مفاهیم در برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده و رابطه میان مفاهیم	سازماندهی مفاهیم در برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده و رابطه میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم	

ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم را تبیین نکرده است.	اساسی و خرده مفاهیم را تحلیل نموده است.	را تحلیل و پیشنهاداتی برای سازمان دهی که منجر به نظم شناختی و درک عمیق تر شود ارائه نموده است.
روش های حل مسئله	از راهبرد حل مسئله برای طراحی موقعیت یادگیری استفاده کرده اما امکان دستیابی دانش آموزان به سطح عمیق یادگیری را فراهم نکرده است	از راهبردهای مختلف حل مسئله برای طراحی موقعیت یادگیری استفاده کرده و امکان یادگیری را برای همه دانش آموزان با توجه به سطوح متفاوت توانایی فراهم کرده است

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

سرفصل‌های درس:

فصل اول: یاددهی - یادگیری ریاضیات در مدرسه

- ۱- تعاملات در کلاس درس
- ۲- فراهم کردن بافت و زمینه و فرصت‌های یادگیری
- ۳- ایجاد پیوند بین مفاهیم ریاضی و خارج از ریاضی (حوزه های موضوعی دیگر، زندگی روزانه)
- ۴- برنامه ریزی برای یادگیری ریاضی در خارج از مدرسه و ارزیابی برنامه ها
- ۵- فن آوری اطلاعات و یاددهی - یادگیری ریاضیات
- ۶- آشنایی با بدفهمی های ریاضی و چگونگی مواجهه با بروز آن ها یا رفع آن ها

تکلیف یادگیری:

۱. نتایج عملکرد دانش آموزان ایرانی در مقالات علمی پژوهشی/ گزارش های طرح تیمز را مطالعه و نمونه از روش های بکارگرفته شده/ توصیه شده برای ارتقاء سطح عملکرد دانش آموزان ایرانی را شناسایی و در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.
۲. با مطالعه روش های بکارگیری فناوری اطلاعات در آموزش ریاضی یک نمونه فعالیت یادگیری برای آموزش مفاهیم ریاضی طراحی و نتایج آن در یادگیری دانش آموزان را گزارش کند.

تکلیف عملکردی:

۱. با جمع آوری نمونه فعالیت های دانش آموزان در کلاس درس نمونه ای از بد فهمی های ریاضی را شناسایی و با توجه به مباحث طرح شده از منابع آموزشی ریاضی فعالیت یادگیری را برای رفع بد فهمی اجرا و نتایج آن را گزارش کند.

فصل دوم: منابع آموزشی

- ۱- استفاده از منابع آموزشی به صورت هدفمند

۲- شناسایی منابع آموزشی (دست سازه ها، معما ها، نمودار ها و...)

۳- تولید منابع آموزشی

۴- فناوری و برنامه ریزی

تکلیف یادگیری:

منابع آموزشی را برای یک طراحی آموزشی شناسایی و دلایل استفاده از این منابع و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان را با توجه به ارتباط آن با اهداف و سطوح یادگیری گزارش نماید.

تکلیف عملکردی:

برای آموزش یکی از مفاهیم ریاضی یک دست سازه طراحی، تولید نموده و با بکارگیری آن در آموزش نتایج آن بر یادگیری دانش آموزان را گزارش و در صورت نیاز دست سازه را اصلاح نماید.

فصل سوم: ارزش یابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

- راهبرد های ارزشیابی در آموزش ریاضیات

- مهارت های ریاضی

- دانش موضوعی

- مهارت های فرآیندی ریاضی

- مشارکت معلمان ، اولیاء و دانش آموزان در سنجش

تکلیف یادگیری:

با مراجعه به منابع علمی پژوهشی انواع راهبرد های معرفی شده برای آموزش یکی از مفاهیم / مهارت های فرآیندی در آموزش ریاضی را شناسایی و نتایج بکارگیری این راهبرد ها را در یادگیری دانش آموزان در یک جدول مقایسه ای ارائه نماید.

تکلیف عملکردی:

با استفاده از راهبرد های مختلف ارزشیابی طرحی را برای یکی از مفاهیم یا مهارت های ریاضی تهیه و با اجرای آن در موقعیت کلاسی نتایج عملکرد دانش آموزان را تحلیل و طرح ارزشیابی را مورد بازنگری قرار دهد.

فصل چهارم: طراحی واحد یادگیری بر مبنای رویکرد حل مسئله

۱. تحلیل برنامه درسی

۲. طراحی واحد یادگیری

۱-۲- عنوان واحد یادگیری:

۲-۲- هدف واحد یادگیری:

۳-۲- ارتباط طولی و عرضی واحد یادگیری:

۴-۲- تعیین پیش دانسته های ضروری دانش آموز و بافت و زمینه فرهنگی:

۵-۲- تعیین مفاهیم و مهارت های اساسی و بیان اصطلاحات خاص این واحد یادگیری:

۶-۲- چگونگی ارتباط و نحوه ی گسترش مفاهیم / مهارت ها در یک واحد یادگیری و دستیابی به مفهوم نهایی / مهارت موردنظر:

۷-۲- تم انتخابی واحد یادگیری و نحوه سازماندهی حوزه های موضوعی پیرامون آن؛

۸-۲- شواهد و مثال ها با توجه به مفاهیم اساسی؛

۹-۲- فرصت های یادگیری پیش بینی شده تنوع، توالی و انسجام آن؛

۱۰-۲- بلغمی های دانش آموزان در یادگیری مفاهیم ریاضی و روش های رفع آن؛

۱۱-۲- برنامه ریزی برای به کارگیری منابع آموزشی و تلفیق ICT و ریاضیات؛

۱۲-۲- مشخص کردن مواد و ابزارهای آموزشی مناسب برای آموزش واحد یادگیری؛

۱۳-۲- فرصت برقراری ارتباط مفاهیم با زندگی واقعی؛

۱۴-۲- فرصت رشد مهارت های تفکر و فرایند های ریاضی؛

۱۵-۲- تعیین رویکرد، شیوه و ابزار سنجش و ارزیابی.

تکلیف عملکردی:

انتخاب یک مقاله در یکی از زمینه های طراحی واحد یادگیری و تهیه خلاصه آن / نوشتن نظر خود درباره مقاله انتخاب شده.
یک واحد یادگیری کتاب درسی را به جهت رعایت استاندارد های آموزش ریاضی بررسی و تحلیل نموده و میزان انطباق آن با استاندارد ها را گزارش نماید

تکلیف عملکردی:

طراحی و تولید یک واحد یادگیری برای یکی از مفاهیم اساسی در برنامه درسی ریاضی با رویکرد حل مسئله با توجه به بافت و زمینه زندگی دانش آموزان، اجرا و ارزیابی نتایج یادگیری در قالب یک گزارش.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مشارکتی برای تحلیل، طراحی و تولید واحد های یادگیری
استفاده از شیوه های مطالعه فردی.

۴. منابع آموزشی

برنامه درسی آموزش ریاضی، کتاب های درسی ریاضی در دوره ابتدایی.

Principles and standards for school mathematics, NCTM, 2000
Assessment & evaluation of school mathematics, NCTM.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: .....

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۳ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۷ نمره

طراحی، تولید و اجرای واحد یادگیری در قالب یک گزارش ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است

سرفصل درس « مبانی آموزش علوم تجربی »

۱. معرفی درس و منطق آن

تحولات علمی و فناوری های نو، انتظارات جدیدی را در حوزه آموزش علوم تجربی ایجاد نموده، و شیوه های تغذیه علمی و ارائه اطلاعات به صورت مستقیم را به استقلال در کسب اطلاعات و ارزیابی آن از سوی دانش آموزان تبدیل نموده است. پاسخ به این نیاز در گرو آن است که معلمان به طور مستمر توانایی های آکادمیکی و غیر آکادمیکی خود را توسعه داده و قادر به خلق فرصت های یادگیری باشند که دانش آموزان از لایه های سطحی دانش به لایه های عمیق تر برای درک روابط و یکارگیری یافته ها در موقعیت های عملی و واقعی حرکت نمایند. در فرآیند آموزش این درس معلمان باید از طریق طراحی و اجرای پروژه های علمی (برای آموزش به کودکان)، در فرآیند کاوشگری درگیر شده و قادر باشند موقعیت های مسئله ای را خلق، شواهد را از فرصت های یادگیری جمع آوری، و با تشریح آن، یافته ها را به موقعیت های جدید برای آموزش اثربخش تعمیم دهند.

نام درس: مبانی آموزش علوم تجربی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک تحولات حوزه برنامه درسی آموزش علوم در دوره ابتدایی، روند این تغییرات و تأثیر گذاری آن بر برنامه درسی و فرصت های یادگیری را تحلیل و تبیین کند. یک پروژه علمی- آموزشی را با یکارگیری مهارت های یادگیری علوم تجربی طراحی و اجرا و یافته های آن را بر اساس معیار های پژوهش علمی مورد نقد و ارزیابی قرار دهد. یک موقعیت یادگیری را یا استفاده از امکانات و ظرفیت های محلی برای آموزش مفاهیم اساسی/ مهارت های برنامه درسی علوم تجربی طراحی و نتایج آن در درک عمیق مفاهیم/ کسب مهارت ها را گزارش نماید.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنهاد: اصول و روش های تدریس، شیمی-فیزیک پایه، زیست شناسی پایه، زمین پایه ^{۱۶}
				شایستگی اساسی: Ck&pck کد ۱-۲ & ۱-۱ ۳-۴ & ۳-۳ & ۲
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
روند تحولات آموزش علوم و تأثیر آن بر تغییر برنامه های درسی و فرصت های یادگیری را با استناد به تحولات علمی گزارش کرده است.	روند تحولات آموزش علوم را منعکس نموده و به برخی از تأثیرات این تحولات بر برنامه های درسی و فرصت های یادگیری با ذکر دلایل اشاره کرده است.	روند تحولات آموزش علوم را منعکس نموده ولی تأثیر آن بر برنامه های درسی و فرصت های یادگیری را گزارش نکرده است.	روند تحولات آموزش علوم	
از روش های فعال و ظرفیت های محلی برای آموزش مفاهیم و مهارت های برنامه درسی استفاده کرده و توانسته است به دانش آموزان در یکارگیری آموخته ها در موقعیت های واقعی کمک کند.	از روش های فعال و ظرفیت های محلی برای آموزش مفاهیم/مهارت های برنامه درسی به گونه ای که منجر به توانایی دانش آموزان در درک عمیق مفاهیم/ درونی شدن مهارت ها شود استفاده نموده است.	طراحی موقعیت یادگیری نشان دهنده آن است که نقش روش های فعال و استفاده از ظرفیت های محلی برای آموزش مفاهیم و مهارت های علوم را می شناسد ولی در طراحی موقعیت یادگیری از این ظرفیت ها استفاده محدودی نموده است.	طراحی موقعیت یادگیری	

^{۱۶} - برای دانشجویان پذیرفته شده از رشته علوم انسانی/ معارف اسلامی

مهارت های یادگیری علوم	در طراحی پروژه معیار های علمی رعایت شده است اما پروژه در راستای آموزش مهارت های یادگیری علوم به دانش آموزان طراحی شده و اعتبار یافته های آن با برخی از معیار های علمی تطبیق می کند.	پروژه در راستای آموزش مهارت های یادگیری علوم به دانش آموزان طراحی شده و می توان اعتبار یافته های آن با معیار های علمی ارزیابی نمود.
------------------------	---	---

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- آموزش علوم در دنیای در حال تغییر
- معنای علم و آموزش علوم
- لزوم آموزش علوم تجربی در دوره ابتدایی
- نگرش نسبت به علوم تجربی و نگرش نسبت به آموزش علوم تجربی
- در هم تنیدگی شاخه های مختلف علوم
- تغییرات محتوا (ابطال پذیری محتوای علم)

تکلیف یادگیری:

مطالعه مقالات در حوزه آموزش علوم در ایران یا جهان و ارائه آن در قالب یک مقاله کوتاه در یکی از محور های فوق.

فصل دوم: آموزش علوم به کودکان

کودکان چگونه یاد می گیرند

- ایده های فعلی کودکان
- یادگیری اکتشافی
- یادگیری حاصل پژوهش
- یادگیری تعاملی
- یادگیری با استفاده از فناوری اطلاعات ICT

تربیت علمی

- کمک به پرورش شناخت علمی در کودک
- تجربیات دست اول کودکان
- آموختن در موقعیت های اتفاقی
- پرورش مهارت های پژوهش در کودکان
- احساس لذت از یادگیری - کسب انگیزه و نگرش علمی
- آموزش علوم به صورت تلفیقی
- استفاده از منابع و امکانات محلی در کلاس درس
- تفاوت های فردی یادگیرندگان

تکلیف یادگیری:

- بررسی کاربرد تجربیات دست اول کودکان در آموزش علوم، آموزش در موقعیت های اتفاقی در قالب گزارش تدریس معلمان، مقالات و پژوهش ها، مشاهده کلاسی و گزارش آن به کلاس.

تکلیف عملکردی:

- طراحی یک موقعیت یادگیری با رویکرد یادگیری اکتشافی/ یادگیری حاصل پژوهش/ یادگیری تعاملی
- طراحی یک موقعیت یادگیری با استفاده از فناوری اطلاعات ICT

فصل سوم: اهداف و محتوای آموزش علوم تجربی دوره ی ابتدایی

- اهداف آموزش علوم (تاریخچه و دلایل تغییر هدف ها در طول زمان)
- مفاهیم اساسی در آموزش علوم تجربی دوره ی ابتدایی
  - بدن انسان و بهداشت آن (علوم بهداشت)
  - محیط زنده (علوم زیستی)
  - محیط غیرزنده (علوم زمین)
  - ماده و انرژی (علوم فیزیکی)
- شیوه سازماندهی مفاهیم اساسی

تکلیف یادگیری:

مطالعه برنامه درسی علوم و تهیه گزارشی از نحوه سازماندهی مفاهیم اساسی در پایه های مختلف

فصل چهارم: مهارت های یادگیری علوم

شیوه های پرورش مهارت پژوهش

- پرورش مهارت های پرسش گری -پیش بینی و طراحی (شامل تشخیص پرسش های قابل تحقیق -استفاده از دانسته های فعلی برای پیش بینی -ایجاد فرصت هایی برای طراحی روش هایی برای پاسخ به پرسش -ترغیب به طراحی کار برای بررسی صحت پیش بینی و..)

پرورش مهارت مشاهده به هدف جمع اوری شواهد با استفاده از منابع اطلاعاتی معتبر

- ترغیب به مشاهده
- استفاده از ابزار کمکی برای مشاهده و جمع اوری اطلاعات
- ارائه مشاهدات

پرورش مهارت تحلیل،تفسیر و توصیف

- ارتباط نتایج با پرسش مورد پژوهش
- تعیین الگوها در مشاهدات و نتایج
- پرورش مهارت های برقراری ارتباط، مباحثه و ارزیابی

یادداشت برداری

- محتوا و زمان ارائه گزارش
- تهیه شواهد حامی نتایج

مهارت تفکر

- مرتب کردن و تنظیم اطلاعات
- دسته بندی طبقه بندی -مرتب کردن
- تحلیل ارتباط ها در یک بخش/ تمام بخش ها/ مقایسه ها/ تضادها
- پیش بینی/فرضیه سازی
- نتیجه گیری /ارایه دلایل و شواهد
- تشخیص حقایق از ایده های فردی
- برقراری ارتباط علت و معلولی

تکلیف یادگیری:

مطالعه نقش مهارت های یادگیری علوم از منظر تأثیر گذاری بر یادگیری و درک عمیق مفاهیم علمی / انتقال آموخته ها به موقعیت های واقعی زندگی دانش آموزان در منابع علمی / پژوهش ها / مقالات و ارائه یافته های آن در قالب مقاله کوتاه.

تکلیف عملکردی:

- اجرای یک پروژه علمی - آموزشی با بکارگیری مهارت های پیش بینی شده در آموزش علوم و نقد و ارزیابی آن بر اساس معیار های مطالعه علمی.
- طراحی یک فرصت یادگیری برای آموزی یکی از مهارت های آموزش علوم، گزارش آن در کلاس و نقد و بررسی از منظر رعایت مراحل آموزش مهارت ها

فصل پنجم: روش های تدریس علوم

- روش های فعال و غیرفعال
- ساخت گرایی و انفرادی کردن آموزش علوم
- حل مسئله
- پروژه عملی
- پرسش و پاسخ در کلاس علوم
- مشارکت در فرایند یادگیری

تکلیف یادگیری:

مشاهده یک کلاس درس آموزش علوم و تهیه گزارش تحلیل از نحوه بکارگیری روش های آموزش علوم به همراه ارائه پیشنهادات برای توسعه مهارت های علمی دانش آموزان

تکلیف عملکردی:

طراحی یک موقعیت یادگیری با استفاده از یکی از روش پیشنهاد شده برای تدریس علوم تجربی و چگونگی هدایت پرسش های دانش آموزان در فرایند آموزش.

فصل ششم: ارزش یابی پیشرفت تحصیلی در درس علوم تجربی

- اهداف ارزشیابی
- انواع ارزشیابی:
- ارزشیابی از آموخته ها - ارزشیابی برای آموختن - ارزشیابی به عنوان ابزاری برای آموزش
- جمع اوری شواهدی برای کمک به یادگیری (ارزشیابی به هدف کمک به یادگیری / ارزشیابی مستمر)
- تفسیر شواهد و شیوه ارایه بازخورد
- نقش کودکان در سنجش مستمر
- روش های ارزش یابی
- ارزش یابی از دانستنی ها
- ارزش یابی از مهارت ها
- ارزش یابی از نگرش ها
- ارزش یابی مستمر (اهمیت و روش علمی)
- ارزش یابی فعالیت های خارج از مدرسه (پروژه ها - تکالیف)
- یادداشت ها / گزارش ها / ژورنال ها
- ارزش یابی پایانی
- شیوه ارایه نتایج ارزشیابی به دانش آموز / مدرسه / والدین

تکلیف یادگیری:

تهیه طرح ارزشیابی برای موقعیت یادگیری انتخاب شده در فصل پنجم.

فصل هفتم: وسایل و مواد مورد نیاز در انجام فعالیت‌ها

- مواد (موجودات زنده)
- کیت‌ها
- ابزارهای اسقاطی / دور ریختنی
- وسایل سمعی و بصری
- تابلوها
- منابع و مواد چاپی
- منابع الکترونیکی

تکلیف یادگیری:

تهیه یک نمونه از مواد آموزشی مورد نیاز برای آموزش موقعیت یادگیری انتخاب شده در فصل پنجم.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت‌های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه پژوهش‌ها/ مقالات علمی در زمینه آموزش علوم و راهبرد های آموزش مهارت‌های علمی و کاربرد آن در درک مفاهیم علوم/ بکارگیری مهارت‌های علمی، اجرای پروژه‌های علمی- آموزشی برای یادگیری مهارت‌های یادگیری علوم و آموزش آن به دانش‌آموزان. بکارگیری شیوه مشارکتی در اجرای پروژه‌ها/ بررسی گزارش‌ها در سطح کلاس درس. بکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت‌های آموزشی و ارائه راهبرد هایی برای بهبود یادگیری دانش‌آموزان و خلق فرصت‌های جدید یادگیری.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: مبانی آموزش علوم در دوره ابتدایی، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
منبع فرعی: برنامه درسی علوم تجربی در دوره ابتدایی، کتاب‌های درسی آموزش علوم در دوره ابتدایی، مقالات فصلنامه های علمی پژوهشی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش علوم تجربی»

۱. معرفی درس و منطق آن

تحولات علمی و فناوری های نو، انتظارات جدیدی را در حوزه آموزش علوم تجربی ایجاد نموده، و شیوه های تغذیه علمی و ارائه اطلاعات به صورت مستقیم را به استقلال در کسب اطلاعات و ارزیابی آن از سوی دانش آموزان تبدیل نموده است. پاسخ به این نیاز در گرو آن است که معلمان به طور مستمر توانایی های آکادمیکی و غیر آکادمیکی خود را توسعه داده و قادر به خلق فرصت های یادگیری باشند که دانش آموزان از لایه های سطحی دانش به لایه های عمیق تر برای درک روابط و بکارگیری یافته ها در موقعیت های عملی و واقعی حرکت نمایند. با تحلیل برنامه درسی و مواد آموزشی معلمان باید بتوانند ناظر به نیازها و توانایی های دانش آموزان واحد یادگیری را با رویکرد کاوشگری، طراحی، اجرا و ارزیابی نموده و آموزش را با استفاده از ظرفیت های منطقه ای / بومی به موقعیت های واقعی زندگی دانش آموزان نزدیک نمایند.

نام درس: آموزش علوم تجربی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک تحولات حوزه برنامه درسی آموزش علوم در دوره ابتدایی، روند این تغییرات و تأثیر گذاری آن بر برنامه درسی و فرصت های یادگیری را تحلیل و تبیین کند. یک پروژه علمی - آموزشی را با بکارگیری مهارت های یادگیری علوم تجربی طراحی و اجرا و یافته های آن را بر اساس معیار های پژوهش علمی مورد نقد و ارزیابی قرار دهد. یک موقعیت یادگیری را با استفاده از امکانات و ظرفیت های محلی برای آموزش مفاهیم اساسی / مهارت های برنامه درسی علوم تجربی طراحی و نتایج آن در درک عمیق مفاهیم / کسب مهارت ها را گزارش نماید.				نوع درس: نظری-عملی تعداد واحد: ۲+۱ زمان درس: ۸۰ ساعت پیش نیاز: مبانی آموزش علوم تجربی
				شایستگی اساسی: Ck&pck کد ۱-۲ & ۱- ۳-۴ & ۳-۲ & ۲-
برنامه درسی	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	ملاک ها
در تحلیل برنامه درسی روند تغییرات را گزارش نموده ولی تأثیر آن بر طراحی فرصت های یادگیری را تبیین نکرده است.	در تحلیل برنامه درسی روند تغییرات برنامه های درسی و ارتباط آن را با تحولات علمی تبیین نموده و چگونگی تأثیر پذیری فرصت های یادگیری از این تحولات را به صورت موردی گزارش کرده است.	در تحلیل برنامه درسی روند تغییرات برنامه های درسی و ارتباط آن را با تحولات علمی تبیین نموده و چگونگی تأثیر پذیری فرصت های یادگیری از این تحولات را به تفکیک دوره ها و با ذکر شواهدی بیان کرده است.		برنامه درسی
ارزیابی اجرای پروژه نشان می دهد که بر مفاهیم و مهارت های برنامه درسی متمرکز است، اما از ظرفیت های محلی برای تأثیر گذاری بر یادگیری استفاده نشده است.	ارزیابی اجرای پروژه نشان می دهد که بر مفاهیم و مهارت های اساسی در برنامه درسی متمرکز است، و از ظرفیت های محلی برای تأثیر گذاری بر یادگیری عمیق استفاده شده است.	ارزیابی اجرای پروژه نشان می دهد که بر مفاهیم و مهارت های اساسی در برنامه درسی متمرکز است، و از ظرفیت های محلی برای تأثیر گذاری بر یادگیری عمیق در دانش آموزان با توجه به تفاوت های فردی استفاده شده است.		طراحی پروژه

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: معرفی کتاب درسی

- ۱- بررسی ویژگی های کتاب درسی شامل: موضوع کتاب، پایه تحصیلی، حجم و صفحات کتاب، تعداد فصول و بخش‌ها، ساعات پیش‌بینی شده برای تدریس
- ۲- ساختار کتاب درسی علوم شامل: تصویرعنوانی، فعالیت آموزشی، مفاهیم
- ۳- ساختار متن آموزشی دروس شامل: متن اطلاع‌رسانی، دستور کار فعالیت علمی، طرح مسئله
- ۴- بررسی فصول، بخش‌ها و واحدهای تدریس
- ۵- تخصیص ساعات تدریس مناسب به فصول مختلف

فصل دوم: بررسی یک واحد یادگیری

- ۱-۱- عنوان واحد یادگیری
- ۱-۲- هدف واحد یادگیری
- ۱-۳- ارتباط طولی و عرضی واحد یادگیری
- ۱-۴- تعیین پیش‌نیازهای ضروری دانش‌آموز و شرایط محلی
- ۱-۵- تعیین مفاهیم و مهارت‌های اساسی (مهارت‌های شناخت مساله-حل مساله-مهارت‌های فرایندی ساده و پیچیده) و بیان اصطلاحات خاص این واحد یادگیری
- ۱-۶- چگونگی ارتباط و نحوه‌ی گسترش مفاهیم/مهارت‌ها در یک واحد یادگیری و دستیابی به مفهوم نهایی/مهارت موردنظر.
- ۱-۷- طراحی شیوه سنجش دانش‌آموزان در ارزیابی آموخته‌ها به همراه شواهد و ملاک‌ها با توجه به مفاهیم و مهارت‌های اساسی
- ۱-۸- تم‌انتخابی واحد یادگیری و نحوه سازماندهی حوزه‌های موضوعی پیرامون آن
- ۱-۹- فرایند کوشگری و چگونگی بکارگیری مهارت‌های آن در سازماندهی واحد یادگیری
- ۱-۸- بررسی تصاویر، نمودارها، پیام‌های آموزشی، درشت‌نویسی‌ها و ... که به یادگیری مفاهیم کمک می‌کند.
- ۱-۹- بررسی فرصت‌های یادگیری پیش‌بینی شده تنوع، توالی و انسجام آن برای آموزش مفاهیم و مهارت‌های اساسی و فرایندی که از طریق آموزش این بخش می‌تواند پرورش یابد
- ۱-۱۰- مشخص کردن مولا و ابزارهای آموزشی مناسب برای آموزش واحد تدریس.
- ۱-۱۱- روش‌هایی که بتوان مفاهیم درس را با زندگی دانش‌آموزان ارتباط داد
- ۱-۱۲- روش‌های درگیر کردن دانش‌آموزان در فرایند یادگیری روش‌های واگذار کردن نقش معلم (مسئول یاد دادن) به دانش‌آموز (دانش‌آموز را مسئول یادگیری خود کردن)
- ۱-۱۳- راهبردهای پرورش خلاقیت و توسعه مهارت‌های تفکر
- ۱-۱۴- شناخت موقعیت‌هایی برای سنجش مستمر/تکوینی ارتباط بین ارزشیابی مستمر و ارزشیابی

مجموعی

- ۱-۱۵- شناخت موقعیت‌هایی برای استفاده از شیوه سنجش به عنوان ابزار یادگیری

- ۱-۱۶- طراحی ارزشیابی مجموعی با توجه به اهداف برنامه درسی

فعالیت یادگیری:

انتخاب یک مقاله/گزارش پژوهش در یکی از زمینه‌های طراحی واحد یادگیری و تهیه خلاصه آن به همراه اظهارنظر درباره یافته‌های مقاله/پژوهش انتخاب شده در حوزه آموزش علوم.

یک واحد یادگیری کتاب درسی را به جهت ساختار معرفی شده بررسی و تحلیل نماید

فعالیت عملکردی:

کار گروهی: طراحی و تولید یک واحد یادگیری حول یکی از مفاهیم اساسی آموزش علوم با رعایت ساختار ارائه شده در فصل دوم و نقد و ارزیابی آن در کلاس به همراه پیشنهاداتی برای بهبود یادگیری دانش آموزان.

فصل سوم: ارایه تدریس نمونه

دانشجویان به صورت فردی یک نمونه واحد یادگیری با رعایت ساختار فوق برای آموزش یکی از مفاهیم/ مهارت اساسی تهیه و اجرا می نمایند. تدریس ارایه شده از طرف سایر دانشجویان و مدرس مورد نقد و بررسی قرار گرفته و نسخه اصلاحی طراحی واحد یادگیری بر مبنای پیشنهادات اصلاح و ارائه می گردد. تدریس ها می تواند به صورت تدریس خرد اجرا شود.

فصل چهارم: تجربیات زمینه در آموزش علوم

دانشجویان مطابق با نظر استاد حداقل دو نمونه از فعالیتهای پیشنهادی (یا مشابه) را اجرا و در کلاس گزارش می کنند.

- ۱- نقد و تحلیل مقالات، مجلات و کتب مربوط به آموزش علوم و حوزه های مرتبط
- ۲- خلاصه کردن مقالات درباره موضوع علمی مرتبط با آموزش علوم
- ۳- تنظیم فهرستی از فعالیت ها که به کسب مهارت / مهارت های آموزشی در زمینه مورد نظر می انجامد.
- ۴- گزارش از مشاهده کلاس درس که در آن فعالیت آموزشی خاصی اتفاق می افتد (مثل فعالیت های آزمایشگاهی، اجرای پروژه های دانش آموزی، پرسش های دانش آموزان و شیوه های پاسخ دادن آن، پرسش های معلم در فرایند آموزش -وقت انتظار (۲ و ۱) به همراه نقد و بررسی آن با توجه به محور های زیر:
- ۵- بررسی نظرات دانشمندان و مربیان که به نحوی در رشد این حوزه معرفتی نقش دارند.
- ۶- طراحی یک موقعیت آموزشی ناظر به استفاده از آزمایشگاه/ فضای شبیه سازی شده برای توسعه دانش یا مهارت مورد نظر
- ۷- تهیه مواد آموزشی (کارت فعالیت و تمرین) برای پرورش خلاقیت/ غنی سازی فعالیت های کتاب درسی/ کار با دانش آموزانی که به دلایلی نمی توانند همراه دیگر دانش آموزان پیشرفت کنند.
- ۸- تولید مواد آموزشی خاص برای گسترش مهارت های (نگهداری ذهنی، پرورش خلاقیت، استدلال، مشاهده، تجزیه و تحلیل و نظایر آن) نزد دانش آموزان و ارائه و توجیه آن در کلاس
- ۹- تولید مواد آموزشی برای آموزش مفهوم (معرفی / بسط / تمثیل مثبت و منفی / ارزیابی)
- ۱۰- گزارش هفتگی درباره برداشت ها، ایده ها و فعالیت هایی که در یک کلاس درس افتاده است. گزارش باید شیوه آموزش معلم را بر اساس رویکرد های یادگیری معرفی شده مورد نقد و بررسی قرار دهد.

۱۱- حاشیه نویسی به مقالات: انتخاب سه یا چهار مقاله درباره موضوع مورد نظر و تهیه یک خلاصه از آن/ نوشتن نظر خود را درباره آن، مقالات انتخاب شده کمتر از سه صفحه نباشد. تفاسیر نوشته شده کمتر از یک صفحه نباشد. کپی اصل مقالات پیوست باشد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه پژوهش ها/ مقالات علمی در زمینه آموزش علوم و راهبردهای آموزش مهارت های علمی و کاربرد آن در درک مفاهیم علوم. بکارگیری شیوه مشارکتی در نقد و بررسی واحد های یادگیری و تولید آن در سطح کلاس درس. اجرای عملی در موقعیت های واقعی/ تدریس خرد و نقد و ارزیابی و اصلاح آن.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: -

منبع فرعی: -

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

تدریس نمونه: ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «مبانی آموزش مطالعات اجتماعی»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش مهارت های اجتماعی به دانش آموزان، نقش تعیین کننده ای در برقراری ارتباط مثبت و سازنده با دیگران و مشارکت پذیری آنان در فعالیت های جمعی برای روبرو شدن با تغییرات و تحولات محیط اجتماعی در سطح محلی و جهانی دارد. تحقق این امر در گرو آن است که معلمان توانایی تحلیل برنامه درسی و تطبیق آن با نیاز های یادگیرندگان را کسب نموده و بتوانند با شناخت عمیق نسبت به برنامه درسی مطالعات اجتماعی فرصت های یادگیری تلفیقی را با بهره گیری از ظرفیت های محیط زندگی طراحی نمایند.

نام درس: مبانی آموزش مطالعات اجتماعی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه پیشینه آموزش مطالعات اجتماعی تحولات این موضوع و ارتباط آن با میاحت اساسی در حوزه آموزش مطالعات اجتماعی را تحلیل و ارتباط آن با نیاز یادگیرندگان در موقعیت اجتماعی محل خدمت خود را گزارش نماید. ساختار برنامه درسی مطالعات اجتماعی را تحلیل و نقش نظریه های یادگیری در انتخاب و سازماندهی اهداف، محتوا، روش های تدریس و تأثیر آن بر تصمیمات کلاس درس را گزارش نماید.				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز: اصول و مبانی تدریس
				شایستگی اساسی:
				Ck&pck کد ۱-۲
				۳-۴ & ۲-۳ & ۱-۲
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نظریه های رشد اجتماعی	در مقایسه نظریه های رشدی صرفاً اطلاعات ارائه شده در متون را جمع آوری و بدون ارائه تحلیل حاصل از مقایسه دیدگاه ها آن را گزارش نموده است.	در مقایسه نظریه های رشدی شباهت ها و تفاوت ها را مشخص و بر برخی از دلالت های تربیت اجتماعی تأکید و یافته ها را در قالب یک گزارش منسجم ارائه نموده.	نظریه های مختلف را از جهت شباهت و تفاوت آن ها مقایسه و در تحلیل ارائه شده دلالت های هر یک از دیدگاه ها در تربیت اجتماعی را منعکس نموده است.	
ساختار برنامه درسی	در شبکه ترسیم شده از مفاهیم و مهارت ها رابطه میان حوزه های موضوعی را به صورت موردی نشان داده، و شبکه متعکس کننده تحلیل همه جانبه برنامه درسی نیست.	در شبکه رسم شده از مفاهیم و مهارت ها رابطه میان حوزه های موضوعی را با توجه به زیر مجموعه هر یک از آن ها نشان داده است.	در شبکه رسم شده از مفاهیم، مهارت ها ضمن نشان دادن رابطه واضحی میان حوزه های موضوعی به برخی از خلاء ها یا محدودیت ها (بدفهمی ها در درک مفاهیم) اشاره نموده است.	
موقعیت یادگیری تماتیک	تم انتخاب شده برای طراحی فعالیت یادگیری امکان تلفیق مفاهیم و مهارت های محدودی را	تم انتخاب شده برای طراحی فعالیت یادگیری امکان تلفیق مفاهیم و مهارت ها در درون	تم انتخاب شده برای طراحی فعالیت یادگیری امکان تلفیق مفاهیم و مهارت ها در درون	

فرایم می کند	حوزه موضوعی را فراهم نموده اما نتوانسته پیوند میان آن را به صورت عمیق و یکپارچه برقرار نماید.	و بیرون حوزه موضوعی فراهم کرده است.
--------------	---	-------------------------------------

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف مطالعات اجتماعی
- ضرورت و اهمیت برنامه‌ی درسی مطالعات اجتماعی
- تاریخچه مطالعات اجتماعی
- ویژگی‌های کلاس مطالعات اجتماعی
- نیازهای محلی
- تفاوت‌های و ویژگی‌های یادگیرندگان
- تمایلات طبیعی کودکان
- کودکان چه چیزهایی را باید بدانند.

تکالیف یادگیری:

- ۱) تکمیل جدول روند تغییرات آموزش مطالعات اجتماعی و شناسایی دلایل آن / مطالعه منابع معرفی شده و پاسخ به پرسش‌های طرح شده/تکمیل برگه سئوالات.

۲) مشاهده کلاس درس (مستقیم/ فیلم) و تهیه گزارش از تعامل معلم با دانش آموزان

نظریه‌های یادگیری و آموزشی مطالعات اجتماعی و کاربردهای آنها

- نظریه‌ی برونر
- نظریه‌ی زان پیازه
- نظریه‌ی ویگوتسکی
- نظریه‌ی راجرز
- نظریه هوارد گاردنر

تکالیف یادگیری:

- ۱) تحلیل نمونه گزارش‌های رفتارهای اجتماعی کودکان در موقعیت‌های مختلف و تکمیل کاربرگ
- ۲) مطالعه متون خوانی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی

تکالیف عملکردی:

تهیه جدول مقایسه‌ای نظریه‌ها در زمینه رشد اجتماعی کودکان و کاربرد‌های آن در آموزش مطالعات اجتماعی

فصل دوم: مهارت‌های اساسی در برنامه درسی مطالعات اجتماعی

- سواد عددی

- سواد خواندن
- مهارت فناوری
- مهارت‌های زندگی
- مهارت‌های زندگی
- شناخت خود
- ارزش‌ها
- ارتباط با دیگران
- هدف گذاری
- تصمیم‌گیری
- مهار کردن خشم
- مراقبت از سلامتی
- مهارت کاوشگری

تکالیف یادگیری:

طراحی یک نمونه فعالیت برای آموزش یکی از مهارت‌ها در برنامه درسی

تکالیف عملکردی:

مشاهده و تحلیل یک موقعیت یادگیری و بررسی میزان پرداختن به مهارت‌ها در آموزش مطالعات اجتماعی (مشاهده مستقیم کلاس درس / مشاهده فیلم)

فصل سوم: برنامه‌ی درسی مطالعات اجتماعی

- اهداف
- مفاهیم و مهارت‌های اساسی در مطالعات اجتماعی
- حوزه‌های موضوعی در برنامه درسی مطالعات اجتماعی
- ارزش‌ها در برنامه درسی مطالعات اجتماعی

تکالیف یادگیری:

- (۱) بررسی رابطه میان تم‌ها با مفاهیم و مهارت‌ها در برنامه درسی مطالعات اجتماعی
- (۲) بررسی ارتباط حوزه‌های موضوعی و مهارت‌ها در برنامه‌ی درسی مطالعات اجتماعی
- (۳) مشاهده کلاس درس (مستقیم / فیلم) و تحلیل راهکارهای استفاده شده برای آموزش ارزش‌ها

تکالیف عملکردی:

رسم شبکه ارتباطی میان حوزه‌های موضوعی، مفاهیم و مهارت‌ها در برنامه درسی

فصل چهارم: شناسایی و بررسی کتاب درسی مطالعات اجتماعی

- شناسایی ساختار کتاب درسی و ساختار دروس
- مفاهیم
- تم‌ها

- مهارت‌ها

- فرصت‌های یادگیری پیش‌بینی شده
- چگونگی تلفیق محتوا با سایر دروس یا حوزه‌های یادگیری
- بررسی ویژگی‌های کتاب درسی شامل: موضوع کتاب، پایه تحصیلی، حجم و صفحات کتاب، تعداد فصول و بخش‌ها، ساعات پیش‌بینی شده برای تدریس
- ساختار کتاب درسی شامل: تصویر عنوانی، فعالیت آموزشی، مفاهیم، مهارت‌ها، تم‌ها
- ساختار متن آموزشی دروس شامل: متن اطلاع‌رسانی، دستور کار فعالیت علمی، طرح مسئله
- بررسی فصول، بخش‌ها و واحدهای تدریس
- تخصیص ساعات تدریس مناسب به فصول مختلف

گام دوم: دانشجویان ارتباط حوزه‌های یادگیری مطالعات اجتماعی مرتبط با آن را شناسایی کنند.

تکالیف یادگیری:

مشارکت در کارگروه بررسی ساختار کتاب درسی و تهیه گزارش

تکالیف عملکردی:

(۱) تحلیل یک واحد یادگیری و شناسایی درجه تلفیق مهارت‌ها، ارزش‌ها و مفاهیم حول تم

(۲) طراحی یک موقعیت یادگیری با رویکرد تلفیقی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش‌های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی و انجام فعالیت‌های عملی برای درک عمیق‌تر و بکارگیری آن در موقعیت‌های واقعی تدریس است. بهره‌گیری از فرصت‌های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی و بکارگیری راهبردهای شناختی است.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: کتاب روش آموزش مطالعات اجتماعی کد ۶۰۰۰

منبع فرعی: برنامه درسی مطالعات اجتماعی / کتاب درسی مطالعات اجتماعی / روانشناسی رشد انتشارات سمت. مقالات

فصل نامه برنامه درسی و نوآوری‌های آموزشی در زمینه تربیت اجتماعی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۸ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای

ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش مطالعات اجتماعی»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش اثر بخش مفاهیم و مهارت ها در مطالعات اجتماعی نیازمند توانایی معلمان در بکارگیری راهبرد های متنوع در سازماندهی فرصت های یادگیری است. آنان باید قادر باشند واحد های یادگیری را با تأکید بر مسئله ها و ظرفیت های محیط زندگی دانش آموزان به شیوه تلفیقی و با بهره گیری از رویکرد کاوشگری طراحی و تدوین نمایند.

نام درس: آموزش مطالعات اجتماعی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناسایی ماهیت محتوا ترکیبی از راهبرد های مستقیم و غیر مستقیم را در طراحی فعالیت یادگیری برای پاسخگویی به نیاز ها و تجربیات یادگیرندگان مورد استفاده قرار دهد. یک نمونه واحد یادگیری با رعایت گام های رویکرد کاوشگری طراحی و تدوین نماید.				نوع درس: نظری / عملی
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۲۸ ساعت
				پیشنیاز: میانی آموزش مطالعات اجتماعی
				شیاستگی اساسی:
				<i>Ch&pck</i> کد ۱-۲ & ۱-۱
				۲&۳-۲ & ۳-۳ & ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
راهبردهای آموزش	در فرصت های یادگیری طراحی شده از راهبرد های مختلفی استفاده شده است اما ارتباط میان راهبرد ها برای سازمان دادن یک فرصت یادگیری نظام مند برقرار نیست.	در فرصت های یادگیری طراحی شده رابطه میان اهداف و راهبرد های آموزشی انتخاب شده به صورت نظام مند برقرار است.	در فرصت های یادگیری طراحی شده انتخاب راهبرد ها به گونه ای صورت گرفته است که این فرصت ها را به موقعیتی برای یکپارچه نمودن دانش پیش و جدید و انتقال آموخته ها به موقعیت جدید تبدیل نموده است.	
رویکرد کاوشگری	تحلیل انجام شده نشان می دهد که گام های کلی فرآیند کاوشگری را می شناسد اما ارتباط آن را با خرده مهارت های مربوط به هر یک از گام ها نمی داند.	تحلیل انجام شده نشان می دهد که ارتباط میان گام های فرآیند کاوشگری را می شناسد و می داند که چگونه میان خرده مهارت های مربوط به هر یک از گام های اصلی ارتباط برقرار نماید.	در تحلیل انجام شده رابطه میان گام های فرآیند کاوشگری را از جهت پیوند خرده مهارت ها با یکدیگر برای درونی شدن مهارت های اساسی کاوشگری مورد توجه قرار داده است.	
طراحی واحد یادگیری	ساختار و عناصر یک واحد یادگیری را مورد توجه قرار داده است اما ارتباط میان اهداف، فرصت های یادگیری و .... فاقد انسجام است.	در طراحی عناصر یک واحد یادگیری را مورد توجه قرار داده است و ارتباط میان اهداف، فرصت های یادگیری را به صورت منسجم برقرار نموده است اما نوآوری در	ارتباط منسجمی بین عناصر واحد یادگیری طراحی شده برای معنادار شدن آموخته ها وجود و در فرصت های یادگیری پیش بینی شده نوآوری و خلاقیت وجود دارد.	

	خلق فرصت های یادگیری برای معنادار شدن آموخته ها وجود ندارد.			
--	---	--	--	--

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: راهبردهای تدریس و یادگیری

آموزش مستقیم

- توضیحات معلمان
- پرسش و پاسخ
- نمایشی

آموزش غیرمستقیم

- ایفای نقش
- کارگروهی
- شبیه سازی
- کاوشگری
- مسئله های واقعی و مسئله های طراحی شده
- مطالعه موردی

تکالیف یادگیری:

گزارشی از کلاس درس مطالعات اجتماعی تهیه و چگونگی استفاده از راهبرد آموزش مستقیم و غیرمستقیم را مورد ارزیابی قرار دهد.

تکالیف عملکردی:

طراحی یک نمونه فعالیت یادگیری با استفاده از راهبرد های آموزش غیر مستقیم.

فصل دوم: رویکردهای جدید در آموزش مطالعات اجتماعی

پروژه ها

- انفرادی
- گروهی

انواع پروژه ها

- پروژه های خدماتی
- پروژه های تولیدی
- پروژه های مسأله محور
- پروژه های در سطح مدرسه و محلی

طرح کلی پروژه ها

- انتخاب تم یا موضوع پروژه
- شناسایی و بررسی زمینه‌ها جهت آموزش حوزه‌های مطالعات اجتماعی
- تعیین اهداف و انتخاب منابع در اجرای پروژه‌ها
- نحوه‌ی ارزش‌یابی از پروژه‌ها

رویدادهای جاری

- ماهیت رویدادهای جاری
- چگونگی استفاده از رویدادهای جاری در آموزش مطالعات اجتماعی
- تصمیم‌گیری در مورد اهمیت یا عدم اهمیت رویدادها
- تمرکز بر علایق دانش‌آموزان در انتخاب رویدادهای جاری
- ملاک‌هایی درباره اداره‌ی بحث و گفت و گو
- جدا کردن حقایق از عقاید
- توجه به سایر دیدگاه‌ها
- توجه به اصول اخلاقی در برخورد با دیدگاه‌ها و یا تعبیر و تفسیر وقایع
- چگونگی طراحی یک واحد درسی کوچک با موضوع رویدادهای جاری

تکالیف یادگیری:

نمونه‌ای از پروژه‌ها در آموزش مطالعات اجتماعی را به جهت نوع و ویژگی‌های پروژه مورد نقد و بررسی قرار دهد.

تکالیف عملکردی:

- دانشجویان به صورت انتخابی یکی از دو فعالیت زیر را انتخاب نمایند.
- الف: به صورت گروهی یک نمونه پروژه آموزشی را برای آموزش یکی از مباحث درس مطالعات اجتماعی طراحی، در مدرسه اجرا و نتایج آن را به کلاس گزارش کنند.
- توصیه می‌شود پروژه‌های طراحی شده در سطح کلاس شامل انواع مختلف پروژه‌ها باشد.
- ب: دانشجویان اخبار و رویدادهای جاری را در سطح محلی / ملی / بین‌المللی مطالعه و یکی از رویدادها را برای تدریس مباحث درس مطالعات اجتماعی انتخاب و برای آن یک واحد درسی طراحی و در کلاس اجرا نمایند.

فصل سوم: ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

- چرا سنجش می‌کنیم؟
- چه چیزی را باید سنجش کنیم؟
- تشخیص مطلب کلیدی برای سنجش
- راهبردهای صحیح سنجش
- نگهداری سوابق
- گزارش‌نویسی
- مشارکت معلمان، اولیا و دانش‌آموزان در سنجش

فعالیت یادگیری:

نمونه هایی از ابزار های ارزشیابی درس مطالعات اجتماعی را در سطح مدرسه جمع آوری و ظرفیت این ابزار ها را در سنجش توانایی های دانش آموزان ارزیابی نماید.

تکلیف عملکردی:

یک نمونه آزمون های عملکردی برای سنجش یادگیری دانش آموزان در یکی از مباحث طراحی نماید

فصل چهارم: ساختار یک واحد یادگیری

۱-۱- عنوان واحد یادگیری

۱-۲- هدف واحد یادگیری

۱-۳- ارتباط طولی و عرضی واحد یادگیری

۱-۴- تعیین پیش دانسته های ضروری دانش آموز و نیازهای محلی

۱-۵- تعیین مفاهیم و مهارت های اساسی و بیان اصطلاحات خاص این واحد یادگیری

۱-۶- چگونگی ارتباط و نحوه ی گسترش مفاهیم/ مهارت ها در یک واحد یادگیری و دستیابی به مفهوم نهایی /مهارت موردنظر.

۱-۷- شواهد و مثال ها با توجه به مفاهیم اساسی

۱-۸- تم انتخابی واحد یادگیری و نحوه سازماندهی حوزه های موضوعی پیرامون آن

۱-۹- فرایند کاوشگری و چگونگی بکارگیری مهارت های آن در سازماندهی واحد یادگیری

۱-۸- بررسی تصاویر، نمودارها، پیام های آموزشی، درختنویسی ها و ... که به یادگیری مفاهیم کمک می کنند

۱-۹- بررسی فرصت های یادگیری پیش بینی شده تنوع، توالی و انسجام آن.

۱-۱۰- مشخص کردن مواد و ابزارهای آموزشی مناسب برای آموزش واحد یادگیری.

۱-۱۱- روش هایی که بتوان مفاهیم درس را با زندگی دانش آموزان ارتباط داد

۱-۱۲- راهبردهای پرورش خلاقیت و توسعه مهارت های تفکر

۱-۱۳- طراحی ارزش یابی تکوینی از واحد یادگیری

۱-۱۴- طراحی ارزش یابی، مجموعی از واحد یادگیری

تکلیف یادگیری:

انتخاب یک مقاله در یکی از زمینه های طراحی واحد یادگیری و تهیه خلاصه آن / نوشتن نظر خود درباره مقاله انتخاب شده.

یک واحد یادگیری کتاب درسی را به جهت رعایت ملاک های رویکرد کاوشگری / درجه تلفیقی بررسی و تحلیل نماید

تکلیف عملکردی:

کار گروهی: طراحی و تولید یک واحد یادگیری حول یک تم انتخابی با استفاده از مفاهیم و مهارت های حداقل سه حوزه موضوعی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مشارکتی برای تحلیل، طراحی و تولید واحد های یادگیری

استفاده از شیوه های مطالعه فردی.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: کتاب روش آموزش مطالعات اجتماعی کد ۶۰۰۰
منبع فرعی: برنامه درسی مطالعات اجتماعی / کتاب درسی مطالعات اجتماعی / مقالات در زمینه آموزش مطالعات اجتماعی /
کتاب برنامه ریزی درسی کوروش فتحی فصل واحد یادگیری.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۷ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۸ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای
ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «مبانی آموزش دینی»

۱. معرفی درس و منطق آن

اولین تجربیات یادگیری مفاهیم اخلاقی و دینی در خانواده و از طریق ارتباط با اعضاء خانواده، نزدیکان و همسالان شکل می گیرد. در مبانی تعلیم و تربیتی دینی دوره ابتدایی (هفت سال دوم) به عنوان یک دوره تأثیر گذار در شکل گیری رفتار های دینی و اخلاقی در کودکان و نیز تقید به مسایل دینی محسوب می شود. آشنایی معلمان با فرآیند رشد اخلاقی و روش های آموزش آن، به آنها در انتخاب زبان متناسب با سطح رشدی دانش آموزان و سازمان دادن موقعیت های یادگیری تأثیر گذار برای درک مفاهیم دینی، شکل گیری و تقویت ارزش ها و باور های دینی کمک کند.

نام درس: به فارسی: مبانی آموزش دینی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه روش های بکارگرفته شده در آموزش مفاهیم اخلاقی و دینی تناسب آن با ظرفیت های ذهنی دانش آموزان را مورد بررسی قرار دهد. برنامه درسی را به جهت هماهنگی و انسجام عناصر و تأثیر آن در شکل گیری واحد یادگیری را با توجه به موقعیت یادگیرنده مورد نقد و بررسی قرار دهد.				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				سایستگی اساسی:
				ck pck & ۱-کد- ۱-۲ & ۱-۲ ۲-۳ & ۲-۲ ۳-۳ & ۳-۲
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
زبان آموزش	در مصاحبه/گزارش نقش زبان در آموزش مفاهیم دینی را بدون پرداختن به ارتباط بین مفاهیم و نقش هر یک از روش های مستقیم، غیر مستقیم و تجزیهات دست اول مطرح نموده است.	در مصاحبه/گزارش نقش هر یک از روش های ، غیر مستقیم و تجزیهات دست اول در آموزش مفاهیم دینی و اخلاقی را مطرح نموده اما ارتباط آن را با ظرفیت های ذهنی دانش آموزان در نظر نگرفته است.	در مصاحبه/گزارش نوع مفاهیم و ارتباط آن با روش های مستقیم، غیر مستقیم و تجزیهات دست اول و نیز ظرفیت های ذهنی دانش آموزان را در یادگیری مفاهیم دینی و اخلاقی را مطرح نموده است.	
شبکه مفهومی	در شبکه مفهومی رسم شده ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم و اطلاعات جزئی طرح شده در برنامه درسی را نشان نداده است.	در شبکه مفهومی رسم شده ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم و اطلاعات جزئی طرح شده در برنامه درسی را نشان داده است.	در شبکه مفهومی رسم شده ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم و اطلاعات جزئی طرح شده در برنامه درسی را نشان داده و تقدم و تأخر ارائه مفاهیم در پایه های مختلف را با در نظر گرفتن ظرفیت های ذهنی دانش آموزان مورد تحلیل قرار داده است.	
تحلیل واحد یادگیری	در تحلیل انجام شده تأثیر کلیه عناصر برنامه درسی در شکل گیری واحد یادگیری را مورد توجه قرار نداده است.	در تحلیل انجام شده تأثیر کلیه عناصر برنامه درسی در شکل گیری واحد یادگیری را مورد توجه قرار داده است.	در تحلیل انجام شده تأثیر عناصر برنامه درسی در شکل گیری واحد یادگیری و ارتباط متقابل آن ها با یکدیگر را برای انسجام واحد یادگیری مورد توجه قرار داده است.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: جایگاه آموزش دینی در تربیت

- زمینه فلسفی
- نگرش به آموزش دینی
- زبان آموزش دین
- مستقیم
- غیرمستقیم
- تجارب دست اول و آثار و نتایج آن
- تربیت دینی و پرورش تفکر
- زمینه روانشناختی تربیت دینی
- ماهیت یادگیری در آموزه‌های دینی (اعتقادات، اخلاق، احکام)
- ویژگی‌های رشدی و تکامل آن در درک آموزه‌های دینی
- ظرفیتهای ذهنی کودک و درک مفاهیم اعتقادی
- ظرفیتهای ذهنی کودک و درک مفاهیم اخلاقی
- زمینه اجتماعی تربیت دینی
- خانواده و تربیت دینی
- مدرسه و تربیت دینی
- نهادهای تربیت دینی
- رسانه‌ها و تربیت دینی

تکالیف یادگیری:

- ۱) انتخاب نمونه‌ای از مفاهیم اعتقادی / اخلاقی و مصاحبه با دانش آموز / معلم / متخصصان تعلیم تربیت و تهیه یک گزارش مستندی درباره ظرفیت های ذهنی دانش آموزان در درک و یکارگیری مفاهیم.
- ۲) مشاهده کلاس درس (مستقیم / فیلم) و تهیه گزارش تحلیلی از نقش مدرسه در آموزش های دینی

فصل دوم: برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

- رویکرد و اهداف برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی
- اصول انتخاب و سازماندهی محتوا
- روش های یاددهی - یادگیری
- نقش و جایگاه ارزش یابی پیشرفت تحصیلی
- شیوه های ارزش یابی پیشرفت تحصیلی

تکلیف یادگیری:

بررسی عناصر برنامه درسی از منظر نوع زبان آموزش بکارگرفته شده و تأثیر آن در تربیت دینی / اخلاقی دانش آموزان.

تکلیف عملکردی:

رسم شبکه مفهومی برای مفاهیم و آموزه های دینی طرح شده در برنامه درسی و تناسب آن با ویژگی های رشدی دانش آموزان.

فصل سوم: مواد آموزشی در برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی

- ساختار، ویژگی و نقش کتاب درسی دانش آموز

- ساختار، ویژگی و نقش کتاب کار
- ساختار، ویژگی و نقش کتاب راهنمای معلم
- نقش و ویژگی سایر مواد آموزشی

تکلیف یادگیری:

مطالعه مقالات/گزارش پژوهش ها در زمینه آموزش مفاهیم دینی و اخلاقی و نقش راهبرد های یادگیری توصیه شده در درک مفاهیم از سوی دانش آموزان و انتخاب راهبرد هایی برای درک مفاهیم که از نظر او اثربخشی بیشتری دارد به همراه ذکر دلایل.

تکلیف عملکردی:

تحلیل یک نمونه از واحد های یادگیری کتاب درسی و بررسی میزان سازگاری آن با عناصر برنامه درسی.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از راهبرد مستقیم در تدریس واضح مبانی آموزش دینی، مطالعه مستقل و تعاملی برای تهیه گزارش از توانایی های دانش آموزان در درک مفاهیم دینی و اخلاقی و یکارگیری راهبرد غیر مستقیم برای رسم شبکه مفهومی و تحلیل واحد یادگیری.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- ۱- نگاهی دوباره به تربیت اسلامی. خسرو باقری، جلد دوم، تهران، مدرسه، ۱۳۸۴. فصل دوم: تربیت دینی در برابر چالش قرن بیست و یکم (مربوط به مبحث آموزش دینی و تربیت، آموزش دینی و یادگیری، نگرشها و رویکردها)
- ۲- گامی به سوی نظریه پردازی در تعلیم و تربیت اسلامی. گردآوری فتحی حسن ملکاوی، ترجمه اسداله طوسی و غلامرضا متقی فر، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۰. مراحل رشد انسان و مسایل تربیتی آن-صص ۴۰۳-۴۳۵ (مربوط به تربیت دینی و یادگیری و رشد)
- ۳- تعلیم و تربیت اسلامی. محمدتقی جعفری، گردآوری، تنظیم و تلخیص محمدرضا جوادی، تهران، پیام آزادی، ۱۳۷۸. رکن دوم: معلم و مربی-صص ۸۶-۶۴ (مربوط به مربی و آموزش دینی)
- ۴- آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد. ناصر باهنر، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۷۸.

منبع فرعی: پژوهش ها و مقالات علمی در زمینه آموزش مفاهیم دینی و اخلاقی در ایران و جهان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: آزمون پایانی ۱۰ نمره
- ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
- ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش دینی»

۱. معرفی درس و منطق آن

اولین تجربیات یادگیری مفاهیم اخلاقی و دینی در خانواده و از طریق ارتباط با اعضای خانواده، نزدیکان و همسالان شکل می گیرد. در مبانی تعلیم و تربیتی دینی دوره ابتدایی (هفت سال دوم) به عنوان یک دوره تأثیر گذار در شکل گیری رفتار های دینی و اخلاقی در کودکان و نیز تقید به مسایل دینی محسوب می شود. آشنایی معلمان با فرآیند رشد اخلاقی و روش های آموزش آن، به آنها در انتخاب زبان متناسب با سطح رشدی دانش آموزان و سازمان دادن موقعیت های یادگیری تأثیر گذار برای درک مفاهیم دینی، شکل گیری و تقویت ارزش ها و باور های دینی کمک کند.

نام درس: به فارسی: آموزش دینی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با تحلیل ویژگی ها و ساختار مواد آموزشی، میزان انطباق آن با اهداف برنامه درسی را برای طراحی فرصت های یادگیری متنوع و غنی مورد بررسی و ارزیابی قرار دهد. با طراحی و اجرای یک واحد یادگیری در موقعیت واقعی، نقاط قوت و ضعف آن را برای اصلاح/ تقویت واحد یادگیری تشخیص و راهکار هایی برای اصلاح آن ارائه نماید.				نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۳ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنهاد: مبانی آموزش دینی
				شایستگی اساسی: pck & pk کد ۲-۲ & ۱-۱ ۳-۲ & ۳-۳ & ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نقد و بازنگری	بررسی واحد یادگیری با رعایت کلیه ملاک ها صورت نگرفته است و در بازنگری به اظهار نظر های کلی بسنده شده است.	واحد یادگیری با رعایت کلیه ملاک ها مورد بررسی قرار گرفته است اما فرصت های یادگیری پیشنهادات ارائه شده برای بازنگری منجر به توسعه ظرفیت واحد یادگیری برای درک عمیق تر مفاهیم دینی و اخلاقی نشده است.	واحد یادگیری با توجه به کلیه ملاک ها مورد نقد و بررسی قرار گرفته و فرصت های یادگیری پیشنهادات ارائه شده برای بازنگری منجر به تقویت و توسعه ظرفیت واحد یادگیری در درک عمیق تر مفاهیم دینی و اخلاقی شده است.	
طراحی واحد یادگیری	واحد یادگیری طراحی شده ساختار نظام مندی ندارد و نشان دهنده ارتباط میان اهداف و فرصت های یادگیری طراحی شده نیست.	واحد یادگیری طراحی شده از نظم منطقی برخوردار است و ارتباط میان اهداف و فرصت های یادگیری طراحی رعایت شده است.	در واحد یادگیری طراحی شده نوآوری وجود دارد و توانسته ضمن پوشش اهداف با تنوع بخشیدن به فرصت های یادگیری و تولید منابع جدید امکان عمیق بخشیدن به یادگیری را فراهم کند.	
تدریس	گزارش تدریس انعکاس دهنده ارزیابی یادگیرنده نسبت به نقاط قوت و	در گزارش تدریس نقاط قوت و ضعف واحد یادگیری طراحی شده تشخیص داده شده و	در گزارش تدریس نقاط قوت و ضعف طراحی واحد یادگیری و دلایل آن تشخیص داده شده و	

پیشنهاداتی برای انسجام بیشتر یا تقویت فرصت های یادگیری طراحی شده به همراه شواهدی برای تأثیر گذار مطرح شده است.	پیشنهاداتی برای انسجام بیشتر یا تقویت فرصت های یادگیری طراحی شده ارائه شده است.	ضعف خود در طراحی واحد یادگیری نیست.		
--	---	-------------------------------------	--	--

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: معرفی کتاب درسی و راهنمای معلم

- ۱- بررسی ویژگی های کتاب درسی شامل: موضوع کتاب، پایه تحصیلی، حجم و صفحات کتاب، تعداد فصول و بخش ها، ساعات پیش بینی شده برای تدریس
- ۲- ساختار کتاب درسی و طرح ریزی موضوعات درسی
- ۳- ساختار یک درس و کارکرد اجزای مختلف آن
- ۴- بررسی فصول، بخش ها و واحدهای یادگیری

فصل دوم: بررسی واحد های یادگیری در کتاب درسی

- ۱-۱- عنوان واحد یادگیری
- ۲-۱- هدف واحد یادگیری
- ۳-۱- ارتباط طولی و عرضی واحد یادگیری
- ۴-۱- تعیین پیش دانسته های ضروری دانش آموز و بد فهمی های احتمالی
- ۵-۱- تعیین مفاهیم و مهارت های اساسی و بیان اصطلاحات خاص این واحد یادگیری
- ۶-۱- چگونگی ارتباط و نحوه گسترش مفاهیم/ مهارت ها در یک واحد یادگیری و دستیابی به مفهوم نهایی/ مهارت موردنظر.
- ۷-۱- شواهد و مثال ها با توجه به مفاهیم اساسی
- ۸-۱- نحوه سازماندهی فرصت های یادگیری با توجه به رویکرد برنامه درسی
- ۹-۱- تنوع راهبرد های آموزش و ارزشیابی در سازماندهی واحد یادگیری
- ۱۰-۱- بررسی توانی و انسجام فرصت های یادگیری
- ۱۱-۱- بررسی تصاویر، نمودارها، پیام های آموزشی، درشت نویسی ها و ... که به یادگیری مفاهیم کمک می کند.
- ۱۲-۱- مشخص کردن مواد و ابزارهای آموزشی مناسب برای آموزش واحد تدریس.
- ۱۳-۱- روش هایی که بتوان مفاهیم درس را با زندگی دانش آموزان ارتباط داد
- ۱۴-۱- راهبردهای بکار گرفته شده برای توسعه مهارت های تفکر
- ۱۵-۱- طراحی ارزشیابی تکوینی از واحد تدریس
- ۱۶-۱- طراحی ارزشیابی، مجموعی از واحد یادگیری

فعالیت یادگیری:

نقد و بررسی واحد های یادگیری کتاب درسی بر اساس چارچوب ارائه شده در فصل دوم و ارائه یافته ها به کلاس و تصمیم گیری در خصوص نکات قوت و ضعف کتاب به همراه ارائه پیشنهادات برای کمک به دانش آموزان در درک عمیق تر مفاهیم اخلاقی و دینی.

توصیه می شود کلیه کتاب ها در شش پایه تحصیلی مورد بررسی قرار گیرد.

فعالیت عملکردی:

کار گروهی: طراحی و تولید یک واحد یادگیری با رعایت اهداف و حدود محتوا در برنامه درسی

فصل سوم: بررسی ساختار کتاب راهنمای معلم و سایر مواد آموزشی

- ۱) تبیین منطق واحد یادگیری (دلیل فرصت های یادگیری طراحی شده با توجه به موقعیت های واقعی زندگی و لحاظ نمودن تفاوت های فردی)
- ۲) تعیین پیامد های یادگیری (انتظارات از دانش آموزان - قابلیت ها و توانایی هایی که دانش آموزان پس از گذراندن این واحد یادگیری به آن دست خواهند یافت)
- ۳) تبیین مفاهیم اساسی که واحد یادگیری حول آن سازماندهی شده است.
- ۴) بررسی بدفهی های یادگیرندگان و راهکار ها
- ۵) چگونگی درگیر نمودن دانش آموزان از طریق فراخواندن دانش، تجربیات پیشین و علایق فردی آنان برای کسب دانش و تجربیات جدید.
- ۶) سازمان دهی و مرحله بندی فرصت های یادگیری، تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی با استفاده از راهبرد های مختلف
- ۷) راهبرد های هماهنگ نمودن واحد یادگیری با سبک های یادگیری، توانمندی و علایق فردی
- ۸) تعیین محدوده ی تجربیات خارج از کلاس درس برای انتقال آموخته ها به موقعیت واقعی
- ۹) میزان انعطاف/ قدرت انتخاب در انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف عملکردی بر اساس تفاوت های فردی و موقعیت های یادگیری در مناطق مختلف
- ۱۰) انواع راهکار های سنجش (رسمی و غیر رسمی) و ملاک های ارزیابی سطوح عملکردی در ارزیابی تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی
- ۱۱) روش تفسیر، سطح دستیابی یادگیرندگان به پیامد ها و آرایه بازخورد موثر به دانش آموزان
- ۱۲) سایر منابع مورد استفاده معلم
  - نمونه کاربرگی ها/ سازماندهنده های تصویری
  - دستور العمل ها
  - نمودار ها
  - منابع خواندنی
  - فهرست واژگان
  - نمونه آزمون ها
  - کتاب شناسی

تکلیف یادگیری: بررسی راهنما های معلم بر اساس ساختار فوق و تهیه گزارشی از سطح کارایی آن در کمک به معلمان در آموزش.

تکلیف عملکردی: بازنگری یک نمونه واحد های یادگیری طراحی شده در راهنمای معلم و تکمیل آن با طراحی فرصت های یادگیری جدید و تولید منابع آموزشی مورد نیاز.

فصل چهارم: آرایه تدریس نمونه

دانشجو طراحی انجام شده برای واحد یادگیری را در سطح کلاس درس اجرا و میزان تحقق اهداف و کمک به یادگیری دانش آموزان مورد نقد قرار می گیرد. گزارش تدریس همراه با اصطلاحات تنظیم و آرایه می شود.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از راهبرد تعاملی در بررسی کتاب درسی و راهنمای معلم، مطالعه مستقل در طراحی واحد یادگیری و راهبرد غیر مستقیم (تحلیل نقاد) در اجرا و ارزیابی واحد یادگیری.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: برنامه درسی حوزه یادگیری حکمت و معارف اسلامی و کتب درسی مربوطه در دوره ابتدایی.
منبع فرعی: پژوهش ها و مقالات علمی در زمینه آموزش مفاهیم دینی و اخلاقی در ایران و جهان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: .....

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

اجرا و ارزیابی واحد یادگیری در سطح کلاس درس ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش قرآن»

۱. معرفی درس و منطق آن

در جامعه ایران یادگیری قرآن از محیط خانواده آغاز شده و در دوره ابتدایی ادامه پیدا می کند. بر اساس مصوبات قانونی دانش آموزان در دوره ابتدایی باید بتوانند متن قرآن کریم را بخوانند و توانایی درک معنای عبارات ساده و پرکاربرد آن را برای انس با قرآن داشته باشند. آشنایی معلمان با روش تدریس قرآن کریم به آنان در استفاده از زمان تخصیص یافته برای آشنایی دانش آموزان با قرآن کریم توانمند نمودن دانش آموزان در روانخوانی و درک مفاهیم کمک می نماید.

نام درس: آموزش قرآن				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: برنامه درسی آموزش قرآن دوره ابتدایی را بررسی و رابطه میان روش تدریس بخش های مختلف را با اهداف و شیوه های ارزشیابی گزارش نماید. بتواند از ظرفیت منابع محلی برای تنوع بخشیدن فرصت های یادگیری و پاسخ به توانایی دانش آموزان در فراگیری قرآن استفاده کند.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنهاد: اصول و روش های تدریس
				نسبستگی اساسی: pck & Ck کد ۱-۱ & ۲-۲ ۱-۱ & ۳-۲ & ۳-۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	منابع محلی
تحلیل نشان دهنده ارتباط روش تدریس بخش های مختلف آموزش قرآن با هدف و شیوه ارزشیابی هر یک از بخش ها و ارتباط آن با یادگیری دانش آموزان است.	تحلیل انجام شده نشان دهنده ارتباط میان هدف روش تدریس و شیوه ارزشیابی بخش های مختلف آموزش قرآن است. و در این تحلیل تمایز بخش ها از یکدیگر گزارش شده است.	ارتباط میان هدف و شیوه ارزشیابی و روش تدریس بخش های مختلف آموزش قرآن را بدون در نظر گرفتن تمایز بخش های از یکدیگر گزارش نموده است.	شیوه های تدریس	
ظرفیت های مختلف در سطح مدرسه و محله شناسایی نموده و نحوه استفاده از این ظرفیت ها را در قالب طرحی که نشان دهنده انعطاف برنامه با توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان می باشد ارائه داده است.	ظرفیت های مختلف را در سطح مدرسه و خانواده ها شناسایی نموده و نحوه استفاده از این ظرفیت ها جهت کمک به یادگیری دانش آموزان را با توجه به تفاوت های فردی در قالب طرحی ارائه داده است.	ظرفیت های مختلف را در سطح منابع در دسترس بررسی نموده و روشی برای استفاده از این ظرفیت جهت کمک به یادگیری دانش آموزان با توجه به تفاوت های فردی ارائه داده است.	منابع محلی	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

۱- فلسفه و رویکرد آموزش قرآن

- ۲- اصول و اهداف برنامه آموزش قرآن در دوره ابتدایی
- ۳- روش های آموزش قرآن
  - آموزش روخوانی با تکیه بر زبان مادری
  - آموزش روخوانی به روش سنتی
  - آموزش روخوانی به روش تصویر خوانی
- ۴- رسانه های آموزشی
- ۵- آشنایی با ساختار کتاب درسی
- ۶- ظرفیت های محلی برای تنوع بخشیدن به فرصت های یادگیری

تکلیف یادگیری:

با مراجعه به اسناد برنامه درسی آموزش قرآن در دوره ابتدایی یکی از محور های فوق را مطالعه و با استفاده از سایر منابع نقدی بر آن ارائه نماید.

تکلیف عملکردی:

منابع محلی را در سطح منطقه آموزشی / زندگی خود بررسی و در قالب طرحی که چگونگی استفاده از این منابع برای تنوع بخشیدن به فرصت های یادگیری را منعکس می نماید، ارائه کند.

فصل دوم: روش های تدریس

الف- خواندن قرآن :

۱- آموزش مهارت روخوانی

- ۱-۱- بخش خوانی کلمات و ترکیب های قرآنی با ترکیب صامت ها و مصوت ها، حرف ساکن، حرف مشد بر اساس آموخته های سواد آموزی فارسی و با اشاره صحیح به هر بخش، توسط معلم، با استفاده از لوحه آموزشی و خواندن دسته جمعی و انفرادی دانش آموزان
- ۱-۲- تمرین خواندن کلمات و عبارات قرآنی به صورت شمرده
- ۱-۳- تمرین خواندن کلمات و عبارات قرآنی به صورت معمولی و روان

۲- آموزش نمادهای خاص رسم الخط قرآن کریم :

- ۲-۱- تاء، گرد، انواع تنوین، کاف بدون سرکج و الف کوچک
- ۲-۲- واو و یای کوچک (در اشباع حرکت هاء ضمیر)
- ۲-۳- همزه (ء)
- ۲-۴- نون کوچک (التقای ساکنین)
- ۲-۵- حروف مقطعه
- ۲-۶- علامت مد

۳- آموزش حروف ناخوانا :

- ۳-۱- انواع حروف ناخوانا
- ۳-۲- آموزش حروف ناخوانا به صورت حروف متمایز
- ۳-۳- آموزش قواعد حروف ناخوانا

۴- روش تدریس انواع وقف

۵- شیوهی رفع اشکالات روخوانی

۶- آموزش قرائت

ب (پیام‌های قرآنی

ج (درک معنا : روش آموزش معنا کردن ترکیب‌ها و عبارات ساده یا پرکاربرد قرآن کریم

د (داستان‌های قرآنی

هـ (خواندن از روی قرآن کامل

و (حفظ نسبی آیات و سوره‌های قرآن کریم

تکلیف عملکردی:

با اهداف بررسی برنامه درسی و ارتباط آن با روش‌های تدریس بخش‌های مختلف، طراحی آموزشی با استفاده از شیوه‌های مختلف آموزش قرآن طراحی و اجرا نماید.

فصل سوم: ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان:

ارزش‌یابی مستمر

۱- رویکرد ارزش‌یابی مستمر، اهمیت و نقش آن در یادگیری قرآن

۲- ارزش‌یابی مستمر از بخش‌های روخوانی، قرائت، پیام‌های قرآنی، داستان‌ها و کار در کلاس دوره‌ی ابتدایی

۳- ارزش‌یابی مستمر و نحوه‌ی نمره‌دهی و نقش هر یک از فعالیت‌های داخل و خارج از کلاس

۴- نمره‌گذاری ارزش‌یابی مستمر دانش‌آموزان، ملاحظات ضروری در کیفیت نمره‌دهی.

تکلیف یادگیری:

با استفاده از راهبرد‌های ارزشیابی برای هر یک از بخش‌های تدریس قرآن ابزار ارزشیابی طراحی نماید.

۳. راهبرد‌های تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری غیر مستقیم برای کسب تجربه در آموزش مهارت‌های روخوانی قرآن با استفاده از منابع مجلی برای پاسخ به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان، و راهبرد‌های شناختی برای تحلیل اهداف و روش‌های تدریس آموزش قرآن است.

۴. منابع آموزشی

کتاب‌های درسی راهنمای‌های معلم در دوره ابتدایی.

۵. راهبرد‌های ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۱۰

نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای

ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامد‌های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس « مبانی آموزش هنر »

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش هنر فرصت لازم برای مواجهه کودکان با دنیایی که مملو از اطلاعات در قالب های مختلف و پیچیده بصری (شکل ها، اندازه ها، رنگ ها، الگو ها، ساختار ها، و بافت ها) و غیر بصری است را فراهم می کند. توجه به "تربیت هنری" در آموزش دوره ابتدایی موجب می شود تا دانش آموزان توانایی استفاده از "حواس" خود را یاد بگیرند و بتوانند اطلاعات را از منابع محیط پیرامون خود با دقت انتخاب و آنها را بر اساس معیار های معتبر مورد بررسی و استفاده قرار دهند. توانایی معلمان در خلق فرصت های یادگیری با بهره گیری از قدرت تخیل، تفکر، حواس دانش آموزان به آنان کمک خواهد کرد تا ضمن تقویت رشد عاطفی و ذهنی دانش آموزان، از زبان هنر به عنوان یکی از شیوه برقراری ارتباط برای کمک به یادگیری آنان در موضوعات درسی مختلف استفاده کنند.

نام درس: به فارسی: مبانی آموزش هنر				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک نقش آموزش هنر در رشد ظرفیت ها و استعداد های دانش آموزان فرصت های یادگیری را برای تقویت توانایی های زیبایی شناسی، تفکر، و ابزار احساسات به زبان هنر تدارک ببیند. برنامه درسی هنر را از منظر تربیت هنری و نقش هر یک از حوزه های هنری در پرورش توانایی های دانش آموزان مورد نقد و بررسی قرار دهد.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت
				شایستگی اساسی: $kpck\&1-1\&2-2$ $1\&1-3\&2-3\&3-3$ ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
زبان هنر	فرصت یادگیری طراحی شده امکان استفاده از قالب ها و ابزار های هنری را تدارک دیده است ولی ارزیابی آن بر اساس اصول و معیارهای زیبایی شناسی نشان دهنده ابزار استعداد های فردی به زبان هنری نیست.	فرصت یادگیری طراحی شده امکان استفاده از قالب ها و ابزار های هنری را تدارک دیده است و ارزیابی آن بر اساس اصول و معیارهای زیبایی شناسی نشان از امکان ابزار استعداد ها به زبان هنری است.	فرصت یادگیری طراحی شده امکان استفاده از قالب ها و ابزار های هنری را با توجه به تفاوت های فردی تدارک دیده است و ارزیابی آن بر اساس اصول و معیارهای زیبایی شناسی نشان از ابزار استعداد های دانش آموزان به زبان هنری است.	
اثر هنری	در تحلیل نمونه اثر دانش آموز صرفاً توصیفی از اثر ارائه نموده و نتوانسته است آن را بر اساس اصول و معیار های زیبایی شناسی مورد نقد و ارزیابی قرار دهد.	در تحلیل نمونه اثر دانش آموز توانسته است اثر هنری را بر اساس اصول و معیار های زیبایی شناسی مورد بررسی قرار داده و توصیه هایی برای پرورش استعداد ها و توانایی های هنری دانش آموز ارائه دهد.	در تحلیل نمونه اثر دانش آموز توانسته است اثر هنری را بر اساس اصول و معیار های زیبایی شناسی مورد بررسی قرار داده و بازخورد ها را با توجه به ویژگی ها و زبان ابزار هنری بکارگرفته شده ارائه نماید.	

برنامه درسی	در نقد و ارزیابی برنامه درسی ارتباط میان عناصر تربیت هنری و آموزش هنر در دبستان‌های ایران	در نقد و ارزیابی برنامه درسی ارتباط میان عناصر تربیت هنری و آموزش هنر در دبستان‌های ایران	در نقد و ارزیابی برنامه درسی ارتباط میان عناصر تربیت هنری و آموزش هنر در دبستان‌های ایران
-------------	---	---	---

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعاریف هنر
- کارکرد و نقش هنر در تربیت و یادگیری
- تاریخچه آموزش هنر در ایران و جهان
- سیر تحول آموزش هنر در دبستان‌های ایران

مبانی آموزش هنر

- مبانی روان‌شناختی آموزش هنر
- نظریه هوش‌های چند گانه و نقش هنر در پرورش انواع هوش
- نقش هنر در رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان
- اهمیت توجه به نیازها، علایق و تجربیات کودکان در آموزش هنر
- خصوصیات روانشناختی کودکان در سنین ۶ تا ۱۱ چگونگی تربیت هنری آنان در این سنین
- تعریف جدید از سواد و چگونگی ایجاد ارتباط از طریق انجام فعالیت های هنری
- رویکرد دیسیپلین محوری در آموزش هنر
- زیباشناختی
- خلاقیت
- منش تفکر
- تفکر انتقادی (نقد هنری)

تکلیف یادگیری:

با مقالات علمی پژوهشی در زمینه ویژگی های زیبا شناسی دانش آموزان در دوره ابتدایی، رویکرد ها در آموزش هنر و نقش هنر در یادگیری را مطالعه و دیدگاه خود در زمینه نقش هنر در آموزش و یادگیری را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل دوم: آموزش هنر

• فرآیند آموزش

- ادراک حسی
- درک عناصر و واژگان و مفاهیم هنری
- خلق هنری
- درک مفاهیم
- ابراز فردی
- ادراک حسی

- حس بینایی

- حس شنوایی

- حس حرکتی

- حس لامسه

• عناصر بصری

- نقطه

- خط

- سطح

- حجم

- شکل (فرم)

- رنگ ها

- بافت

• اصول زیبا شناسی

- نظم

- تقارن

- تناسب

- ریتم

- ترکیب بندی

- نقش هر یک از مفاهیم در تولید آثار هنری

• درک مفاهیم و اصول در آثار هنری

- نحوه برقراری ارتباط با آثار هنری

- منحصر به فرد بودن آثار هنری خود و دیگران

- قضاوت و تفسیر

تکلیف یادگیری:

از منظر رویکرد تربیت هنری، روش آموزش مفاهیم هنری به کودکان را در یک موقعیت یادگیری در سطح مدرسه مطالعه و آن را مورد نقد و بررسی قرار دهد.

تکلیف عملکردی:

با رعایت فرآیند آموزش هنر برای آموزش یکی از مفاهیم ذکر شده فرصت یادگیری را طراحی، اجرا و نتایج آن را از منظر تقویت توانایی های زیباشناسی دانش آموزان گزارش نماید.

فصل سوم: برنامه درسی هنر دوره ی ابتدایی

- رویکرد

- اصول

- اهداف کلی برنامه ی درسی آموزش هنر

• حوزه های آموزش هنر

- تربیت شنوایی

- نقاشی

- کاردستی و حجم سازی

- قصه و نمایش
- آشنایی با میراث فرهنگی
- روش‌های تدریس و ارزش‌یابی در آموزش هنر
  - رویکردهای سنتی در آموزش هنر
  - رویکردهای اکتشافی در آموزش هنر

• ارزش‌یابی

- مشاهده
- خود ارزش‌یابی
- ارزش‌یابی همسالان
- ثبت و گزارش دادن
- ملاک‌ها و سطوح عملکرد در ارزش‌یابی یک تولید هنری
- فضا و مواد آموزشی در آموزش هنر
  - نقش ابزار و منابع در آموزش هنر
  - وسایل سمعی و بصری
  - وسایل قابل مصرف (دور ریختنی‌ها)

تکلیف یادگیری:

نمونه ای از آثار هنری دانش آموزان را به جهت، خلق ایده هنری، نحوه استفاده از قالب‌ها و ابزارهای هنری، مورد بررسی قرار داده و ارزش‌یابی خود را بر اساس اصول و معیارهای زیبایی شناسی ارائه نماید.

تکلیف عملکردی:

برنامه درسی آموزش هنر را از منظر ارتباط عناصر برنامه با یکدیگر و نقش هر یک از حوزه‌های هنری در پرورش قدرت خلاقیت، توانایی‌های ذهنی و عاطفی دانش آموزان با توجه به تربیت هنری مورد نقد و بررسی قرار دهد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از راهبرد مستقیم در تدریس رویکرد تربیت هنری و ارتباط آن با حوزه‌های مختلف آموزش هنر، مطالعه مستقل و تعاملی برای تهیه گزارش از توانایی‌های دانش آموزان در ابراز ایده‌ها و افکار به زبان هنر (با استفاده از قالب‌های هنری)، راهبرد غیر مستقیم برای تحلیل برنامه درسی بر اساس رویکرد تربیت هنری و نقش آن در پرورش توانایی‌های دانش آموزان.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: محمود مهر محمدی، چیستی، چرایی، چگونگی آموزش هنر. انتشارات مدرسه، ۱۳۸۳.

منبع فرعی: .....

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون پایانی ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۱۰ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «کارگاه آموزش هنر ۱»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش هنر به معلم توانایی آنان را در خلق فرصت های یادگیری در درون و بیرون از حوزه یادگیری هنر افزایش می دهد و به آنان کمک می کند تا مشکلات یادگیری دانش آموزان را با استفاده از ظرفیت هنر در آموزش موضوعات درسی مختلف برطرف نمایند. علاوه بر این خلق یک اثر هنری در رشته های مختلف به آنان این امکان را می دهد تا با ایده یابی، خلق ایده و ارزیابی اثر هنری تولید شده توانایی های هنری خود را شناسایی نموده و ضمن رشد و توسعه ظرفیت های شخصی از زبان هنر در موقعیت های واقعی زندگی استفاده نمایند.

نام درس: کارگاه آموزش هنر ۱ ^{۱۷}				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک مفاهیم خاص و فرایند خلق یک اثر هنری در حوزه آموزش هنر، یک اثر هنری خلق نماید. برای موقعیت های یادگیری مختلف از زبان هنر برای آموزش موضوعات درسی مختلف و برانگیختن علائق دانش آموزان استفاده کند.				نوع درس: نظری و کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: مبانی آموزش هنر
				شایستگی اساسی: &۱-۱ &۱-۲ &۱-۱ &۱-۲ &۱-۳ &۱-۴ ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
خلق اثر هنری	اثر هنری خلق شده نشان دهنده آگاهی نسبت به روش ها و ابزار های هنری است، اما اجرا و ارزیابی آن بر اساس ملاک های هنری انعکاس دهنده درک مفاهیم و بهره گیری از فرایند ها در خلق اثر هنری نیست.	در اثر هنری خلق شده از ابزار ها و روش ها متناسب با مفاهیم و فرآیند های هنری استفاده شده و ارزیابی آن بر اساس ملاک های هنری نشان دهنده خلق ایده و اجرای آن به زبان هنری است.	ایده یابی، اجرا، اثر هنری بر اساس معیار های هنری انعکاس دهنده درک عمیق نسبت به مفاهیم هنری و بکارگیری فرآیند ها اساس ارزیابی اثر نیز نشان از کشف روابط در اثر هنری خلق شده است.	
فرصت یادگیری	در طراحی فرصت هایی یادگیری از مفاهیم و فرآیند های هنری استفاده شده است، اما تناسب آن با موقعیت یادگیری و نیاز ها و علائق یادگیرندگان لحاظ نشده است.	در فرصت های یادگیری طراحی شده از مفاهیم و فرآیند های هنری در حوزه های مختلف هنری استفاده شده است، و در طراحی فرصت ها تفاوت های فردی مد نظر قرار گرفته است.	در فرصت های یادگیری طراحی شده از مفاهیم و فرآیند های هنری در حوزه های مختلف هنری به صورت تلفیقی استفاده شده است، به گونه ای که ضمن توجه به تفاوت های فردی امکان درگیر	

۱۷ - با توجه به تنوع موضوعات در این درس می توان از چند استاد برای تدریس یا *team teaching* استفاده کرد.

نمونه همه دانش آموزان را متناسب با تفاوت های فردی فراهم کرده است.				
---	--	--	--	--

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: آموزش نقاشی

آموزش اشکال، فرم، رنگ، ترکیب، بافت، تقارن، حجم، تعادل، توازن، هارمونی، دیدن، تصویر عینی، تخیل، نقاشی، رنگ کردن، چاپ دستی، نقاشی روی اشیاء، طراحی نقوش هندسی، طراحی نقوش انتزاعی و ...

• طراحی فرصت یادگیری

- ادراک حسی
- درک عناصر بصری
- پرسش های اساسی
- فرایند خلق یک اثر هنری (نقاشی، ابزار و مواد، نکات ایمنی):
- درک مفاهیم

ایده یابی، ارائه ی ایده، اجرای ایده، ارزیابی یک اثر هنری (این فرایند توسط دانشجو به صورت عملی طی خواهد شد).

گام های طراحی یک فعالیت نقاشی

- ۱- ایجاد انگیزه
- ۲- پرورش ایده (فرصت تفکر برای انتخاب ایده، ابزار و مواد، روش اجرا)
- ۳- اجرای ایده (فرصت اجرای ایده یا ابزار هنری)
- ۴- ارزیابی ایده (ارائه ی فعالیت، توصیف و نقد فعالیت، ثبت نتایج و ...)

تکلیف عملکردی:

- براساس شناخت علائق و نیازهای دانش آموزان یک موقعیت یادگیری در آموزش نقاشی طراحی کرده با توجه به فرایند فوق آن را اجرا و ارزیابی نمایید. به هنگام ارزیابی به سؤالات زیر پاسخ دهید:
- ۱- چگونه فرایند خلق یک اثر هنری توسط یادگیرندگان طی شده است؟
  - ۲- چگونه فعالیت انجام شده به دانش آموزان کمک کرده است تا با خود و محیط ارتباط مناسب تری را برقرار کنند.
  - ۳- چه فرصت های خاصی برای ابراز توانایی های هنری یادگیرندگان فراهم شده است؟
  - ۴- از چه روش هایی برای ارزش یابی فعالیت های یادگیرندگان استفاده شده است؟ و چگونه از نتایج آن برای بهبود فرایند خلق یک اثر هنری استفاده می شود؟
  - ۵- کدام یک از نتایج رادر طراحی فرصت های یادگیری بعدی استفاده خواهید کرد؟

فصل دوم: آموزش کاردستی

کاردستی (دیدن، توجه به زیبایی ها، بافت، کاغذ و مقوا، دورریختنی ها، سفال گری، مواد موجود در طبیعت)

• طراحی فرصت یادگیری

- ادراک حسی
- درک عناصر بصری
- پرسش های اساسی
- فرایند تولید یک محصول هنری (کاردستی، ابزار و مواد، نکات ایمنی):
- درک مفاهیم

ایده‌یابی، ارائه‌ی ایده، اجرای ایده، ارزیابی یک اثر هنری (این فرایند توسط دانشجو به صورت عملی طی خواهد شد).

گام‌های طراحی یک فعالیت کاردستی

- ۱- ایجاد انگیزه
- ۲- پرورش ایده (فرصت تفکر برای انتخاب ایده، ابزار و مواد، روش اجرا)
- ۳- اجرای ایده (فرصت اجرای ایده یا ابزار هنری)
- ۴- ارزیابی ایده (ارائه‌ی فعالیت، توصیف و نقد فعالیت، ثبت نتایج و ..)

تکلیف عملکردی:

بر اساس شناخت علائق دانش‌آموزان یک موقعیت یادگیری در آموزش کاردستی طراحی کرده و با توجه به فرایند فوق آن را اجرا و ارزیابی نمایید. به هنگام ارزیابی به سوالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- چگونه فرایند خلق یک اثر هنری توسط یادگیرندگان طی شده است؟
- ۲- چگونه فعالیت انجام شده به دانش‌آموزان کمک کرده است تا با خود و محیط ارتباط مناسب‌تری را برقرار کنند.
- ۳- چه فرصت‌های خاصی برای ابراز توانایی‌های هنری یادگیرندگان فراهم شده است.
- ۴- از چه روش‌هایی برای ارزش‌یابی فعالیت‌های عملکرد یادگیرندگان استفاده شده است؟ و چگونه از نتایج آن برای بهبود فرایند خلق یک اثر هنری استفاده می‌شود؟
- ۴- کدام یک از این نتایج را در طراحی فرصت‌های یادگیری بعدی استفاده خواهید کرد؟

فصل سوم: قصه و قصه‌گویی:

- قصه، ویژگی‌های قصه مناسب کودکان، قصه‌گویی، ویژگی‌های قصه‌گو، تناسب صدا و حرکات در قصه‌گویی، خاطره، تصویرخوانی، فضای قصه، قهرمانان قصه

• طراحی فرصت یادگیری

- ادراکات حسی (بیان احساسات و عواطف)
- درک عناصر قصه
- پرسش‌های اساسی
- فرایند خلق یک اثر هنری (قصه):
- درک مفاهیم و اجرای آن به صورت عملی

ایده‌یابی، ارائه‌ی ایده، اجرای ایده، ارزیابی یک محصول هنری (این فرایند توسط دانشجو به صورت عملی طی خواهد شد).

گام‌های طراحی یک فعالیت قصه و قصه‌گویی

- ۱- ایجاد انگیزه
- ۲- پرورش ایده (فرصت تفکر برای انتخاب ایده، ابزار و مواد، روش اجرا)
- ۳- اجرای ایده (فرصت اجرای ایده یا ابزار هنری)
- ۴- ارزیابی ایده (ارائه‌ی فعالیت، توصیف و نقد فعالیت، ثبت نتایج و ..)

تکلیف عملکردی:

بر اساس شناخت علائق دانش‌آموزان یک موقعیت یادگیری در فعالیت‌های قصه طراحی کرده و با توجه به فرایند فوق آن را اجرا و ارزیابی نمایید. به هنگام ارزیابی به سوالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- چگونه فرایند تولید اثر هنری توسط یادگیرندگان طی شده است؟
- ۲- چگونه فعالیت انجام شده به دانش‌آموزان کمک کرده است تا با خود و محیط ارتباط مناسب‌تری برقرار کنند؟
- ۳- چه فرصت‌های خاصی برای ابراز توانایی‌های هنری یادگیرندگان فراهم شده است؟

۴- از چه تکنیک‌هایی برای ارزش‌یابی فعالیت‌های عملکرد یادگیرندگان استفاده شده است؟ و چگونه از نتایج آن برای بهبود فرایند خلق یک اثر هنری استفاده می‌شود؟

۵- کدام یک از این نتایج را در طراحی فرصت‌های یادگیری بعدی استفاده خواهید کرد؟

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از راهبرد مستقیم در تدریس مفاهیم و فرایندها هنری برای خلق یک اثر هنری، اجرای مستقل و یادگیری مشارکتی (نمایش) برای خلق یک اثر هنری، و راهبرد غیر مستقیم برای طراحی فرصت‌های یادگیری بر اساس رویکرد تربیت هنری.

۴. منابع آموزشی

.....

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزیابی این درس بر اساس تولیدات دانشجویان در دو بخش طراحی فرصت‌های یادگیری در هر یک از رشته‌های هنری ۱۰ نمره و خلق یک اثر هنری و ارزیابی آن بر اساس معیارهای هنری.

سرفصل درس «کارگاه آموزش هنر ۲»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش هنر به معلم توانایی آنان را در خلق فرصت های یادگیری در درون و بیرون از حوزه یادگیری هنر افزایش می دهد و به آنان کمک می کند تا مشکلات یادگیری دانش آموزان را با استفاده از ظرفیت هنر در آموزش موضوعات درسی مختلف برطرف نمایند. علاوه بر این خلق یک اثر هنری در رشته های مختلف به آنان این امکان را می دهد تا با ایده یابی، خلق ایده و ارزیابی اثر هنری تولید شده توانایی های هنری خود را شناسایی نموده و ضمن رشد و توسعه ظرفیت های شخصی از زبان هنر در موقعیت های واقعی زندگی استفاده نمایند.

نام درس: کارگاه آموزش هنر ۲ ^{۱۸}				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک مفاهیم خاص و فرایند خلق یک اثر هنری در حوزه آموزش هنر، یک اثر هنری خلق نماید. برای موقعیت های یادگیری مختلف از زبان هنر برای آموزش موضوعات درسی مختلف و برانگیختن علائق دانش آموزان استفاده کند.				نوع درس: نظری و کارگاهی
				تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی
				زمان درس: ۴۸ ساعت
				پیشنیاز: مبانی آموزش هنر
				شناسی استگی اساسی:
				۱ & ۲-۱ & ۳-۲ & ۳-۳ & ۳-۴
				۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
خلق اثر هنری	اثر هنری خلق شده نشان دهنده آگاهی نسبت به روش ها و ابزار های هنری است، اما اجرا و ارزیابی آن بر اساس ملاک های هنری انعکاس دهنده درک مفاهیم و بهره گیری از فرآیند ها در خلق اثر هنری نیست.	در اثر هنری خلق شده از ابزار ها و روش ها متناسب با مفاهیم و فرآیند های هنری استفاده شده و ارزیابی آن بر اساس ملاک های هنری نشان دهنده خلق ایده و اجرای آن به زبان هنری است.	ایده یابی، اجرا اثر هنری بر اساس معیار های هنری انعکاس دهنده درک عمیق نسبت به مفاهیم هنری و به کارگیری فرآیند ها اساسی اثر نیز نشان از کشف روابط در اثر هنری خلق شده است.	
فرصت یادگیری	در طراحی فرصت هایی یادگیری از مفاهیم و فرآیند های هنری استفاده شده است، اما تناسب آن یا موقعیت یادگیری و نیاز ها و علائق یادگیرندگان لحاظ نشده است.	در فرصت های یادگیری طراحی شده از مفاهیم و فرآیند های هنری در حوزه های مختلف هنری استفاده شده است، و در طراحی فرصت ها تفاوت های فردی مد نظر قرار گرفته است.	در فرصت های یادگیری طراحی شده از مفاهیم و فرآیند های هنری در حوزه های مختلف هنری به صورت تلفیقی استفاده شده است، به گونه ای که ضمن توجه به تفاوت های فردی اسکان درگیر نمودن همه دانش آموزان را متناسب با تفاوت های فردی فراهم کرده است.	

۱۸ - با توجه به تنوع موضوعات در این درس می توان از چند استاد برای تدریس یا *team teaching* استفاده کرد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل یک: موسیقی

-(صدا و انواع آن، منبع صدا، تقلید صدا، شنیدن، گوش دادن، سرود، توجه به زیبایی‌ها، صدای مطبوع، ریتم و ملودی، انواع موسیقی، کاربردهای موسیقی ساز، سازهای ملی)

• تربیت شنوایی

- شنیدن و گوش دادن
- بررسی صداهای موجود و آشنایی با آنها
- تقلید صدا
- صداهای مطبوع و نامطبوع
- زیبایی شناسی
- ریتم
- وزن
- ملودی
- رنگ صوتی

- درک عناصر صوتی

- کاربردهای موسیقی

- ابزار و منابع یادگیری

• ایجاد موقعیتهای یادگیری در تربیت شنوایی

• تدارک تجربیات یادگیری

این دو بخش به صورت عملی برای دانشجویان کلاس اجرا می شود.

گام‌های طراحی یک فعالیت برای تربیت شنوایی

۱- ایجاد انگیزه

۲- پرورش ایده (فرصت تفکر برای انتخاب ایده، ابزار و مواد، روش اجرا)

۳- اجرای ایده (فرصت اجرای ایده یا ابزار هنری)

۴- ارزیابی ایده (ارائه‌ی فعالیت، توصیف و نقد فعالیت، ثبت نتایج و ..)

تکلیف عملکردی:

براساس شناخت علائق دانش‌آموزان یک موقعیت یادگیری در تربیت شنوایی طراحی کرده و با توجه به فرایند فوق آن را اجرا و ارزیابی نمایید. به هنگام ارزیابی به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- چگونه فرایند خلق یک اثر هنری توسط یادگیرندگان طی شده است؟
- ۲- چگونه فعالیت انجام شده به دانش‌آموزان کمک کرده است تا با خود و محیط ارتباط مناسب‌تری را برقرار کنند.
- ۳- چه فرصت‌های خاصی برای ابراز توانایی‌های هنری یادگیرندگان فراهم شده است.
- ۴- از چه روش‌هایی برای ارزش‌یابی فعالیت‌های عملکرد یادگیرندگان استفاده شده است؟ و چگونه از نتایج آن برای بهبود فرایند خلق یک اثر هنری استفاده می شود؟
- ۵- کدام‌یک از این نتایج را در طراحی فرصت‌های یادگیری بعدی استفاده خواهید کرد؟

فصل ۲: نمایش:

- واژگان و مفاهیم خاص (بازی، تنظیم صدا، تقلید صدا، تنظیم حرکات، تقلید حرکات، هماهنگی صدا و حرکات، تخیل، تجسم خلاق، اجرای نقش)، دیدن و شنیدن، لمس کردن، چشیدن، بویدن، نفس کشیدن، ادای صوت، حرف زدن، گفت و گو، گفت و گوی فی‌البداهه، فکر کردن، تمرکز، نمایشنامه، صحنه، حرکت

• طراحی فرصت یادگیری

- ادراک حسی
- درک عناصر هنری
- پرسش‌های اساسی
- فرایند خلق اثر هنری (نمایش، ابزار و مواد، نکات ایمنی):
- درک مفاهیم و اجرای آن به صورت عملی

ایده‌یابی، ارائه‌ی ایده، اجرای ایده، ارزیابی یک محصول هنری (این فرایند توسط دانشجو به صورت عملی طی خواهد شد).

گام‌های طراحی یک فعالیت نمایش

- ۱- ایجاد انگیزه
- ۲- پرورش ایده (فرصت تفکر برای انتخاب ایده، ابزار و مواد، روش اجرا)
- ۳- اجرای ایده (فرصت اجرای ایده یا ابزار هنری)
- ۴- ارزیابی ایده (ارائه‌ی فعالیت، توصیف و نقد فعالیت، ثبت نتایج و ...)

تکلیف عملکردی:

جهت آموزش مفاهیم نمایشی، دانشجویان در گروه‌های کاری یک نمایش را طراحی یا انتخاب نموده و به صورت گروهی اجرا کنند. نمایش اجرا شده در کلاس مورد بحث و گفت و گو قرار گیرد.

تکلیف یادگیری:

براساس شناخت علائق دانش‌آموزان یک موقعیت یادگیری در نمایش طراحی کرده با توجه به فرایند فوق آن را اجرا و ارزیابی نمایید. به هنگام ارزیابی به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- چگونه فرایند تولید اثر هنری توسط یادگیرندگان طی شده است؟
- ۲- چه فرصت‌های خاصی برای ابزار توانایی‌های هنری یادگیرندگان فراهم شده است؟
- ۳- چه مفاهیم ارزشی در نمایش طراحی شده مورد توجه قرار گرفته و فرایند اجرای آن چگونه به تقویت ارزش‌ها کمک کرده است؟
- ۴- از چه روش‌هایی برای ارزش‌یابی فعالیت‌های عملکرد یادگیرندگان استفاده شده است؟ و چگونه از نتایج آن برای بهبود فرایند خلق یک اثر هنری استفاده می‌شود؟
- ۵- کدام یک از این نتایج را در طراحی فرصت‌های یادگیری بعدی استفاده خواهید کرد؟

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از راهبرد مستقیم در تدریس مفاهیم و فرآیند ها هنری برای خلق یک اثر هنری، اجرای مستقل و یادگیری مشارکتی (نمایش) برای خلق یک اثر هنری، و راهبرد غیر مستقیم برای طراحی فرصت‌های یادگیری بر اساس رویکرد تربیت هنری.

۴. منابع آموزشی

.....

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزیابی این درس بر اساس تولیدات دانشجویان در دو بخش طراحی فرصت‌های یادگیری در هر یک از رشته‌های هنری ۱۰ نمره و خلق یک اثر هنری و ارزیابی آن بر اساس معیارهای هنری ۱۰ نمره است.

سرفصل درس «کارگاه آموزش هنر ۳»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش هنر به معلم توانایی آنان را در خلق فرصت های یادگیری در درون و بیرون از حوزه یادگیری هنر افزایش می دهد و به آنان کمک می کند تا مشکلات یادگیری دانش آموزان را با استفاده از ظرفیت هنر در آموزش موضوعات درسی مختلف برطرف نمایند. علاوه بر این خلق یک اثر هنری در رشته های مختلف به آنان این امکان را می دهد تا با ایده یابی، خلق ایده و ارزیابی اثر هنری تولید شده توانایی های هنری خود را شناسایی نموده و ضمن رشد و توسعه ظرفیت های شخصی از زبان هنر در موقعیت های واقعی زندگی استفاده نمایند.

نام درس: کارگاه آموزش هنر ۳				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک مفاهیم خاص و فرایند خلق یک اثر هنری در حوزه آموزش هنر، یک اثر هنری خلق نماید. برای موقعیت های یادگیری مختلف از زبان هنر برای آموزش موضوعات درسی مختلف و برانگیختن علائق دانش آموزان استفاده کند.				نوع درس: نظری و کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: کارگاه آموزش هنر ۱
				شایستگی اساسی: -۲ & ۱-۱ & ۱-۲ & ۳-۳ & ۳-۲ & ۳-۱ & ۱
				۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
خلق اثر هنری	اثر هنری خلق شده نشان دهنده آگاهی نسبت به روش ها و ابزار های هنری است، اما اجرا و ارزیابی آن بر اساس ملاک های هنری انعکاس دهنده درک مفاهیم و بهره گیری از فرایند ها در خلق اثر هنری نیست.	در اثر هنری خلق شده از ابزار ها و روش ها متناسب با مفاهیم و فرایند های هنری استفاده شده و ارزیابی آن بر اساس ملاک های هنری نشان دهنده خلق ایده و اجرای آن به زبان هنری است.	ایده یابی، اجرا، اثر هنری بر اساس معیار های هنری انعکاس دهنده درک عمیق نسبت به مفاهیم هنری و یکارگیری فرایند ها سو ارزیابی اثر نیز نشان از کشف روابط در اثر هنری خلق شده است.	
فرصت یادگیری	در طراحی فرصت هایی یادگیری از مفاهیم و فرایند های هنری استفاده شده است، اما تناسب آن با موقعیت یادگیری و نیاز ها و علائق یادگیرندگان لحاظ نشده است.	در فرصت های یادگیری طراحی شده از مفاهیم و فرایند های هنری در حوزه های مختلف هنری استفاده شده است، و در طراحی فرصت ها تفاوت های فردی مد نظر قرار گرفته است.	در فرصت های یادگیری طراحی شده از مفاهیم و فرایند های هنری در حوزه های مختلف هنری به صورت تلفیقی استفاده شده است، به گونه ای که ضمن توجه به تفاوت های فردی امکان درگیر نمودن همه دانش آموزان را متناسب با تفاوت های فردی فراهم کرده است.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: آموزش خوشنویسی

ابزار و آداب نوشتن

قواعد الفبای فارسی در نستعلیق

اصول ترکیب بندی سطر

- فاصله بین حروف و کلمه ها - کرسی سطر

- کشیده ها و چایگاه آن در سطر - سوار کردن حروف و کلمات در سطر

متن های نستعلیق تحریری

فصل دوم: روش تدریس خوشنویسی

مراحل:

- مشق نظری

- مشق عملی

- مشق ذهنی

روش ها

- روش مفرد نویسی

- روش سطر نویسی

- روش تلفیقی

ارزیابی خوشنویسی

فعالیت یادگیری:

تمرین حروف و اتصالات، تمرین سطر نویسی، تمرین متن نستعلیق

تکلیف عملکردی:

به صورت انفرادی یا گروه کوچک با استفاده از یکی از روش های خوشنویسی و رعایت مراحل آن اجرا و نتایج آن را ارزیابی کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از راهبرد مستقیم در تدریس مفاهیم و فرآیند ها هنری برای خلق یک اثر هنری، اجرای مستقل و یادگیری مشارکتی (نمایش) برای خلق یک اثر هنری، و راهبرد غیر مستقیم برای طراحی فرصت های یادگیری بر اساس رویکرد تربیت هنری.

۴. منابع آموزشی

.....

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزیابی این درس بر اساس تولیدات دانشجویان در دو بخش طراحی فرصت های یادگیری در هر یک از رشته های هنری ۱۰ نمره و خلق یک اثر هنری و ارزیابی آن بر اساس معیار های هنری

سرفصل درس «مبانی آموزش تربیت بدنی»

۱. معرفی درس و منطق آن

علی رغم این که کودکان با ورود به دوره ابتدایی از مهارت های حرکتی مثل دویدن، پریدن و... برخوردار می باشند اما برای تقویت عضلات و رشد جسمی نیاز به ورزش و فعالیت های بدنی دارند تا از هماهنگی لازم در حرکات در موقعیت های مختلف برخوردار شوند. روند رشد جسمانی کودکان در این دوره با یکدیگر متفاوت است و از این نظر بین دختران و پسران تفاوت هایی وجود دارد. آشنایی معلمان با روند رشد حرکتی کودکان در دوره ابتدایی به برنامه ریزی برای پاسخ به نیاز های فردی کودکان و بکارگیری عضلات و تقویت مهارت های حرکتی و قوای جسمانی آنان متناسب با ظرفیت های فردی کمک می کند. معلمان با شناخت برنامه درسی تربیت بدنی و روش های آموزش آن قادر خواهند بود تا به طراحی فرصت های یادگیری مبادرت نمایند که از طریق آن دانش آموزان کارگروهی، استفاده مناسب از اوقات فراغت و تقویت قوای جسمانی و مهارت های حرکتی خود را به کمک تمرین های ورزشی فراگیرند.

نام درس: مبانی آموزش تربیت بدنی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت برنامه درسی تربیت بدنی و روش های آن، فرصت های یادگیری برای تقویت قوای جسمانی و بکارگیری مهارت های حرکتی متناسب با تفاوت های فردی طراحی نمایند.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: -
				سایستگی اساسی: <u>pk & pck</u> کد ۱-۲ & ۲-۲ ۱-۲ & ۲-۲ & ۳-۲ ۳-۲ & ۳-۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
با مشاهده فعالیت های کودکان در یک موقعیت واقعی قادر است توانایی های جسمی حرکتی دانش آموزان را شناسایی و با توجه به سن پیشنهاداتی برای تقویت قوای جسمانی / اصلاح / تقویت مهارت های حرکتی ارائه کند.	با مشاهده فعالیت های کودکان در یک موقعیت واقعی قادر است توانایی های جسمی حرکتی دانش آموزان را شناسایی و با توجه به سن پیشنهاداتی برای تقویت قوای جسمانی / اصلاح / تقویت مهارت های حرکتی ارائه کند.	با مشاهده فعالیت های کودکان در یک موقعیت واقعی قادر است توانایی های جسمی حرکتی دانش آموزان و تناسب آن با سن را گزارش نماید.	رشد حرکتی	
یک موقعیت آموزش تربیت بدنی را به جهت رعایت توالی آموزش پیش بینی شده در برنامه درسی و امکانات بکارگرفته شده تحلیل و با توجه به موقعیت و تفاوت های فردی دانش آموزان	یک موقعیت آموزش تربیت بدنی را به جهت رعایت توالی آموزش پیش بینی شده در برنامه درسی و امکانات بکارگرفته شده تحلیل و با توجه به موقعیت و تفاوت های فردی دانش آموزان	یک موقعیت آموزش تربیت بدنی را به جهت رعایت توالی آموزش پیش بینی شده در برنامه درسی و امکانات بکارگرفته شده تحلیل و با توجه به موقعیت و تفاوت های فردی دانش آموزان	تحلیل موقعیت آموزشی	

پیشنهادهای برای انطباق برنامه با موقعیت های اجرائی با توجه به مراحل برنامه درسی تربیت بدنی ارائه کرده است.				
--	--	--	--	--

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- ماهیت و حیطه تربیت بدنی و جایگاه آن در جهان معاصر
- نقش تربیت بدنی در تعلیم و تربیت
- اهداف عمده درس تربیت بدنی

فصل دوم: شناخت ویژگی های رشد حرکتی کودکان

- رشد توانایی های حرکتی بنیادی در کودکی
- مراحل رشد حرکتی دختران دوره ی ابتدایی
- مراحل رشد حرکتی پسران دوره ی ابتدایی
- فعالیت های مناسب برای کودکان ۴ و ۵ ساله
- فعالیت های مناسب برای کودکان ۶ و ۷ ساله
- فعالیت های مناسب برای کودکان ۸ تا ۱۰ ساله
- ویژگی های رشد نوجوان و فعالیت های بدنی مناسب برای آنها

تکلیف عملکردی:

با مراجعه به مقالات و منابع علمی در زمینه رشد جسمی حرکتی دانش آموزان در دامنه رشدی ۶ تا ۱۲ سال یافته ها را در سه دوره (پایه اول و دوم، سوم و چهارم، پنجم و ششم) طبقه بندی و تمایز میان دختران و پسران و دامنه تفاوت های فردی را در قالب یک مقاله کوتاه گزارش کند.

فصل سوم: محتوای برنامه درسی تربیت بدنی دوره ی ابتدایی

- حرکات پایه
- آمادگی جسمانی
- بهداشت و تغذیه
- ایمنی در ورزش
- رشته های ورزشی
- شیرین کاری ها
- بازی های ورزشی ساده

فصل چهارم: برنامه ریزی و تنظیم طرح درس تربیت بدنی

- اصول کلی برنامه ریزی
- مراحل برنامه ریزی
- ویژگی های برنامه
- اصول انتخاب فعالیت های ورزشی
- طرح و برنامه ی سالانه
- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

فصل پنجم: مدیریت کلاس درس

الف - آموزش

- آمادگی سازمانی
- گرم کردن
- آموزش
- اجرای مهارت
- بازگشت به حالت اولیه

تکلیف یادگیری:

یک جلسه کلاس درس تربیت بدنی را مشاهده و ضمن تهیه گزارش از کلاس چگونگی اجرای برنامه درسی و نحوه بکارگیری امکانات و تجهیزات را به جهت میزان تأثیر گذاری بر تقویت قوای جسمانی یا مهارت های حرکتی گزارش کند.

تکلیف عملکردی:

برنامه درسی تربیت بدنی را از منظر مراحل و استلزامات اجرایی در پایه های مختلف بررسی و با توجه به نیاز موقعیت های یادگیری تجربه شده (مشاهده مستقیم یا غیر مستقیم) آن را تحلیل و پیشنهادی برای تطبیق برنامه با موقعیت های آموزشی ارائه نماید.

ب- منابع

- استفاده از فضا
- نگهداری و جابه جایی وسایل
- منابع و ابزار مورد نیاز

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری عملی برای کسب تجربه مستقیم در آموزش مهارت های حرکتی و قوای جسمانی با استفاده از فعالیت ها و تمرین های بدنی و مدل سازی آن برای دانش آموزان متناسب با تفاوت های فردی دانش آموزان، و راهبرد های شناختی برای تحلیل برنامه درسی است.

۴. منابع آموزشی

برنامه درسی تربیت بدنی در دوره ابتدایی، راهنمای معلم دوره ابتدایی در پایه های مختلف دوره ابتدایی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۱۰ نمره : ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش تربیت بدنی»

۱. معرفی درس و منطق آن

علی رغم این که کودکان با ورود به دوره ابتدایی از مهارت های حرکتی مثل دویدن، پریدن و... برخوردار می باشند اما برای تقویت عضلات و رشد جسمی نیاز به ورزش و فعالیت های بدنی دارند تا از هماهنگی لازم در حرکات در موقعیت های مختلف برخوردار شوند. روند رشد جسمانی کودکان در این دوره با یکدیگر متفاوت است و از این نظر بین دختران و پسران تفاوت هایی وجود دارد. آشنایی معلمان با روند رشد حرکتی کودکان در دوره ابتدایی به برنامه ریزی برای پاسخ به نیاز های فردی کودکان و بکارگیری عضلات و تقویت مهارت های حرکتی و قوای جسمانی آنان متناسب با ظرفیت های فردی کمک می کند. معلمان با شناخت برنامه درسی تربیت بدنی و روش های آموزش آن قادر خواهند بود تا به طراحی فرصت های یادگیری مبادرت نمایند که از طریق آن دانش آموزان کارگروهی، استفاده مناسب از اوقات فراغت و تقویت قوای جسمانی و مهارت های حرکتی خود را به کمک تمرین های ورزشی فرایگیرند.

نام درس: آموزش تربیت بدنی				مشخصات درس
<p>اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:</p> <p>با شناخت برنامه درسی تربیت بدنی و روش های آن، فرصت های یادگیری برای تقویت قوای جسمانی و بکارگیری مهارت های حرکتی متناسب با تفاوت های فردی طراحی نمایند.</p> 				<p>نوع درس: عملی</p> <p>تعداد واحد: ۲</p> <p>زمان درس: ۶۴ ساعت</p> <p>پیشنیاز: مبانی آموزش تربیت بدنی</p>
				<p>شایستگی اساسی:</p> <p><i>pk & pck</i> کد ۱-۲</p> <p>۲-۲ & ۳-۱ & ۲-۲</p> <p>۳-۳ & ۳-۳ & ۴-۳</p>
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
برنامه درسی	برنامه درسی تربیت بدنی را از جهت وسعت و توالی مهارت های حرکتی و آموزش های مربوط به تقویت قوای جسمانی بررسی و نمونه هایی از این وسعت و توالی را گزارش نموده است.	برنامه درسی تربیت بدنی را از جهت وسعت و توالی مهارت های حرکتی و آموزش های مربوط به تقویت قوای جسمانی بررسی و وسعت و توالی آن ترسیم نموده است.	برنامه درسی تربیت بدنی را از جهت وسعت و توالی مهارت های حرکتی و آموزش های مربوط به تقویت قوای جسمانی بررسی و ضمن ترسیم وسعت و توالی برنامه پیشنهادتی برای اصلاح مطرح نموده است.	
فرصت های یادگیری	فرصت های یادگیری طراحی شده ناظر به اهداف پیش بینی شده در برنامه درسی است اما در آن تفاوت های فردی لحاظ نشده است.	فرصت های یادگیری طراحی شده ناظر به اهداف پیش بینی شده در برنامه درسی است در آن به تفاوت های فردی توجه دانش آموزان شده است.	فرصت های یادگیری طراحی شده ناظر به اهداف پیش بینی شده در برنامه درسی است و در آن ضمن توجه به تفاوت های فردی شرایط و امکانات محلی نیز لحاظ شده است.	

گزارش نقد و ارزیابی	گزارش ارائه شده از نقد و ارزیابی	گزارش ارائه شده از نقد و ارزیابی	گزارش ارائه شده از نقد و ارزیابی
تدریس	تدریس	تدریس	تدریس
نکات اصلی ناظر به انتظارات برنامه درسی است و بر روی محور های اصلی برنامه پیشنهادت اصلاحی/ تقویتی ارائه شده است.	نکات اصلی ناظر به انتظارات برنامه درسی است و بر روی محور های اصلی برنامه پیشنهادت اصلاحی/ تقویتی ارائه شده است.	نکات اصلی ناظر به انتظارات برنامه درسی است و بر روی محور های اصلی برنامه پیشنهادت اصلاحی/ تقویتی ارائه شده است.	نکات اصلی ناظر به انتظارات برنامه درسی است و بر روی محور های اصلی برنامه پیشنهادت اصلاحی/ تقویتی ارائه شده است.
گزارش ارائه شده از نقد و ارزیابی	گزارش ارائه شده از نقد و ارزیابی	گزارش ارائه شده از نقد و ارزیابی	گزارش ارائه شده از نقد و ارزیابی
تدریس	تدریس	تدریس	تدریس
نکات اصلی ناظر به انتظارات برنامه درسی است و بر روی محور های اصلی برنامه پیشنهادت اصلاحی/ تقویتی ارائه شده است.	نکات اصلی ناظر به انتظارات برنامه درسی است و بر روی محور های اصلی برنامه پیشنهادت اصلاحی/ تقویتی ارائه شده است.	نکات اصلی ناظر به انتظارات برنامه درسی است و بر روی محور های اصلی برنامه پیشنهادت اصلاحی/ تقویتی ارائه شده است.	نکات اصلی ناظر به انتظارات برنامه درسی است و بر روی محور های اصلی برنامه پیشنهادت اصلاحی/ تقویتی ارائه شده است.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- ۱- مفهوم و تعریف تربیت بدنی، بازی، ورزش، و بازی های ورزشی
- ۲- ضرورت و اهمیت درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی
- ۳- رویکرد درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی
- ۴- اهداف کلی، موضوعات و محتوای درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی

فصل دوم: برنامه درسی درس تربیت بدنی

- ۱- برنامه ی درسی پایه های اول، دوم و سوم
- ۲- برنامه ی درسی پایه های چهارم و پنجم و ششم

تکلیف عملکردی:

برنامه درسی تربیت بدنی را به جهت وضعت و توالی مهارت ها در پایه ی اول تا ششم از حیث پیش نیازها و توجه توانایی های جسمی و حرکتی دانش آموزان بررسی نموده و با توجه به موقعیت های واقعی و نیاز های فردی دانش آموزان پیشنهاداتی ارائه نماید.

یک فرصت یادگیری برای آموزش یکی از مهارت های پیش بینی شده در برنامه درسی طراحی، اجرا و تاثیر آن بر تقویت قوای جسمانی، اصلاح/ تقویت مهارت های حرکتی را گزارش کند.

فصل سوم: سازمان دهی درس و مدیریت کلاس درس تربیت بدنی

۱- مقدمات

- انواع استقرار قوانین و مقررات
- بررسی آموخته های سال قبل
- مفاهیم (جهت، شناخت اشیاء، اشکال، نیرو، فضای شخصی، فضای عمومی و...)
- روش یاددهی یادگیری
- ارزشیابی

تکلیف یادگیری:

یک جلسه کلاس درس تربیت بدنی را مشاهده و آن را از منظر ویژگی های سازماندهی موقعیت یادگیری مورد نقد و ارزیابی قرار دهد

۲- کلاس مهارتی- حرکات پایه: نکات کلیدی، تمرینات ویژه، ارزش یابی

راه رفتن، دویدن به پهلو، (سرخوردن)، چرخیدن و پیچیدن، بلند کردن، پرتاب کردن و ...
به پهلو دویدن (سرخوردن) پریدن، خم شدن، باز شدن، دریافت کردن، پرتاب کردن.
لی لی کردن، جا خالی کردن، هل دادن، تاب خوردن، ضربه زدن با دست و پا

مفاهیم دانشی: حرکات پایه و وضعیت بدنی، آمادگی جسمانی، ایمنی در ورزش، بهداشت و تغذیه ورزشی، شناخت رشته‌های ورزشی، اهداف تربیت بدنی مدارس

۳- کلاس مهارتی- آمادگی جسمانی نکات کلیدی، تمرینات ویژه، ابزار و روش اندازه‌گیری

- استقامت هوازی، استقامت موضعی، قدرت، انعطاف‌پذیری، چابکی، تعادل
- استقامت هوازی، استقامت موضعی، قدرت، انعطاف‌پذیری، چابکی، تعادل پویا
- استقامت هوازی، استقامت موضعی، قدرت، انعطاف‌پذیری، چابکی، تعادل پویا
- استقامت عمومی (قلبی- عروقی یا گردش خون و تنفس)
- استقامت موضعی (عضلانی)

- قدرت

- انعطاف‌پذیری

- چابکی

- تعادل

- سرعت

- هماهنگی و توازن

۶- کلاس مهارتی، پایه چهارم و پنجم و ششم

آموزش مقدماتی مهارت های پایه ورزشی، دو و میدانی، طناب بازی، هندبال، والیبال، بسکتبال، بدمینتون، تنیس روی میز

تکلیف یادگیری:

بازی ورزشی برای یکی از محور های زیر طراحی و اجرا نموده و با نقد فعالیت اجرا شده فعالیت را برای اجرای بعدی اصلاح نماید.

۱- توسعه مهارت های پایه ورزشی و آمادگی جسمانی دانش آموزان

۲- توسعه مهارت‌ها و آمادگی جسمانی

تکلیف عملکردی:

یک جلسه آموزش درس تربیت بدنی را طراحی، اجرا و با نقد نتایج پیشنهادی برای تقویت اصلاح طراحی ارائه نماید. یافته های دانشجویان پس از ارائه در جلسه سمینار کلاسی در قالب یک گزارش نقد و بررسی طراحی های گزارش شده به پیشنهادی ارائه شود.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری عملی برای کسب تجربه مستقیم در آموزش مهارت های حرکتی و قوای جسمانی با استفاده از فعالیت ها و تمرین های بدنی و مدل سازی آن برای دانش آموزان متناسب با تفاوت های فردی دانش آموزان، و راهبرد های شناختی برای تحلیل برنامه درسی است.

۴. منابع آموزشی

برنامه درسی تربیت بدنی در دوره ابتدایی، راهنمای معلم دوره ابتدایی در پایه های مختلف دوره ابتدایی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: تدریس عملی و نقد آن ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۱۰

نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش و پرورش فراگیر در دوره ابتدایی (۱)»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش و پرورش برای ارائه خدمات عادلانه به همه دانش آموزان صرف نظر از موقعیت و سطح توانایی، نیازمند استفاده از سازو کارهایی است که شرایط، امکانات و فرصت های یادگیری را در کلاس درس، متناسب با ویژگی ها و اقتضائات دانش آموزان دارای نیاز های ویژه هماهنگ نماید. معلمان در تطبیق برنامه درسی با نیاز این گروه از دانش آموزان نیاز مند تعدیل انتظارات آموزشی، محتوا، روش ها و شیوه های ارزشیابی هستند تا به این گروه از دانش آموزان در مدیریت محدودیت ها و استفاده از توانایی های خود برای داشتن یک زندگی موفقیت آمیز کمک کنند.

نام درس: آموزش و پرورش فراگیر در دوره ابتدایی (۱)				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک نقش و اهمیت آموزش فراگیر روش هایی را برای شناسایی و بکارگیری راهبردهای مداخله ای برای آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه در کلاس های عادی طراحی و اجرا نماید.				نوع درس: نظری - عملی - تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیش نیاز: روانشناسی رشد کودک / راهبردهای تدریس در آموزش ابتدایی
				شناسی اساسی: PCK&PK&ck کد ۱-۲-۱&۱-۲-۱&۲-۱&۲-۲ ۲-۲&۲-۳-۱&۲-۳-۱&۲-۳-۲
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
منطق آموزش فراگیر	در مقایسه دیدگاه ها به برخی از استدلال های هر یک از دو گروه اشاره نموده است اما شواهد کافی برای رد یا تأیید آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه در مدارس عادی ارائه نکرده است.	در مقایسه دیدگاه ها توانسته به استدلال های دو گروه را مقایسه و شواهد کافی برای رد یا تأیید آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه در مدارس عادی ارائه کند.	در مقایسه دیدگاه ها توانسته است شواهد کافی از پژوهش ها در تأیید آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه در مدارس عادی به گونه ای که از یادگیری همه دانش آموزان پشتیبانی شود ارائه کند.	
راهبردهای مداخله ای	در مقایسه دو نوبت مشاهده کلاس توانسته است تمایز میان دانش آموزان عادی و دارای نیاز های ویژه را در مفهومی خاص مشخص کند. اما نتوانسته است راهبرد هایی را برای کمک به این گروه ارائه نماید.	در مقایسه دو نوبت مشاهده کلاس توانسته است تمایز میان دانش آموزان عادی و دارای نیاز های ویژه را در مفهومی خاص مشخص کند. اما نتوانسته است راهبرد هایی را برای کمک به این گروه ارائه نماید.	در مقایسه دو نوبت مشاهده کلاس توانسته است تمایز میان دانش آموزان عادی و دارای نیاز های ویژه را در مفهومی خاص مشخص کند. اما نتوانسته است راهبرد هایی را برای کمک به این گروه ارائه نماید و آن را با شواهدی از پژوهش ها تأیید کند.	

فعالیت یادگیری	فعالیت یادگیری طراحی شده در راستای نیاز شناسایی شده است اما تأثیر آن بر یادگیری دانش آموز گزارش نشده است.	فعالیت یادگیری طراحی شده در راستای نیاز شناسایی شده است و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموز گزارش شده است.	فعالیت یادگیری طراحی شده در راستای نیاز شناسایی شده است و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموز گزارش شده است.
----------------	---	--	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- ۱- تعریف تاریخچه آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه و جهت‌گیری‌های بین‌المللی در این زمینه
- ۲- تفاوت‌ها، آسیب‌دیدگی‌ها و محرومیت‌ها در کودکان و نگرش‌ها و شیوه‌های مناسب برای پاسخ‌گویی به آن‌ها
- ۳- نگرش سایر معلمان در مورد فراگیرسازی آموزش و پرورش
- ۴- ضرورت فراگیرسازی آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه در ایران

تکلیف یادگیری:

۱. مطالعه دو مقاله مکتوب در مورد آموزش فراگیر در فصلنامه‌ها و منابع علمی و مقایسه دیدگاه‌ها و استدلال‌های ارائه شده در تأیید یا رد آموزش فراگیر و ارائه آن به کلاس در قالب مقاله کوتاه.
۲. مصاحبه با معلمی در مدارس دانش آموزان با نیازهای ویژه و گفتگو در خصوص روش‌هایی که برای کمک به این گروه از دانش آموزان در کلاس‌های عادی می‌توان داشت.

فصل دوم: شناسایی نیازهای کودکان دارای نیازهای ویژه

- ۱- آسیب‌دیدگی‌های ذهنی
- ۲- آسیب‌دیدگی‌های شنوایی
- ۳- آسیب‌دیدگی‌های بینایی
- ۴- آسیب‌دیدگی‌های جسمی-حرکتی

تکلیف یادگیری:

با حضور در یک مدرسه کودکان دارای نیازهای ویژه، فرآیند آموزش به کودکان را در موضوع درسی خاصی را مشاهده، ثبت و با مشاهدات خود در آموزش کودکان عادی در همان موضوع مقایسه و راهبرد‌هایی را برای کمک به یادگیری این گروه از دانش آموزان ارائه نماید.

فصل سوم: تهیه ی برنامه آموزشی یکپارچه

- نظری اجمالی بر رویکرد موضوعی
- تعریف برنامه آموزشی یکپارچه
- برنامه آموزشی سازگار با همه کودکان
- ملاحظات مربوط به جمعیت‌های همه ی کودکان و سن آن‌ها
- سودمندی‌های رویکرد برنامه آموزشی یکپارچه
- انطباق و کلاس داری مدیریت کلاس

تکلیف یادگیری:

با حضور در یک مدرسه کودکان دارای نیازهای ویژه، فرآیند آموزش و مدیریت کلاس درس را مشاهده، ثبت و با مشاهدات خود در کلاس آموزش کودکان عادی مقایسه و راهبرد‌هایی را برای مدیریت این کلاس‌ها ارائه نماید

فصل چهارم: نمونه ای از موضوعات آموزشی یکپارچه

- موضوع یکپارچه آماده
- رهنمودهایی برای متناسب سازی فعالیت ها
- گنجیندن برنامه آموزشی برنامه آموزش انفرادی یا برنامه خدمات خانوادگی انفرادی در فعالیت های کلاسی
- ایجاد ارتباط بین برنامه آموزشی کلاسی و خانه

تکلیف یادگیری:

مصاحبه ای با ولی یکی از دانش آموزان دارای نیاز های ویژه انجام داده و انتظارات او را برای همکاری مدرسه با خانواده دریافت و طرحی برای کمک به یادگیری دانش آموز در خانه تهیه و ارائه کند.

فصل پنجم: فعالیت های حسی، زبان و سواد، رشد مهارت های عددی

- هدف فعالیت های حسی
- متناسب سازی مواد، وسایل یا فعالیت ها به منظور همسو سازی با نیاز های ویژه هر گروه از کودکان
- محتوای برنامه آموزشی زبانی و خواندن و نوشتن
- متناسب سازی، وسایل یا فعالیت ها برای کودکان دارای نیاز های ویژه
- مطالعه موردی برای توصیف متناسب سازی ها
- محتوای برنامه آموزشی مهارت های عددی
- متناسب سازی، وسایل یا فعالیت ها برای کودکان دارای نیاز های ویژه
- مطالعه موردی برای توصیف متناسب سازی ها

تکلیف یادگیری:

با مطالعه عملکرد یک دانش آموز دارای نیاز های ویژه، نیاز یادگیری را شناسایی و فعالیتی برای آموزش یکی از مفاهیم/ مهارت ها در یکی از موضوعات درسی طراحی، اجرا و نتایج آن در یادگیری دانش آموز را گزارش کند.

فصل ششم: رشد مهارت های خود نظم دهی در یادگیری

- تغییر و اصلاح شناختی رفتار
- تغییر و اصلاح شناختی رفتار: اصول زیر بنایی
- آموزش راهبرد PQRS (بازبینی، پرسش، خواندن و خلاصه)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری عملی برای کسب تجربه مستقیم برای مشاهده فرآیند آموزش به کودکان با نیاز های ویژه برنامه ریزی برای پاسخ به تفاوت های فردی دانش آموزان در کلاس های عادی برای موضوعات درسی مختلف، استفاده از راهبرد های شناختی برای طراحی برنامه درسی و فرصت های یادگیری است.

۴. منابع آموزشی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۱۰

نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «مدیریت و برنامه‌ریزی درسی کلاس های چند پایه»

۱. معرفی درس و منطق آن

توسعه زندگی شهری و کاهش جمعیت در مناطق روستایی/ حاشیه شهر ها منجر به افزایش کلاس های چند پایه در این مناطق شده است. در حال حاضر این پدیده نه یک استثنا بلکه یک واقعیت انکار ناپذیر در نظام آموزش ایران است. کلاس های چند پایه می تواند به عنوان یک ظرفیت یادگیری به معلمان در سازمان دادن فرصت های یادگیری منحصر بفردی که در آن تجربیات متمایز یادگیرندگان به عاملی برای تعمیق و توسعه یادگیری متناسب با ظرفیت های محلی تبدیل می شود، کمک نماید. آموزش مهارت تهیه طرح برنامه درسی و تدوین واحد های یادگیری که در آن مرز های مشترک دانش بشری مورد توجه قرار می گیرد این ظرفیت را از موقعیت تهدید آمیز در شرایط فعلی به یک فرصت برای کمک به یادگیری دانش آموزان تبدیل می کند.

نام درس: به فارسی: مدیریت و برنامه ریزی درسی کلاس های چند پایه				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت ویژگی های کلاس های چند پایه، این ظرفیت را در راستای مدیریت زمان و بهره گیری از تجربیات متمایز یادگیرندگان برای طراحی فرصت های یادگیری مورد استفاده قرار می دهد. با تحلیل محتوای برنامه های درسی موجود آموزشی در پایه های مختلف، یک طرح برنامه درسی برای کلاس چند پایه تهیه، و واحد یادگیری را برای آموزش مفاهیم مهارت های مشترک با استفاده از رویکرد تلفیقی طراحی و تدوین نماید.				نوع درس: نظری-کارگاهی تعداد واحد: ۳ زمان درس: ۱۱۲ ساعت پیش نیاز: گذراندن ۵۰٪ از واحد های درسی
				سایستگی اساسی: ck&pck&pk کد ۲-۲ ۱-۲ & ۳-۲ & ۳-۴
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
در گزارش مشاهده تمایزات کلاس های چند پایه با کلاس های عادی را در ابعاد مختلف مطرح و تأثیرات مثبت این ویژگی ها را در یادگیری مورد بررسی قرار داده است.	در گزارش مشاهده تمایزات کلاس های چند پایه با کلاس های عادی را در ابعاد سازماندهی فضا، روش گروه بندی، مدیریت و... مطرح نموده است.	در گزارش مشاهده به برخی از تمایزات آشکار کلاس های چند پایه با کلاس های عادی اشاره نموده است.	ویژگی کلاس های چند پایه	
در سازماندهی فرصت یادگیری از انواع فعالیت ها برای شکل دهی یک فرصت یادگیری تلفیقی برای آموزش موضوعات مختلف در پایه های متفاوت استفاده نموده است.	در سازماندهی فرصت یادگیری از انواع فعالیت ها برای شکل دهی یک فرصت یادگیری تلفیقی برای آموزش موضوعات مختلفی استفاده شده است.	در سازماندهی فرصت یادگیری از انواع فعالیت ها استفاده شده است اما این تلاش منجر به شکل گیری یک فرصت یادگیری تلفیقی برای آموزش موضوعات مختلف نشده است.	طراحی فرصت یادگیری	
به ماهیت موضوعات در شیوه سازماندهی محتوای انتخاب شده برای طراحی واحد یادگیری توجه شده و	به ماهیت موضوعات در شیوه سازماندهی محتوای انتخاب شده برای طراحی واحد یادگیری توجه شده و توانسته	در طراحی واحد یادگیری ارتباط میان ماهیت موضوعات و شیوه سازماندهی محتوای انتخاب شده مورد	روش های سازماندهی	

مشاهده تدریس (فیلم/ حضور در کلاس چند پایه) در کلاس چند پایه و تهیه گزارش تحلیلی از آن بر اساس یکی از محور های فوق و ارائه به کلاس

مصاحبه با معلم یا تجربه در کلاس های چند پایه، و گفتگو در خصوص مشکلات مدیریت کلاس نقاط قوت و ضعف و آنچه از آن آموخته است، نحوه سازمان دادن اهداف و محتوای برنامه درسی، نحوه بکارگیری ظرفیت دانش آموزان و منابع محلی برای حل مشکلات و تهیه یک جدول مقایسه ای از شباهت ها و تفاوت مشکلات و روش های مختلف اداره کلاس کلاس چند پایه بر اساس گزارش های ارائه شده در کلاس.

فصل چهارم : سازماندهی محتوا

- برنامه ریزی بر اساس مهارت ها و مفاهیم مشترک
- برنامه ریزی بر اساس موضوعات مشترک
- برنامه ریزی بر اساس تلفیق موضوعات مختلف درسی
- ظرفیت برنامه ریزی تلفیقی برای کلاس های چند پایه
- تم ها و ملاک های انتخاب تم

تکلیف یادگیری:

مقایسه روش های سازماندهی محتوا و ظرفیت آن برای آموزش موضوعات مختلف در کلاس های چند پایه انتخاب یک تم و طراحی فعالیت های یادگیری برای سازماندهی موضوعات مختلف پیرامون آن

تکلیف عملکردی:

یک واحد یادگیری بر اساس یکی از روش های سازماندهی محتوا برای آموزش در کلاس های چند پایه (حد اقل سه پایه) طراحی و تدوین نماید.

فصل پنجم : سازماندهی فرصت های یادگیری برای آموزش و ارزشیابی

- فعالیت یادگیری ساختمانند
- فعالیت یادگیری مسئله محور
- فعالیت یادگیری تلفیقی
- ارزشیابی از فرآیند آموزش براساس تلفیق موضوعات درسی در یک پایه
- ارزشیابی از فرآیند آموزش براساس تلفیق موضوعات مختلف در یک پایه

تکلیف یادگیری:

یک نمونه ابزار ارزشیابی برای یکی از مباحث آموزشی (مفاهیم/ مهارت های مشترک) طراحی نماید.

تکلیف عملکردی:

طراحی یک فرصت های یادگیری با ترکیبی از فعالیت های یادگیری

فصل ششم : طرح برنامه درسی در کلاس های چند پایه

- تحلیل برنامه های درسی و شناسایی مهارت ها و مفاهیم موضوعات درسی
- رسم شبکه مفهومی برای مفاهیم در موضوعات درسی
- رسم شبکه مهارت های اساسی و خرده مهارت ها در موضوعات درسی
- طرح برنامه درسی بین موضوعات پایه
- طرح برنامه درسی بین پایه ها در یک موضوع درسی

تکلیف یادگیری:

تهیه طرح برنامه درسی برای یک کلاس چند پایه (حد اقل سه پایه).

تکلیف عملکردی:

طراحی و تدوین یک واحد یادگیری تلفیقی براساس طرح برنامه درسی تهیه شده
روش اجرا: سازماندهی گروه های دانشجویی در اجرای فعالیت ها می تواند به گونه ای صورت گیرد که در مجموع انواع
مختلفی از طرح برنامه درسی را برای کلاس های چند پایه تهیه شده و در تولید واحد یادگیری نیز واحد های یادگیری تولید
شده می تواند متمرکز بر یکی از طرح های برنامه درسی باشد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

بکارگیری راهبرد های مستقیم برای آشنایی دانشجویان با کلاس های چند پایه یا شرکت در واحد های آموزشی که به
صورت چند پایه مدیریت می شوند. استفاده از راهبرد پردازش اطلاعات برای شناسایی، طبقه بندی و ایجاد یک شبکه
ارتباطی میان مفاهیم و مهارت های اساسی در موضوعات و پایه های مختلف جهت تهیه طرح برنامه درسی. بکارگیری
شیوه مشارکتی برای ترکیب نمودن اطلاعات حاصل از بررسی برنامه ها/ مواد آموزشی برای طراحی واحد های یادگیری

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: علی زرافشان (۱۳۸۴) کلاس های چند پایه. انتشارات مدرسه.
منبع فرعی: پژوهش ها و مقالات علمی در زمینه برنامه ریزی درسی و مدیریت کلاس های چند پایه در ایران و جهان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: .....
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۸ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۲ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای
ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس « زبان تخصصی (متون تخصصی دوره ابتدایی) »

۱. معرفی درس و منطق آن

توسعه حرفه‌ای معلمان در گرو آشنایی آنان با یافته‌های علمی و بهره‌گیری از این یافته‌ها در طراحی و سازمان دادن فرصت‌های یادگیری است. آشنایی معلمان با واژگان و اصطلاحات در آموزش و پرورش ابتدایی به آنان در درک عمیق‌تر متون و استفاده از آن برای بسط آموخته‌ها و انتقال آموخته‌ها به عرصه عمل و تبدیل شدن به معلم حرفه‌ای کمک می‌نماید.

نام درس: زبان تخصصی (متون تخصصی دوره ابتدایی)				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناسایی اصطلاحات، مفاهیم تخصصی در متون علمی مربوط به آموزش ابتدایی و بتواند درک خود از این متون را به زبان فارسی ترجمه نماید.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیشنهاد: زبان عمومی
				شایستگی اساسی: GK&pCk&ck کد ۱- ۱-۲ & ۱-۳ & ۳-۲ ۳-۳ & ۳-۴
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
واژگان تخصصی را از متن شناسایی نموده و دامنه معنایی آن‌ها در متن تخصصی با توجه به ماهیت آموزش و پرورش تبیین کرده است.	واژگان تخصصی را از متن شناسایی نموده و دامنه معنایی آن‌ها در متن تخصصی را تبیین کرده است.	واژگان تخصصی را از متن شناسایی نموده اما در تبیین آن به دامنه معنایی واژه در متن تخصصی توجه نکرده است.	اصطلاحات تخصصی	
در ترجمه متن ساختار متن علمی را رعایت نموده و در انتخاب واژگان دامنه معنایی را با توجه به یافت و زمینه متن مورد توجه قرار داده است.	ترجمه متن با توجه به ساختار زبان اصلی و زبان فارسی انجام شده و در ترجمه به دامنه معنایی واژگان در متن توجه شده است.	ترجمه متن بدون توجه به ساختار زبان اصلی و زبان فارسی انجام شده و انتخاب واژگان بدون توجه به به دامنه معنایی صورت گرفته است.	ترجمه متن	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: معرفی آموزش و پرورش دبستانی

معرفی آموزش و پرورش دوران اولیه کودکی: ماهیت و تعریف (*Concept of Early Childhood Education*)

معرفی آموزش و پرورش دوران اولیه کودکی: تاریخچه (*Early Childhood Education: Historical Perspectives*)

معرفی آموزش و پرورش دوران اولیه کودکی: تفاوت مهد کودک، کودکستان، و دوره آمادگی با ابتدایی (*Nursery School, Kindergarten, Readiness and primary School*)

معرفی آموزش و پرورش دوران اولیه کودکی: مربیان بزرگ (*Early Childhood Education: Educators*)

تکلیف یادگیری:

استخراج مفاهیم و اصطلاحات کلیدی از متن و مراجعه به فرهنگ لغت تخصصی و تبیین دامنه معنای اصطلاحات و ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی:

ترجمه یک پاراگراف از متن با استفاده از تبیین دامنه معنایی اصطلاحات تخصصی و ارائه در کلاس.

فصل دوم: حرفه معلمی در دوره ابتدایی

آماده شدن برای حرفه معلمی در دوره ابتدایی (*Joining the Profession*)

آماده سازی محیط یاددهای-یادگیری در دوره ابتدایی (*Learning to Teach in the primary School*)

اهمیت و نقش معلم در دوران اولیه کودکی (*The Role of a Primary Teacher*)

رابطه کودک و معلم در دوران اولیه کودکی (*Teacher and the Child*)

تکلیف یادگیری:

استخراج مفاهیم و اصطلاحات کلیدی از متن و مراجعه به فرهنگ لغت تخصصی و تبیین دامنه معنای اصطلاحات و ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی:

ترجمه یک پاراگراف از متن با استفاده از تبیین دامنه معنایی اصطلاحات تخصصی و ارائه در کلاس.

فصل سوم: برنامه‌ی درسی دوره ابتدایی

موضوع درسی هنرها (*Arts Curriculum*)

موضوع درسی خواندن و نوشتن (*Reading & Writing Curriculum*)

موضوع درسی علوم (*Nature & Science Curriculum*)

موضوع درسی ریاضی (*Mathematics Curriculum*)

تکلیف یادگیری:

استخراج مفاهیم و اصطلاحات کلیدی از متن و مراجعه به فرهنگ لغت تخصصی و تبیین دامنه معنای اصطلاحات و ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی:

ترجمه یک پاراگراف از متن با استفاده از تبیین دامنه معنایی اصطلاحات تخصصی و ارائه در کلاس.

فصل چهارم: مباحث مهم در دوره ابتدایی

رشد عقلانی-زبانی (*Intellectual and Language Development*)

ارزش و اهمیت بازی (*Values of Play*)

کودکان، تخیل و داستان (*Children, Fantasy and Stories*)

گردش های علمی-تفریحی (*Field Trips & Tours*)

تکلیف یادگیری:

استخراج مفاهیم و اصطلاحات کلیدی از متن و مراجعه به فرهنگ لغت تخصصی و تبیین دامنه معنای اصطلاحات و ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی:

ترجمه یک پاراگراف از متن با استفاده از تبیین دامنه معنایی اصطلاحات تخصصی و ارائه در کلاس.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم و فردی برای شناسایی اصطلاحات تخصصی متن، تبیین و ترجمه آن و بکارگیری راهبرد مشارکتی برای کمک به دانشجویان در درک عمیق متون تخصصی، ترجمه و ارائه به کلاس.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی: مقالات علمی پژوهشی معلمان ابتدایی در فعالیت های علمی که منعکس کننده تجربیات آنان در زمینه برنامه درسی، طراحی آموزشی، سازماندهی فرصت های یادگیری، شیوه های ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی است. متون تخصصی پیش دبستانی و دبستان (۱۳۹۰). مریم داداش زاده. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور. انگلیسی برای دانشجویان رشته آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی (۱۳۹۱). منصور کوشا. تهران: انتشارات سمت. منابع فرعی: متون زبان انگلیسی در برنامه ریزی آموزشی درسی (۱۳۹۰). نیره سینایی. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی ۱۰ نمره

معیارهای انتخاب متن های تخصصی

- ۱- در برگزیده واژگان و مفاهیم کلیدی در حوزه آموزش و پرورش ابتدایی
  - ۲- واجد اعتبار علمی
  - ۳- تطابق با فرهنگ جامعه و سازگاری با واقعیتهای موجود نظام آموزشی
  - ۴- انطباق با علاقه و سطوح مختلف توانایی یادگیرنده
  - ۵- انطباق با نیاز های مطالعاتی معلم ابتدایی
  - ۶- قابلیت بکارگیری در مطالعات مرتبط با رشته آموزش و پرورش ابتدایی
- مفاهیم مورد نظر برای انتخاب متن آموزشی
- مفاهیم تخصصی رشد، مشکلات آموزش و پرورش دوره ابتدایی، مفاهیم موجود در حوزه آموزش و تدریس، مفاهیم مربوط به رفتار کودکان، مفاهیم مربوط به بازیهای کودکان، برنامه درسی دوره، اهداف، استانداردها، طراحی تدریس و نوشتن طرح درس، انتخاب و سازماندهی محتوا، راهبردها و روشهای یاددهی - یادگیری و شیوه های ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی یادگیرندگان

سرفصل درس «اختلالات یادگیری (۱)»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش اثر بخش مستلزم تدارک فرصت های یادگیری متنوع برای پاسخ به دامنه تفاوت های فردی در سطح کلاس درس و کمک به کودکانی است که علیرغم بهره مندی از هوش طبیعی و گاه بالا تر به دلایلی با موفقیت تحصیلی روبرو نیستند. شناسایی کودکانی که با اختلال یادگیری روبرو هستند و کمک به آنان در رفع محدودیت ها خصوصاً در سال های اولیه تحصیل تأثیر تعیین کننده ای در آینده تحصیلی و موفقیت آنان در سال های بعد دارد. آشنایی معلمان با مفهوم اختلال یادگیری و تمایز آن با کودکان دارای نیاز های ویژه به آنان کمک می کند تا با مشارکت مراکز تخصصی برنامه آموزشی مورد نیاز این گروه از دانش آموزان را تهیه و در رفع محدودیت های آموزشی به این گروه از دانش آموزان اقدام نماید.

نام درس: اختلالات یادگیری (۱)				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت اختلالات یادگیری و انواع رایج آن، نمونه ای از اختلالات ریاضی را شناسایی و با استفاده از راهبرد های معرفی شده موقعیت یادگیری را برای آموزش طراحی نماید.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: روانشناسی رشد کودک
				شایستگی اساسی: PCK&PK&ck کد ۱-۲&۱-۲-۲-۲
				۳-۴&۳-۳-۲
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ویژگی‌ها	در گزارش ارائه شده نشانه‌های بارز اختلال اشاره نموده است اما نتیجه‌گیری انجام شده با شواهد کافی برای تعیین نوع و میزان اختلال همراه نیست.	در گزارش ارائه شده نشانه‌های اختلال مطرح شده است و نتیجه‌گیری انجام شده با شواهد برای تعیین نوع و میزان اختلال همراه است.	در گزارش ارائه شده نشانه‌های اختلال مطرح شده است و نتیجه‌گیری انجام شده با شواهد کافی برای تعیین نوع و میزان اختلال همراه است.	
راهبرد‌ها	نوع اختلال شناسایی شده اما در برنامه پیشنهادی ارتباط راهبرد های توصیه شده با نوع اختلال شناسایی شده تناسب ندارد.	نوع اختلال شناسایی شده و در برنامه پیشنهادی ارتباط میان راهبرد های توصیه شده و نوع اختلال و دارد.	نوع اختلال شناسایی شده و در برنامه پیشنهادی ارتباط میان راهبرد های توصیه شده با نوع اختلال تناسب دارد و در تحلیل مطرح شده شواهد کافی برای تأثیر گذاری راهبرد ها برای کمک به دانش آموز وجود دارد.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: کلیات

تعریف اختلالات

طبقه بندی اختلالات

شیوع اختلالات یادگیری بر اساس سن و جنس

نظریه های یادگیری مبتنی بر مغز

دیدگاه گستره زندگی در مورد اختلالات یادگیری

تکلیف یادگیری:

مقالات/گزارش های پژوهشی در زمینه اختلالات یادگیری را مطالعه و خلاصه از یافته های آن را به کلاس ارائه نماید.

فصل ۲: سبب شناسی اختلالات یادگیری

- عوامل درونی

- عوامل بیرونی

فصل ۳: ارزیابی و تشخیص اختلالات یادگیری

- آزمون های هنجار مرجع

- آزمون های ملاک مرجع

- آزمون های عصب شناختی

- بررسی عملکرد در کلاس درس

فصل ۴: ویژگی های شناختی افراد با اختلال یادگیری

- هوش

- توجه

- بیش فعالی

- حافظه

- مشکلات ادراکی

- زبان

- ویژگی های اجتماعی، هیجانی و شخصیتی افراد با اختلال یادگیری

- دانش آموزان تیزهوش با اختلال یادگیری

تکلیف یادگیری:

۱. با یکی از معلمان با تجربه مصاحبه ای (در پایه ای که علاقه مند به کار در آن پایه است) را ترتیب داده و نظرات معلم

مربوطه را در خصوص روش شناسایی، نشانه ها، راهبرد هایی که برای کمک به این گروه از دانش آموزان / خانواده ها

بکار گرفته و نتایج حاصله تنظیم و یافته ها را در گروه کاری بررسی و نتیجه را در سمینار کلاس ارائه نماید.

۲. با مشاهده یک مورد دانش آموز دارای اختلالات یادگیری (شناسایی شده توسط معلم / درمانگر) رفتار های دانش آموز را

ثبت و ویژگی های شناختی را مشخص کند. این فعالیت می تواند بر روی گزارش های مکتوب نیز انجام شود.

فصل ۵: برنامه های آموزشی برای دانش آموزان با اختلال یادگیری

- آموزش انفرادی

- آموزش در مدارس ویژه

- تشکیل کلاس های ویژه در مدارس عادی

- آموزش در کلاس های عادی مدارس با کمک معلم متخصص به عنوان مشاور معلم کلاس

- استفاده از راهبردهای آموزشی ویژه

- استفاده از الگوهای آموزش مشارکتی

- مشارکت خانواده در برنامه های آموزشی

- مشارکت تیم متخصص

تکلیف یادگیری:

با حضور در نشست آموزشی که در سطح مدرسه برای بررسی وضعیت یک دانش آموز دارای اختلال یادگیری تشکیل شده شرکت و فرایند بررسی و تصمیم گیری برای کمک به دانش آموز را گزارش نماید.
یک برنامه آموزشی در زمینه اختلالات یادگیری را مشاهده (فیلم های آموزشی/ موقعیت واقعی)/ مطالعه (گزارش) و نوع/ ترکیب برنامه های آموزشی بکارگرفته شده را با ذکر شواهدی گزارش نماید.

فصل ۶: راهبرد های یاری دهنده به دانش آموزان با اختلال یادگیری

- فعال کردن نیمکره راست یا چپ یا جسم پینه ای مغز متناسب با موضوع آموزشی
- استفاده از بازی های فکری
- استفاده از موسیقی
- درمان استرس کودکان با اختلال یادگیری
- رفتار درمانی والدین کودکان با اختلال یادگیری
- استفاده از کار درمانی در ارتقای مهارت های ادراکی- حرکتی
- راهبرد هایی برای شناخت استعداد ها

فصل ۷: انواع اختلالات یادگیری

- اختلالات یادگیری در ریاضی
- اختلالات یادگیری در زبان آموزی:
- ۱. اختلالات زبان شفاهی
- ۲. اختلالات نوشتن
- ۳. اختلالات خواندن

فصل ۸: اختلالات ریاضی (حساب)

- ریاضیات چیست ؟
- اختلال در ریاضیات چیست ؟
- اختلال در محاسبه
- اختلال در درک روابط فضایی
- مشکلات حافظه ای
- اضطراب ریاضی

فصل ۹: آموزش ریاضی به دانش آموزان با اختلال ریاضی

- اصول آموزش ریاضی
- راهبرد هایی برای آموزش مهارت اولیه یادگیری ریاضی
- راهبرد هایی برای آموزش مفاهیم اساسی ریاضی
- راهبرد هایی برای آموزش حل مسئله در ریاضی

تکلیف عملکردی:

با مطالعه یک مورد دانش آموز دارای اختلال ریاضی، نوع اختلال را شناسایی و برنامه ای با استفاده از راهبرد های ارائه شده طراحی نماید.
با حضور در کلاس درس، در فرایند آموزش به یک دانش آموز با اختلال ریاضی مشارکت نموده و نتیجه را به کلاس گزارش نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

مطالعه فردی و تهیه خلاصه نظام مند از منابع علمی در زمینه اختلالات یادگیری و ارائه آن در سمینارهای کلاسی یا در سطح واحد آموزشی. استفاده از شیوه مطالعه فردی در بررسی عملکرد یادگیری یک دانش آموز دارای اختلالات ریاضی یا مشارکت در فرآیند آموزش یک مورد اختلال ریاضی و اظهار نظر در مورد روش های بکار گرفته شده و نتایج آن به کلاس.

۴. منابع آموزشی

- ۱- ناتوانی های یادگیری - هالاهان و کافمن - ترجمه حمید علی زاده - نشر داتژه
- ۲- ناتوانی های یادگیری - ژانت لرنر - ترجمه عصمت دانش - انتشارات دانشگاه شهید بهشتی
- ۳- درمان اختلالات ریاضی - تالیف مصطفی تبریزی - نشر فرا روان
- ۴- اختلالات یادگیری - یوسف کریمی - انتشارات ساوالان
- ۵- نارسایی های ویژه یادگیری تالیف احمد امید وار - نشر سخن گستر
- ۶- ناتوانی های یادگیری - اکبر فریار و فریدون رخشان - انتشارات مینا
- ۷- ناتوانی های یادگیری - دکتر محسن شکوهی یکتا و دکتر اکرم پرنده - نشر طبیب
- ۸- اختلالات یادگیری - دکتر غلامعلی افروز - انتشارات دانشگاه پیام نور
- ۹- روان شناسی کودکان با نیازهای ویژه، ناتوانی های یادگیری - دیدید سوسا - ترجمه دکتر احمد یارمحمدیان و دکتر محمد باقر کجیاف - انتشارات سمت و انتشارات دانشگاه اصفهان
- ۱۰- ده سی دی فیلم آموزشی شبنم شوق که حاوی آموزش های عملی دکتر مصطفی تبریزی است.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اختلالات یادگیری (۲)»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش اثر بخش مستلزم تدارک فرصت های یادگیری متنوع برای پاسخ به دامنه تفاوت های فردی در سطح کلاس درس و کمک به کودکانی است که عل رغم بهره مندی از هوش طبیعی و گاه بالا تر به دلایلی با موفقیت تحصیلی روبرو نیستند. شناسایی کودکانی که با اختلال یادگیری روبرو هستند و کمک به آنان در رفع محدودیت ها خصوصاً در سال های اولیه تحصیل تأثیر تعیین کننده ای در آینده تحصیلی و موفقیت آنان در سال های بعد دارد. آشنایی معلمان با مفهوم اختلال یادگیری و تمایز آن با کودکان دارای نیاز های ویژه به آنان کمک می کند تا با مشارکت مراکز تخصصی برنامه آموزشی مورد نیاز این گروه از دانش آموزان را تهیه و در رفع محدودیت های آموزشی به این گروه از دانش آموان اقدام نماید.

نام درس: اختلالات یادگیری (۲)				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت اختلالات یادگیری و انواع رایج آن، نمونه ای از اختلالات زبان شفاهی/ خواندن/ نوشتن را شناسایی و با استفاده از راهبرد های معرفی شده موقعیت یادگیری را برای آموزش طراحی نماید.				نوع درس: نظری -تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: اختلالات یادگیری ۱
				سایستگی اساسی: PCK&PK&ck کد ۱-۲&۱-۲-۲-۲
				۳-۴&۳-۳-۲
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
در گزارش ارائه شده عوامل و نشانه های بارز اختلال زبانی را مشخص کرده است و شواهد کافی برای تعیین نوع و میزان اختلال به همراه راهکار هایی برای کمک به رفع اختلال ارائه کرده است.	در گزارش ارائه شده عوامل و نشانه های بارز اختلال زبانی را مشخص کرده است و شواهد کافی برای تعیین نوع و میزان اختلال ارائه کرده است.	در گزارش ارائه شده عوامل و نشانه های بارز اختلال زبانی را مورد توجه قرار داده است اما شواهد کافی برای تعیین نوع و میزان اختلال وجود ندارد.	عوامل و نشانه ها	
برنامه تهیه شده ناظر به اختلال زبانی مشخص شده است و مراحل آموزشی پیش بینی شده نشان دهنده طی گام های منظم برای تأثیر گذاری برای عملکرد دانش آموز در خواندن/ نوشتن است.	برنامه تهیه شده ناظر به اختلال زبانی مشخص شده است و مراحل آموزشی پیش بینی شده نشان دهنده تأثیر گذار برای عملکرد دانش آموز در خواندن/ نوشتن است.	برنامه تهیه شده ناظر به اختلال زبانی شناسایی شده است اما مراحل آموزشی پیش بینی شده نشان دهنده تأثیر گذار برای عملکرد دانش آموز در خواندن/ نوشتن نیست.	برنامه	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: انواع اختلالات در زبان آموزی

۱- اختلال در زبان شفاهی

۲- اختلال در نوشتن

۳- اختلال در خواندن

فصل ۲: اختلال در زبان شفاهی

- الگوی رشد طبیعی زبان

- اختلال در زبان دریافتی و زبان بیانی

- گفتار نامفهوم و علل آن

- اختلال در محتوای زبان

- اختلال در شکل زبان

- اختلال در کاربرد زبان

- اختلال بریده گویی، لکنت و اشکالات تلفظی

- اختلالات صوتی و آهنگ گفتار

- اشکال در به خاطر آوردن مواد دیداری و شنیداری

- زبان تاخیر افتاده در مبتلایان به نقص شنوایی و اتیسم

تکلیف یادگیری:

مقالات/گزارش‌های پژوهشی در زمینه اختلالات زبان را مطالعه و خلاصه از یافته‌های آن را به کلاس ارائه نماید.

فصل ۳: آموزش به افراد با اختلال زبان شفاهی

- آموزش محتوای زبان شفاهی

- آموزش شکل زبان شفاهی

- آموزش کاربرد زبان شفاهی

- راهبردهای رشد مهارت‌های زبان شفاهی

تکلیف یادگیری:

با حضور در کلاس درس، در فرایند آموزش به یک دانش آموز با اختلال زبان شفاهی مشارکت نموده و نتیجه را به کلاس گزارش نماید.

فصل ۴: اختلال در نوشتن (اختلال دیکته)

- مراحل نوشتن

- تهیه و تنظیم متن

- بازبینی متن

تکلیف یادگیری:

با حضور در کلاس درس، در فرایند آموزش به یک دانش آموز با اختلال زبان شفاهی / خواندن / نوشتن مشارکت نموده و نتیجه را به کلاس گزارش نماید.

فصل ۵: آموزش به افراد با اختلال نوشتن

- آموزش هجی کردن و تحلیل خطا

- آموزش خطا

- آموزش تنظیم متن

تکلیف یادگیری:

با حضور در کلاس درس، در فرایند آموزش به یک دانش آموز با اختلال نوشتن مشارکت نموده و نتیجه را به کلاس گزارش نماید.

فصل ۶: اختلال خواندن

- علائم نارساخوانی
- آگاهی آواشناسی و اصول الفبایی
- نقص در درک خواندن
- نقایص ادراکی غیر زبانی
- رویکردهای آموزش خواندن: رویکرد مبتنی بر درک مطلب و رویکرد مبتنی بر رمزگشایی
- آموزش مولفه های خواندن: واج شناسی، بازشناسی کلمه، رمزگشایی، روانی خواندن، درک مطلب کلمه / جمله / متن
- راهبردهای رشد آگاهی آواشناسی، اصول الفبایی، آگاهی نوشتاری، استراتژی های کنترل فهم و درک

تکلیف یادگیری:

۱. مصاحبه ای با یکی از معلمان با تجربه در پایه ای که علاقه مند به کار در آن پایه است را ترتیب داده و نظرات او را در خصوص روش شناسایی، نشانه ها، راهبرد هایی که برای کمک به این گروه از دانش آموزان / خانواده ها بکار گرفته و نتایج حاصله تنظیم و یافته ها را در گروه کاری بررسی و نتیجه را در سمینار کلاس ارائه نماید.
۲. با حضور در نشست آموزشی که در سطح مدرسه برای بررسی وضعیت یک دانش آموز دارای اختلال یادگیری تشکیل شده شرکت و فرایند بررسی و تصمیم گیری برای کمک به دانش آموز را گزارش نماید.

تکلیف عملکردی

با مطالعه یک مورد دانش آموز دارای اختلال زبان شفاهی / خواندن / نوشتن، نوع اختلال را شناسایی و برنامه ای با استفاده از راهبرد های ارائه شده طراحی نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

مطالعه فردی و تهیه خلاصه نظام مند از منابع علمی در زمینه اختلالات یادگیری و ارائه آن در سمینار های کلاسی یا در سطح واحد آموزشی. استفاده از شیوه مطالعه فردی در بررسی عملکرد یادگیری یک دانش آموز دارای اختلالات نوشتن یا خواندن یا مشارکت در فرایند آموزش یک مورد اختلال نوشتن یا خواندن و اظهار نظر در مورد روش های بکار گرفته شده و نتایج آن به کلاس.

۴. منابع آموزشی

- ۱- اختلالات یادگیری - یوسف کریمی - انتشارات ساوالان
- ۲- ناتوانی های یادگیری - دکتر محسن شکوهی یکتا و دکتر اکرم پرند - نشر طبیب
- ۳- روان شناسی کودکان با نیازهای ویژه، ناتوانی های یادگیری - دیدید سوسا - ترجمه دکتر احمد یارمحمدیان و دکتر محمد باقر کجباف - انتشارات سمت و انتشارات دانشگاه اصفهان
- ۴- اختلالات زبان و گفتار در کودکان - جان آیزنسون - ترجمه حمید علیزاده - انتشارات رشد
- ۵- موهبت نارساخوانی، چرا بعضی از سرآمدترین افراد توانایی خواندن ندارند و چگونه می توانند یاد بگیرند؟ - رونالد دیدیس و الدون براون - ترجمه دکتر مهناز اخوان تفتی و هایدی فیضی پور - انتشارات دانشگاه الزهرا
- ۶- ناتوانی های یادگیری - هالاها و کافمن - ترجمه حمید علی زاده - نشر دانژه
- ۷- ناتوانی های یادگیری - ژانت لرنر - ترجمه عصمت دانش - انتشارات دانشگاه شهید بهشتی
- ۸- درمان اختلالات نوشتن - تالیف مصطفی تبریزی - نشر فرا روان
- ۹- ده سی دی فیلم آموزشی شبنم شوق که حاوی آموزش های عملی دکتر مصطفی تبریزی است.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای
ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «فنون راهنمایی و مشاوره در دوره ابتدایی»
متعاقبا ارائه می‌شود.

سرفصل درس «برنامه‌ریزی درسی در آموزش ابتدایی»

۱. معرفی درس و منطق آن

برنامه‌ریزی درسی به عنوان یک «فرایند»، یکی از فعالیت‌های اساسی در آموزش و پرورش نوین است. آموزش نظام‌مند و گسترده، نیازمند آن است که با اتخاذ تدابیر قبلی همراه شود. چنین تدابیری می‌توانند فعالیت‌های عاملان فرایند تربیتی را هدایت کند. اتخاذ تدابیر هدایت‌گر فعالیت‌های معلم و متعلم در موقعیت تربیتی، برنامه‌ریزی درسی نامیده می‌شود. برنامه‌ریزی درسی با این معنا، یکی از فعالیت‌های ضروری معلم است. معلم حتی در نظام‌های متمرکز برنامه‌ریزی درسی هم «برنامه‌ریز درسی بهره‌گیر» یا «برنامه‌ریز درسی اجرایی» است. چنین تکلیف و البته چنین اختیاری سبب می‌شود یادگیری استفاده از این پدیده مهم حیات آموزشی برای معلمان ضروری گردد. دانستن زبان برنامه‌ریزی درسی یا آشنائی با دانش آکادمیک برنامه‌ریزی درسی برای معلمان حتی در یک سیستم متمرکز که تصور می‌شود معلم نقش عمده‌ای در تولید ندارد و مصرف‌کننده صرف است، ضرورت دارد؛ زیرا برنامه درسی در «سطوح مختلف» تعریف می‌شود و در بسیاری از این سطوح در نظام‌های آموزشی متمرکز هم معلم (به شکل فردی یا جمعی) نقش دارد. پس معلم به جای آنکه به حلقه سست زنجیره تعلیم و تربیت بدل شود، باید اتفاقاً در نقش مقوم برنامه و تقویت‌کننده آن ظاهر شود. برنامه درسی در دستان معلم می‌تواند به یک پدیده «پوچ» (برنامه درسی پوچ) تبدیل شود. یعنی معلم می‌تواند آنچه در مرحله تولید به درستی تدوین شده است، را از دستور کار خارج کند یا به صورت غیر موثر آموزش دهد. پرهیز از این دام، یکی از لوازم عمل حرفه‌ای معلم است. معلم می‌تواند به ضعیف‌ترین حلقه زنجیره نظام آموزشی بدل شود و چنانکه گفته‌اند «زنجیر، همانقدر قوت دارد که ضعیف‌ترین حلقه آن». به بار نشستن تلاش‌های دیگران نیاز به همت و دقت معلم دارد تا محرومیت ناشی از حذف آنچه باید آموزش داده شود، بر شاگردان تحمیل نشود. معلمان آینده به دلیل چنین شرایطی نیاز دارند با مبانی، اصول و مراحل برنامه‌ریزی درسی آشنا شوند و بتوانند از فنون آن در عمل بهره بگیرند. کسب این مهارت به همراه فهم برنامه درسی، لازمه عمل حرفه‌ای معلم در موقعیت مدرسه است. برای تحقق دستاوردی، ضروری است معلمان با منابع این حوزه علمی، با نمونه‌هایی از برنامه‌های درسی و با برخی از اعمال و فعالیت‌های برنامه‌ریزی درسی آشنا شوند و برای اقدام به آن، تمرین‌هایی داشته باشند. چنین شرایطی می‌تواند به آنان کمک کند تا معلمان آینده در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم‌گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت‌های

نام درس: برنامه‌ریزی درسی در آموزش ابتدایی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: به تشریح مبانی، اصول و مراحل برنامه‌ریزی درسی اقدام کند و با تحلیل برنامه‌های درسی مصوب، به برنامه‌ریزی درسی اجرایی دروس اقدام کند و ضمن تشخیص و تبیین انواع برنامه‌های درسی حادث در مدرسه، قادر خواهد بود برنامه درسی خود برای اداره یک درس را تولید و ارائه کند و به استناد دانش معتبر از برنامه خود دفاع نماید. همچنین، دانشجو معلم ضمن آشنایی با برخی منابع معتبر حوزه برنامه‌ریزی درسی، قادر است به شیوه مناسبی دانش خود را در این موضوع به روز کند.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: اصول و مبانی آموزش و پرورش نحوه آموزش: انفرادی
				ملاک‌ها
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	شایستگی اساسی:
توانسته است به شناسایی انواع برنامه‌های درسی در موقعیت‌های مختلف مدرسه‌ای اقدام کند و عوامل موثر بر شکل‌گیری هر یک از انواع برنامه درسی را تشریح و پیامدهای آنها را آشکار نماید.	توانسته است به تبیین برنامه درسی بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن اقدام کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه کند.	توانسته است به بیان تعاریفی از برنامه درسی و برنامه‌ریزی درسی اقدام کند.	- فهم برنامه و برنامه‌ریزی درسی	PK کد ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۲-۳

نقش معلمان در برنامه‌ریزی درسی	توانسته است به شرح آنچه در منابع درس در ارتباط با موضوع آمده است، اقدام کند.	توانسته است به زوایایی از نقش‌های معلمان توجه دهد که در منابع درس بر آنها تاکید نشده است و حاصل مطالعه بیشتر است.	توانسته است خود را در نقش معلم متصور شود و بر آن اساس به تبیین نیازهای یادگیری دانشجوی معلم برای ایفای نقش حرفه‌ای اقدام کند.
انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه شده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده علاوه بر رعایت قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی، سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می‌شود و بیان تهایی دارای قابلیت پذیرش است.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تشریح برنامه‌ریزی درسی	تکلیف ۱: دانشجویان درباره مفهوم، ضرورت، انواع، و عوامل مؤثر بر برنامه‌ریزی، مطالعه و اعلام نظر مکتوب می‌کنند.
سوم	ارائه نمونه‌ها و یادآوری تجربه‌ها	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی حوزه برنامه‌ریزی درسی (به عنوان یک علم)، تشریح سطوح و انواع برنامه‌های درسی و معرفی وضعیت ایران از حیث برنامه‌ریزی درسی (مشمول بر تهاذهای برنامه-ریزی درسی، منابع معتبر و اشخاص مهم) و تشریح وضعیت چند کشور از حیث جایگاه برنامه‌ریزی درسی.
چهارم	تبیین نقش معلم در تحقق انواع برنامه‌های درسی	ارائه نمونه‌هایی از برنامه‌های درسی که دانشجویان در مدرسه تجربه کرده یا هم‌تایان‌شان تجربه می‌کنند، و بحث در باره آنها بر اساس تجربه دانشجویان. تکلیف ۲: از دانشجو خواسته شود تا یکی از تجربیات مواجهه خود با برنامه درسی مدرسه‌ای را یادآوری و آن را روایت و تحلیل کند و بر اساس آن تحلیل به معرفی انواع برنامه درسی در تجربه خود اقدام نماید.
پنجم	مراحل برنامه‌ریزی درسی	تبیین سطوح و انواع برنامه‌های درسی در نظام‌های آموزشی و معرفی عوامل (کارگزاران) برنامه‌ریزی درسی و نقش‌های گوناگون معلمان در ظهور شکل‌های متفاوت برنامه درسی با تشریح وضعیت ایران. تکلیف ۳: چرا معلمان ایران باید در برنامه‌ریزی درسی نقش فعال داشته باشند و چگونه می‌توانند چنین کنند؟
ششم	موقعیت‌شناسی و منطق‌یابی برای تولید برنامه درسی	تشریح مراحل برنامه‌ریزی درسی به عنوان عمل تولید برنامه درسی آشکار مشتمل بر موقعیت‌شناسی و تعیین منطق تولید برنامه درسی، تعیین اهداف، انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری، سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری، شیوه‌های ارائه محتوا و فرصت‌های یادگیری، زمان برنامه درسی، مکان (فضا و روابط) برنامه درسی و ارزشیابی یادگیری مخاطبان. موقعیت‌شناسی مشتمل بر شناخت مخاطب (ابعاد مختلف حیات یادگیرنده)، شناخت جامعه (ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و ...)، شناخت علم (جنبه‌های محتوایی و روشی مورد تاکید است) و شناخت زیست‌محیطی (زندگی در کره خاکی و الزامات آن). تکلیف ۴: پرسش‌هایی مطرح شود تا دانشجو به مطالعه مقالات یا منابع علمی در زمینه موضوع بیش از آنچه در کتاب (های) منبع درس ارائه شده، اقدام کند و نتیجه را مکتوب عرضه کند.

هفتم	آزمون و شرح نسبت آن با اهداف برنامه درسی	آزمون: از تمام دروس قبلی به طور کتبی یا شفاهی آزمون به عمل می‌آید. همزمان، تشریح اینکه چگونه آزمون (برنامه درسی آزمون شده) با اهداف ارتباط دارد، به طور عملی تبیین می‌شود.
هشتم	تعیین اهداف برنامه درسی	تشریح چگونگی تعیین اهداف در هنگام تولید برنامه درسی (اعم از مراحل، منابع، انواع و اصول)، مشتمل بر: معرفی انواع الگوهای انتخاب اهداف، معرفی انواع هدف‌ها و نقش آنها در فرایند برنامه-ریزی درسی، شرح اصول انتخاب اهداف و معرفی برخی از اهداف برنامه‌های درسی به تناسب رشته تحصیلی دانشجویان. تکلیف ۵: تحلیل یک نمونه از اهداف و تبدیل آنها به هدف‌های یک درس بر اساس اصول تدوین اهداف و ارائه کتبی آن است.
نهم	انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری	تبیین ضرورت، روش‌ها و اصول انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری؛ تشریح انواع تجارب و فرصت‌های یادگیری و نقش هر یک در یادگیری شاگردان. تکلیف ۶: شناسایی یک فرصت یادگیری لازم برای یک هدف و بازسازی آن در قالبی دیگر جهت استفاده شاگردان.
دهم	سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری	تشریح ضرورت سازمان‌دهی و معرفی انواع، اصول (وحدت، مداومت، توالی و تعادل) و روش‌های آن جهت سازماندهی فرصت‌های یادگیری در سطح کلاس و خرد. تکلیف ۷: تحلیل و ارزیابی سازماندهی یک درس واقعی بر اساس اصول سازماندهی محتوا.
یازدهم	ارائه محتوا و فرصت‌های یادگیری	معرفی انواع روش‌های ارائه محتوا در فضای واقعی و فضای مجازی (سپهری) و اصول حاکم بر هر یک و آثار آنها بر مخاطبان برنامه درسی.
دوازدهم	زمان برنامه درسی	تبیین زمان به عنوان عنصر برنامه درسی و اهمیت توجه به آن و تشریح انواع زمان در برنامه درسی و اصول تخصیص زمان به برنامه‌های درسی و چگونگی بهره‌گیری از زمان برنامه درسی. تکلیف ۸: نسبت زمان و هدف‌های مورد انتظار درس برنامه‌ریزی درسی (همین درس) را تحلیل کنید.
سیزدهم	مکان برنامه درسی	شرح ابعاد مکان (فضای فیزیکی، عوامل فعالیت و روابط بین آنها)، تحلیل چگونگی تاثیر مکان بر برنامه درسی و شاگردان و ضرورت‌های مربوط به فهم نسبت مکان و برنامه درسی.
چهاردهم	ارزشیابی یادگیری شاگردان	برنامه درسی آزمون شده و نقش آن در یادگیری و تحقق برنامه درسی آشکار، روش‌های آزمون و سنجش پیشرفت تحصیلی، انواع آزمون‌ها و مزایا و معایب آنها در ارتباط با اهداف برنامه درسی.
پانزدهم	اجرای برنامه درسی در نظام‌های آموزشی	نظریه‌های اجرا، عوامل موثر بر اجرا، مقاومت، فرهنگ سازمانی، مجریان، اقدامات اساسی برای اجرای برنامه شامل: شناخت وضعیت، آماده سازی عمومی و اختصاصی، تدارک نیروی انسانی، هدایت و نظارت. تکلیف ۹: مقاومت معلم در برابر تغییرات برنامه درسی به چه علت‌هایی و با چه شکل‌هایی ممکن است ظهور یابد؟
شانزدهم	ارزشیابی برنامه‌های آموزشی و درسی	مفهوم ارزشیابی برنامه، ضرورت ارزشیابی برنامه، روش‌های ارزشیابی برنامه، مراحل ارزشیابی برنامه در نظام آموزشی، بازنگری در برنامه‌ها.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر انجام می‌شود؛ هرچند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف‌اند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به ارائه نظر بپردازند. در عین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت

امکان‌شکل گیری ارتباط سازمان یافته میان موضوعات مختلف در پایه های متفاوت فراهم کرده است.	میان موضوعات ارتباط مختلف برقرار نماید.	توجه قرار نگرفته است.		
طرح تهیه شده پوشش دهنده محتوا در قالب یک شبکه ارتباطی منسجم میان مفاهیم و مهارت ها در پایه ها/ موضوعات مختلف است و امکان طراحی واحد های یادگیری که پوشش دهنده شبکه و حقایق و اطلاعات جزئی مرتبط با آن را فراهم نموده است.	طرح تهیه شده پوشش دهنده محتوای در قالب یک شبکه ارتباطی میان مفاهیم و مهارت ها در پایه ها/ موضوعات مختلف است.	طرح تهیه شده پوشش دهنده محتوای پایه/ موضوع در پایه های مختلف نیست.	طرح برنامه درسی	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول : کلیات

- تعریف کلاس‌های چند پایه
- کلاس‌های چند پایه در ایران و جهان
- تنوع و گوناگونی کلاس‌های چند پایه
- فرصت‌ها و محدودیت‌ها در کلاس‌های چند پایه

تکلیف یادگیری:

جستجو در شبکه و انتخاب نمونه‌ای از تجربیات معلمان کلاس‌های چند پایه و گزارش آن به کلاس.
جستجو در شبکه و جمع‌آوری چکیده مقالات در زمینه آموزش در کلاس‌های چند پایه و گزارش آن به کلاس.

فصل دوم : نکات مورد توجه در برنامه‌ریزی برای آموزش کلاس‌های چند پایه

- برابری فرصت‌های آموزشی در فرایند آموزش
- آزادی عمل معلم در برنامه‌ریزی کلاس‌های چند پایه
- استفاده از منابع محلی در اداره کلاس‌های چند پایه (منابع انسانی - منابع مالی)
- تشکیل گروه‌های کوچک آموزشی در کلاس
- تاکید بر مفاهیم و مهارت‌های اساسی در برنامه درسی

تکلیف یادگیری:

مشاهده تدریس (فیلم/ حضور در کلاس چند پایه) در کلاس چند پایه و تهیه گزارش تحلیلی از آن بر اساس یکی از محورهای فوق

فصل سوم : نحوه تنظیم جدول ساعات هفتگی در کلاس‌های چند پایه

- مدیریت زمان و نقش معلم در کلاس‌های چند پایه
- قوانین و مقررات در کلاس‌های چند پایه
- گروه‌های یادگیری در کلاس‌های چند پایه و نحوه سازماندهی و هدایت آن

تکلیف یادگیری:

کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
- منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۵ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:
موسی‌پور، نعمت‌الله. (۱۳۹۳): مبانی برنامه‌ریزی آموزش متوسطه. مشهد: به نشر.
ملکی، حسن. (۱۳۸۷): مقدمات برنامه‌ریزی درسی. تهران: سمت.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس برنامه‌ریزی درسی در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از مطالعه منابع و مباحثات کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.
- ارزشیابی ضمنی نیمسال: ارزشیابی ضمنی نیمسال برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری انجام می‌شود و دستورالعمل آن جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.
- ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شوند. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.
- سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:
- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۲۵ درصد امتیاز
- آزمون ضمنی نیمسال: ۳۵ درصد امتیاز
- آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

- مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
- ✦ آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.
- ✦ مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
- ✦ رعایت نظم حضور و حسیاسیت به زمان درس.
- ✦ رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
- ✦ مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
- ✦ ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

ششم	آموزش بهره‌مند از فناوری اطلاعات و ارتباطات	مطالعات قبلی: فعالیت خاص: نمایش فیلم
		تشریح سابقه بکارگیری، معرفی بنیان‌گذاران، شرح مبانی نظری، معرفی اصول، زمینه‌ها و شرایط بکارگیری، معرفی مدافعان کنونی، تشریح وضعیت کنونی جایگاه راهبرد در ایران و جهان.
		عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس

		جهان. عملی: گفتگوهای گروهی در باره امکان و چگونگی بکارگیری در مدارس ایران بر اساس مطالعات قبلی. فعالیت خاص: گزارش نتایج آزمون و اعلام بازخورد مدرس.
شانزدهم	بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش	بررسی مقایسه‌ای راهبردهای آموزش بر اساس مبانی نظری، شواهد پژوهشی و الزامات اجرایی و ارزیابی وضعیت آنها در مدارس ایران. فعالیت خاص: ارائه گزارش کتبی مقایسه راهبردهای آموزش توسط دانشجویان.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با مشارکت همه‌جانبه آموزشگر - دانشجو انجام می‌شود. آموزشگر در قالب گفتارهای درسی در توبت‌های مقرر به معرفی هر یک از راهبردها اقدام می‌کند و دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس ارائه نظر کنند. در همه جلسات درس، یک مبحث به صورت نظری ارائه می‌گردد و به صورت عملی در باره بکارگیری آن در نظام مدرسه‌ای ایران، بحث و گفتگو می‌شود. در عین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
- منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:
جویس، ب؛ کالهن، ا. و هاپکینز، د. (۱۳۹۱): الگوهای یادگیری: ابزارهایی برای تدریس، ترجمه محمود مهرمحمدی و لطفعلی عابدی. تهران: سمت.
- فسترمیچر، گ. و سولتیس، ج. (۱۳۹۰): رویکردهای تدریس. تهران: مهریستا.
- منبع تکمیلی:
تابر، ر. ت. (۱۳۷۹): القبای مدیریت کلاس درس: راهبردهایی برای آموزش اثربخش، ترجمه محمود مهرمحمدی، تهران: مدرسه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس راهبردهای آموزش در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از کار عملی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال از سویی تمام فعالیت‌های بخش عملی درس را شامل می‌شود و از سوی دیگر برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری بر اساس زمان‌بندی اعلام شده انجام می‌گیرد و دستورالعمل هر دو قسمت جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بدانند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۳۰ درصد امتیاز
- آزمون ضمن نیمسال: ۴۰ درصد امتیاز
- آزمون پایانی: ۳۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

- ✦ آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.
- ✦ مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
- ✦ رعایت نظم حضور و حاسنیت به زمان درس.
- ✦ رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
- ✦ مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
- ✦ ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس « طراحی آموزشی در آموزش ابتدایی »

۱. معرفی درس و منطق آن

معلمان باید بتوانند در راستای اهداف نظام آموزشی فرصت های یادگیری نظام مندی را طراحی کنند که تفاوت های فردی، علایق و روش های یادگیری دانش آموزان، و نیز تأثیرات بافت و زمینه اجتماعی بر یادگیری را مد نظر قرار داده و بتواند موفقیت یادگیرندگان را تضمین نماید. این امر مستلزم آن است که معلمان طراحی آموزشی را به عنوان یک رویکرد سیستمی بشناسند و بتوانند فرآیند آن را از مرحله شناسایی مسئله تا ارزیابی در یک موقعیت های واقعی تجربه نمایند. در چنین شرایطی معلمان به جای اجرای طرح های از پیش تعیین شده، خود به خلق موقعیت های یادگیری دست خواهند زد و طرحهای اثربخشی را برای پاسخ به نیاز یادگیرندگان در موقعیت های منحصر بفرد تولید خواهند نمود.

نام درس: طراحی آموزشی در آموزش ابتدایی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: مؤلفه های طراحی آموزشی را به صورت نظام مند برای شناسایی، تحلیل، تصمیم گیری، و ارزیابی حل مسئله یادگیری مورد استفاده قرار می دهد				نوع درس: نظری- عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنهاد: نظریه های یادگیری و آموزش / برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی
				شایستگی اساسی: <u>pck&pk&ck</u> کد ۱-۲ <u>۳-۴&۳-۲&۳-۱&۲-۲</u>
ملاکها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
تبیین مساله	مسئله تبیین شده است، اما اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیازسنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی نمی کند.	مسئله تبیین شده است، و اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیازسنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی می کند.	مسئله تبیین شده است، و اطلاعات جمع آوری شده از طریق نیازسنجی و تحلیل آن از تبیین مسئله پشتیبانی نموده و نشان می دهد که چگونه موقعیت ها و نیازهای متفاوت یادگیرندگان را مورد توجه قرار داده است.	
طراحی	فرایند شناسایی و تبیین مسئله / مشکل را تا تعیین تکالیف یادگیری عملیاتی نموده اما میان مراحل مختلف طراحی ارتباط نظام مندی وجود ندارد.	فرایند شناسایی و تبیین مسئله / مشکل را تا تعیین تکالیف یادگیری عملیاتی نموده و میان مراحل و مؤلفه های طراحی ارتباط نظام مندی وجود دارد.	فرایند طراحی آموزشی را در تمامی مراحل به صورت نظام مند عملیاتی شده و مسئله / مشکل، روش نیازسنجی، اهداف آماج، محتوا و تکالیف یادگیری با توجه به تفاوت های فردی از یکدیگر پشتیبانی می نمایند.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات طراحی آموزشی

تعریف ضرورت و منطق طراحی آموزشی

مراحل طراحی آموزشی (تحلیل، تصمیم گیری، راهبرد، ارزشیابی)

گستره طراحی آموزشی

ارتباط تکنولوژی آموزشی با طراحی آموزشی

ارتباط نظریه های آموزش / یادگیری با طراحی آموزشی

تکالیف یادگیری:

مطالعه حداقل سه منبع علمی - پژوهشی در زمینه مباحث مطرح شده، تلخیص در قالب مقاله کوتاه و ارائه در کلاس.

فصل دوم: فرایند طراحی آموزشی (تحلیل)

تعریف مسئله / مشکل

شناسایی و تجزیه و تحلیل منبع مسئله / مشکل

تجزیه و تحلیل نیازها

روشهای نیازسنجی (الگوی ساندروز، الگوی هوتون، الگوی هناس)

تحلیل نیازهای مربوط به یادگیرندگان

تحلیل نیازهای مربوط به موقعیت

تعیین راه حل های ممکن

تکالیف یادگیری:

با بکارگیری یکی از روشهای نیازسنجی، نیازهای یکی از گروه ها (معلمان، دانش آموزان، کارکنان، اولیاء) را شناسایی و با

تحلیل آن راه حل هایی برای مشکل / مسئله ارائه دهد.

فصل سوم: فرایند طراحی آموزشی (تصمیم گیری)

تدوین اهداف آماج

بازنگری در اهداف و تعیین اولویت دست یابی به اهداف آماج

مقایسه تحلیل نیازها و اهداف آماج

تبدیل اهداف آماج به اهداف و پیامدهای یادگیری

اهداف آموزشی

محتوای آموزشی

تکالیف یادگیری

تکالیف عملکردی:

۱. با استفاده از گزارش تکلیف عملکردی فصل دوم (تحلیل نیازها و تعیین راه حل مشکل یا مساله) اهداف آماج را اولویت

بندی نموده و آنها را به پیامدهای یادگیری تبدیل نماید.

۲. با توجه به اهداف آموزشی تدوین شده، محتوای اصلی و تکمیلی و تکالیف یادگیری با توجه را با توجه به انواع سبک

های یادگیری تعیین نماید.

فصل چهارم: فرایند طراحی آموزشی (راهبرد)

بهره گیری از راهبرد در طراحی آموزشی

الف) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس نوع محتوا

طراحی آموزشی ۱) به خاطر سپردن اطلاعات (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح

مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۲) به کار گیری مهارت طبقه بندی مفاهیم (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی /

تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۳) به کارگیری مهارت روش کار (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۴) به کارگیری مهارت اصل (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۵) درک ارتباط مفهومی (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۶) درک ارتباط علت و معلولی (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)

طراحی آموزشی ۷) مهارتهای تفکر برتر (طراحی / تعیین رسانه / نوشتن تمرین و پرسش / ارزشیابی تکوینی / تعیین طرح مدیریت آموزشی)

ب) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس نیازهای یادگیرندگان

۱) ویژه دانش آموزان فراگیر

۲) ویژه دانش آموزان تیزهوش

۳) ویژه دانش آموزان با مشکلات عاطفی شدید

ج) راهبردهای طراحی آموزشی بر اساس موقعیت

۱) ویژه کلاسهای چند پایه

۲) ویژه مسائل بومی خاص

تکالیف عملکردی:

دو طرح آموزشی مبتنی بر یکی از راهبردها (محتوا، نیازهای یادگیرندگان و موقعیت) و با در نظر گرفتن مراحل طراحی آموزشی، تهیه نماید.

فصل پنجم: فرایند طراحی آموزشی (ارزشیابی)

منطق ارزشیابی طرح آموزشی (چرا؟ چه موقع؟ به منظور چه هدفی؟ چگونه)

بازنگری توسط متخصص

ارزشیابی تکوینی

ارزشیابی نهایی

ارزشیابی از طرح آموزشی

تکالیف عملکردی

تهیه ملاک ها و سطوح کیفیت طرحهای آموزشی و روش بازنگری طرحهای آموزشی فصل چهارم

ارزیابی نقاط ضعف و قوت طرحهای تهیه شده در کلاس و ارائه بازخورد برای اصلاح آن.

فصل ششم: طراحی تعاملی پیام

تعامل در آموزش

نظامهای تعامل متکی بر انسان

نظامهای تعامل متکی بر چاپ

نظامهای تعامل متکی بر وسایل دیداری - شنیداری

نظامهای تعامل متکی بر رایانه

تکالیف یادگیری:

یک نمونه از گزارش مشاهدات کارورزی را بازنگری کند و آن را بر اساس نظامهای تعامل تحلیل نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

روش مطالعه غیر مستقیم در قالب مطالعه موقعیت و تحلیل نقاد برای شناسایی و تبیین مسئله، تعیین نیاز یادگیرندگان و موقعیت یادگیری، روش مستقیم در مرور منابع علمی در زمینه نظریه های یادگیری، مدل های نیاز سنجی، و مدل های طراحی آموزشی برای طراحی و حل مسئله شناسایی شده است. برای طراحی، تولید و ارزیابی یک نمونه طراحی آموزشی از روش حل مسئله استفاده می شود.

۴. منابع آموزشی

کتاب ها:

۱. راهبردها و فنون طراحی آموزشی، لشین، پولاک و رایگلوت. ترجمه هاشم فردانش، انتشارات سمت
۲. اصول طراحی آموزشی، نویسندگان: گانیه، بریگز و ویگر، ترجمه خدیجه علی آبادی، نشر دانا
۳. طراحی نظامهای آموزشی، نویسنده: رمی زفسکی، ترجمه هاشم فردانش، انتشارات سمت
۴. نیازسنجی برنامه ریزی درسی مدرسه محور، نویسندگان: فتحی واجارگاه، آقازاده و ابوالقاسمی، انتشارات بال

مقالات:

۵. مقاله: شناسایی الگوی طراحی آموزشی مطلوب برای آموزش های صنعتی، نویسندگان: هاشم فردانش و مرتضی کرمی. نشریه مطالعات برنامه درسی. سال ۱۳۸۷، شماره ۸
۶. مقاله: طراحی آموزشی از منظر رویکردهای رفتارگرایی، شناخت گرایی و ساخت گرایی، نویسنده: هاشم فردانش، نشریه علوم انسانی دانشگاه الزهراء، زمستان ۱۳۷۶ و بهار ۱۳۷۷
۷. مقاله: نقد و بررسی دو دیدگاه سیستمی و ساخت گرایی در طراحی آموزشی، نویسنده هاشم فردانش، نشریه مدرس علوم انسانی - پاییز ۱۳۷۸

i. Disigning Effective Hnstruction , Morroson, Ross & Kemp

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۵ نمره
کارتولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «طراحی واحد یادگیری در آموزش ابتدایی»

۱. معرفی درس و منطق آن

معلمان باید بتوانند در راستای اهداف نظام آموزشی فرصت های یادگیری نظامندی را طراحی کنند که تفاوت های فردی، علایق و روش های یادگیری دانش آموزان، و نیز تأثیرات بافت و زمینه اجتماعی بر یادگیری را مد نظر قرار داده و بتوانند موفقیت یادگیرندگان را تضمین نماید. این امر مستلزم آن است که معلمان طراحی آموزشی را به عنوان یک رویکرد سیستمی بشناسند و بتوانند فرآیند آن را از مرحله شناسای مسئله تا ارزیابی در یک موقعیت های واقعی تجربه نمایند. در چنین شرایطی معلمان بجای اجرای طرح های از پیش تعیین شده، خود به خلق موقعیت دست خواهند زد و طرحهای اثربخشی را برای پاسخ به نیاز یادگیرندگان در موقعیت های منحصر بفرد تولید خواهند کرد.

نام درس: طراحی واحد یادگیری در آموزش ابتدایی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با تحلیل برنامه درسی / استاندارد های محتوا در یک حوزه یادگیری یک واحد یادگیری طراحی، تدوین، اجرا و بر اساس نتایج ارزیابی آن را مورد بازنگری قرار دهد.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: طراحی آموزشی در آموزش ابتدایی
				سایستگی اساسی: <i>pck & pk&ck</i> کد ۳-۱ & ۲-۲ & ۱-۲ ۳-۴&۳-۲&
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
منطق و اهداف محتوا	در تبیین چستی، چرایی و چگونگی منطق واحد یادگیری ارتباط آن ها را با یکدیگر برای مشخص نمودن ماهیت اهداف و محتوای واحد یادگیری تعیین تکلیف نکرده است.	در تبیین چستی، چرایی و چگونگی منطق واحد یادگیری ارتباط میان اهداف و محتوای واحد یادگیری مشخص شده است.	چستی، چرایی و چگونگی تبیین شده در منطق واحد یادگیری به وضوح برای اهداف و محتوای واحد یادگیری تبیین تکلیف نموده است.	
طراحی	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه ها است اما عناصر آن به صورت نظام مند و هماهنگ از یکدیگر پشتیبانی نمی کند.	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه ها است و عناصر دارای انسجام و هماهنگی است.	واحد یادگیری طراحی شده شامل کلیه مؤلفه ها است و عناصر دارای انسجام و هماهنگی است به گونه ای که منطق واحد یادگیری در هر یک از عناصر انعکاس یافته است.	
نقد ارزیابی	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده برخی از نقاط قوت و ضعف برجسته واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به اصلاح/ بهبود واحد یادگیری نمی شود.	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده نقاط قوت و ضعف واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به ایجاد انسجام و بیشتر واحد یادگیری شده است.	گزارش اجرای و ارزیابی واحد یادگیری منعکس کننده نقاط قوت و ضعف واحد یادگیری است و پیشنهادات منجر به ایجاد انسجام و تأثیر گذاری بیشتر بر نتایج یادگیری دانش آموزان است.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات طراحی واحد یادگیری

رویکرد برنامه درسی و ارتباط آن ساختار واحد یادگیری
ارتباط واحد های یادگیری در ساختار یک موضوع درس
ارتباط ساختار/مدل و عناصر واحد یادگیری
منطق واحد یادگیری (چرایی)
اهداف/ پیامد های یادگیری (چیستی)
وسعت و توالی واحد یادگیری
فرصت های یادگیری (چگونگی)

تکلیف یادگیری:

چند نمونه واحد های یادگیری را از منظر منطق واحد یادگیری و ارتباط اجزاء آن را با یکدیگر با توجه به منطق آن بررسی و تحلیل و نقش آن را در هماهنگی عناصر واحد یادگیری گزارش نماید.

تکلیف عملکردی:

برای یک واحد یادگیری متن منطق آن را با توجه به چیستی، چرایی و چگونگی تدوین نماید.

فصل دوم: استاندارد های محتوا و سازماندهی آن

ایده کلیدی

مفاهیم اساسی

ترسیم نقشه مفهومی

حقایق و اطلاعات جزئی

مهارت های اساسی

ترسیم نمودار مهارت ها

ارتباط نقشه مفهومی، نمودار مهارت ها و حقایق و اطلاعات جزئی با پیامد ها

تعیین سطح توانایی دانش آموزان

بازتعریف پیامد های یادگیری

تکلیف عملکردی:

با تحلیل استاندارد های محتوا/ اهداف در برنامه درسی برای آموزش یک ایده کلیدی مفاهیم/ مهارت اساسی مرتبط با آن در برنامه درسی یکی از موضوعات درسی نقشه مفهومی/ نمودار مهارت ها را ترسیم و ارتباط حقایق و اطلاعات جزئی را با آن به نمایش بگذارد.

فصل سوم: سازمان دهنده ها

طبقه بندی پیامد های یادگیری

سازمان دهنده مرکزی/ پایه

وابسته به دنیا

وابسته به مفهوم

وابسته به کاوشگری

وابسته به یادگیری

وابسته به کاربرد ها

سازمان دهنده آموزشی (ایده کلیدی)

معیار ها (انعطاف، قابلیت، تناسب)

شناسایی عنوان ها

تکلیف عملکردی:

با توجه به نقشه مفهومی / نمودار مهارت ها روش سازمان دهنده را برای تولید واحد یادگیری مشخص و آن را تبیین نماید.

فصل چهارم: فرصت های یادگیری

انتخاب راهبرد آموزشی اصلی / کلی

انتظارات عملکردی

پرسش های اساسی

بافت و زمینه فرهنگی / اجتماعی

دانش و تجربیات پیشین

برانگیختن

سبک های یادگیری

مهارت های فراشناخت

تکالیف یادگیری

نظم منطقی فرصت های یادگیری

تکلیف عملکردی:

با توجه به سازمان دهنده های مشخص شده فرصت های یادگیری را با در نظر گرفتن انتظارات عملکردی، سبک های

یادگیری، مهارت های فراشناختی و... طراحی و تولید نماید.

فصل پنجم: ارزشیابی

پیامد های یادگیری و ملاک های سنجش

راهبرد های سنجش

رسمی

غیر رسمی

خود ارزیابی

ارزشیابی توسط همسالان

ارزشیابی توسط معلم

ارزشیابی از واحد یادگیری

چگونه یادگیری را بهبود دهیم؟

تکلیف عملکردی:

۱. پیامد های یادگیری واحد یادگیری طراحی شده را در قالب راهبرد های رسمی و غیر رسمی تدوین نماید.

۲. واحد یادگیری طراحی شده را در یک موقعیت آموزشی اجرا و نتایج ارزشیابی از عملکرد یادگیرندگان را برای اصلاح /

ارتقاء واحد یادگیری مورد استفاده قرار دهد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

از روش مستقیم برای مطالعه و تحلیل برنامه درسی و سایر منابع علمی برای طراحی واحد یادگیری، و از روش حل مسئله برای

طراحی، تولید و ارزیابی یک نمونه واحد یادگیری می شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:-

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ....

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۶ نمره

کارتولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۴ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «ارزشیابی کیفی (توصیفی) در دوره ابتدایی»

۱. معرفی درس و منطق آن

سنجش در برنامه درسی فعالیتی مستمر و برنامه ریزی شده است که نتایج آن، نه تنها انعکاس دهند سطح توانایی های کسب شده از سوی دانش آموزان است بلکه، باید بتواند اطلاعات لازم را برای ارزیابی برنامه درسی، فرصت های یادگیری و قضاوت حرفه ای از سوی معلم تدارک ببیند. توانایی دانشجویان در تهیه طرح سنجش متناسب با اهداف یادگیری و سطوح آن، شیوه تهیه انواع آزمون و بررسی پایایی و اعتبار آن، و نحوه استفاده از آزمون های هنجار شده به آنان کمک می نماید تا متناسب با اهداف برنامه درسی، موقعیت آموزشی و ویژگی یادگیرندگان از انواع آزمون ها برای ارزیابی سطح توانایی های کسب شده از سوی دانش آموزان استفاده نموده و برای ارتقاء آن برنامه ریزی نمایند.

نام درس: ارزشیابی کیفی (توصیفی) در دوره ابتدایی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: برای یک موضوع درسی جدول دویبعدی را بر اساس اهداف/ محتوا تدوین نموده و متناسب با ظرفیت های موضوع درسی از انواع راهکار های سنجش و ابزارها برای ترسیم نیمرخ دانش آموزان استفاده نماید. آزمون های اجرا شده را به جهت پایایی و روایی بررسی و میزان اعتبار یافته ها را با توجه به روش های بکار گرفته شده گزارش کند.				نوع درس: نظری- عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: ارزشیابی از یادگیری
				شایستگی اساسی: $ck \& pck$ کد ۱-۱ & ۲-۳ $۱\&۳-۲\&۳-۴$
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	
در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ راهکار های سنجش با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته شده است و آزمون/ راهکار ها با توجه به ماهیت هدف/ محتوا از تنوع برخوردار است و امکان پاسخ به تفاوت های فردی را فراهم می کند.	در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ راهکار های سنجش با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته شده است و در این رابطه ماهیت هدف/ محتوا نیز مورد توجه قرار گرفته است.	در جدول دو بعدی تهیه شده سطوح اهداف/ انواع محتوا مورد توجه قرار گرفته اما رابطه نوع آزمون/ راهکار های سنجش با سطوح اهداف/ انواع محتوا در نظر گرفته نشده است.	جدول دو بعدی	
در تحلیل و تفسیر نتایج توانسته است اطلاعات را با توجه به تنوع راهکار های سنجش استفاده شده به صورت نظام مند سازماندهی نماید و شواهد کافی برای	در تحلیل و تفسیر نتایج توانسته است اطلاعات را به صورت نظام مند سازماندهی نماید و داده های جمع آوری شده از راهکار های مختلف سنجش را برای تصمیم	در تحلیل و تفسیر نتایج توانسته است اطلاعات را به صورت نظام مند سازماندهی نماید اما نتوانسته است ارتباط بین داده های جمع آوری	تحلیل و تفسیر نتایج	

تصمیم گیری فراهم کند.	گیری تلفیق نماید.	شده از راهکار های مختلف سنجش را برای تصمیم گیری با یکدیگر تلفیق نماید.		
در طرح سنجش از راهکار های مختلف استفاده شده است و برای ترسیم نیمرخ یادگیری از ملاک ها و سطح عملکردی که به وضوح تمایز سطح عملکرد دانش آموزان را با لحاظ نمودن تفاوت های فردی نشان می دهد استفاده شده است.	در طرح سنجش از راهکار های مختلف استفاده شده است و نیمرخ یادگیری ترسیم شده مبتنی بر کلیه اطلاعات و شواهد جمع آوری شده است.	در طرح سنجش از راهکار های مختلف استفاده شده است اما نیمرخ یادگیری ترسیم شده مبتنی بر کلیه اطلاعات و شواهد جمع آوری شده نیست.	نیمرخ رسم یادگیری	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: راهکار های سنجش

الف: انواع آزمون ها

- ساخت (استاندارد - معلم ساخته)
- اجرا (فردی - گروهی)، زمان اجرا (تشخیصی، تکوینی و پایانی یا دسته بندی: قبل، ابتدا، حین و پایان تدریس)
- کاربرد (پیشرفت تحصیلی، استعداد، هوش، شخصیت، رغبت و ...)، هدف (سرعت - قدرت)
- پوشش اهداف (طبقه بندی اهداف)
- تصحیح (عینی - ذهنی)
- وابستگی به فرهنگ (وابسته و ناوابسته)
- فعالیت آزمودنی (شفاهی، مداد-کاغذی، عملی)

تکالیف یادگیری:

چند مقاله علمی پژوهشی در خصوص انواع آزمون ها را مطالعه و نقاط قوت و ضعف هر یک را در قالب یک مقاله کوتاه به همراه نقد و نظر شخصی ارائه نماید.

نمونه ای از انواع آزمون ها را به جهت نقش آن در ترسیم نیمرخ یادگیری دانش آموزان مورد بررسی و تحلیل قرار دهد.

ب: راهکار های سنجش کیفی

- سنجش عملکردی
- موقعیت شبیه سازی شده
- نمونه کار
- فهرست واری
- مقیاس درجه بندی
- واقعه نگاری
- سنجش رفتار
- پروژه
- پوشه کار
- انواع بازخورد

○ بازخورد معلم به دانش آموز

- بازخورد در جریان آموزش
- بازخورد دانش آموز به خودش
- استفاده از بازخورد ها در تدوین گزارش عملکرد

تکالیف یادگیری:

یک نمونه پوشه کار دانش آموزی را به جهت استفاده از انواع راکارهای سنجش تحلیل و نقاط قوت و ضعف آن را شناسایی و با استفاده از منابع علمی، پوشه کار را به جهت کمک به یادگیری دانش آموز/ اصلاح روش های آموزش حاشیه نویسی و ارائه نماید.

فصل دوم: طرح ریزی

بودجه بندی محتوای آموزشی:

برپایه اهداف

سرفصل ها

ساخت جدول دو بعدی اهداف و سئوالات/ آزمون ها

ساخت جدول دو بعدی سرفصل ها و سئوالات/ آزمون ها

تهیه جدول مشخصات/ صفات (ویژگی ها) برای سنجش نگرش ها

تکالیف عملکردی:

دو نمونه جدول بودجه بندی یکی بر اساس اهداف و دیگری بر اساس سرفصل ها، در یک موضوع درسی تهیه و مشخص نماید از کدام یک از راهکارهای سنجش برای ارزیابی اهداف/ محتوا استفاده می کند. توصیه: کلاس بر روی موضوعات و درس های مختلف جدول دو بعدی را تهیه کنند.

فصل سوم: آزمون های هنجار شده

مفهوم هنجار (نورم)

انواع نورم (ملی، محلی، سنی، کلاسی، درصدی، نمره تراز شده)

انتخاب گروه، مراحل ساخت یک آزمون استاندارد هنجار شده

انواع نیمرخ ها، باید ها و نبایدهای استفاده از آزمون های هنجار شده.

آشنایی با ابزارهای هنجار شده: مانند استعداد، هوش، خلاقیت، رغبت، مهارت های زبانی، ریاضی...

آشنایی با آزمون های زبان، ریاضی، علوم در سطح بین المللی

روش های استفاده از نتایج آزمون های هنجار شده در آموزش

تکلیف یادگیری:

نتایج اجرای آزمون های هنجار شده در سطح ملی یا بین المللی را با مراجعه به مقالات ارائه شده در این زمینه مطالعه و یافته های آن را همراه با اظهار نظر شخصی ارائه کند.

نمونه ای از آزمون های هنجار شده را بر روی یکی گروه از دانش آموزان اجرا و نتایج آن را تحلیل و گزارش کند.

فصل چهارم: تهیه طرح سنجش

- تعیین اهداف

- تعیین راهکارهای سنجش

- تهیه ابزار

- جمع آوری اطلاعات و شواهد

- تحلیل و تفسیر اطلاعات و دشواهد جمع آوری شده

- ترسیم نیمرخ یادگیری دانش آموز

- تصمیم گیری
- تهیه گزارش
- مخاطبان گزارش
- دانش آموز
- اولیاء
- مسئولین

تکلیف یادگیری:

یک طرح سنجش تهیه، آن را در سطح کلاس درس اجرا و نتایج را با استفاده از تیم رخ یادگیری ترسیم شده از سطح یادگیری بررسی و در خصوص اقدامات بعدی تصمیم گیری نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

روش مطالعه مستقیم و فردی در مطالعه گزارش های پژوهشی و بررسی میزان اعتبار یافته های پژوهش / آزمون. از روش حل مسئله برای تهیه طراح سنجش، تحلی و تفسیر نتایج بای ترسیم نیمرخ یادگیری دانش آموز. راهبرد مشارکتی برای تولید جدول دوبعدی استفاده می شود.

۴. منابع آموزشی

سنجش فرایند و فرآورده یادگیری، روش های قدیم و جدید، علی اکبر سیف، ۱۳۸۹، نشر دوران.
اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی، علی اکبر سیف، ۱۳۸۵، نشر دوران.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ۵ نمره
ارزشیابی فرایند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۵ نمره
کارتولیدی: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «تحلیل محتوای کتاب درسی ۱»

۱. معرفی درس و منطق آن

درک دانشجوین نسبت به ملاک هایی که کیفیت مواد آموزشی بر اساس آن مورد ارزیابی قرار می گیرد این امکان را فراهم می کند تا آنان نقاط قوت و کاستی های مواد آموزشی را شناسایی نموده و آن را با اقتضائات محیط یادگیری و نیاز دانش آموزان تطبیق دهند. کسب تجربه در زمینه تحلیل مواد آموزشی زمینه مشارکت در فرایند تولید مواد آموزشی را آینده افزایش داده و منجر به شکل گیری ظرفیت در سطح مدارس و مناطق آموزشی برای فاصله گرفتن از سیستم متمرکز فعلی در نظام آموزشی و رفتن به سمت کاهش تمرکز می شود.

نام درس: تحلیل محتوای کتاب درسی ۱ ^{۱۹}				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با تحلیل ساختار برنامه درسی، میزان همخوانی/سازگاری مواد آموزشی تدوین شده با برنامه درسی را شناسایی و گزارش نماید. با استفاده از روش های کمی و کیفی تحلیل محتوا، موادآموزشی را به جهت تبعیت از ملاک های در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا مورد ارزیابی قرار دهد.				نوع درس: نظری - عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی
				شایستگی اساسی: pck ۱-۳ و ۲-۳ ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
تحلیل برنامه درسی	میزان ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را بدون تحلیل عناصر برنامه درسی و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی گزارش نموده است.	ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را با تحلیل عناصر برنامه درسی و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی گزارش نموده است.	ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را با توجه به سازگاری این عناصر با مواد آموزشی و نقش آن در یادگیری گزارش نموده است.	
روش های تحلیل محتوا	صرفاً از روش های کمی برای تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و این تحلیل را بیشتر بر ویژگی های ظاهری مواد آموزشی متمرکز نموده است.	از روش های کمی و کیفی برای تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و نشان داده است که ارتباط روش و نوع محتوا را مش شناسد اما تحلیل خود برخی از ملاک ها در هر یک از دو بعد را متمرکز نموده است.	از روش های کمی و کیفی تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و رابطه روش های تحلیل محتوا را با نوع محتوا و ملاک ها در هر یک از دو بعد مد نظر قرار داده است.	
ملاک های تحلیل	تحلیل انجام شده نشان می دهد که نسبت به ملاک های تحلیل محتوا و نقش آن در شکل دادن مواد آموزشی که تأثیر تعیین کننده ای بر یادگیری دارد آگاه نیست.	تحلیل انجام شده نشان می دهد که از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در شکل دهی مواد آموزشی که از یادگیری عمیق پشتیبانی می کند آگاه است.	تحلیل انجام شده نشان می دهد که از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر اساس جهت گیری های برنامه درسی آگاه است.	

۱۹ - در این درس تحلیل برنامه درسی به انتخاب استاد و دانشجو بر روی یکی از موضوعات انجام می شود و سایر موضوعات در تحلیل محتوای ۲ مورد بررسی قرار می گیرند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: ساختار برنامه‌های درسی دوره ابتدایی

- ۱- رویکرد برنامه درسی
- ۲- اهداف برنامه
- ۳- اصول حاکم بر انتخاب و سازماندهی محتوا
- ۴- روش‌های یاددهی - یادگیری
- ۵- روش‌های ارزش‌یابی
- ۶- مواد آموزشی در برنامه درسی

تکلیف یادگیری:

مطالعه منابع برنامه ریزی درسی (مقالات کتاب‌ها) و پژوهش‌های انجام شده در زمینه تحلیل محتوای کتاب‌های درسی و تهیه گزارشی از نقش مواد آموزشی / نقاط قوت و ضعف در یادگیری دانش‌آموزان دوره ابتدایی. مطالعه مشارکت معلمان در طراحی و تدوین مواد آموزشی در سایر کشورها.

تکلیف عملکردی:

ساختار یک نمونه برنامه درسی دوره ابتدایی را به جهت نقش هر یک از عناصر در سازماندهی مواد آموزشی بررسی نماید و گزارش نماید.

فصل دوم: روش‌های تحلیل محتوا

- مفاهیم، اصول و تکنیک‌های تحلیل محتوا
- روش‌های کمی در تحلیل محتوا
- مراحل روش تحلیل کمی
- اعتبار یافته‌ها
- روش‌های کیفی در تحلیل محتوا
- مراحل روش تحلیل کیفی
- اعتبار یافته‌ها

تکلیف یادگیری:

۱. مطالعه حداقل دو گزارش پژوهشی در زمینه تحلیل محتوای مواد آموزشی (کتاب، فیلم، مقاله نرم افزار و...) و نحوه استفاده از روش‌های کمی و کیفی در تحلیل مطالعه و نظر خود را در مورد یافته‌های هر یک از این دو روش در شناسایی نقاط قوت و ضعف محتوا به همراه پیشنهادات ارائه کند.

تکلیف عملکردی:

یک نمونه از مواد آموزشی دوره ابتدایی را انتخاب و با استفاده از روش‌های کمی و کیفی آن را تحلیل و یافته‌ها را گزارش نماید.

فصل سوم: تحلیل محتوای مواد آموزشی

تحلیل یکی از موضوعات درسی دوره ابتدایی در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا.

- مقوله‌های مورد بررسی در بعد ظاهری:
  - صفحه‌آرایی
  - قلم و فونت
  - تصاویر گرافیکی و پویا نمایی
  - جداول و نمودارها

- ویژگی های فنی
- مقوله های مورد بررسی در بعد سازماندهی محتوا:

- توالی
- اعتبار
- تعادل
- پوشش اهداف
- فرصت ها و تکالیف یادگیری
- راهبرد های آموزش
- راهبرد های ارزشیابی

تکلیف عملکردی:

دانشجو می تواند یکی از موضوعات درسی دوره ابتدایی را انتخاب نموده و در مرحله اول ارتباط مواد آموزشی با عناصر برنامه درسی و چگونگی تحقق آن را مورد بررسی قرار دهد. در مرحله دوم نیز هر یک از مواد آموزشی را بر اساس ملاک ها در هر یک از دو بعد سازماندهی محتوا و ویژگی های ظاهری مورد بررسی قرار می دهد. تحلیل های انجام شده به جهت استفاده از روش های کمی و کیفی و ملاک های هر یک از دو روش به صورت گروهی مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

مطالعه فردی و تهیه خلاصه نظام مند از منابع علمی در زمینه روش های تحلیل محتوا/ روش های بکارگرفته شده در پژوهش های تحلیل محتوا و ارائه آن در سمینار های کلاسی یا در سطح واحد آموزشی. استفاده از شیوه مشارکتی در ارزیابی فعالیت های فردی و گروهی بر اساس ملاک های تحلیل محتوا. شرکت در سمینار هایی که در محیط آموزشی/ مراکز علمی و اظهار نظر در مورد گزارش های ارائه شده.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: کوروش فتحی واجارگاه، (۱۳۸۸). اصول و مبانی برنامه ریزی درسی، هولستی، ال-آر (۱۳۸۰). تحلیل محتوا در علوم اجتماعی و انسانی. ترجمه نادر سالار زاده امیر. انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی. تهران چاپ دوم.
منبع فرعی: نوریان، محمد (۱۳۸۱). راهنمای عمل تحلیل محتوای رسانه های آموزشی. انتشارات آموزش امیر. چاپ اول. مقالات فصل نامه برنامه درسی و نوآوری های آموزشی در زمینه تحلیل محتوای برنامه های درسی و کتاب های درسی / مواد آموزشی دوره ابتدایی، مواد آموزشی دوره ابتدایی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «تحلیل محتوای کتاب درسی ۲»

۱. معرفی درس و منطق آن

درک دانشجویان نسبت به ملاک هایی که کیفیت مواد آموزشی بر اساس آن مورد ارزیابی قرار می گیرد برای آنان این امکان را فراهم می نماید تا نقاط قوت و کاستی های مواد آموزشی را شناسایی نموده و آن را با اقتضائات محیط یادگیری و نیاز دانش آموزان تطبیق دهند. علاوه بر این آنان قادر خواهند بود تا با کسب تجربه بیشتر در فرآیند تولید مواد آموزشی مشارکت نموده و ظرفیت مدارس و مناطق آموزشی را برای فاصله گرفتن از سیستم متمرکز افزایش دهند.

نام درس: به فارسی: تحلیل محتوای کتاب درسی ۲				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با تحلیل ساختار برنامه درسی، میزان همخوانی/سازگاری مواد آموزشی تدوین شده یا برنامه درسی را شناسایی و گزارش نماید. با استفاده از روش های کمی و کیفی تحلیل محتوا، مواد آموزشی را به جهت تبعیت از ملاک های در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا مورد ارزیابی قرار دهد.				نوع درس: عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۶۴ ساعت پیش نیاز: تحلیل محتوای کتاب درسی ۱
				شایستگی اساسی: pck ۱-۳ & ۲-۳ & ۴-۳ ۳
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
تحلیل برنامه درسی	میزان ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را بدون تحلیل عناصر برنامه درسی و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی گزارش نموده است.	ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را با تحلیل عناصر برنامه درسی و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی گزارش نموده است.	ارتباط میان ساختار برنامه درسی و مواد آموزشی را با توجه به سازگاری این عناصر با مواد آموزشی و نقش آن در یادگیری گزارش نموده است.	
روش های تحلیل محتوا	صرفاً از روش های کمی برای تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و این تحلیل را بیشتر بر ویژگی های ظاهری مواد آموزشی متمرکز نموده است.	از روش های کمی و کیفی برای تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و نشان داده است که ارتباط روش و نوع محتوا را مشخص شناسد اما تحلیل خود برخی از ملاک ها در هر یک از دو بعد را متمرکز نموده است.	از روش های کمی و کیفی در تحلیل مواد آموزشی استفاده کرده و رابطه روش های تحلیل محتوا را با نوع محتوا و ملاک ها در هر یک از دو بعد مد نظر قرار داده است.	
ملاک های تحلیل	تحلیل انجام شده نشان می دهد که نسبت به ملاک های تحلیل محتوا و نقش آن در شکل دادن مواد آموزشی که تأثیر تعیین کننده ای بر یادگیری دارد آگاه نیست.	تحلیل انجام شده نشان می دهد که از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در شکل دهی مواد آموزشی که از یادگیری عمیق پشتیبانی می کند آگاه است.	تحلیل انجام شده نشان می دهد که از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر اساس جهت گیری های برنامه درسی آگاه است.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

در این درس دانشجویان در ادامه درس تحلیل محتوای ۱ پروژه‌های خود را بر روی موضوعات درسی مختلف اجرا و نتایج آن را به صورت سمینار ارائه می‌کنند. برای هر یک از موضوعات در مرحله اول ارتباط مواد آموزشی را با عناصر برنامه درسی و چگونگی تحقق آن را مورد بررسی قرار می‌دهند. در مرحله دوم هر یک از مواد آموزشی را بر اساس ملاک‌های دو بعد سازماندهی محتوا و ویژگی‌های ظاهری مورد بررسی قرار می‌دهند. تحلیل‌های انجام شده به جهت استفاده از روش‌های کمی و کیفی و ملاک‌های هر یک از دو روش مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

- مقوله‌های مورد بررسی در بعد ظاهری:

- صفحه‌آرایی

- قلم و فونت

- تصاویر گرافیکی و پویا نمایی

- جداول و نمودارها

- ویژگی‌های فنی

- مقوله‌های مورد بررسی در بعد محتوا:

- توالی

- اعتبار

- تعادل

- پوشش اهداف

- فرصت‌ها و تکالیف یادگیری

- راهبرد‌های آموزش

- راهبرد‌های ارزشیابی

تکلیف یادگیری:

مصاحبه‌ای با یک معلم یا تجربه در باره سازماندهی محتوای کتاب (مفاهیم و مهارت‌ها) انجام داده و نظرات او را با معیارهای مطرح شده در دو بعد ظاهری و محتوایی بررسی و نتیجه را کارگروه بررسی و در سمینار کلاسی گزارش نماید.

۳. راهبرد‌های تدریس و یادگیری

- مطالعه فردی و تهیه خلاصه نظام مند از منابع علمی در زمینه روش‌های تحلیل محتوا/ روش‌های بکارگرفته شده در پژوهش‌های تحلیل محتوا و ارائه آن در سمینار‌های کلاسی یا در سطح واحد آموزشی. استفاده از شیوه مشارکتی در ارزیابی فعالیت‌های فردی و گروهی بر اساس ملاک‌های تحلیل محتوا. شرکت در سمینار‌هایی که در محیط آموزشی/ مراکز علمی و اظهار نظر در مورد گزارش‌های ارائه شده.

۴. منابع آموزشی

- منبع اصلی: کوروش فتحی واجارگاه، (۱۳۸۸). اصول و مبانی برنامه ریزی درسی، هولستی، ال-آر (۱۳۸۰). تحلیل محتوا در علوم اجتماعی و انسانی. ترجمه نادر سالار زاده امیر. انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی. تهران چاپ دوم.
- منبع فرعی: نوریان، محمد (۱۳۸۱). راهنمای عمل تحلیل محتوای رسانه‌های آموزشی. انتشارات آموزش امیر. چاپ اول. مقالات فصل نامه برنامه درسی و نوآوری‌های آموزشی در زمینه تحلیل محتوای برنامه‌های درسی و کتاب‌های درسی/ مواد آموزشی دوره ابتدایی، مواد آموزشی دوره ابتدایی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: .....

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای

ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس « کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی ۱، ۲ و ۳ »
متعاقبا ارائه می شود.

سرفصل درس «تجربه‌های خاص حرفه‌ای در آموزش ابتدایی»

۱. معرفی درس و منطق آن

عمل معلمی برای معلمانی که به آن به منزله فرصتی برای اعتلای آموزش و رشد شخصی نظر می‌کنند، سرشار از تجربه‌های نادری است که آگاهی از آنان برای دانشجومعلمان دو خاصیت دارد: اول آشنایی با تجربه خاص و دوم کسب انگیزه و اعتماد برای عمل خلاقانه در موقعیت‌های واقعی تربیت. آنچه آگاهی از تجربه‌های خاص را برای آموزش معلمان توجیه می‌کند، ایجاد شرایط «همزادپنداری» است؛ یعنی آنچه می‌تواند امید به موفقیت را در موقعیت‌های متنوع و متغیر، افزایش دهد. درعین‌حال، تجربه‌های خاص دربردارنده دانش‌هایی مفید هستند که در قالب‌های معمول «دانش رشته‌ای» و «دانش تربیتی» وارد نشده‌اند اما «کارآمدی موقعیتی» داشته‌اند. این درس تلاشی برای شناسایی معلمان نادر و قدرشناسی از آنان نیز محسوب می‌شود و پیوندی بین نسل‌های معلمان ایجاد می‌کند.

نام درس: تجربه‌های خاص حرفه‌ای در آموزش ابتدایی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود: به مواردی از زمینه‌های تحقق یک تجربه خاص، اشاره و به تحلیل چنین زمینه‌ای اقدام کند و برخی از معلمان دارای تجربه خاص در رشته تخصصی خود را بشناسد. همچنین، دارای احساس مثبت به عمل ابتکاری در موقعیت‌های مساله‌دار حرفه معلمی است و خود را آماده برای چنین عملی می‌داند.				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۱۶ ساعت پیشنیاز: ندارد نحوه آموزش: انفرادی (و یا حضور معلمان سرآمد دارای تجربه خاص)
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	سایستگی اساسی: PK کد ۱-۲، ۲-۲، ۲-۲ & ۳ PCK کد ۱-۳، ۲-۳، ۳-۳ ۴-۳ & ۳
آشنایی با تجربه‌های خاص	از تجربه‌های برخی معلمان مطلع است اما تحلیلی از دلایل و پیامد آنها ندارد.	تجربه‌های خاص معلمان رشته تخصصی خود را می‌شناسد و قادر است به تبیین عمل ابتکاری معلمان دارای تجربه خاص اقدام کند.	ته تنها تجربه‌های خاص معلمان رشته تخصصی خود را تبیین می‌کند. که بر بنیاد موارد گزارش شده به شناسایی اشخاص دیگر اقدام کرده و برای ارتباط بین آنها در جهت تولید یک نظریه اقدام کرده است.	
مواجهه با تجربیات	توانسته است خود را پذیرای تجربه خاص معلمان تشا دهد و از کار آنان قدرشناسی کند.	برای ایجاد ارتباط با اشخاص دارای تجربه، پیوندهایی را ایجاد کرده و اثر آنان در کارهای خود بهره گرفته است.	برای ایجاد تعامل بین معلمان دارای تجربه خاص کوشش می‌کند و آنان را با یکدیگر پیوند می‌دهد و خود در اجتماعی یادگیری آنان مشارکت می‌کند.	
انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه خود و دیگری دیده می‌شود.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن یکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تبیین تجربه خاص معلم	تشریح شرایط معمول و مساله‌های متنوع کلاس درس و ضرورت‌ها و زمینه‌های شکل‌گیری تجربه‌های خاص معلمی و اهمیت یکارگیری آنها در اعتلای آموزش. تکلیف ۱: مطالعه دست کم یک کتاب و یک مقاله از تجربه‌های خاص معلمان.
سوم تا هشتم	ارائه تجربه‌های خاص	ایجاد فرصت برای ارائه تجربه خاص برای معلمان و گفتگوی در باره تجربه گزارش شده. تکلیف ۲: همه دانشجویان موظفند به بررسی در موقعیت‌های ممکن برای شناسایی «تجربه خاص حرفه‌ای» اقدام و نتیجه را در جلسه آینده به کلاس ارائه کنند.
نهم	نقد و ارزیابی فرایند کار کلاس	تشریح منطق روش کار توسط مدرس و گفتگوی در باره چگونگی ادامه کار. تکلیف ۳: دانشجویان به بازخوانی تجربه آموزش معلمان خود اقدام می‌کنند و نمونه‌هایی از خاص بودن آن را آشکار می‌کنند.
دهم تا پانزدهم	ارائه تجربه‌های خاص معلمان	ایجاد فرصت برای ارائه تجربه خاص برای معلمان و گفتگوی در باره تجربه گزارش شده.
شانزدهم	نقد و ارزیابی فرایند کار کلاس	تشریح منطق روش کار توسط مدرس و گفتگوی در باره چگونگی ادامه کار. تکلیف ۴: دانشجویان به بازخوانی تجربه آموزش همین درس خود اقدام می‌کنند و آن را نقد و بررسی می‌کنند.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر و البته با مشارکت همه‌جانبه دانشجویان انجام می‌شود. آموزشگر در بخشی از درس بر بنیاد گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از موضوعات اقدام می‌کند و بخشی دیگر از درس با شناسایی و دعوت از معلمان دارای تجربه خاص، فرصت آشنایی دانشجویان و معلمان خاص رشته‌های تخصصی را فراهم می‌کند و فرصت گفتگوی آنان را ایجاد و آن را مدیریت می‌کند. به تشخیص آموزشگر و با اتخاذ تدابیر هدایتی، واگذاری معرفی تجربه خاص معلمان می‌تواند به دانشجویان واکذار شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع و جستجوی در واقعیات بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نمایند. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به صورت سازمان یافته ارائه نظر کنند. درعین حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب تا سال ۱۳۹۸ الزامی نیست؛ اما آموزشگر تلاش خواهد کرد منابع مفید را شناسایی و معرفی کند. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر، در همان رشته بلامانع است.
- همه آموزشگران موظفند منابع و مستندات از «معلمان سرآمد» به دانشجویان معرفی نمایند و نشانی سایت‌های مفید برای دریافت اطلاعات را ارائه کنند. همچنین، آموزشگر این درس موظف است به جستجوی اجتماعات تخصصی

معلمان مخصوصاً در فضای مجازی اقدام کند و موارد مفید را به دانشجویان معرفی و آنان را برای مشارکت، تشویق کند.

- آموزشگران این درس از سال ۱۳۹۴ به بعد موظفاند تمامی دانشجویان را برای عضویت در «تالار گفتگوی معلمان آینده» در پورتال دانشگاه هدایت کنند و خود نیز در آن مشارکت نمایند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس **تجربه‌های خاص حرفه‌ای** در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از گفتارهای درس، گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی، به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۵۰ درصد امتیاز

- آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

➤ آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.

➤ مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.

➤ رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.

➤ رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.

➤ مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.

➤ ظرافت و زیبایی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی »
متعاقبا ارائه می‌شود.

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: اقدام پژوهی »

۱. معرفی درس و منطق آن:

قائل شدن وظیفه تولید یافته‌های پژوهشی برای معلم در کنار دو وظیفه مهم دیگر او مبنی بر وظیفه استفاده از یافته‌های پژوهشی تولید شده توسط دیگران و وظیفه آموزش پژوهش به دانش‌آموزان، ضرورت دانا و توانا کردن آنها در حوزه اقدام پژوهی را روشن می‌سازد. این امر بدان معناست که معلم باید از تدریس و عمل تربیتی عادی شده^{۲۰} فاصله گرفته و به سوی تدریس و عمل فکورانه^{۲۱} پیش برود، به نحوی که با بینشی پژوهشی مسائل کلاس و مدرسه را بکاود و با اقدام پژوهی و ژرف‌اندیشی به یافتن راه‌حل‌ها، کاربرد بلافصل یافته‌ها و اخذ بازخورد مداوم به اصلاح و بهبود مسائل آموزشی و پرورشی بپردازد. بر این اساس، تفکر و مهارت اقدام پژوهی یکی از حوزه‌های اساسی است که می‌بایست در برنامه درسی پیش از خدمت و حین خدمت معلمان گنجانده شود.

نام درس: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: اقدام پژوهی				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با مطالعه گستره و سطوح پژوهش در آموزش و پرورش و فلسفه و روش اقدام پژوهی (جستی، چرایی و چگونگی آن)، به تحلیل اهمیت کاربرد یافته‌های پژوهشی و اقدام پژوهی در اصلاح و بهبود نتایج و فرآیندهای آموزشی و پرورشی و رشد حرفه‌ای معلمان بپردازد و با استفاده از دانش و نگرش کسب شده به انجام اقدام پژوهی به تناسب رشته تخصصی خود مبادرت ورزد.				نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیش‌نیاز: اصول و روش‌های تدریس، روانشناسی تربیتی
				شایستگی اساسی: Ck&pck کد ۲-۱-۳ ۳-۴-۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	
سطوح و گستره پژوهش در حرفه معلمی را تحلیل می‌کند و مصادیق آنها را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهد و رابطه اقدام پژوهی با رشد حرفه‌ای و ادراک هنرمندانه معلم از موقعیت‌های تربیتی را تحلیل می‌کند	جایگاه و روابط سطوح مختلف پژوهش را مورد بررسی و مقایسه قرار می‌دهد و امکانات و محدودیت‌های کاربرد هر یک از سطوح را در موقعیت‌های مختلف توضیح می‌دهد	سطوح و گستره پژوهش در حرفه معلمی را توضیح می‌دهد، نقش معلم در مقام مصرف کننده آموزش دهنده و تولید کننده پژوهش را توضیح می‌دهد.	شناخت پژوهش در آموزش و پرورش و در حرفه معلمی	
با توجه به مبانی فلسفی اقدام پژوهی ایده‌ها و روش‌هایی را برای اقدام پژوهی در موقعیت خاص ارائه می‌کند و نقش اقدام پژوهی را در اصلاح و بهبود امور آموزشی و پرورشی مورد تحلیل قرار می‌دهد.	دلالت‌های مبانی فلسفی اقدام پژوهی را برای عمل پژوهش تبیین می‌کند و ضرورت و کاربردهای آن را در تفکر و عمل تربیتی توجیه می‌کند.	مفهوم اقدام پژوهی را تعریف می‌کند و ضرورت، اهداف، پیامدها و امکانات و محدودیت‌های آن را توضیح می‌دهد و با خاستگاه و رویکردهای موجود در این زمینه اشتناست.	شناخت فلسفه اقدام پژوهی	

شناخت مراحل و روش اجرای اقدام پژوهی	هر یک از مراحل اقدام پژوهی و روش اجرای آن را توضیح می‌دهد.		بر اساس دانش و مهارت کسب شده، نمونه‌ای از گزارش‌های اقدام پژوهی انجام شده توسط معلمان را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهد.
کسب مهارت در انجام اقدام پژوهی متناسب با رشته تخصصی	با ژرف‌اندیشی موقعیت‌ها و مسائل آموزشی و پرورشی را مورد بررسی قرار می‌دهد و مسئله مناسب برای انجام اقدام پژوهی را انتخاب می‌کند.	با زرف‌اندیشی مسئله را مورد بررسی قرار می‌دهد و داده‌ها و شواهد مهم و ابزار مناسب برای گردآوری آنها را تشخیص می‌دهد.	روش، مراحل و اقدامات لازم برای ارزشیابی، اعتباریابی و نقد نتایج و اخذ بازخورد برای اصلاح و بهبود را پیش‌بینی و طرح نهایی را تدوین می‌کند و در صورت دسترسی به موقعیت مناسب آن را اجرا می‌کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول :

- انواع، سطوح، گستره، ماهیت و اهداف پژوهش در آموزش و پرورش
- پژوهش در حرفه معلمی (معلم به عنوان بکارگیرنده یافته‌های پژوهش‌های دیگران، معلم به عنوان پژوهشگر، معلم به عنوان مدرس پژوهش به دانش آموزان)
  - استلزامهای پژوهش‌های معلم محور (برخورد آزادمنشانه، هم افزایی، تفکر و بازاندیشی، دغدغه‌های رشد حرفه‌ای، اشتراک دانش و تجربیات، مشارکت و کار گروهی، نقادی و نقد پذیری، تعهد و مسئولیت برای عمل مبتنی بر پژوهش، اخلاق پژوهشی و ...)
  - عمل پژوهی و ادراک هنرمندانه معلم
  - عمل پژوهی و رشد حرفه ای معلم

فعالیت یادگیری:

- مطالعه منابع معرفی شده
- مشارکت در بحث‌های کلاسی
- پاسخ به پرسش‌های طرح شده
- مشارکت در نقد مطالب گزارش شده در کلاس (گزارش حاصل از فعالیت عملکردی گروه‌ها)

فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در تحلیل جایگاه و نقش پژوهش در آموزش و پرورش و حرفه معلمی و تهیه گزارش برای ارائه به کلاس

بخش دوم :

- چستی عمل پژوهی در آموزش و پرورش (ماهیت، تعریف، ابعاد، گستره،
- چرایی عمل پژوهی در آموزش و پرورش (اهداف، پیامدها، ضرورت و اهمیت)
- تاریخچه و خاستگاه های عمل پژوهی
- نظریه‌ها و دیدگاه‌های موجود در زمینه اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه منابع معرفی شده

- مشارکت در بحث‌های کلاسی
  - پاسخ به پرسش‌های طرح شده
  - مشارکت در نقد مطالب گزارش شده در کلاس (گزارش حاصل از فعالیت عملکردی گروه‌ها)
- فعالیت عملکردی:

- تهیه یک نوشته انتقادی در مورد باورها و عقاید شخصی خود در مورد چستی و ضرورت اقدام پژوهی در آموزش و پرورش و ارائه آن در کلاس برای بررسی و نقد

بخش سوم:

- چگونگی تشخیص مسئله،
- چگونگی تدوین طرح اقدام پژوهی،
- روش اجرای مراحل اقدام پژوهی
- چگونگی گردآوری داده‌ها و شواهد مهم در اقدام پژوهی
- بازاندیشی در باره داده‌ها و شواهد و اصلاح فرایند اقدام پژوهی

- نقش مشورت و مشارکت در اقدام پژوهی
  - ارزشیابی، نقادی و اعتباریابی در اقدام پژوهی
  - چگونگی بازخورد، اصلاح و کاربرد نتایج در اقدام پژوهی
  - چگونگی مستند سازی، ثبت و ضبط مراحل و تهیه گزارش نهایی و اطلاع رسانی و اشاعه دستاوردهای اقدام پژوهی
- فعالیت یادگیری:

- مطالعه منابع معرفی شده
  - مشارکت در بحث‌های کلاسی
  - پاسخ به پرسش‌های طرح شده
  - مشارکت در نقد مطالب گزارش شده در کلاس (گزارش حاصل از فعالیت عملکردی گروه‌ها)
- فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در نقد نمونه‌ای از اقدام پژوهی انجام شده توسط معلمان دیگر و تهیه گزارش نقد برای ارائه به کلاس

بخش چهارم:

- تدوین طرح و انجام مراحل اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در ارزشیابی و نقد طرح اقدام پژوهی دانشجو معلمان و یکایک مراحل اجرایی آن در خلال جلسات متناظر با روند پیشرفت اجرای طرح (در هر مرحله از تدوین طرح و اجرای آن، دانشجویان گزارش لازم را به کلاس ارائه و از مشورت، ارزشیابی و نقد دیگران استفاده می‌کنند)

فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در مراحل زیر:
- بررسی متاملانه کلاس درس و مدرسه و انتخاب مسئله برای اقدام پژوهی
- تدوین طرح
- انتخاب روش و تدوین مراحل
- مشخص کردن شواهد مهم و ساختن یا یافتن ابزار گردآوری داده‌ها
- بازاندیشی در باره داده‌ها و شواهد و اصلاح فرایند

- انجام مشورت و جلب مشارکت افراد ذی ربط
- ارزشیابی، نقادی و اعتباریابی فرایند و نتایج
- اخذ بازخورد، اصلاح و کاربرد نتایج در حل مسئله یا بهبود امر مورد پژوهش
- مستند سازی، ثبت و ضبط مراحل و تهیه گزارش نهایی و اطلاع رسانی و اشاعه دستاوردها

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

- راهبردهای اصلی شامل پرسش و پاسخ، حل مساله، نقادی و پژوهش به صورت گروهی و مشارکتی است. در کلاس در خلال بیان فلسفه، مبانی، اصول، روش و مراحل اجرای اقدام پژوهی به تحلیل و نقادی گزارش های مطالعات اقدام پژوهی معلمان (به تناسب رشته آموزشی دانشجو معلمان) و آشنا سازی دانشجو معلمان با تجارب معلمان پژوهنده پرداخته می شود.
- در بخش عملی، دانشجو معلمان در قالب گروه های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین پیشنهاد کامل اقدام پژوهی و اجرای آن در محیط واقعی (در صورت دسترسی به کلاس و مدرسه) می پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به کلاس ارائه داده و از نقد و مشارکت سایر دانشجو معلمان استفاده می کنند. در صورت عدم دسترسی به کلاس و مدرسه، صرفاً به تدوین طرح اقدام پژوهی و پیش بینی مراحل اجرا و سازوکار لازم برای گردآوری داده ها و شواهد مهم و تهیه ابزار و مشخص کردن چگونگی استفاده از مشورت و مشارکت دیگران بسنده می شود.

۴. منابع آموزشی

منبع:-

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر همکلاس های با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه های کمی بر جنبه های کیفی تأکید و توجه ویژه ای می شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت های انجام شده توسط دانشجو - که در پوشه کار^{۲۲} او گردآوری می شود- صورت می گیرد و بر ارزیابی توسط خود دانشجو تأکید ویژه ای می شود.
- در این ارزشیابی، ۴ نمره بهارزشیابی دانشجو به صورت تکوینی طی نیمسال ۸، نمره به کار عملی در حوزه اقدام پژوهی و ۸ نمره به آزمون پایانی اختصاص می یابد.

سایر نکات

اقدام پژوهی قبل از آغاز کارورزی به دانشجویان ارائه شود.

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی »

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس پژوهی یک رویکرد برای توسعه حرفه ای است که در ، آن معلمان با یکدیگر در تدوین طرح درس پژوهشی ، اجرا و اعتبار یابی آن همکاری می کنند . این رویکرد ظرفیت شگرفی برای تحقق اهداف مدرسه بعنوان سازمان یادگیرنده و بستری برای گفتگوهای حرفه ای در باره آموزش ، تدریس و فرایندهای یاددهی - گیری در مدرسه فراهم می سازد. درس پژوهی دانش آموزشی محتوا را در معلمان توسعه بخشیده و با سازوکارهای خود ، قدرت و شایستگی معلمان را برای مواجهه با مسائل فراروی یاددهی - یادگیری توسعه می بخشد . به این ترتیب دانشجو معلمان با گذراندن این درس ، با کار گروهی و هم افزایی در جهت رشد شایستگی و توان تخصصی خود بطور همزمان در حوزه دانش تربیتی ، دانش موضوعی ، دانش فناوری آموزشی و دانش آموزشی محتوا گام بر می دارند.

نام درس: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ماهیت ، اهداف و اهمیت کاربرد درس پژوهی و نقش آن در توسعه حرفه ای معلمان و فرایند یاددهی - یادگیری رادرك نموده و با کسب نقش و مهارتهای لازم ، به طراحی و اجرای برنامه درس پژوهی در قالب یک گروه همکار و براساس رشته تخصصی خود بپردازد .				نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: اصول و روش های تدریس نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: Ck&pck کد ۱-۲-۳ ۳-۴&۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	
تاثیر درس پژوهی را بر ابعاد مختلف شایستگیهای معلمی به تفکیک مشخص و پیامدهای آن را در افزایش کیفیت نتایج فرایندهای یاددهی - یادگیری مورد تحلیل قرار می دهد .	امتیازات درس پژوهی را نسبت به سایر رویکردهای توسعه حرفه ای برمی شمارد و نقش آن را در اصلاح و بهبود فرایند یاددهی - یادگیری درک می کند.	جایگاه درس پژوهی را در تحقق مدارس بعنوان سازمان یادگیرنده توضیح می دهد .	درک ماهیت ، اهداف ، ضرورت و اهمیت کاربرد درس پژوهی	
نمونه های اجرا شده درس پژوهی را مورد نقد و ارزیابی قرار می دهد .	استلزامهای درس پژوهی را می شناسد و پیوستگی مراحل درس پژوهی و نحوه اخذ بازخورد از آنها را توضیح می دهد .	دانش و مهارتهای مورد نیاز برای طراحی و اجرای مراحل درس پژوهی را بر می شمارد و اجرای اثربخش آنها را توضیح می دهد .	کسب شایستگی مورد نیاز درس پژوهی	

طراحی و اجرای یک برنامه درس پژوهی	در قالب گروه ، طرح و برنامه درس پژوهی را با توجه بر کاستیهای مشاهده شده در فرایند یاددهی - یادگیری و یا در حین کارورزی تدوین می کند	در قالب گروه ، طرح درس پژوهشی را تدوین و در حین کارورزی اجرا می کند . نتایج آن را مورد بازنگری قرار داده ، طرح جدید را تدوین و اجرا می کند	با کمک گروه ، نتایج اجرای طرح درس پژوهشی را بر اساس سوالات گروه ، مورد نقد و ارزیابی قرار داد گزارش کامل را تدوین می نماید
-----------------------------------	---	--	--

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول :

تمهید شرایط و آماده سازی

- مدرسه بعنوان یک سازمان یادگیرنده
- تاریخچه ، تعریف و اهداف درس پژوهی
- درس پژوهی انتخابی استراتژیک برای توسعه دانش و شایستگیهای معلمان
- ابعاد و گستره درس پژوهی
- فرایند درس پژوهی
- شرایط ، فرهنگ و حمایت‌های مورد نیاز درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

با مشارکت در بحث به ضرورت و اهمیت درس پژوهی و نقش آن در تولید دانش بومی تدریس می پردازد . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوع مطرح می نماید . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوعات مطرح می نماید .

فعالیت عملکردی:

تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در تحلیل جایگاه و نقش درس پژوهی در حرفه معلمی و تهیه گزارش برای ارائه به کلاس.

فصل دوم :

چگونگی تدوین برنامه درس پژوهی :

- تشکیل گروه درس پژوهی
- تبیین رویکرد درس پژوهی در گروه
- برنامه ریزی و تدوین جدول فعالیت‌های اجرایی گروه
- انتخاب زمینه پژوهشی برای فعالیت گروه
- تعریف مساله و انتخاب موضوع
- پیش بینی شرایط و نیازمندیهای اجرای درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

با مشارکت در بحث موضوعاتی را برای فعالیت درس پژوهی مطرح می کند . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوعات مطرح می نماید .

فعالیت عملکردی:

در قالب کارگروه‌های دانشجویی ، یک زمینه پژوهشی را تعریف و مساله و موضوع مرتبط با آن را مشخص می کند .

فصل سوم :

چگونگی تدوین طرح درس مورد پژوهش

تعیین اهداف و سوالهای پژوهشی
تدوین طرح درس پژوهشی متناسب با سوالهای پژوهشی:

- ترسیم وضع موجود و مطلوب
- شناسایی تغییرات مورد نیاز
- تعیین هدفهای درس
- تعیین تجارب و فعالیتهای یادگیری
- تعیین رفتار ورودی
- پیش بینی منابع و وسایل آموزشی
- پیش بینی نحوه مدیریت و سازماندهی کلاس
- پیش بینی نحوه تفکر و واکنش دانش آموزان به تدریس
- تعیین معیارهای تحقق هدفها
- تعیین روش سنجش و ارزشیابی
- تعیین چارچوب اجرایی طرح درس پژوهشی

فعالیت یادگیری:

در باره چارچوب طرح درس پژوهشی بحث می کنند و دلایل و اهمیت هر یک از مولفه ها را بر می شمارد.

فعالیت عملکردی:

در قالب کارگروههای دانشجویی یک طرح درس پژوهشی را تهیه و به کلاس ارائه می نمایند.

فصل سوم :

چگونگی اجرای طرح درس مورد پژوهش

- تعیین شواهد و مستندات مورد نظر گروه
- تعیین روش و چگونگی مشاهده طرح درس
- تقسیم وظایف اعضای گروه در حین مشاهده
- طراحی فرمهای گردآوری اطلاعات و مستند سازی مشاهده

فعالیت یادگیری:

در باره چگونگی اجرای طرح درس پژوهشی بحث می کنند و نکات جدیدی را برای اجرای بهینه آن مطرح می سازند.

فعالیت عملکردی:

طرح درس پیش بینی شده در گروه را بصورت آزمایشی در کلاس اجرا می کنند.

فصل چهارم:

زرف اندیشی در باره داده ها و شواهد

- نحوه انتخاب چارچوب تجزیه و تحلیل داده ها و شواهد
- تجزیه و تحلیل داده ها و شواهد :

تحلیل نتایج یادگیری

تحلیل انگیزش

تحلیل رفتار اجتماعی دانش آموزان

طراحی مجدد درس و اجرای آن

اجرای طرح درس جدید و مشاهده آن

زرف اندیشی در باره اجرای دوم درس و اصلاح نهایی طرح درس

فعالیت یادگیری:

در باره چگونگی نقد مناسب تر نحوه اجرای طرح درس پژوهشی در کلاس بحث می کنند و نکات جدیدی را در این زمینه مطرح می سازند .

فعالیت عملکردی:

نحوه اجرای آزمایشی طرح درس گروه را مورد نقد و بررسی قرار می دهند .

فصل پنجم : چگونگی ژرف اندیشی در باره روند اجرای فعالیت گروه

الف) نحوه تحلیل نتایج مربوط به یادگیری و رشد دانش آموزان (تحلیل نتایج یادگیری، تحلیل انگیزش، تحلیل رفتار اجتماعی دانش آموزان)،

ب) نحوه تحلیل نتایج مربوط به رشد حرفه ای معلمان عضو گروه.

فعالیت یادگیری:

در باره نتایج فعالیت گروه بر توسعه یادگیری و رشد حرفه ای خود بحث می کنند .

فعالیت عملکردی

با ارایه مستندات لازم به جمع بندی از تاثیر فعالیت گروه خود بر یادگیری دانش آموزان و رشد حرفه ای خود می پردازند .

فصل ششم : تهیه گزارش نهایی و اشاعه دستاوردهای گروه درس پژوهی

- ضرورت اشاعه نتایج درس پژوهی
- روش های اشاعه و انتشار دستاوردهای گروه
- نحوه تدوین گزارش نهایی درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

در باره ضرورت اشاعه نتایج درس پژوهی بحث می کنند .

فعالیت عملکردی:

گزارش کار گروه خود را تدوین و ارایه می نمایند .

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- راهبردهای اصلی شامل پرسش و پاسخ، حل مساله، نقادپو پژوهش به صورت گروهی و مشارکتی است. در کلاس در فرایند تدریس به تحلیل و نقادی گزارش های مطالعات درس پژوهی (به تناسب رشته آموزشی دانشجو معلمان) و آشنا سازی دانشجو معلمان با تجارب معلمان درس پژوه پرداخته می شود.
- در بخش عملی، دانشجو معلمان در قالب گروه های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین برنامه درس پژوهی و اجرای آن در محیط واقعی (در صورت دسترسی به کلاس و مدرسه) یا نمونه ای (مشابه سازی شرایط کلاس درس) می پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به کلاس ارائه داده و از نقد و مشارکت سایر دانشجو معلمان استفاده می کنند.

۴. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر همکلاس های با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه های کمی بر جنبه های کیفی تاکید و توجه ویژه ای می شود. این

ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت های انجام شده توسط دانشجو - که در پوشه کار^{۲۳} او گردآوری می شود- صورت می گیرد و بر ارزیابی توسط خود دانشجو تأکید ویژه ای می شود.
در این ارزشیابی، ۴ نمره به ارزشیابی دانشجو به صورت تکوینی طی نیمسال ، ۸ نمره به کار عملی در حوزه درس پژوهی و ۸ نمره به آزمون پایانی اختصاص می یابد .

۵. منابع آموزشی

درس پژوهی ، مبانی ، اصول و روش اجرا ، دکتر رضا ساکی ، انتشارات جهاد دانشگاهی ، ۱۳۹۲ .
استپانک و همکاران (۱۳۸۹) درس پژوهی راهنمایی عملی برای مدیران و معلمان ، ترجمه دکتر رضا ساکی و داریوش مدنی ، انتشارات حکمت علوی

سایر نکات

تدریس درس پژوهی پس از تدریس اقدام پژوهی و همزمان با اجرای کارورزی انجام می شود .

۱. معرفی درس و منطق آن

نام درس: کارورزی ۱				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: کارورزی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۱۷۸ ساعت پیشنیاز: روانشناسی تربیتی، اصول و روش‌های تدریس نحوه آموزش: مشترک
				شیاستگی اساسی: -۳-۲-۲ & P Ck & pk
				۳-۱-۲
ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	مسئله‌شناسی
توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات توصیف نماید اما توانسته است اطلاعات را به صورت نظام مند تحلیل و تبیین نماید.	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند توصیف نموده و با استفاده از شواهد و مستندات آن را تبیین نماید.	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند توصیف نماید.	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند توصیف نماید.	توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند توصیف نماید.
گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی نموده و با ایجاد ارتباط میان مضامین در قالب یک	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته‌ها را گزارش نموده	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته‌ها را گزارش نموده	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته‌ها را گزارش نموده	گزارش‌های جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته‌ها را گزارش نموده

مسئله آموزشی/ تربیتی تبیین نموده است.	است.	سازماندهی و یافته ها را گزارش کند.	
در گزارش ارائه شده ارتباط میان فصل ها و عناوین ذیل فصل ها رعایت شده و یافته ها مبتنی بر شواهد و مستندات تجربی و علمی گزارش شده است.	در گزارش ارائه شده ساختار گزارش نویسی به صورت نظام مند در ثبت و ارائه یافته ها رعایت شده است و یافته ها به کمک برخی شواهد و مستندات پشتیبانی شده است.	در گزارش ارائه شده ساختار کلی گزارش نویسی رعایت شده اما شواهد و مستندات کافی برای یافته ها ارائه نشده است.	تدوین و ارائه گزارش

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول: معرفی برنامه کارورزی و تکالیف عملکردی، برنامه زمان بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.

جلسه دوم و سوم: کارگاه مسئله شناسی (مطالعه موقعیت)

تکلیف یادگیری: مشاهده فیلم تدریس/ موقعیتی در سطح مدرسه و تبیین مسئله بر اساس گام های زیر:

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی ها و مشخصه های متمایز کننده)

ب: تشریح توضیح موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن/ از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر و اسکمپر.

د: تعیین نقطه کانونی (انتخاب، جمع آوری شواهد، درک و تحلیل، ارائه مسئله).

ه: تبیین مسئله با استفاده از استدلال قیاسی یا استقرایی به کمک شواهد و مستندات.

شرح تنظیم پوشه کار: نسخه ای از مسئله تبیین شده به همراه بازخوردهای ارائه شده در محورهای مختلف تبیین مسئله در پرونده توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط گردد.

جلسه چهارم: مشاهده آزاد

سازماندهی دانشجویان در مدارس و معارفه آنان به مدارس (جلسه آشنایی با مدرسه، مدیر و معلم راهنما)

تکلیف یادگیری: تجربه اولین روز کارورزی من در مدرسه. از دانشجو خواسته شود تا اولین تجربیات خود را از اولین روز کارورزی از زمان آماده شدن برای رفتن به مدرسه تا زمان برگشتن در قالب داستان یا خاطره یادداشت روزانه ثبت و ارائه نماید. دانشجو در اولین روز کارورزی مشاهده آزاد دارد و آنچه را مشاهده می کند بدون هیچ محدودیتی ثبت و ضبط خواهد نمود. این موارد می تواند شامل رخ داد ها در مسیر رفت و آمد به مدرسه، فضا و موقعیت مدرسه، تصورات و انتظارات، نحوه برخورد کادر مدرسه، نحوه مواجهه شدن با دانش آموزان، گفتگو با کارکنان مدرسه، معلمان و.... باشد.

پوشه کار: داستان نگارش شده در اولین روز کارورزی در پوشه کار.

جلسه پنجم: کارگاه پژوهش روایتی

تعریف و کاربرد پژوهش روایتی

انواع طرح های پژوهش روایتی

ابزارهای پژوهش روایتی

ویژگی های پژوهش روایتی

فرآیند پژوهش روایتی

کاربردهای پژوهش روایتی در کارورزی

تکلیف یادگیری: مطالعه مقالات یا منابع علمی در زمینه پژوهش روایتی در یکی از محورهای فوق و جمع بندی یافته ها برای ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی: تحلیل نمونه ای از پژوهش روایتی و شناسایی نوع پژوهش، ابزار های بکارگرفته شده، ویژگی ها و فرآیند بکارگرفته شده برای تدوین گزارش بررسی و یافته ها به کلاس ارائه گردد.

جلسه ششم: کارگاه پژوهش روایتی

تحلیل ساختاری روایت ها

- ۱) کدگذاری باز
- ۲) کدگذاری محوری و انتخاب مضامین
- ۳) ارتباط مضامین با یکدیگر
- ۴) تبیین مسئله

تکلیف عملکردی:

الف: تحلیل یک نمونه پژوهش روایتی بر اساس مراحل ذکر شده

ب: تنظیم گزارش تهیه شده از مشاهده آزاد مدرسه در قالب پژوهش روایتی

جلسه هفتم: مشاهده تأملی و مسئله شناسی موقعیت فیزیکی مدرسه / بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت فیزیکی مدرسه شامل: موقعیت جغرافیایی و محیط بیرونی مدرسه، انواع فضا ها (کتابخانه، زمین ورزش، آبخوری، سرویس ها، کلاس ها، راهرو ها...) نور، جریان هوا، وضعیت بهداشت، امکانات و تجهیزات (کارگاهی، آزمایشگاهی، شبکه مجازی، سایت و...) شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) ارائه یافته ها در سمینار مدرسه.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

جلسه هشتم: مشاهده تأملی و مسئله شناسی ساختار و سازمان مدرسه / بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از ساختار سازمانی، روش های بکارگرفته شده در اداره مدرسه، ساختار سازمانی، نحوه گردش کار در سطح مدرسه، تعاملات میان مدیر، معلمان، کارکنان و نحوه تعامل با اولیاء مدرسه و تدوین آن در قالب پژوهش روایتی پوشه کار: گزارش تهیه شده به همراه بازخورد های ارائه شده از سوی استاد در پرونده توسعه حرفه ای دانشجو ضبط گردد.

جلسه نهم: مشاهده تأملی و مسئله شناسی موقعیت عاطفی روانی / تعاملات در سطح مدرسه / بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت عاطفی روانی مدرسه شامل: روابط عاطفی میان معلم و دانش آموزان (درک حالات روانی دانش آموزان، برنامه ریزی برای ایجاد جو مثبت و سازنده در فضای کلاس و...) تعاملات دانش آموزان با یکدیگر (میزان احترام، همدلی، همکاری و...)، روابط عاطفی میان معلمان و کارکنان و مدیر شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) و ارائه یافته ها در سمینار مدرسه.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

جلسه دهم: سمینار کلاسی (بررسی گزارش ها و تحلیل ساختار آن بر اساس فرآیند شناسایی و تبیین مسئله

در این نشست دانشجویان یافته های خود از مطالعه موقعیت مدرسه در ابعاد مختلف ساختار سازمانی، موقعیت فیزیکی و عاطفی را در قالب مسئله های تبیین شده به همراه راه حل های مبتنی بر یافته های علمی ارائه نموده و یافته ها مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

جلسه یازدهم: مشاهده تأملی کلاس درس و مسئله شناسی فرآیند آموزش / بازدید از مدرسه و تشکیل
سمینار در سطح مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت آموزشی شامل: جو و فضای عاطفی و روانی، طراحی آموزشی، راهبرد های آموزش، سازماندهی تکالیف یادگیری، تعاملات میان معلم و دانش آموزان و دانش آموزان با یکدیگر، وضوح و شفاف بودن مباحث، میزان درگیر نمودن دانش آموزان در فرآیند یادگیری، مواد و منابع آموزشی، ارزشیابی از یادگیری و... شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) و ارائه یافته ها در سمینار مدرسه.

جلسه دوازدهم، سیزدهم، چهاردهم: سمینار (بررسی گزارش ها و تحلیل ساختار آن بر اساس فرآیند شناسایی و تبیین مسئله در سطح مدرسه / واحد آموزشی)

در این نشست دانشجویان یافته های خود از مطالعه موقعیت آموزشی کلاس درس را در قالب مسئله های تبیین شده به همراه راه حل های مبتنی بر یافته های علمی ارائه نموده و یافته ها مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

جلسه پانزدهم: سمینار (بررسی گزارش ها و تحلیل ساختار آن بر اساس چارچوب پژوهش روایتی در سطح مدرسه / واحد آموزشی)

تکلیف عملکردی: دانشجویان مجموعه یافته های خود را در طول ترم در قالب یک پژوهش روایتی زیر نظر استاد تنظیم نمایند. در این گزارش دانشجو باید یافته های خود را از مسئله های مطالعه شده و تبیین و آن را به کمک شواهد و مستندات علمی پژوهشی قابل دفاع نماید. یافته ها در کلاس مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

پوشه کار: گزارش تنظیم شده در پوشه کار توسعه حرفه ای ضبط می گردد.

جلسه شانزدهم: ارزیابی کارپوشه دانشجو بر اساس ملاک ها و سطوح عملکرد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیر مستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، بکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبرد های مشارکتی، پژوهش روایتی، سمینار های گروهی و فردی ارائه می گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: .....

منبع فرعی:

(متعاقباً اعلام می شود)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی یک در قالب سمینار پایانی صورت می گیرد که در آن دانشجویان باید یافته های خود از مطالعه موقعیت های تربیتی و آموزشی را ارائه و با استناد به یافته های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) از آن دفاع نمایند. این جلسه با حضور معلم راهنما تشکیل می شود.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخورد های داده شده به گزارش های ارائه شده در طول ترم و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می گیرد. میزان مشارکت در بحث ها، ارائه یافته های جدید، پاسخ به بازخورد های داده شده و...

ارزیابی پوشه کار: کلیه گزارش ها به همراه بازخورد های داده شده در پوشه توسعه حرفه ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه ریزی برای آموزش های بعدی و نیز دفاع از توانایی های حرفه ای در پایان دوره قرار می گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی، سمینارها و مدرسه: ۲۰ امتیاز
- گزارش های عملکردی مرحله ای: ۴۰ امتیاز
- تدوین و ارائه گزارش پایانی: ۴۰ امتیاز

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۷. تنظیم فهرست و فصل بندی
۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی
۹. نگارش ادبی و فنی
۱۰. اعتبار داشتن گزاره ها
۱۱. ظرافت و زیبایی ظاهری
۱۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره ها
۱۳. ارایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل
۱۴. ارائه راه حل ها و پیشنهادهای برخاسته از یافته ها
۱۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست ها
۱۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

سرفصل درس «کارورزی ۲»^{۲۵}

۱. معرفی درس و منطق آن

اگر تدریس را فرایندی سازمان یافته، اخلاقی و متعهدانه بدانیم که نیازمند بهره گیری از یافته های علمی، شهود^{۲۶} و خلاقیت در موقعیت های بی بدیل و منحصر به فرد است، در آن صورت برنامه کارورزی به جای تمرکز انحصاری بر آموزش فنون، نیازمند آن است که دانشجومعلم، فعالانه با موقعیت های واقعی در سطح کلاس درس روبرو شود تا با به کارگیری روش های استدلالی/ منطقی به بررسی موقعیت های یادگیری پرداخته، با آگاهی انتقادی نسبت به تجربیات اندوخته شده، به آفرینش الگوهای ذهنی و طرحواره هایی بپردازد که به وی در اتخاذ تصمیمات اثربخش و ارزیابی نتایج حاصل از آن تصمیمات جهت برنامه ریزی کمک کند.

تدریس عملی وابسته به موقعیت است و با ویژگی های شخصی معلم و آن چه او در یک مکان و زمان خاص انجام می دهد، مرتبط است. از این رو فرصت های یادگیری تدارک دیده شده در کارورزی ۲، به دنبال آن است تا دانشجومعلم را در معرض دانش کاربردی که ترکیبی از انواع مختلف دانش (بیانی^{۲۷}، رویه ای^{۲۸}، موقعیتی^{۲۹}، فراشناختی^{۳۰}) است قرار داده، به آنان کمک کند تا به تامل در باره موقعیت های تربیتی بپردازند. این برنامه از طریق طراحی فرصت های یادگیری عملی امکان کسب تجربیات مستقیم، بررسی نتایج و بازاندیشی در خصوص دریافت های خود را از موقعیت واقعی آموزش به دست آورند. در برنامه کارورزی ۲ دانشجو با قرار گرفتن در معرض تکالیف ژرف نگرانه، توانایی تأمل در عمل را به طور مقدماتی از طریق مشارکت در فرآیند آموزش (فردی، گروه های کوچک/ بزرگ) و نهایتاً اجرای مستقل فعالیت های یادگیری در سطح کلاس درس کسب کرده، به درک صحیحی نسبت به آنچه در کلاس جریان دارد دست می یابد. آگاهی نسبت به تصمیمات ناظر به برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی، به عنوان یک فرآیند تأملی، به شناخت جهت گیری حرفه ای، نوع تفکر و سبک تدریس دانشجو کمک خواهد کرد.

نام درس: کارورزی ۲				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱. با تداوم مطالعه موقعیت یادگیری (در سطح کلاس درس یا مدرسه) مشکلات/ نیازهای فردی، گروه های کوچک/ بزرگ را شناسایی/ بازشناسی کند و فعالیت هایی را برای رفع مشکلات/ نیازهای یادگیری طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی نماید. ۲. تجربیات خود را از مشارکت در فرآیند آموزش واکاوی نموده، یافته های خود را روایت نماید.				نوع درس: کارورزی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۱۲۸ ساعت پیش نیاز: کارورزی ۱ نحوه آموزش: مشترک
				شایستگی اساسی: ۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن
سطح موفقیت ۳	سطح موفقیت ۲	سطح موفقیت ۱	ملاک شایستگی	

۲۵ - کارورزی ۱ و ۲ در برنامه درسی ابتدایی به ترتیب در سه ساله اول و سه ساله دوم ابتدایی به ارزش یک واحد برای هر دوره اجرا می شود.

26 - Intuition

27 - Declarative knowledge

28 - Procedural knowledge

29 - Conditional knowledge

30 - Metacognitive Knowledge

	<p>مطالعه موقعیت</p>	<p>توانسته است موقعیت های یادگیری را با جمع آوری اطلاعات توصیف نماید اما نتوانسته است مشکل/ نیاز را به کمک شواهد تبیین نماید.</p>	<p>توانسته است موقعیت- های یادگیری را با جمع آوری اطلاعات به صورت نظام مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز در تعامل با معلم راهنما توصیف نموده و راه حل/ های بهینه را با کمک شواهد معتبر و یافته های علمی تبیین کند.</p>	<p>توانسته است موقعیت های یادگیری را با جمع آوری اطلاعات به صورت نظام مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز در تعامل با معلم راهنما توصیف نموده و راه حل/ های بهینه را با کمک شواهد معتبر و یافته های علمی تبیین کند.</p>
	<p>فعالیت آموزش/ یادگیری</p>	<p>فعالیت یادگیری طراحی شده ناظر به نیاز/ مسئله شناسایی شده در یکی از انواع فردی، گروه کوچک، جمعی است، اما گزارش اجرا و ارزیابی نشان دهنده تأثیر گذاری بر حل مشکل/ رفع نیاز نیست.</p>	<p>فعالیت یادگیری طراحی شده از انسجام برخوردار است و گام های اجرای آن را با مشارکت معلم راهنما به وضوح مشخص نموده است. ارزیابی از اجرای فعالیت نشان دهنده تأثیر گذاری بر حل مسئله/ رفع نیاز در سطح فردی، گروه کوچک/ جمعی است.</p>	<p>فعالیت یادگیری طراحی شده، امکان ایجاد انعطاف و اتخاذ تصمیمات آگاهانه با مشارکت معلم راهنما ناظر به موقعیت آموزش/ یادگیری را فراهم نموده و نتایج ارزیابی از اجرای نیز منعکس کننده تأثیر راه حل های بکارگرفته شده در حل مسئله/ رفع نیاز در سطح فردی، گروه کوچک/ جمعی و بازنگری در آن فراهم کرده است.</p>
	<p>یافته های تاملی</p>	<p>گزارش عملکرد شامل فعالیت های انجام شده در طول نیمسال است اما یافته ها به گونه ای که انعکاس دهنده دلایل موفقیت/ توانایی ها، محدودیت های حرفه ای دانشجو است.</p>	<p>گزارش عملکرد شامل فعالیت های انجام شده در طول نیمسال است و یافته ها انعکاس دهنده دلایل موفقیت/ توانایی ها، محدودیت های حرفه ای دانشجو است.</p>	<p>گزارش عملکرد شامل فعالیت های انجام شده در طول نیمسال است و یافته ها انعکاس دهنده دلایل موفقیت/ توانایی ها، محدودیت های حرفه ای دانشجو توانسته است راهکار های عملی برای توسعه حرفه ای خود ارائه کند.</p>
	<p>تدوین و ارائه گزارش</p>	<p>در واکاوی تجربیات شخصی از موقعیت های یادگیری صرفاً به کد گذاری، طبقه بندی</p>	<p>در گزارش ارائه شده تجربیات شخصی از موقعیت های یادگیری را به کمک کد گذاری، و</p>	<p>در گزارش ارائه شده تجربیات شخصی از موقعیت های یادگیری با کمک کد گذاری، و طبقه بندی کد ها،</p>

کد ها، و شناسایی مضامین بسنده نموده است.	طبقه بندی کد ها، و شناسایی مضامین مورد واکاوی قرار گرفته و یافته ها را مبتنی بر شواهد تجربی و علمی روایت کرده است.	شناسایی مضامین مورد واکاوی قرار داده اما یافته ها را با استفاده از شواهد روایت نکرده است.
--	--	---

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

معرفی برنامه کارورزی و تکالیف عملکردی، نحوه طراحی فعالیت های یادگیری، شیوه تنظیم روایت ها، برنامه زمان بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس ملاک ها و سطوح موفقیت بر اساس پیامدهای یادگیری

جلسه دوم تا شانزدهم :

در طول این جلسات دانشجو در مدرسه حضور خواهد داشت و جلسات بحث کارورزی بر حسب مورد می تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود از آنجایی که در برنامه کارورزی ۲، دانشجو در مقیاس خرد در فعالیت های یادگیری که در سطح کلاس درس مشارکت می کند و از این طریق به تجربیات دست اول در زمینه یادگیری دست خواهد یافت لذا، ضروری است دانشجویان بر اساس گزارش پایانی ارائه شده در نیمسال اول، مسئله ها/ نیاز های تأثیر گذار بر یادگیری دانش آموزان را در سطح فردی، گروه های کوچک، گروه کلاسی شناسایی و آن ها را در قالب فعالیت های یادگیری طراحی و تدوین نموده و با راهنمایی و مشارکت معلم راهنما (به صورت مشترک با معلم راهنما یا به صورت مستقل زیر نظر معلم راهنما اجرا نماید) به حل مسئله / پاسخ به نیاز ها اقدام نماید. این مسئله ها/ نیازها می توانند ناظر به عملکرد های شناختی یا عاطفی-هیجانی دانش آموزان باشند. گفتگو با دانشجو قبل و بعد از اجرا در ارتباط با طرح طراحی شده، و فرآیند اجرای فعالیت باید در فضایی امن و راحت به گونه ای که منجر به یک خود ارزیابی و شناسایی نقاط قوت و ضعف و راهکار های ارتقاء/ بهبود آن باشد، ضروری است (فرم پیشنهادی^{۳۱} گفتگو میان استاد/ معلم راهنما قبل و پس از اجرای فعالیت ضمیمه است).

توصیه: با توجه به این که مسئله های شناسایی شده از سوی دانشجویان در ترم یک دارای عمق و پیچیدگی متفاوتی است، می توان بر حسب ماهیت مسئله ها نسبت به اجرای فعالیت های یادگیری به صورت فردی، گروه کوچک/ بزرگ اقدام نمود. تعداد فعالیت ها توسط هر دانشجو در طول ترم باید بین ۴ تا ۶ فعالیت در هر یک از دو مرحله (مشارکت با معلم راهنما در اجرای فعالیت ها و اجرای مستقل فعالیت ها زیر نظر زیر نظر معلم راهنما) باشد. تصمیم گیری در این خصوص بر عهده مدرس راهنما است.

در صورتی که بنا به دلایلی دانشجو امکان کار بر روی مسئله های شناسایی شده در ترم یک را نداشته باشد، طی نشست مشترکی میان معلم راهنما، استاد کارورزی و دانشجو نسبت به شناسایی مسئله ها/ نیاز ها اقدام شده و فعالیت های یادگیری بر اساس آن طراحی، اجرا و ارزیابی شود. دانشجویانی که بنا به دلایلی موفق به اتمام کار در ترم یک نشده اند می توانند با در نظر گرفتن یک برنامه ترمیمی از یک تا چهار هفته نسبت به تهیه/ تکمیل گزارش ها و شناسایی مسئله ها برای ورود به عرصه با نظر استاد راهنما اقدام نمایند. بدیهی است که نمره این گروه از دانشجویان بر اساس آیین نامه آموزشی نا تمام اعلام می گردد.

^{۳۱} - فرم ها می تواند با توجه به شرایط و اقتضات مورد بازنگری قرار گیرد.

تکالیف عملکردی برای مشارکت در فعالیت های کلاسی:

۱. تهیه طرح کلی برای مشارکت در فعالیت های یادگیری در طول ترم و اجرای مستقل فعالیت ها زیر نظر استاد راهنما و با هماهنگی معلم راهنما.
۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی و مشارکت در اجرای آن زیر نظر استاد راهنما و با هماهنگی معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهاد ها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.
۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله برای گروه کوچک و مشارکت در اجرای آن زیر نظر استاد راهنما و با هماهنگی معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهاد ها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.
۴. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس و مشارکت در اجرای آن زیر نظر استاد راهنما و با هماهنگی معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهاد ها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

تکالیف عملکردی برای اجرا توسط دانشجو

۱. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی زیر نظر استاد راهنما و معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهاد ها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.
۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت گروه کوچک به صورت فردی زیر نظر استاد راهنما و معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهاد ها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.
۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس به صورت فردی زیر نظر استاد راهنما و معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش بینی ها و ارائه پیشنهاد ها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

محور طراحی فعالیت های الزامی

- طراحی فعالیت یادگیری برای شناسایی ظرفیت ها و توانایی های دانش آموزان
- طراحی فعالیت یادگیری برای درگیر نمودن (انگیزشی، تحصیلی و رفتاری) دانش آموزان در موقعیت یادگیری
- طراحی فعالیت یادگیری برای مرور مباحث
- طراحی فعالیت یادگیری برای آموزش مهارت های کار مشارکتی
- طراحی فعالیت برای پرورش مهارت های تفکر
- طراحی تکلیف یادگیری برای یکی از موضوعات درسی
- طراحی فعالیت رفع بد فهمی های دانش آموزان
- طراحی فعالیت برای رفع عقب ماندگی های تحصیلی
- طراحی فعالیت برای تقویت/ بهبود عملکرد های عاطفی (مثل بی نظمی، عدم رعایت قوانین)
- طراحی فعالیت یادگیری برای سنجش آموخته ها

- سایر فعالیت ها به تشخیص معلم راهنما

ساختار طراحی فعالیت ها:

- هدف/ پیامد
- مراحل/ گام های اجرای فعالیت
- ....
- ....
- ....
- ....
- مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز
- روش بازخورد دادن به دانش آموزان در فرایند اجرا
- سنجش آموخته ها/ سنجش عملکرد

ارزیابی و بازخورد فعالیت

- بررسی پیش بینی ها
- تعیین موانع و محدودیت ها
- تغییرات اعمال شده در قرآند اجرا
- بررسی نتایج حاصل شده از اجرا
- واکاوی تجربه بکار گرفته شده
- اتخاذ تصمیمات برای طراحی فعالیت بعدی

سمینارها

سمینار ها در دو شکل اجرا می شود:

الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای فعالیت ها و بر اساس طرح کلی پیش بینی شده با مشارکت معلم راهنما برای کمک به دانشجو در ارزیابی عملکرد خود و برنامه ریزی برای ادامه فعالیت

ب: در سطح واحد آموزشی به صورت مشارکتی برای به مشارکت گذاشتن تجربیات و یافته ها و دستیابی به درک عمیق تر از تجربیات کسب شده.

انواع سمینار ها

سمینار با حضور معلمان راهنما و دانشجویان دو نوبت در نیمسال (الزامی)

سمینار های جمعی برای انتقال یافته ها و تجربیات و تبادل نظر به صورت ماهیانه و الزامی (با برنامه ریزی و اعلام قبلی از سوی مدرس)

سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

برگزاری کارگاه آموزشی برای طراحی فعالیت های یادگیری با رویکرد شناختی، و بکارگیری راهبرد های شناختی برای مطالعه و تحلیل نقادانه موقعیت های یادگیری در سطح کلاس درس، رویکرد تجربی برای اجرای فعالیت ها در سطح کلاس درس به صورت فردی، گروه های کوچک/ جمعی، راهبرد های مشارکتی، برای مشارکت در سمینار های کلاسی و به بحث گذاشتن تجربیات و ارائه یافته.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: .....

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی ۲ بر اساس تهیه طرح فعالیت در سطح کلاس، مشارکت با معلم راهنما در اجرای فعالیت های یادگیری، اجرای مستقل فعالیت های یادگیری و ارزیابی از نتایج بر اساس پیش بینی ها، شرکت در سمینار های کلاسی برای ارائه یافته ها و تجربیات به سایر دانشجویان. در این سمینار ها دانشجویان باید یافته های خود را از مطالعه موقعیت های تربیتی و آموزشی ارائه و با استناد به یافته های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) ارائه و از آن دفاع نمایند.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخورد های داده شده به گزارش های ارائه شده در طول نیمسال و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می گیرد. میزان مشارکت در بحث ها، ارائه یافته های جدید، پاسخ به بازخورد های داده شده و...

ارزیابی پوشه کار: طرح تهیه شده و کلیه گزارش ها از اجرای فعالیت ها به همراه بازخورد های داده شده در پوشه توسعه حرفه ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه ریزی برای آموزش های بعدی و نیز دفاع از توانایی های حرفه ای در پایان دوره قرار می گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می گردد. ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان نیمسال مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی (معلم راهنما)، سمینارها (استاد راهنما): ۲۰ امتیاز
- نظر معلم راهنما در مورد سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک های ذکر شده در پیامد های یادگیری: ۳۰ امتیاز
- نظر استاد راهنما در طراحی، تدوین، اجرا و ارزیابی فعالیت ها با توجه به سطح موفقیت دانشجو بر اساس ملاک های ذکر شده در پیامد های یادگیری: ۳۰ امتیاز
- تدوین و ارائه گزارش پایانی توسط استاد راهنما با کسب نظر از معلم راهنما با توجه به سطح موفقیت دانشجو بر اساس ملاک های ذکر شده: ۲۰ امتیاز
- حد نصاب قبولی در درس کارورزی ۲: ۷۰٪ امتیاز یا نمره ۱۴ می باشد.

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۱۷. تنظیم فهرست و فصل بندی
۱۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی
۱۹. نگارش ادبی و فنی
۲۰. اعتبار داشتن گزاره ها
۲۱. ظرافت و زیبایی ظاهری
۲۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره ها
۲۳. ارائه نمودارها و عوامل دیناری و هنری مکمل
۲۴. ارائه راه حل ها و پیشنهادهای برخاسته از یافته ها
۲۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست ها
۲۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

سرفصل درس «کارورزی ۳ و ۴»

متعاقبا ارائه می‌شود.

سرفصل درس «پروژه»

۱ - معرفی درس و منطق آن

در هر دوره آموزشی، سطح عالی مورد انتظار این است که یادگیرنده بتواند با درونی و نهادینه سازی دانش اندوخته شده، آن را در قالب مهارت‌هایی برای حل مسائل، بهبود امور و تولید کالاها و خدمات مورد نیاز در حوزه تخصصی خود تجسم بخشد. گنجاندن درس پروژه پایانی در برنامه درسی تربیت معلم می‌تواند با فراهم کردن زمینه لازم برای انجام پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در حد ظرفیت دانشجویان، به آنها کمک کند تا با برقراری پیوند میان دانش تخصصی و دانش آموزش شناسی خود به کارآموزی و دست‌ورزی در حوزه تولید دانش، حل مسائل گریبانگیر و ساخت محصولات آموزشی بپردازند و تحت نظارت اساتید خود در فرایندی مستمر به فراگیری روش کار، چگونگی اخذ بازخورد، اصلاح و تکمیل پژوهش یا اثر و محصول آموزشی مورد نظر خود بپردازند.

انتظار می‌رود این درس نگرش و کنش دانشجو معلمان را در انجام فعالیت‌های پژوهشی یا عملیاتی فکورانه گسترش داده و دانشجو معلم بتواند سطح توانمندی خود را در کاربست نظریه‌های آموزشی و یادگیری با استفاده از دانش‌های نظری و مهارت‌های کسب شده در درس‌های مختلف به ویژه اقدام پژوهی، درس پژوهی و کارورزی به صورت فردی و یا گروهی تکمیل کند. در این راستا دانشجو باید با استفاده از تجربیات کسب شده بتواند ایده، نیاز یا مساله‌ای را در حوزه تعلیم و تربیت به صورت پروژه‌ای پژوهشی یا عملیاتی در قالب اقدام پژوهی، درس پژوهی، طراحی و تولید برنامه، مواد و رسانه‌های آموزشی، تولید جزوه‌های کمک درسی و غیره ... با استفاده از روش‌های کمی و کیفی یا آمیخته، طراحی نموده، به اجرا در آورد و پس از ارزشیابی نتایج یا محصول بدست آمده را همراه یک گزارش پایانی مستدل و مبتنی بر شواهد علمی قابل دفاع ارائه کند تا بدین وسیله بخشی از توانمندی خود را در جهت توسعه صلاحیت‌های حرفه معلمی در زمینه تدریس و یادگیری به اثبات برساند.

نام درس: پروژه				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:				نوع درس: پروژه
				تعداد واحد: ۳
				زمان درس: ۱۹۲ ساعت
				پیش نیازها:
				- پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲:
				اقدام پژوهی
				- پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳:
				درس پژوهی
				نحوه تدریس: راهنمایی در حین عمل
				شایستگی اساسی:
				CK&PCK
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک‌ها	

۳۲ - طرح مورد نظر با توجه به توانایی و علاقه دانشجو و تشخیص استاد ذی‌ربط می‌تواند در قالب‌های گوناگون مانند اقدام پژوهی، درس پژوهی، پژوهش کلاسیک، تدوین برنامه‌های درسی، تولید محتوای آموزشی، تألیف کتب و راهنماهای آموزشی، تهیه مواد و رسانه‌های آموزشی، تدوین آزمون‌های معتبر و ... ارائه شود.

کد: ۱-۲ & ۲-۱ & ۳-۲ & ۳-۲	طراحی و تدوین طرح	طرح تدوین شده فاقد انسجام لازم است و میان اجزای طرح و روش کار سختی لازم وجود ندارد.	طرح تدوین شده تا حدودی مناسب است. اما در برخی زمینه‌ها نیازمند اصلاح و بهبود است.	طرح تدوین شده کاملاً منسجم و قابل اجراست. مسئله به خوبی تبیین شده و روش و ابزار انتخاب شده با آن تناسب دارد.
اجرای طرح	اجرای طرح در مراحل مختلف با کاستی روبرو بوده است به نحوی که نمی‌توان به اعتبار نتایج آن اطمینان داشت.	اجرای طرح در برخی از مراحل با کاستی روبرو بوده، اما اعتبار نتایج را خدشه‌دار نساخته است.	امکانات و تمهیدات لازم فراهم شده و طرح طبق مراحل و برنامه از پیش تعیین شده اجرا شده و نتایج معتبری کسب کرده است.	
اصلاح، تکمیل و تولید اثر نهایی	اصلاحات مورد نظر استاد یا گروه ارزشیابی در آن اعمال نشده است و اثر ناکامل و غیر قابل استفاده نیست.	اصلاحات مورد نظر استاد یا گروه ارزشیابی حتی‌المقدور در آن انجام شده است و گرچه اثر در حد انتظار نیست، اما قابل قبول است.	اصلاحات مورد نظر استاد یا گروه ارزشیابی در آن اعمال شده و اثر کامل و قابل بهره‌برداری است.	

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن.

فصل اول:

۱- شیوه طراحی و تدوین طرح:

- چگونگی بررسی زمینه، تشخیص مسئله و بررسی ابعاد، گستره و پیامدهای آن
- چگونگی امکان‌سنجی برای پژوهش یا اقدام مورد نظر
- چگونگی هدف‌گذاری و مشخص کردن سؤال‌ها
- چگونگی انتخاب روش و مسیر مناسب برای تحقق اهداف
- چگونگی تدوین طرح پژوهشی یا طراحی نقشه و برنامه تولید اثر، خدمت یا محصول آموزشی

تکالیف یادگیری:

- بررسی زمینه و مسئله مورد نظر و مطالعه پیشینه نظری، پژوهشی یا تجربی آن
- تکالیف عملکردی:

- طراحی و تدوین طرح پژوهشی یا نقشه و برنامه تولید اثر و اصلاح و تکمیل آن تحت نظر استاد ذی ربط

فصل دوم:

چگونگی اجرای طرح طبق برنامه پیش‌بینی شده:

- چگونگی برنامه‌ریزی برای اجرای مراحل طرح
- چگونگی فراهم کردن تمهیدات و امکانات مورد نیاز برای اجرای طرح
- چگونگی اجرا، ارزشیابی، نظارت، و بازخورد تکوینی در هر مرحله
- چگونگی تدوین گزارش پژوهش یا تولید اثر و محصول مورد نظر

تکالیف یادگیری:

- مطالعه منابع مورد نیاز و کسب نظرات هم‌تایان، صاحب‌نظران و استاد ذی‌ربط در هر مرحله
- تکالیف عملکردی:

اجرای گام به گام هر یک از مراحل طرح طبق برنامه پیش بینی شده، نظارت و کنترل پروژه و تهیه گزارش پژوهش یا تولید اثر و محصول مورد نظر

فصل سوم:

اصلاح، تکمیل و تولید اثر نهایی:

- چگونگی ارزشیابی، ارائه و دفاع از گزارش پژوهش یا اثر تولید شده
- چگونگی اعمال اصلاحات و پیشنهادهای استاد ذی ربط یا گروه ارزشیابی
- چگونگی تدوین و ارائه گزارش نهایی پژوهش یا اثر و محصول تولید شده

تکالیف یادگیری:

مطالعه منابع مربوط و کسب نظرات همتایان و صاحب نظران و استاد ذی ربط
تکالیف عملکردی:

اصلاح، تکمیل و تدوین گزارش نهایی پژوهش یا تولید اثر و محصول نهایی

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری:

راهبردهای اصلی شامل حل مساله، نقادی و پژوهش است. هدف اصلی در این درس، انجام پژوهش یا تولید اثر و محصول آموزشی توسط دانشجویان تحت نظارت و راهنمایی استاد است. بدین منظور هر یک از دانشجویان به صورت فردی یا مرجعاً در قالب گروه‌های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین پیشنهاد کامل و اجرای آن می‌پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به استاد یا گروه ارزشیابی ارائه داده و به صورت حضوری و غیر حضوری از نقد و مشارکت آنها برای اصلاح و تولید اثر و محصول نهایی استفاده می‌کنند.

۴- راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است. برای هر یک از طرح‌های فردی یا گروهی دانشجویان در بدو امر یک گروه ارزشیابی تشکیل می‌شود که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر اعضای گروه با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند و بر مراحل مهم در تدوین طرح، اجرا و ارزشیابی از آن نظارت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه‌های کمی بر جنبه‌های کیفی تأکید و توجه ویژه‌ای می‌شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت‌های انجام شده توسط دانشجو در هر مرحله از کار صورت می‌گیرد.

در این ارزشیابی، کل ۲۰ نمره، به نسبت کم و کیف گزارش نهایی پژوهش یا اثر و محصول تولید شده به دانشجو اختصاص می‌یابد.

سایر نکات:

- بانوجه به ویژگی‌های درس پروژه و حجم کار بالای استاد در راهنمایی و نظارت مستمر بر فعالیت دانشجویان، تعداد دانشجویان در هر کلاس حداکثر ۱۵ نفر خواهد بود.
- به فراخور نیاز دانشجویان به دانش نظری مورد نیاز برای انجام پروژه پایانی، استاد می‌تواند حداکثر سه جلسه اول کلاس را به آموزش نظری و ایجاد هماهنگی برای انتخاب مسئله و گروه بندی دانشجویان اختصاص دهد.

۶- منابع آموزشی و یادگیری:

۱. ساکی، رضا و همکاران (۱۳۸۲) اقدام پژوهی راهبردی برای بهبود آموزش و تدریس، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

۲. ساکی، رضا (۱۳۸۱) درس پژوهی، انتشارات جهاد دانشگاهی

۳- تادر خرمی راد، راهنمای دانش مدیریت پروژه - (PMBOK)

<http://www.khorramirad.com/index.php%3Fid%3D360>

۴- راهنمای پروژه علمی

(راهنمای معلمان) کارشناسی تکنولوژی و گروه‌های آموزشی - دفتر آموزش ابتدایی

راهنمای دانش مدیریت پروژه. *PMBOK*. (PMBOK). انتشارات دیباگران تهران.

-A Guide to the Project Management Body of Knowledge Amazon.com

سرفصل درس « برنامه ریزی فعالیت های مکمل و فوق برنامه »

۱. معرفی درس و منطق آن

دانش آموزان در طول سال های تحصیل مدرسه بخشی از زمان خود را درگیر برنامه ها و فعالیت هایی در سطح مدرسه هستند که تحت عنوان فعالیت های غیر رسمی / غیرتجویزی شناخته می شود. ماهیت این فعالیت ها و نقشی که در پرورش استعدادها و توانایی های دانش آموزان دارد برای معلمان یک فرصت کم نظیر است و آنان می توانند از این فرصت ها برای تعمیق آموخته ها و انتقال یادگیری های کلاسی به موقعیت های واقعی زندگی استفاده کنند. شناخت ساختار باز این برنامه ها و شیوه های بهره گیری از فرصت ها در این برنامه ها به معلمان در سازمان دادن فرصت های یادگیری داوطلبانه، غنی و متناسب با علایق دانش آموزان کمک می کند. این برنامه ها می توانند با هدف غنی سازی اوقات خارج از مدرسه دانش آموز (ایام تعطیل و...) نیز مورد استفاده قرار گیرند.

نام درس: برنامه ریزی فعالیت های مکمل و فوق برنامه				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: انواع فعالیت های فوق برنامه را به جهت ارتباط آن با برنامه رسمی مطالعه، و نقش این فعالیت ها در پرورش استعدادها و توانایی های دانش آموزان تحلیل و گزارش نماید. یا مطالعه امکانات و منابع (مدرسه و محل) طرح برنامه فعالیت های فوق برنامه را در راستای تحقق اهداف دوره ابتدایی تهیه، و تأثیر آن بر عملکرد دانش آموزان / مدرسه را گزارش نماید.				نوع درس: نظری-عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیش نیاز: برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: pk&pCk&ck کد ۱-۲ ۳-۳&۳-۲ &۲-۳&۲-۲ ۳-۴&
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
طرح برنامه	مراحل تهیه طرح برنامه رعایت شده است، اما طرح بر بر نیاز ها و منابع متمرکز نیست و گزارش اجرا نیز نشان دهنده تأثیر آن بر عملکرد دانش آموزان / مدرسه نیست.	طرح برنامه متمرکز بر نیاز ها و منابع در سطح مدرسه است و گزارش اجرا نیز نشان دهنده تأثیر آن بر عملکرد دانش آموزان / مدرسه می باشد.	اهداف طرح برنامه نشان دهنده شناسایی مسئله و منابع در سطح مدرسه / محلی است و گزارش اجرا میزان تأثیر آن بر عملکرد دانش آموزان / مدرسه را با ذکر شواهدی متعکس نموده است.	
فعالیت های غیر رسمی / غیر کلاسی	در فعالیت طراحی شده ارتباط میان برنامه رسمی و غیر رسمی در نظر گرفته شده است، اما فعالیت بسیار ساختارمند است و نیاز های فردی و آزادی عمل دانش آموز را برای پرورش استعدادها در نظر نگرفته است.	در فعالیت طراحی شده ارتباط میان برنامه رسمی و غیر رسمی در نظر گرفته شده است و فعالیت از انعطاف لازم برخوردار است و نیاز های فردی و آزادی عمل دانش آموز برای پرورش استعدادها در نظر گرفته شده است.	فعالیت طراحی شده از انعطاف لازم برای توجه به تفاوت های فردی برخوردار است و منجر به بکارگیری توانایی ها و استعدادهای دانش آموزان برای یکپارچه نمودن تجربیات یادگیرندگان در برنامه رسمی و غیر رسمی شده است.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: ماهیت و اهمیت فعالیت‌های فوق برنامه

- تعریف مفاهیم اساسی
- اهداف فعالیت‌های فوق برنامه
- اهمیت و ضرورت توجه به فعالیت‌های فوق برنامه
- طبقه‌بندی فعالیت‌های فوق برنامه
- کارکردهای فعالیت‌های فوق برنامه
- اصول حاکم بر طراحی و اجرای فعالیت فوق برنامه (انعطاف، تنوع، نیازهای فردی و آزادی عمل یادگیرنده و...)

فصل دوم: تاریخچه پیدایش و تحول فعالیت‌های فوق برنامه

- پیدایش و سیر تحول در جهان (از اواخر قرن نوزدهم)
- پیدایش و سیر تحول در ایران (از دهه ۱۳۴۰)

تکلیف یادگیری:

مطالعه و مقایسه فعالیت‌های فوق در برنامه مدارس ابتدایی ایران با یک کشور خارجی و گزارش آن به کلاس.

فصل سوم: انواع فعالیت‌های فوق برنامه

- فعالیت‌های علمی
- فعالیت‌های اجتماعی-فرهنگی
- فعالیت‌های دینی-پرورشی
- فعالیت‌های عاطفی-هیجانی
- فعالیت‌های بدنی-حرکتی

تکلیف یادگیری:

نمونه‌ای از فعالیت‌های فوق برنامه در حال اجرا در سطح کلاس درس / مدرسه را از جهت ماهیت فعالیت و تأثیر آن بر رشد توانایی‌ها و استعداد های دانش‌آموزان مورد مطالعه و نقد و بررسی قرار دهد.

تکلیف عملکردی:

یک نمونه فعالیت فوق برنامه با رعایت انعطاف و آزادی عمل دانش‌آموزان طراحی نماید.

فصل چهارم: طراحی و ارزشیابی برنامه

- برنامه درسی رسمی و غیر رسمی
- ارتباط فعالیت‌های غیر رسمی / غیر کلاسی با فعالیت‌های رسمی آموزشی
- تهیه طرح کلی برنامه
- نیازسنجی و تعیین هدف
- شناسایی منابع (در سطح مدرسه / محلی)
- سازماندهی فرصت‌های یادگیری
- سازماندهی فضا و اجرای فعالیت‌ها
- ملاک‌های ارزشیابی از طرح برنامه
- گزارش اجرای برنامه

تکلیف یادگیری:

تهیه گزارشی از فعالیت‌های فوق برنامه در سطح کلاس / مدرسه و نقد و بررسی آن به جهت تأثیر گذاری بر عملکرد دانش‌آموزان

تکلیف عملکردی:

طراحی، اجرا و ارزشیابی از تأثیر برنامه بر عملکرد دانش آموزان در سطح کلاس درس / مدرسه

فصل پنجم: مدیریت فعالیت های فوق برنامه

- نقش آموزشی و پرورشی مدرسه
- نقش و وظایف مربی / معلم فعالیت های فوق برنامه
- عوامل تأثیر گذار بر مدیریت موفق فعالیت های فوق برنامه (مدیر، معاون برنامه و ...)
- چگونگی شناسایی و بهره برداری از امکانات مدرسه به منظور ایجاد و بهبود فعالیت های فوق برنامه
- چگونگی شناسایی و بهره گیری از امکانات محلی

تکلیف یادگیری:

شناسایی مشکلات و تحلیل آن با توجه به فعالیت های فوق برنامه در سطح مدرسه و نقش عوامل درگیر و تأثیر گذار در آن.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم و فردی برای مطالعه ماهیت و پیشینه فعالیت های فوق برنامه در ایران و جهان و راهبرد مشارکتی در بررسی عملکرد عوامل مدرسه در بهره گیری از فرصت های فوق برنامه در ارتقاء سطح عملکرد دانش آموزان. بکارگیری راهبرد اجرای مستقل در طراحی، اجرا و ارزشیابی از برنامه.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: مجموعه مقالات برگزیده همایش تبیین جایگاه فعالیت های مکمل و فوق برنامه در آموزش و پرورش عمومی (۱۳۸۴).

آشنایی با فعالیت های تربیتی، اجتماعی (۱۳۹۰). ناصرقلی بوالحسنی. تهران: نشر آتی.

منبع فرعی: نقش فعالیت های فوق برنامه در تربیت نوجوانان (۱۳۸۸). علی اکبر شعاری نژاد. تهران: اطلاعات.

کتابچه های تدوین شده در معاونت های پرورشی و فوق برنامه وزارت آموزش و پرورش.

فعالیت های فوق برنامه در آموزش عمومی (۱۳۸۸). احمد عباس پور. تهران: ضریح آفتاب.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای

ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «آموزش و پرورش پیش دبستانی»
متعاقبا ارائه می شود.

سرفصل درس «آموزش ارزش ها»

۱. معرفی درس و منطق آن

دنیای معاصر تحت تأثیر فناوری های نوین بیش از هر زمان دیگر فرهنگ، ارزش ها و هنجار های اجتماعی را در سطح ملی و محلی تحت تأثیر خود قرار داده است. محیط مدرسه به عنوان اولین اجتماعی که دانش آموز ارزش های کسب شده در محیط خانواده را به صورت مستقل به تجربه می گذارد و در تعامل با سایر دانش آموزان فرآیند تحول اخلاقی خود را برای پالایش، تقویت و کسب ارزش ها و هنجار های اجتماعی دنبال می کند، نقش تعیین کننده ای در مواجهه سازنده فرهنگ ملی/محلی با تمارض ها و بحران های اخلاقی ناشی از این تحولات دارد. آشنایی معلمان با نقش و فرآیند آموزش ارزش ها به آنان در بهره گیری از این موقعیت برای خلق فرصت های بدیع و تأثیر گذار کمک می کند.

نام درس: به فارسی: آموزش ارزش ها				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک ماهیت و نقش آموزش ارزش ها در دوره ابتدایی بتواند با توجه به موقعیت یادگیری، از رویکرد های مختلف برای آموزش ارزش ها استفاده کند. با مطالعه رفتار های اخلاقی دانش آموزان بتواند فرصت یادگیری متناسب با سطح رشد اخلاقی را برای آموزش هنجار های اجتماعی و ارزش های اخلاقی مورد تأکید مدرسه طراحی نماید				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت
				پیشنیاز: روانشناسی رشد
				نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: <u>pck & Pk&ck</u> <u>کد ۱-۲&۱-۲&۲-۲</u> <u>۲&۲-۳ & ۲-۳ & ۳-۳</u> <u>۳-۴&۳</u>
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
در نمونه گزارش های تهیه شده از سطح مدرسه/ کلاس درس نوع رویکرد حاکم بر روش های تربیتی حاکم و تأثیر گذار بر درونی شدن ارزش ها را گزارش نموده و شواهد کافی از تصمیمات تربیتی برای آن ارائه نموده است.	در نمونه گزارش های تهیه شده از سطح مدرسه/ کلاس درس نوع رویکرد حاکم بر روش های تربیتی حاکم و تأثیر گذار بر درونی شدن ارزش ها را گزارش نموده اما شواهد کافی برای آن ارائه نکرده است.	در نمونه گزارش های تهیه شده از سطح مدرسه/ کلاس درس روش های حاکم و تأثیر گذار بر درونی شدن ارزش ها را گزارش کرده اما نتوانسته نوع رویکرد حاکم بر روش های تربیتی را مشخص نماید.	رویکرد ها	
در تحلیل رفتار های اخلاقی ویژگی های رشدی را مورد توجه قرار داده است و توانسته بین رفتار ها و سطح رشد اخلاقی دانش آموزان	در تحلیل رفتار های اخلاقی ویژگی های رشدی را مورد توجه قرار داده است و توانسته بین رفتار ها و سطح رشد اخلاقی دانش آموزان	در تحلیل رفتار های اخلاقی برخی از ویژگی های رشدی را مورد توجه قرار داده است اما نتوانسته بین رفتار ها و	تحلیل رفتار های اخلاقی	

ویژگی های رشد اخلاقی دانش آموز/ آموزان ارتباط برقرار کند.	ارتباط برقرار کند.	آموزان ارتباط برقرار کند و شواهدی از نظریه های رشد اخلاقی برای سطح تعیین شده ارائه نماید.
طراحی فرصت های یادگیری	در طراحی فرصت های یادگیری از راهبرد های مختلف استفاده شده ولی گام های اساسی و مراحل را در این طراحی مورد توجه قرار نداده است.	در طراحی فرصت های یادگیری از راهبرد های مختلف استفاده شده و تلاش شده است گام های اساسی در طراحی فرصت ها مورد توجه قرار گیرد.

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف و هدف آموزش ارزش ها
- ماهیت ارزش ها
- نظام ارزشی و چگونگی شکل گیری و تغییر آن در سطح، خانواده و فرد.
- اهمیت آموزش ارزش ها در دوره ی ابتدایی
- انواع ارزش ها
- انسانی
- خانوادگی (اجتماعی)
- دینی
- جهانی
- تاریخچه آموزش ارزش ها
- آموزش ارزش ها در سایر کشورها
- نظام ارزشی مدرسه و تأثیرات تربیتی آن
- مفاهیم ارزشی در برنامه های درسی دوره ی ابتدایی

تکلیف یادگیری:

مطالعه مقالات در زمینه آموزش ارزش ها در یکی از محور های فوق و تهیه خلاصه آن برای ارائه به کلاس.
مطالعه روش های تربیتی یک مدرسه/کلاس درس و بررسی تأثیرات آن در تقویت یا تضعیف ارزش ها.

فصل دوم: نظریه ها

- نظریه رشد اخلاقی پیاژه
- نظریه رشد اخلاقی گلبیگی
- نظریه رشد روانی - اجتماعی اریکسون
- نظریه راجرز
- نظریه انسان خواستار تحقق خود (خودشکوفایی)

تکلیف یادگیری:

تهیه یک جدول مقایسه ای و نشان دادن تشابهات و تمایز های رویکرد های رشد اخلاقی

فصل سوم : رویکردها

- رویکرد اصالت فایده
- رویکرد حق و تکلیف
- رویکرد انصاف و عدالت
- رویکرد فضیلت اخلاقی
- رویکرد تمرکز بر آموزه های دینی

تکلیف یادگیری:

مطالعه یکی از رویکردها در منابع و تهیه خلاصه مقالات برای ارائه به کلاس.

مصاحبه با دانش آموزان ، اولیاء و کارکنان مدرسه و شناسایی رویکرد/ رویکردهای حاکم بر آموزش ارزش ها در تعال میان دانش آموزان، کارکنان و اولیاء.

فصل چهارم : راهبردهای یاددهی - یادگیری

- سه گام اساسی در آموزش ارزش ها

۱- شناخت و آگاهی نسبت به ارزش ها

۲- علاقه به ارزش ها

۳- عمل به ارزش ها

- مراحل یادگیری در آموزش ارزش ها

- برانگیختن

- تبیین یا شفاف سازی

- انتزاع (جداسازی)

- به کارگیری

راهبردها

- معماهای اخلاقی

- تحلیل

- تبیین

- علت و معلول

- حق و تکلیف

- شبکه ارزش ها

- تجربیات یادگیری در تدریس ارزش ها

تکلیف یادگیری:

طراحی یک فعالیت یادگیری با استفاده از راهبرد های فوق

تکلیف عملکردی:

طراحی یک فرصت یادگیری با استفاده از راهبرد های مختلف برای آموزش ارزش ها.

ارزش یابی

۱- مصادیق سنجش :

- زمان سنجش

- سنجش گران
- شیوه‌های سنجش
- آزمون عملکردی
- مشاهده
- پوشه کارنما
- ایفای نقش
- مضاجبه
- پروژه‌های دانش‌آموزی
- تحلیل اسناد و مدارک

تکلیف یادگیری:

دانشجویان فرایند آموزش ارزش‌ها را در یک موقعیت یادگیری مطالعه نموده و نحوه ارزشیابی از آن را گزارش نمایند.

تکلیف عملکردی:

طراحی و اجرای یک آزمون عملکردی برای سنجش فرصت یادگیری طراحی شده در فصل ۴ و گزارش نتایج آن با توجه به اهداف آموزشی تحلیل نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از راهبرد مستقیم و پردازش اطلاعات برای مشاهده، ثبت و تحلیل گزارش تهیه شده از عملکرد مدارس و کلاس‌های درس در آموزش ارزش‌ها، استفاده از راهبرد روشن‌سازی ارزش‌ها و طرز تلقی برای تحلیل دیدگاه‌های شخصی و مفروضات تربیتی معلم و تأثیر آن بر عملکرد دانش‌آموزان. یکارگیری شیوه مشارکتی در ارزیابی ظرفیت فرصت‌های یادگیری طراحی شده برای آموزش و درونی‌شدن ارزش‌ها در سطح مدرسه و کلاس درس.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی: عبداللطیف خلیفه (۱۳۷۸). بررسی روان‌شناختی تحول ارزش‌ها. ترجمه سید حسین سیدی. انتشارات استان قدس رضوی. سوسن سیف، پروین کدیور، رضا کرمی نوری، حسین لطف‌آبادی (۱۳۸۵) روانشناسی رشد انتشارات سمت، **منبع فرعی:** پژوهش‌ها و مقالات علمی در زمینه آموزش ارزش‌ها در ایران و جهان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون پایانی ۵ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۰ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبتنی بر ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «روانشناسی بازی»

۱. معرفی درس و منطق آن

از آغازین روز های زندگی بازی های کودکان، نقش تعیین کننده ای در برقرار ارتباط آنان با محیط اطراف و کسب تجربه دارد. در طول سال های قبل از مدرسه، کودکان به کمک بازی بسیاری از مفاهیم و مهارت ها را به صورت دانش غیر رسمی فرا می گیرند و در روابط خود با دیگران از آن استفاده می کنند. با ورود به مدرسه بازی نزد آنان مفهومی عمیق تر و معنادار تری پیدا می کند و می توان به کمک بازی ها فرآیند بیرونی سازی و ایجاد ارتباط میان دانش غیر رسمی و رسمی را فراهم نمود. آشنایی معلمان با نقش بازی در یادگیری و شیوه هایی که به کمک آن قادر به برنامه ریزی برای کاهش دشواری های یادگیری و لذت بخش نمودن آن می کند به معلمان در حل مشکلات یادگیری و لذت بخش نمودن یادگیری کمک می کند.

نام درس: روانشناسی بازی				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با شناخت نقش بازی در یادگیری و کاربرد آن در آموزش یک نمونه بازی آموزشی طراحی و میزان تأثیر گذاری آن بر یادگیری دانش آموزان را گزارش کند.				نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۳ ساعت پیشنیاز: روانشناسی رشد کودک نحوه تدریس:
				سایستگی اساسی: <u>PC&Pk&Ck&Gk</u> ۱-۴ & ۱-۳ & ۲-۲ ۱ & ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
ویژگی های فردی	در مطالعه بازی کودکان تناسب میان ویژگی های رشدی و بازی را گزارش نموده ولی پیشنهادی برای استفاده از بازی جهت توسعه توانایی ها را ارائه نکرده است.	در مطالعه بازی کودکان تناسب میان ویژگی های رشدی و بازی را به همراه پیشنهادی برای استفاده از بازی جهت توسعه توانایی ها را ارائه کرده است.	در مطالعه بازی کودکان تناسب میان ویژگی های رشدی و بازی را به همراه پیشنهادی با در نظر گرفتن ابعاد مختلف رشد جهت توسعه توانایی ها با استفاده از بازی ارائه کرده است.	
بازی آموزشی	بازی آموزشی طراحی شده منجر به درگیر شدن دانش آموز شده است اما تأثیر آن بر حل مشکل یادگیری/ بهبود یادگیری مورد ارزیابی قرار نگرفته است.	بازی آموزشی طراحی شده منجر به درگیر شدن دانش آموز شده است و تأثیر آن بر حل مشکل یادگیری/ بهبود یادگیری با توجه به ارزیابی از یادگیری دانش آموز گزارش شده است.	بازی آموزشی طراحی شده منجر به درگیر شدن دانش آموز شده است و تأثیر آن بر ارتقاء سطح یادگیری و انتقال آن به موقعیت جدید شده است و این نتیجه با ملاک های ارزیابی مشخصی گزارش شده است.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: نظریه های بازی

- نظریه انرژی اضافی
- نظریه پیش تمرین
- نظریه استراحت و رفع خستگی
- نظریه تکرار فعالیت های اجدادی
- نظریه فروبل
- نظریه ژان ژاک روسو
- نظریه ماریا مونتسوری
- نظریه لیو ویگوتسکی
- نظریه جروم برونر
- نظریه اریک اریکسون
- نظریه ژان پیاژه
- نظریه جان دیویی
- نظریه راجرز
- نظریه پستالوزی
- تکلیف یادگیری:

با بررسی نمونه گزارش های ارائه شده از یک موقعیت بازی کودکان (مشاهده مستقیم کودکان به هنگام بازی) را با توجه به دیدگاه های مطرح شده تحلیل و نقش بازی در یادگیری را با توجه به تفاوت های فردی گزارش نماید. مطالعه مقالات علمی - پژوهشی در زمینه بازی و نقش آن در یادگیری و ارائه خلاصه آن به کلاس.

فصل ۲: تحول رشدی و بازی

بازی و رشد ذهنی

- روند تحول ذهنی و نقش بازی
- انواع بازی ها برای رشد ذهنی
- کاربرد بازی برای حل مشکلات یادگیری

بازی و رشد اجتماعی

- روند رشد اجتماعی و نقش بازی
- انواع بازی ها برای رشد اجتماعی
- کاربرد بازی برای حل مشکلات یادگیری

بازی و رشد عاطفی

بازی و رشد جسمی

تکلیف یادگیری:

کودکان را در یک موقعیت واقعی مشاهده و با ثبت رفتار آنان، ارتباط بازی با سطح رشدی را مورد بررسی قرار داده و پیشنهادی برای توسعه توانایی کودکان ارائه کند.

با در نظر گرفتن ویژگی های رشدی یک گروه / یک کودک بازی برای تقویت یکی از ابعاد رشدی آنان / او طراحی نماید.

فصل ۳: عوامل موثر در بازی

- جنس

- هوش
- سن
- محیط
- نیازهای خاص

فصل ۴: انواع بازی

- بازی در مهد کودک و آمادگی (دختر و پسر)
- بازیهای دوره اول ابتدایی (دختر و پسر)
- بازیهای دوره دوم ابتدایی (دختر و پسر)

تکلیف یادگیری:

یک موقعیت آموزشی در مدرسه را مشاهده و از نوع بازی ها و تناسب آن با سطح رشدی کودکان/ تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان گزارشی تهیه نماید.

فصل ۵: شرایط بازی

- وسایل
- فضا
- زمان
- همبازی ها

فصل ۶: معیارهای ارزیابی بازی ها

- معیار اسباب بازی ها
- بسته های بازی آموزشی
- بازی های رایانه ای
- بازی های خلاقانه

تکلیف عملکردی:

با شناسایی مشکل یادگیری دانش آموز/ دانش آموزان در یکی از موضوعات درسی، بازی آموزشی طراحی، اجرا و نتایج آن در کمک به تقویت یادگیری دانش آموز/ دانش آموزان را گزارش نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه نظریه های علمی در زمینه بازی و نقش آن در یادگیری و کاربرد آن برای کمک رشد دانش آموزان در ابعاد مختلف/ یادگیری آنان، طراحی بازی های آموزشی و ارائه نتایج اجرای آن در سطح کلاس درس. یکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های آموزشی و ارائه راهبرد هایی برای بهبود یادگیری دانش آموزان و خلق فرصت های جدید یادگیری به کمک انواع بازی های آموزشی.

۴. منابع آموزشی

- ۱- روان شناسی بازی، کودکان، بازی و رشد - نویسنده فرگاس پیتز هیوز - مترجم کامران گنجی - آخرین چاپ - انتشارات رشد
- ۲- روانشناسی بازی - محمد علی احمدوند - آخرین چاپ - انتشارات دانشگاه پیام نور
- ۳- روان شناسی بازی - دکتر سیامک مهجور - آخرین چاپ - نشر راهگشا
- ۴- بازی در مدرسه - دکتر محمد نبوی و محمود ذکایی - آخرین چاپ - انتشارات دانشگاه تهران
- ۵- بازی درمانی - حمیرا قزوینی نژاد - آخرین چاپ - نشر آیه

- ۶- بازیدرمانی، هنر برقراری ارتباط- نویسنده گری لندرت، مترجم فروزنده داور پناه- آخرین چاپ- انتشارات رشد
- ۷- بازی درمانی- نویسنده ویرجینیا اکسلاین- مترجم احمد حجاران- آخرین چاپ- انتشارات کیهان
- ۸- بازی کودکان- نویسندگان کارن گیتلین، الیس ساند گراند، چارلز شافر- ترجمه دکتر الهه محمد اسماعیل، امیر رحمانی رسا- آخرین چاپ- نشر دانژه

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره
- ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
- ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
- ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزشیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس « اصول بهداشت، سلامت و کمک های اولیه »

۱. معرفی درس و منطق آن

از آنجا که حفظ و تقویت سلامت و ایمنی محیط مدرسه از وظایف و مسئولیت های کلیه کارکنان خصوصاً معلمان می باشد، ضروری است معلمان با استاندارد های محیط آموزشی سالم/ ایمن و تأثیرات آن بر یادگیری دانش آموزان آگاه بوده و بتوانند در راستای سالم/ ایمن سازی محیط آموزشی و پیش گیری از بیماری ها/ آسیب ها در سطح مدرسه یا مشارکت سایر مسئولان در سطح مدرسه برنامه ریزی و اقدام نمایند. بسیاری از بیماری های کودکان رابطه نزدیکی با روش زندگی آنان در خانواده دارد، آگاهی معلمان از اصول بهداشتی و آموزش آن در موقعیت های رسمس و غیر رسمی می تواند سطح سلامت کودکان را بهبود بخشد و به پیش گیری از بیماری ها و آسیب ها کمک نماید.

نام درس: اصول بهداشت، سلامت و کمک های اولیه				مشخصات
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک تعریف سلامت، سطح سلامت دانش آموزان و مدرسه را بر اساس معیار های مدرسه سالم ارزیابی و پیشنهاداتی برای ارتقاء سطح سلامت مدرسه/ کنترل بیماریهای رایج ارائه نماید. در موقعیت خطر کمک های اولیه را برای کاهش آسیب ها/ پیشگیری از حوادث ارائه نماید.				درس نوع درس: نظری -تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: نحوه تدریس:
				شایستگی اساسی: Gk&ck کد ۱-۲ & ۱-۲ ۴&۴-۴&۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
سطح سلامت	ملاک های سلامت را می شناسد و می تواند ارزیابی کلی از سطح بهداشت و سلامت مدرسه ارائه نماید.	با شناخت ملاک های سلامت و بهداشت می تواند ارزیابی از سطح بهداشت و سلامت مدرسه به همراه پیشنهاداتی برای بهبود آن ارائه نماید.	با ارزیابی سطح بهداشت و سلامت مدرسه پیشنهاداتی ناظر به ارتقاء سطح سلامت و بهداشت که متجر به پیشگیری از بیماری ها/ حوادث می شود را ارائه نماید.	
موقعیت خطر	در گزارش سطح ایمنی مدرسه و موقعیت های خطر را شناسایی و گزارش نموده است.	در گزارش تهیه شده از وضعیت ایمنی مدرسه سطح ایمنی را در موقعیت های مختلف شناسایی و پیشنهادات عملی برای پیشگیری از خطر ارائه نموده است.	گزارش تهیه شده از وضعیت ایمنی نشان دهنده موقعیت های خطر را است و در پیشنهادات ارائه شده روش هایی برای افزایش سطح ایمنی مطرح شده است.	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: سلامت

- ۱-تعریف سلامت
- ۲- تغذیه سالم
- ۳- سلامت و پیشگیری

۴ - سلامت و ایمنی

۵ - سلامت روانی

فصل دوم: بهداشت

۱- تعریف بهداشت

۲- بهداشت محیط

۳- بهداشت مدارس

۱ - بهداشت محیط مدارس

۲ - ویژگی های یک مدرسه سالم (سلامت فیزیکی و روانی)

۳ - روش های کاهش آسیب دیدگی در مدارس

تکلیف عملکردی:

وضعیت بهداشت مدرسه را به جهت رعایت ویژگی های مدرسه سالم بررسی و پیشنهادی برای کاهش آسیب/ کنترل موقعیت های خطر زا، ارتقاء سطح سلامت ارائه نماید.

فصل سوم: بیماری

۱-تعریف بیماری

۲- بیماری واگیردار (عامل بیماری - نحوه ی سرایت - نشانه های ظاهری - راه های پیشگیری)

۳- بیماریهای غیر واگیردار (اختلالات بینایی - اختلالات شنوایی - اختلالات وضعیتی در اندامها - بیماریهای غیر واگیردار شایع)

فصل چهارم : فوریت های پزشکی

۱-تعریف کمک های اولیه

۲- فوریت های پزشکی (مسمومیت ها - جراحات - تصادفات - مسمومیت ها)

۳- مهارت های لازم در حوادث (نبض - فشار خون - احیا - بستن زخمها - آتل بندی - بیرون آوردن مواد خارجی از اندامها)

فصل پنجم : بحران

۱-تعریف بحران

۲- انواع بحران

۳- روشهای مقابله با بحران

تکلیف یادگیری:

با مشارکت همکلاسی ها/ همکاران در مدرسه برای یک موقعیت بحران فرضی (ناظر به موقعیت محلی مدرسه) امکانات لازم را تهیه و به صورت نمایشی روش های مقابله با بحران را با مشارکت دانش آموزان تمرین نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مشارکتی و ایفای نقش برای بکارگیری مهارت ها در موقعیت خطر/ پیش گیری از حوادث/ افزایش سطح ایمنی مدرسه و کسب آمادگی برای اقدام به موقع. بکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت بهداشتی/ سطح سلامت مدرسه و ارائه راهبرد هایی برای بهبود آن.

۴. منابع آموزشی

۱-آموزش بهداشت - ارتباطات و تکنولوژی آموزشی / دکتر محمد حسین باقیانی مقدم و دیگران / تهران / چراغ دانش / ۱۳۸۴

۲- دکتر یگو چرا / دکتر ناصر صافی / انتشارات مدرسه برهان / تهران / ۱۳۸۱

۳- تریاز به زبان ساده/ دکتر شهرام کیخا / انتشارات مجد دانش / مشهد / ۱۳۹۱

- ۴- تکنیکهای پایه و پیشرفته احیا بیماران / شهرام کیخا / انتشارات مجد دانش / مشهد / ۱۳۹۱
- ۵- انتوباسیون / دکتر شهرام کیخا / انتشارات مجد دانش / مشهد / ۱۳۹۱
- ۶- فوریت‌های داخلی ۱ و ۲ / طاهره توفیقیان / انتشارات اندیشه رفیع / تهران / ۱۳۹۰
- ۷- فوریت‌های محیطی / طاهره توفیقیان / انتشارات اندیشه رفیع / تهران / ۱۳۹۱
- ۸- فوریت‌های پزشکی در بلایا / عزت صمدی پور / انتشارات اندیشه رفیع / تهران / ۱۳۹۱
- ۹- درس نامه طب اورژانس / هومان حسین نژاد ندایی / انتشارات تیمورزاده طبیب / تهران / ۱۳۹۱
- ۱۰- مبانی طب داخلی سیسیل / بیمارهای دستگاه تنفس و مراقبت‌های ویژه / ترجمه دکتر بابک امرا / تهران پژوهاک علم آریا / ۱۳۸۷

۱۱- کتاب مرجع درد / دکتر فرناد ایمانی / تهران - نوربخش ۱۳۹۲

1. Accident & emergency (theory into praetice)- brriandolan – lyndaholt Elsevier 2013
2. Oxford american hard book . p critictical care – johan A. kellum - oxford press 2008
3. Oxford hard book of occupation hea th – Julia smedley- oxford university press 2007
4. Oxford hard book of pre-hospital care –iran Greaves oxford university press
5. Oxford hard book of clinical medrcme – mumay/long more- oxford university 2014

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرایند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود.

سرفصل درس «آموزش و پرورش فراگیر در دوره ابتدایی (۲)»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش و پرورش برای ارائه خدمات عادلانه به همه دانش آموزان صرفنظر از موقعیت و سطح توانایی، نیازمند استفاده از سازو کارهایی است که شرایط، امکانات و فرصت های یادگیری را متناسب با ویژگی ها و اقتضات دانش آموزان دارای نیاز های ویژه هماهنگ نماید. معلمان در تطبیق برنامه درسی با نیاز این گروه از دانش آموزان نیاز مند تعدیل انتظارات آموزشی، محتوا، روش ها و شیوه های ارزشیابی هستند تا به این گروه از دانش آموزان در مدیریت محدودیت ها و استفاده از توانایی های خود برای داشتن یک زندگی موفقیت آمیز کمک کنند.

نام درس: آموزش و پرورش فراگیر در دوره ابتدایی (۲)				مشخصات درس
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک نقش و اهمیت آموزش فراگیر روش هایی را برای شناسایی و بکارگیری راهبردهای مداخله ای برای آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه در کلاس های عادی طراحی و اجرا نماید.				نوع درس: نظری - عملی -تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۲۸ ساعت پیشنهاد: آموزش و پرورش فراگیر در دوره ابتدایی ۱ نحوه تدریس:
				شیاستگی اساسی: PCK&PK&ck کد ۱- ۱-۲&۱-۲&۱-۲-۲ ۲-۳&۳-۲ & ۳-۱&۲-۳ ۴-۳&۳
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاک ها	
در مقایسه دیدگاه ها توانسته است شواهد کافی از پژوهش ها در تأیید آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه در مدارس عادی به گونه ای که از یادگیری همه دانش آموزان پشتیبانی شود ارائه کند.	در مقایسه دیدگاه ها توانسته به استدلال های دو گروه را مقایسه و شواهد کافی برای رد یا تأیید آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه در مدارس عادی ارائه کند.	در مقایسه دیدگاه ها به برخی از استدلال های هر یک از دو گروه اشاره نموده است اما شواهد کافی برای رد یا تأیید آموزش دانش آموزان دارای نیازهای ویژه در مدارس عادی ارائه نکرده است.	منطق آموزش فراگیر	
دیدگاه دانش آموزان در خصوص پذیرش کودکان با نیاز های ویژه را ثبت و گزارش نموده و توانسته برنامه ای را در سطح مدرسه برای ایجاد فضای حمایتی از این گروه از دانش آموزان طراحی و اجرا نماید	دیدگاه دانش آموزان در خصوص پذیرش کودکان با نیاز های ویژه را ثبت و گزارش نموده و فعالیت طراحی شده نشان دهنده تأثیر گذاری بر فضای حمایتی میان دانش آموزان در کلاس درس است.	دیدگاه دانش آموزان در خصوص پذیرش کودکان با نیاز های ویژه را ثبت و گزارش نموده اما نتوانسته است فعالیتی را برای تأثیر گذاری بر فضای حمایتی کلاس / مدرسه طراحی و اجرا نماید.	راهبرد های پذیرش	
برنامه یادگیری طراحی شد در راستای نیاز شناسایی شده در ابعاد مختلف است و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموز به همراه شواهدی از عملکرد گزارش شده است.	برنامه یادگیری طراحی شد در راستای نیاز شناسایی شده در ابعاد مختلف است و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموز گزارش شده است.	برنامه یادگیری طراحی شد در راستای نیاز شناسایی شده در ابعاد مختلف است اما تأثیر آن بر یادگیری دانش آموز گزارش نشده است.	طراحی برنامه	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: نیازهای ویژه آموزشی - تعریف مجدد دشواری‌های یادگیری

- آموزش‌های موثر
- عوامل مرتبط با دشواری‌های یادگیری
- ویژگی‌های دانش‌آموزان دارای دشواری‌های یادگیری

فصل دوم: طراحی برنامه آموزشی یکپارچه

- مراحل برنامه ریزی آموزشی یکپارچه
- مشکلات و دشواری‌های برنامه ریزی مبتنی بر کودک
- همسالان در نقش پرورش‌گر و آسان‌ساز
- تلاوم بخشی به رشد همه کودکان
- رشد زبان و سواد آموزی
- رشد بدنی
- رشد شناختی، تفکر و مهارت‌های مشکل‌گشایی
- نگاهی به محوطه‌های فعالیت‌های مناسب

تکلیف عملکردی:

با توجه به نیازهای شناسایی شده یک برنامه آموزشی برای کمک به دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در یک کلاس عادی تهیه، اجرا و نتایج تأثیر آن بر رفع مشکلات یادگیری دانش‌آموز را به همراه مستندات ارائه کند.

فصل سوم: انطباق برنامه آموزشی

- اصول زیربنایی برنامه‌ی آموزشی
- تعیین هدف
- اهداف عینی
- تحلیل تکلیف
- انتخاب محتوای آموزشی
- برنامه آموزش انفرادی (IEP)
- انطباق زمان آموزش
- تغییر و اصلاح وسایل و مواد آموزش

تکلیف یادگیری:

با مطالعه نمونه‌ای از برنامه‌های آموزش انفرادی در سایر کشورها، جدول مقایسه‌ای از تمایز یا تشابه روش‌ها در آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در یکی از عناصر برنامه درسی ارائه نماید.

فصل چهارم: اداره رفتار

- قوانین کلاسی
- تغییر رفتار و اصلاح رفتار
- کمک به کودکان کناره‌گیر یا کمرو
- راهبردهایی برای کاهش رفتارهای اخلاک‌گرا نه

- درمان دارو شناختی

- درمان غذایی

تکلیف عملکردی:

با مشاهده کلاس درس در مدارس عادی و شیوه آموزش به دانش آموزان با نیاز های ویژه و روش های آموزش و مدیریت کلاس درس را بررسی و گزارش نماید.

فصل پنجم: تحول مهارت های اجتماعی و پذیرش در گروه همسالان

- شناسایی کودکان دچار مشکل ارتباطی با همسالان

- تربیت اجتماعی

- ایجاد یک محیط حمایت کننده

- تقوُّد بر نگرش ها ، بهبود نگرش ها ، ایجاد فرصت ها

- سازمان دهی کار گروهی

- تربیت مهارت های اجتماعی

- چگونگی آموزش مهارت های اجتماعی و مراحل آماده سازی مهارت های اجتماعی

تکلیف عملکردی:

با مطالعه مقالات علمی در زمینه مهارت های اجتماعی و پذیرش کودکان با نیاز های ویژه در گروه همسالان فعالیت یادگیری را برای تأثیر گذاری بر دیدگاه دانش آموزان / کارکنان و ایجاد فضای حمایتی طراحی، اجرا و گزارش کند.

فصل ششم: نظام های حمایتی مدرسه مدار و منطقه ای

- راهبردهای کمکی در کلاس درس

- تدریس خصوصی توسط گروه همسالان و سنین مجاور

- نقش دستیاران معلم ، غیر متخصص ها ، والدین

- آموزش با کامپیوتر

- الگوی اتاق مرجع

- راهبردهای کلی مدرسه

- رویکردهای چند منظوره

- معلمان کلاس های عادی چه چیزهایی را باید بدانند؟

- نقش معلم حامی و مشاور نیاز های ویژه

- دانستنی های لازم برای معلمان حامی و مشاوران

تکلیف یادگیری:

به عنوان دستیار معلم، برنامه پیش بینی شده از سوی معلم کلاس را برای اطلاع رسانی به والدین / دانش آموز اجرا و نتایج آن را منعکس نماید.

فصل هفتم: متخصصان به عنوان اعضای گروه برنامه ریزی

- نقش متخصصان گوناگونی که از کودک و خانواده حمایت می کنند

- رویکردهای گروهی به خدمات رسانی

- متخصصان حمایتی در نقش ارزیابی

- متخصصان حمایتی در نقش مشاور

- مدیریت و هماهنگ سازی خدمت رسانی
- متخصصان حمایتی در برنامه اجتماعی آموزش به خردسالان
- کار با خانواده ها در زمینه برنامه ریزی برای گذار

تکلیف یادگیری:

روش استفاده از متخصصان مختلف برای کمک به دانش آموزان با نیاز های ویژه را در سایر کشور ها مطالعه و خلاصه یافته های خود را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

فصل هشتم : مشاهده و ارزیابی

- مشاهده به عنوان ارزیابی در موقعیت های آموزش فراگیر متناسب با رشد
- فنون مشاهده
- مشاهده به عنوان ارزیابی در فعالیت های گوناگون
- نگهداری و تنظیم اطلاعات
- جنبه های اخلاقی ارزیابی
- ارزیابی چیست ؟
- چرا معلم ها باید ارزیابی کنند ؟
- معلم ها چه وقتی ارزیابی می کنند ؟
- معلم ها چگونه ارزیابی را انجام می دهند ؟
- در مورد نتایج ارزیابی چه اقداماتی صورت می پذیرد ؟

تکلیف یادگیری:

روش های ارزیابی از کودکان با نیاز های ویژه در کلاس های عادی را در مقالات / تجربیات سایر معلم ها / مشاهده کلاس درس / مستندات جمع آوری شده از عملکرد دانش آموزان با نیاز های ویژه مطالعه و نتایج آن را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری عملی برای کسب تجربه مستقیم برای مشاهده فرآیند آموزش به کودکان با نیاز های ویژه و برنامه ریزی برای پاسخ به تفاوت های فردی دانش آموزان در کلاس های عادی برای موضوعات درسی مختلف. استفاده از راهبرد های شناختی برای طراحی برنامه درسی و فرصت های یادگیری است.

۴. منابع آموزشی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۱۰

نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس « پرورش تفکر و تعقل در کودکان »

۱. معرفی درس و منطق آن

توسعه ارتباطات و اطلاعات امکان دستیابی یادگیرندگان به منابع متنوع اطلاعاتی افزایش داده و یادگیری آنان را از محدوده کلاس های درسی به گستره وسیعی از منابع یادگیری تبدیل نموده است. در چنین شرایطی، نظام های آموزشی کسب مهارت های تفکر را به عنوان یکی از مهارت های اساسی در برنامه های لحاظ نموده، و انتظار دارند تا دانش آموزان در پایان دوره مدرسه ای بتوانند با کسب این مهارت ها ب بتوانند موقعیت های نا آشنا و پیچیده را تحلیل نموده و با اتخاذ روش هایی توانایی روبرو شدن با این دسته از مسایل را بدست آورند. علاوه بر این آموزش راهبرد های تفکر به صورت تلفیق شده با موضوعات درسی یا به صورت مستقل از سوی معلمان امکان دستیابی دانش آموزان به سطوح بالای یادگیری را فراهم کرده و به آنان در غلبه بر مشکلات تحصیلی و تقویت خودپنداره تحصیلی مثبت کمک می کند.

نام درس: پرورش تفکر و تعقل در کودکان				مشخصات درس نوع درس: نظری- عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: روانشناسی تربیتی
اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: با درک مفاهیم، ابعاد و روش های پرورش تفکر و تعقل در کودکان فعالیت یادگیری را برای تقویت این مهارت ها طراحی، اجرا و ارزیابی نماید.				شناسی اساسی: ck کد ۱-۲ & ۳ PK- ۲ & ۳ pck & ۳-۴
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
رویکرد ها	در بررسی رویکرد های برنامه درسی صرفاً به بیان ویژگی های هر یک از رویکرد ها بسنده کرده و تمایز و تشابه آن ها را گزارش نکرده است.	در بررسی رویکرد های برنامه درسی صرفاً به بیان ویژگی های هر یک از رویکرد ها را ارائه نموده و تمایز و تشابه آن ها را گزارش کرده است	در بررسی رویکرد های برنامه درسی صرفاً به بیان ویژگی های هر یک از رویکرد ها را ارائه نموده و تمایز و تشابه آن ها را با بیان تأثیرات هر یک در پرورش مهارت های تفکر و تعقل گزارش کرده است	
تحلیل محتوا	در تحلیل محتوای مواد آموزشی برخی از ویژگی ها را مورد توجه قرار داده است اما نتوانسته بین ویژگی مواد آموزشی و نقش آن در پرورش مهارت های تفکر و تعقل ارتباط برقرار کند.	در تحلیل محتوای مواد آموزشی ویژگی ها را شناسایی نموده است و ارتباط ویژگی ها مواد آموزشی و نقش آن در پرورش مهارت های تفکر و تعقل را گزارش کرده است.	در تحلیل محتوای مواد آموزشی ویژگی ها را شناسایی نموده است و ارتباط ویژگی ها مواد آموزشی و تأثیر آن در پرورش مهارت های تفکر و تعقل را در سطوح و ابعاد مختلف تفکر گزارش	

کرده است.				
در طراحی فرصت های یادگیری از فرایند کندوکاو فلسفی استفاده شده اما و اجرا نشان دهنده طی فرایند کندوکاو فلسفی برای رسیدن به سطوح بالایی تفکر با لحاظ نمودن شرایط محیط حمایتگر است.	در طراحی فرصت های یادگیری از فرایند کندوکاو فلسفی استفاده شده اما و اجرا نشان دهنده طی فرایند کندوکاو فلسفی تا رسیدن به نتایج پیش بینی شده است.	در طراحی فرصت های یادگیری از فرایند کندوکاو فلسفی استفاده شده اما نتایج اجرا نشان دهنده طی فرایند کندوکاو فلسفی تا رسیدن به نتایج پیش بینی شده نیست.	طراحی فعالیت یادگیری	

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

مفاهیم تفکر، تعقل، حکمت

نقش تفکر و تعقل در زندگی روزانه

تاریخچه و سابقه آموزش رسمی در ایران و جهان

ارتباط « پرورش تفکر و تعقل » با :

- اهداف نظام آموزشی
- آموزه های دینی
- برنامه درسی
- روش های آموزش
- ویژگی های کودکان

تکلیف یادگیری:

با مطالعه مقالات علمی شباهت و تفاوت آموزش و پرورش تفکر و تعقل در ایران و جهان را با یکدیگر مقایسه کرده و نتایج را در جدول نمایش دهند.

فصل ۲: رویکردهای آموزش و پرورش تفکر

- ۱- آموزش و پرورش مهارت های تفکر (خلاق، نقاد، منطقی، سیستمی) به صورت مستقل در برنامه درسی
- ۲- آموزش و پرورش مهارت های تفکر (خلاق، نقاد، منطقی، سیستمی) به صورت تلفیق در برنامه درسی
- ۳- آموزش و پرورش مهارت های تفکر (خلاق، نقاد، منطقی، سیستمی) به دو صورت مستقل و تلفیقی در برنامه درسی

تکلیف یادگیری:

نمونه ای از برنامه های درسی با یکی از رویکرد های فوق به صورت گروهی شناسایی و تفاوت آموزش و پرورش تفکر و تعقل در هر یک از رویکردهای فوق را با یکدیگر مقایسه کرده و نتایج را در جدول نمایش دهند.

فصل ۳: روش پرورش تفکر

- گفت و شنود سقراطی
- حل مسئله دیویی
- مشارکتی پیرس

- زبان و جامعه ویگوتسکی

- «کند و کاو مشترک» شیوه تلفیقی برگرفته از روش‌های فوق برای پرورش تفکر و تعقل کودکان

تکلیف عملکردی:

با مشاهده و ثبت عملکرد/ رفتار کودک و ویژگی‌های آن در یک موقعیت، تفسیر خود را از عملکرد/ رفتار کودک با استفاده از این نظریات تبیین کند.

فصل ۴: محتوا

انتخاب محتوا براساس برخی ابعاد برنامه‌های آموزش و پرورش تفکر

- مهارت‌های تفکر (خلاق، نقاد، منطقی، سیستمی)
- صفات و ویژگی‌های فرد متفکر و متعقل
- حکمت نظری (هستی و وجود)
- حکمت عملی و سبک زندگی (ارزش‌ها، خوب و بد و سبک زندگی)
- زیبایی‌شناسی (اجزای زیبایی)
- معرفت‌شناسی (ماهیت دانش و آن‌چه که می‌توان آموخت)
- منطق (چگونگی درست استدلال کردن و مغالطه‌ها)
- مهارت‌های سطوح بالای تفکر
- درک روابط و شناسایی الگوهای
- رمزگشایی و رمزگذاری
- منش تفکر در زندگی
- تفسیر، تحلیل، ارزشیابی، استنتاج، استنباط، خودتنظیمی
- شناسایی مشکل، کاوشگری و حل مسئله

ابزار تفکر فلسفی و شباهت و تفاوت آن با کاوشگری

- طرح سؤال‌ها / فرضیه‌ها
- هدایت مشاهدات و یافته‌ها
- نتیجه‌گیری
- ارائه دلیل یا دلیل آوردن
- شناسایی مفروضات زیربنایی
- تصمیم‌گیری

مواد آموزشی

- متن (داستان، مقاله، شعر، خبر، ضرب‌المثل و ...)
- فیلم / نمایش
- عکس / پوستر / نقاشی / کاریکاتور
- بازی‌های آموزشی با استفاده از اشیاء موجود در محیط

تکلیف عملکردی:

با انتخاب یک نمونه از مواد آموزشی را برای گروه سنی ۹-۶ سال و ۱۲-۹ سال، قابلیت‌های آن را برای پرورش مهارت‌های تفکر (مهارت‌ها، ویژگی‌ها، مضامین) بررسی و گزارش نماید.

فصل ۵: برنامه‌ریزی و آموزش

برنامه‌ریزی و انتخاب داستان / فیلم / ... و ارزشیابی آن‌ها براساس در برداشتن ابعاد فلسفی و انواع تفکر

عناصر داستان‌های فلسفی یا فکری

- حیرت
- ابهام
- تفکر
- سؤال‌هایی که به آسانی نمی‌توان پاسخ داد.
- بررسی عناصر فوق از طریق تفحص در قرآن / افسانه‌های کهن و ...
- آماده شدن برای هدایت مباحثات

- تعیین آداب بحث
- تدوین مقررات بحث
- ایجاد محیط حمایت‌گر

فرایند کند و کاو فلسفی

- ایجاد حیرت فلسفی (با خواندن داستان، نمایش فیلم و ...)
- استخراج سؤال‌ها از داستان، فیلم و ...
- گروه‌بندی سؤال‌ها
- شناسایی موضوع یا تم مشترک برای بحث
- هدایت بحث و عناصر آن با استفاده از فنون پرسشگری
  - چه چیز؟ (عناوین / مفاهیم / معانی / سؤال‌ها)
  - چگونه؟ (فرایندها / مهارت‌های استدلال و سطوح بالای تفکر و انواع آن)
  - استدلال قیاسی
  - استدلال استقرایی
  - تعمیم‌دهی
  - استدلال فرضیه‌ای
  - استدلال تحلیلی
- راهکارهایی برای غنی‌سازی بحث
  - به کارگیری دقیق جنبه‌های زبان و دستور زبان و واژه‌های فنی
  - پیوند با دانش قبلی دانش‌آموز
  - پیوند با دنیای واقعی

فرایند تعامل

- نقش معلم
- نقش دانش‌آموز و همسالان (ارائه ایده، ساختن ایده‌ها بر پایه تجزیه و تحلیل و نقد ایده‌های خود و دیگران، و ...)

ارزش‌یابی

- ارزش‌یابی معلم از روند پیشرفت دانش‌آموزان
- ارزش‌یابی معلم از روند آموزش
- خودارزش‌یابی دانش‌آموزان
- ارزش‌یابی از همسالان
- بازخورد و اصلاح

تکلیف عملکردی:

یک نمونه فعالیت یادگیری برای آموزش مهارت های تفکر طراحی، اجرا و نتایج آن را ارزیابی و گزارش کند. در اجرای فعالیت رعایت نکات زیر ضروری است:

- مجموعه‌ای از قوانین را برای بحث، متناسب با دانش‌آموزان گروه‌های سنی دوره‌های ابتدایی تبیین کنند.
- فعالیت (داستانی/ بازی ...) را براساس معیارهای مذکور متناسب با هر گروه سنی دو دوره ابتدایی انتخاب کنند.
- دانشجویان جهت آمادگی سؤالاتی از داستان/ بازی .... منتخب طرح کنند.
- بعد از خواندن داستان/ بازی و .... منتخب خود و طرح سؤال‌های دانش‌آموزان یک سؤال را برای شروع بحث برگزینند و بحث را به مدت ۳۰-۴۰ دقیقه ادامه دهند.

- فرایند کار خود را مورد تأمل قرار داده و گزارشی در مورد آن تهیه کنند (حداکثر ۲۰۰ کلمه)

- پاسخ دهند که کدام بخش از فعالیت برای ایشان آسان بوده است؟

- کدام بخش از فعالیت برای ایشان بسیار سخت بوده است؟ چه مشکلاتی داشته‌اند؟

- چه واکنش‌هایی را از سوی دانش‌آموزان دریافت کرده‌اند؟

محیط یادگیری حمایت‌گر

- یادگیرنده محور
- حمایت اجتماعی/ مشارکتی
- درگیری آموزشی
- روشن بودن ملاک‌های کیفیت عملکرد
- خود راهبری
- آماده‌سازی فضا
- تدریس با استفاده از رسانه‌های متنوع (پاسخگویی به سبک‌های شناختی و یادگیری)
- به رسمیت شناختن تفاوت‌های دانش‌آموزان
- احترام به فرهنگ‌های گوناگون
- افزایش مشارکت همه دانش‌آموزان
- ایجاد حس گروهی .....

تکلیف یادگیری:

یک موقعیت آموزشی/ تربیتی در سطح مدرسه/ کلاس درس را به جهت رعایت معیارهای محیط یادگیری حمایت‌گر مشاهده، و گزارش نماید

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

مطالعه فردی و تهیه خلاصه نظام مند از منابع علمی در زمینه رویکرد های برنامه های درسی در آموزش تفکر، روش های پرورش تفکر، در سیمینار های کلاسی. استفاده از شیوه مطالعه موردی در بررسی عملکرد/ رفتار کودکان، کارگیری راهبرد حل مسئله در طراحی، اجرا و ارزیابی فعالیت یادگیری و شیوه مشارکتی در ارزیابی ظرفیت فعالیت های یادگیری طراحی شده برای آموزش مهارت های پرورش تفکر در سطح کلاس درس.

۴. منابع آموزشی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ۵ نمره

ارزشیابی فرایند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

پیوست‌ها

جدول ۹- تطبیق واحدها برای دانشجویان رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی ورودی سال های ۹۱ و ۹۲

نحوه تطبیق	تعداد واحد	عناوین دروس در برنامه قبلی	تعداد واحد	عناوین دروس جدید
	۲	زبان فارسی ۱	۲	زبان فارسی
	۲	زبان انگلیسی ۱	۳	زبان خارجی
	۲	زبان انگلیسی ۲		
	۱	تربیت بدنی ۱	۱	تربیت بدنی ۱
	۱	تربیت بدنی ۲	۱	تربیت بدنی ۲
	۲	دانش خانواده و جمعیت	۲	دانش خانواده و جمعیت
	۲	اصول بهداشت و کمک های اولیه یا بهداشت عمومی	۲	سلامت/بهداشت و صیانت از محیط زیست
	۲	فارسی ۲	۱	نگارش خلاق
		-	۱	نگارش علمی
	۲	درس عمومی از گروه مبانی نظری اسلام	۲	اندیشه اسلامی ۱
	۲	درس عمومی از گروه مبانی نظری اسلام	۲	اندیشه اسلامی ۲
	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام (تاریخ اسلام)	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام
	۲	درس عمومی از گروه انقلاب اسلامی	۲	انقلاب اسلامی ایران
	۲	اخلاق اسلامی	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)
	۲	متون اسلامی ۲ (آیات و احادیث)	۳	تفسیر موضوعی قرآن
	۲	درس عمومی از گروه مبانی نظری اسلام	۳	انسان در اسلام
	۲	فرهنگ و تمدن اسلام و ایران	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی
		-	۳	نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایت پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))
		-	۲	مبانی نظری نظام سیاسی اسلام
		-	۳	فلسفه تربیت در ج.ا.ا.
	۲	فلسفه آپ	۲	فلسفه تربیت رسمی و عمومی در ج.ا.ا.
	۲	آموزش پرورش ابتدایی، راهنمایی و متوسطه	۲	اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در ج.ا.ا.
	۳	روانشناسی تربیتی	۲	روانشناسی تربیتی

جامعه‌شناسی تربیتی	۲	جامعه‌شناسی آموزش و پرورش یا جامعه‌شناسی عمومی	۳
نظریه‌های یادگیری و آموزش	۲	روانشناسی عمومی	۳
اصول و روش‌های تدریس	۲	روش‌ها و فنون تدریس	۳
اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره	۲	مقدمات راهنمایی و مشاوره	۳
ارزشیابی از یادگیری	۲	سنجش و اندازه‌گیری در علوم تربیتی	۳
کاربرد هنر در آموزش	۱	-	
کاربرد زبان در تربیت	۱	-	
مدیریت آموزشی	۲	مقدمات مدیریت آموزشی	۲
روانشناسی رشد کودک	۳	روانشناسی رشد کودکان ۱	۲
		روانشناسی نوجوانی	۲
اصول و مبانی آموزش و پرورش ابتدایی	۲	اصول و مبانی آموزش و پرورش	۳
روش تحقیق و آمار در علوم تربیتی	۳	مقدمات روش تحقیق در علوم تربیتی	۲
		روش‌های آماری در علوم تربیتی	۲
ادبیات کودک و نوجوان	۳	ادبیات کودکان	۲
مبانی آموزش زبان فارسی	۲	روانشناسی آموزش خواندن	۲
آموزش زبان فارسی ۱	۲	زبان آموزی	۲
آموزش زبان فارسی ۲	۲	-	
مبانی آموزش ریاضی	۲	آشنایی با مفاهیم و روش تدریس ریاضی	۲
آموزش ریاضی	۳	-	
مبانی آموزش علوم	۲	کار و آشنایی با طبیعت و زندگی اجتماعی	۲
آموزش علوم	۳	-	
مبانی آموزش مطالعات اجتماعی	۲	روش تدریس علوم تجربی و اجتماعی	۲
آموزش مطالعات اجتماعی	۲		
مبانی آموزش دینی	۲		
آموزش قرآن	۲		
آموزش دینی	۳		
مبانی آموزش هنر	۲	آموزش هنر	۲
کارگاه آموزش هنر ۱	۱	کار دستی و مهارت‌های فنی	۲
کارگاه آموزش هنر ۲	۱	-	
کارگاه آموزش هنر ۳	۱	-	
مبانی آموزش تربیت بدنی	۲	تربیت بدنی (ورزش و بازی‌های دبستانی)	۲
آموزش تربیت بدنی	۳	حرکت‌های ورزشی و سرودهای خاص کودکان	۲
آموزش و پرورش فراگیر ۱	۲	آموزش و پرورش کودکان استثنایی	۳
آموزش و پرورش فراگیر ۲	۲		

از دروس تخصصی انتخابی

		-	۳	برنامه ریزی درسی و مدیریت کلاس های چند پایه
		-	۲	زبان تخصصی
		-		اختلالات یادگیری ۱
		-		اختلالات یادگیری ۲
	۲	مشاوره کودک	۲	فنون راهنمایی و مشاوره در دوره ابتدایی
	۲	مقدمات برنامه ریزی درسی	۲	برنامه ریزی درسی در آموزش ابتدایی
		-	۱	راهبردهای تدریس در آموزش ابتدایی
	۳	مقدمات تکنولوژی آموزشی	۱	طراحی آموزشی در آموزش ابتدایی
			۱	طراحی واحد یادگیری در آموزش ابتدایی
		-	۲	ارزشیابی کیفی (توصیفی) در دوره ابتدایی
		-	۲	تحلیل محتوای کتاب درسی (۱)
		-	۲	تحلیل محتوای کتاب درسی (۲)
	۱	آشنایی با کامپیوتر	۱	کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی (۱)
	۳	تهیه و کاربرد وسایل مواد آموزشی	۱	کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی (۲)
			۱	کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش ابتدایی (۳)
		-	۱	تجربه های خاص حرفه ای در آموزش ابتدایی
		-	۱	پژوهش و توسعه حرفه ای ۱: پژوهش روایی
		-	۱	پژوهش و توسعه حرفه ای ۲: اقدام پژوهی
		-	۱	پژوهش و توسعه حرفه ای ۳: درس پژوهی
	۱	کارورزی ۱ (مشاهده)	۱	کارورزی ۱
			۱	کارورزی ۲
	۲	کارورزی ۲ (پیش دبستانی)	۱	کارورزی ۳
			۱	کارورزی ۴
	۳	کارورزی ۳ (دبستان)	۲	کارورزی ۵
	۳	کارورزی ۴	۲	کارورزی ۶
		-	۳	پروژه
	۲	آشنایی با فعالیت های تربیتی اجتماعی	۲	برنامه ریزی فعالیت های مکمل و فوق برنامه
	۲	آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی	۲	آموزش و پرورش پیش از دبستان

آموزش ارزش ها	۲	-		
روانشناسی بازی	۲	روانشناسی بازی	۲	
بهداشت و ایمنی در مدارس	۲	بهداشت و تغذیه مادر و کودک	۲	
آموزش فنون و مهارت های زندگی	۲			
پرورش تفکر و تعقل در کودکان	۲	قصه گوئی و نمایش خلاق	۲	
-		آموزش و پرورش تطبیقی	۳	
-		اقتصاد آموزش و پرورش	۳	
-		آشنایی با کتابخانه و اصول کتابداری	۲	

دروسی که تطبیق داده نشده است می تواند در مجموعه ۴ واحد انتخابی جایگزین شود.

